

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२५-२०२६

गृह विभाग

(भाग - ३)

(परिवहन)

येरवडा कारागृह मुद्रणालय, पुणे-४११ ००६

२०२५

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२५-२०२६

गृह विभाग

भाग - ३

(परिवहन)

गृह विभागाने तयार केलेल्या अंदाजपत्रकाची यादी

कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचा क्रमांक		कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचे नाव
१	..	गृह विभाग (सर्वसाधारण)
२	..	गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क)
३	..	गृह विभाग (परिवहन)
४	..	गृह विभाग (पोलीस)
५	..	गृह विभाग (तुरुंग)

अनुक्रमणिका

पृष्ठ

प्रस्तावना

मोटार वाहन विभाग

एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'अ')	..	१
एकूण अर्थसंकल्पाचे प्रधान शीर्ष-नि-कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'ब')	..	२
महाराष्ट्र राज्यात चालणाऱ्या मोटार वाहनांची वर्गवारीनुसार संख्या (विवरणपत्र 'क')	..	६
महाराष्ट्र राज्य मोटार वाहन रचनेचा तक्ता (विवरणपत्र 'ड')	..	८
	..	९

कार्यक्रम मार्ग परिवहन

१. संचालन व प्रशासन--		
(अ) परिवहन आयुक्तालयाचे कार्यालय	..	११
(ब) विभागीय कार्यालये	..	११
(क) क्षतिपूर्ती योजना (Solatium Scheme)	..	११
२. वसुलीचा खर्च	..	४६
३. मोटार वाहनांचे निरीक्षण	..	४८
४. राखीव निधीकडून/निधीकडे हस्तांतरण	..	७०
५. वसुलीचा खर्च	..	७४
उत्तरवरील कर--		
(अ) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय	..	७४
(ब) प्रादेशिक कार्यालये	..	७४
(क) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग	..	७४
६. राखीव निधीकडे/निधीतून हस्तांतरण (राज्य आरोग्य व पोषण निधी)	..	७९
७. इतर खर्च (मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण)	..	८२
८. रेल्वे प्रकल्पांमध्ये राज्य शासनाचा सहभाग	..	११४
९. महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ	..	१२२

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड गृह विभाग (बंदरे व परिवहन)

(अ) प्रस्तावना	..	१२६
(ब) समग्र कार्यक्रम	..	१२८
विभागीय संरचना	..	१३७
(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'अ')	..	१३८
(ड) एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधान शीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'ब')	..	१४४

कार्यक्रम

१. बांधकाम व दुरुस्ती	..	१४८
२. बंदर व्यवस्थापन	..	१५३
महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डतील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र	..	१७५
३. गाळउपसणी व सर्वेक्षण	..	१७८
४. सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य	..	१८२
५. इतर खर्च--विनियमन व निरीक्षण	..	१८६
६. संचालन व प्रशासन	..	१८८
७. इतर लहान बंदरे	..	१९०
८. इतर खर्च (देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास)	..	२०२

(तीन)

मोटार वाहन विभाग (आर.टी.ओ.)

प्रस्तावना

निरसित मोटार वाहन अधिनियम, १९३९ चे कलम १३३-अ (१) व सध्याचा मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ चे कलम २१३ (१) मधील तरतुदीनुसार मोटार वाहन कायद्यातील तरतुदींची अंमलबजावणी करण्याकरिता महाराष्ट्र शासनाच्या मोटार वाहन विभागाची स्थापना करण्यात आली आहे. परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य हे या विभागाचे प्रमुख असून मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ व मोटार वाहनविषयक व इतर नियमांची महाराष्ट्र राज्यात अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी त्यांच्यावर आहे. त्यांचे कार्यालय हे या विभागाचे मध्यवर्ती कार्यालय असून महाराष्ट्र शासनाची धोरणे व तत्त्वे अनुपालनासाठी त्यांच्या अधिपत्याखालील विभागीय कार्यालयांना मार्गदर्शन करणे हे त्यांचे कार्य आहे.

वरील विभागाकरिता होणारा खर्च हा '२०४१ वाहनांवरील कर' या मुख्य शीर्षाखाली केला जातो आणि या खर्चाच्या प्रयोजनासाठी खालील अधिनियम या विभागामार्फत प्रस्थापित केले आहेत :-

- (१) मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ व महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९
- (२) महाराष्ट्र मोटार वाहने कर अधिनियम, १९५८ व मुंबई मोटार वाहन कर नियम, १९५९.
- (३) रस्त्याद्वारे वाहन अधिनियम, २००७ व रस्त्याद्वारे वाहन नियम २०११.

एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'अ')

अ. क्र Sr. No. 1	कार्यक्रम 2	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actual 2023-2024 3	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 4
गृह विभाग मागणी क्र. बी-३			
२०४१ वाहनांवरील कर			
००१	संचालन व प्रशासन-- भारित ...	1000000	1500000
	(०१) परिवहन आयुक्त दत्तमत ...	-	-
	अनिवार्य ...	39602697	17787313
	कार्यक्रम ...	1395589	4710002
	भारित ...	1000000	1500000
	दत्तमत ...	40998286	22497315
	एकूण ...	41998286	23997315
	(०२) प्रादेशिक कार्यालये ...		
	अनिवार्य ...	1773259	2275830
	कार्यक्रम ...	832	3414
	एकूण ...	1774091	2279244
101	वसुलीचा खर्च--		
	अनिवार्य ...	-	-
	कार्यक्रम ...	-	-
	एकूण ...	-	-
102	मोटार वाहनांचे निरीक्षण		
	अनिवार्य ...	1272782	1459516
	कार्यक्रम ...	-	-
	एकूण ...	1272782	1459516
797	राखीव निधीकडून/निधीकडे बदली रकमा.		
	अनिवार्य ...	-	-
	कार्यक्रम ...	-	-
	एकूण ...	-	-
800	इतर खर्च (मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन न्यायाधिकरण).		
	अनिवार्य ...	-	-
	कार्यक्रम ...	-	-
	एकूण ...	-	-
मागणी क्र. बी-४			
२०४५ विक्रेय वस्तू व सेवा यावरील इतर कर व शुल्क			
104	वसुलीचा खर्च (माल व उत्तारू यांवरील कर).		
	अनिवार्य दत्तमत ...	176698	195760
	कार्यक्रम ...	-	-
	दत्तमत ...	-	-
	एकूण ...	176698	195760

Programmewise details of Total Budget Estimates (Statement "A")

(रुपये हजारोंत/ Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026	Programme
5	6	2
		Demand No. B-3
		2041-Tax on Vehicle
2500000	1500000	001. Direction and Administration-Charged
-	-	Voted
39172958	25317789	Committed
4918002	3496801	Scheme
2500000	1500000	Charged
44090960	28814590	Voted
46590960	30314590	... Total
2156870	2415573	Committed
2731	3414	Scheme
2159601	2418987	... Total
-	-	101. Collection Charges-
-	-	Committed
-	-	Scheme
-	-	... Total
1414544	1589129	102. Inspection of Motor Vehicles
-	-	Committed
1414544	1589129	Scheme
		... Total
		797. Transfer to/from Reserve Fund-
-	-	Committed
-	-	Scheme
-	-	... Total
		800. Other expenditure (Motor Accidents
		Claims Tribunal and State Transport
		Appellate Tribunal)-
-	-	Committed
-	-	Scheme
-	-	... Total
		Demand No. B-4
		2045-Other Taxes and Duties on
		Commodities and Services
169692	208539	104. Collection Charges (Taxes on Goods
-	-	and Passengers)
		Committed
		Scheme
169692	208539	... Total

अ.क्र. Sr. No.	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actual 2023-2024	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025
1	2	3	4
797	राखीव निधीकडे/निधीतून हस्तांतरण--		
	योजनेतर	...	—
	योजनांतर्गत	...	—
	एकूण	...	—
मागणी क्र. बी-७			
३००१-भारतीय रेल्वे--धोरण निश्चिती, संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना.			
८००-इतर खर्च			
(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य शासनाचा सहभाग (कार्यक्रम)			
(३००१००५४).			
३२-अंशदाने			
	योजनेतर	...	8279900
	योजनांतर्गत	...	—
	एकूण	...	8279900
मागणी क्र. बी-१०			
५०५५--परिवहन			
१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणूका			
(१) ३२ अंशदाने--महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाला भागभांडवली - अंशदान (५०५५००११)			
	अनिवार्य	...	7820685
	कार्यक्रम	...	—
	एकूण	...	7820685

Statement "A"—contd.

(रुपये हजारात/ *Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026	Programme
5	6	2
		7. Transfer to/from Reserve Fund—
—	—	Non-Plan
—	—	Plan
—	—	Total
		Demand No. B-7
		3001-Indian Railways—Policy, Formulation, Direction, Resarch and other Miscellaneous Organisation.
		800-Other Expenditure
		(00) (02)-Participation of Sate Government in Railway Project (Scheme) (30010054).
		32-Contributions
		8. Policy, Formulation, Direction—
9000000	6450000	Non-Plan
—	—	Plan
9000000	6450000	Total
		Demand No. B-10
		5055-Transport
		190 Investment in Public Sector and other Undertakings.
		(1) 32-Contribution—Capital Contribution—Maharashtra State Road Transport Corporation (50550011)
7434000	5310000	Committed
—	—	Scheme
7434000	5310000	Total

एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरण पत्र "ब")

अ.क्र. Sr No.	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actual 2023-2024	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025
1	2	3	4
२०४१, वाहनांवरील कर		मागणी क्र. बी-३	
<i>2041-Taxes on Vehicles</i>			
001	संचालन व प्रशासन	1000000	1500000
	दत्तमत	1773259	2775830
101	वसुलीचा खर्च	-	-
	दत्तमत	-	-
102	मोटारवाहनांचे निरीक्षक	-	-
	दत्तमत	1272782	1459516
797	राखीव निधी	-	-
	दत्तमत	-	-
800	इतर	-	-
	दत्तमत	-	-
	भारित	1000000	1500000
	दत्तमत	3046041	3735346
	एकूण	4046041	5235346
		मागणी क्र. बी-४	२०४५, विक्रेयवस्तू व सेवा
			<i>2045-Other Taxes and Duties</i>
104	वसुलीचा खर्च (माल व उतारू यावरील खर्च) १०४	176698	195760
797	राखीव निधीकडे-- निधीतून हस्तांतरण 797.	-	-
	एकूण	176698	195760
		मागणी क्र. बी-७	३००१, भारतीय रेल्वे
			<i>3001-Indian Railway</i>
घोरण, मांडणी व संचालन	दत्तमत	-	-
	एकूण	-	-
		मागणी क्र. बी-९	५०५५, मार्ग परिवहन
			<i>5055-Capital Outlay on Road</i>
इतर खर्च (महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाला भांडवली अंशदान).		-	-
		7820685	5310000
	एकूण	7820685	5310000

Major Head-cum-Programmewise details of Total Budget Estimates (Statement "B")

(रुपये हजारात/ Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026	Sr. No.	Programme
5	6	1	2
कर			
<i>Vehicles</i>			
2500000	1500000	Charged 001	Direction and Administration
2156870	2415573	Voted	
—	—	Charged 101	Collection Charges
—	—	Voted	
—	—	Charged 102	Inspection of Motor Vehicle
1414544	1589129	Voted	
—	—	Charged 797	Reserved Fund
—	—	Voted	
—	—	Charged 800	*Other Expenditure.
—	—	Voted	
2500000	1500000	Charged	Gross Total
3571414	4004702	Voted	
6071414	5504702	Total	
यावरील इतर कर व शुल्क			
<i>Commodities and Service</i>			
169692	208539	104.	(Taxes on Goods and Passengers)
—	—	797.	Collection Charges
—	—	797.	Transfer to/from Reserve Fund
169692	208539	...	Total
रेल्वे			
<i>Railways</i>			
—	—	VIII.	Policy, Formulation, Direction
—	—	Total	
यावरील भांडवली खर्च			
<i>Transport</i>			
—	—	IX.	Other Expenditure (Capital contribution
7434000	5310000		to the Maharashtra State Road
7434000	5310000	...	Transport Corporation).
		Total	

Table No. 13

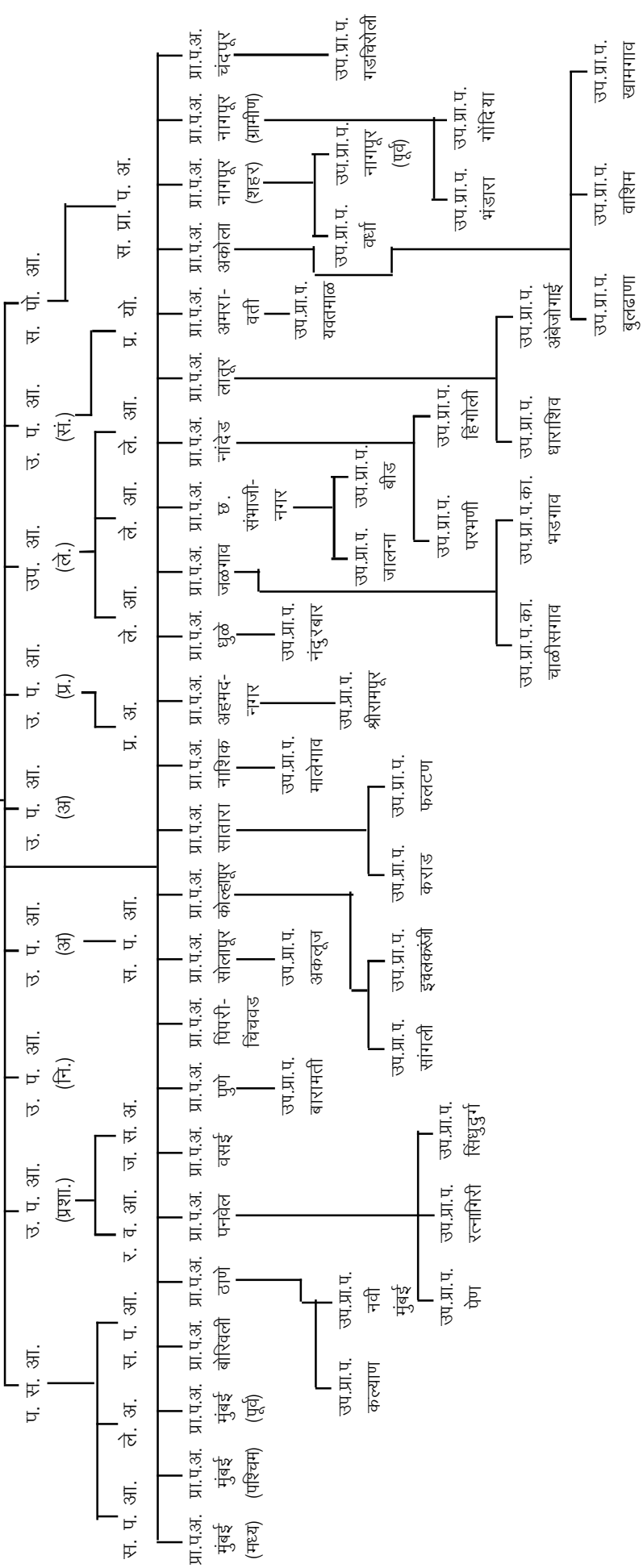
विवरणपत्र "क"

महाराष्ट्र राज्यात चालणाऱ्या मोटार वाहनांची वर्गवारीनुसार संख्या दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र. Sr. No.	वाहनांचे प्रकार	३१-३-२०२२ ची सद्यःस्थिती (प्रत्यक्ष)	३१-३-२०२३ ची सद्यःस्थिती (प्रत्यक्ष)	३१-३-२०२४ ची सद्यःस्थिती (अंदाजित)	Class of Vehicles	
1	2	3	4	5	6	
१.	मोटारसायकल	...	23802710	25220323	26692952	1. Motor Cycles
२.	मोटारगाडी	...	4736606	4955836	5246041	2. Scooters
३.	मोपेड	...	1813105	1830101	1856599	3. Moped
४.	कार्स	...	5293313	5697202	6098432	4. Cars
५.	जीप्स	...	623492	645821	666580	5. Jeeps
६.	स्टेशन वॅगन्स	...	18551	19866	23718	6. Station Wagons
७ (अ).	टॅक्सी कॅब	...	65431	67853	73621	7(A). Taxi Meter Fitted
७ (ब).	लक्झरी / टुरिस्ट कॅब्स	...	299099	317238	359726	7(B). Luxury / Tourist Cabs
८.	ऑटो रिक्शा	...	1075209	1116775	1181406	8. Auto Rickshaws
९.	स्टेज कॅरीज	...	42106	43646	46714	9. Stage Carriages
१०.	कॉन्ट्रॅक्ट कॅरिजेस मिनी बस	...	69240	73208	79796	10. Contract Carriages/ Mini Bus
११.	स्कूल बसेस	...	33112	34523	36667	11. School Buses
१२.	खाजगी सेवा वाहने	...	13280	13587	14225	12. Private Service Vehicles
१३.	अॅम्बुलन्स	...	20612	21495	22830	13. Ambulances
१४.	आर्टिक्युलेटेड/मल्टि	...	67128	72479	79222	14. Articulated/Multi.
१५.	ट्रक आणि लॉरिज	...	574388	614660	656490	15. Trucks and Lorries
१६.	टँकर	...	49331	53122	58229	16. Tanker
१७.	डीलिव्हरी व्हॅन (चार चाकी)	...	849432	922988	988261	17. Delivery Van (4 Wheelers)
१८.	डीलिव्हरी व्हॅन (तीन चाकी)	...	491954	504238	519628	18. Delivery Van (3 Wheelers)
१९.	ट्रॅक्टर्स	...	1008966	1111241	1186998	19. Tractors
२०.	ट्रेलर्स	...	458547	473826	487385	20. Trailors
२१.	इतर	...	97180	110026	124756	21. Others
	एकूण	...	41502792	43920054	46500276	... Total

विवरणपत्र "ड"

महाराष्ट्र राज्य मोटार वाहन विभागाच्या रचनेचा तक्ता
परिवहन आयुक्त आणि संचालक, शासकीय परिवहन सेवा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
अप्पर परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य

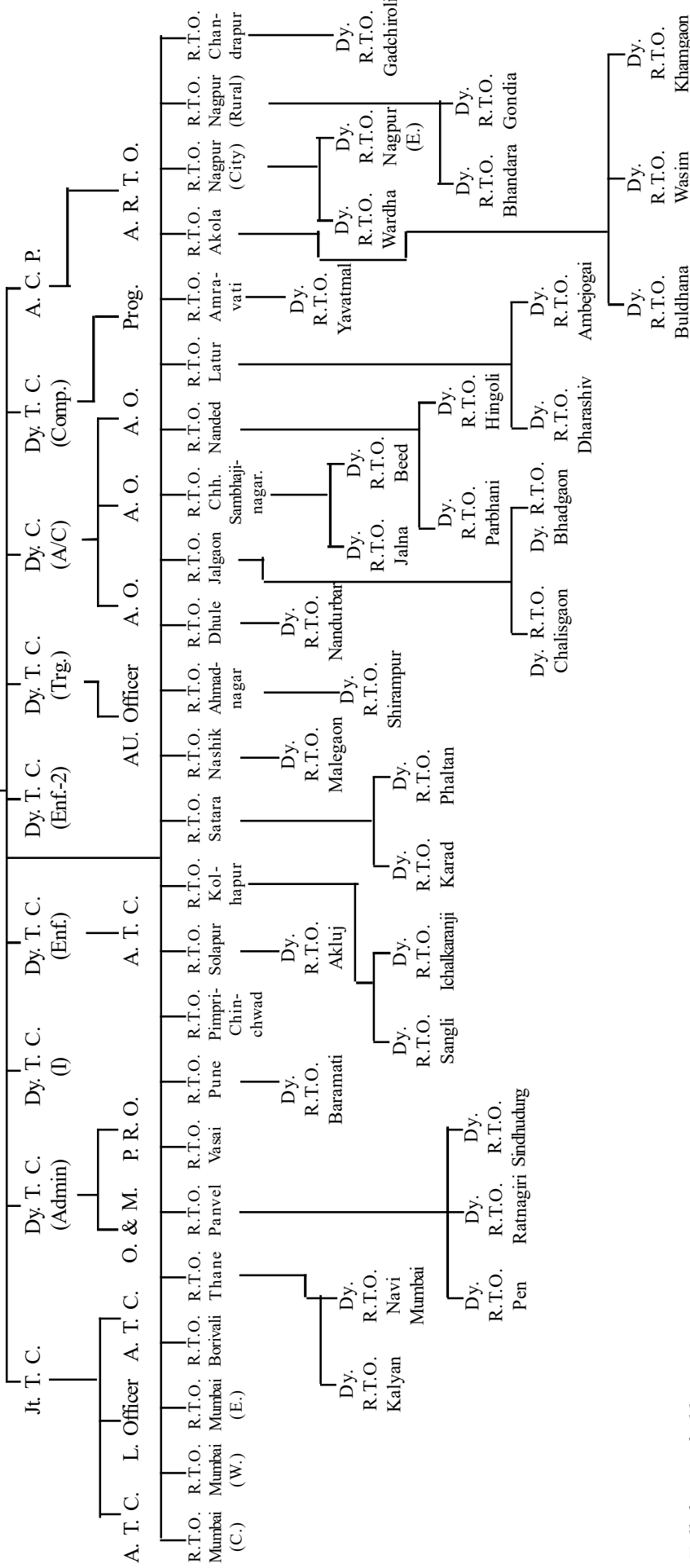
वरील संक्षिप्त अक्षरांचा पूर्ण अर्थ--

- (१) प. स. आ.--परिवहन सहआयुक्त.
- (२) उ. प. आ. (प्र. शा.)--उपपरिवहन आयुक्त (प्रशासन).
- (३) उ. प. आ. (नि.)--उपपरिवहन आयुक्त (निरीक्षण).
- (४) उ. प. आ. (अ.)--उपपरिवहन आयुक्त (अंमलबजावणी).
- (५) उ. प. आ. (प्र.)--उपपरिवहन आयुक्त (प्रशिक्षण).
- (६) स. प. आ.--सहायक परिवहन आयुक्त.
- (७) उ. प. आ. (ले.)--उपआयुक्त (लेखा).
- (८) स. पो. आ.--सहायक पोलीस आयुक्त.
- (९) सं. अ.--संशोधन अधिकारी.
- (१०) ले. अ.--लेखा अधिकारी.
- (११) र. व का. अ.--रचना व कार्यपद्धती अधिकारी.
- (१२) प्रा. प. अ.--प्रादेशिक परिवहन अधिकारी.
- (१३) उ. प्रा. प. अ. (व)--उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी (वारिष्ठ).
- (१४) स. प्रा. प. अ. (क)--सहायक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी (कनिष्ठ).
- (१५) उ. प. आ. (ग. यं.)--उपपरिवहन आयुक्त (गणक यंत्र).
- (१६) प्र. यो.--प्रक्रिया योजक.
- (१७) ज. सं. अ.--जनता संपर्क अधिकारी.
- (१८) प्र. अ.--प्रशासकीय अधिकारी.

स. प्रा. प.
अ. (क)
यवतमाळ

STATEMENT "D"

Organisational Chart of the Motor Vehicles Department, Maharashtra State
Transport Commissioner and Director of G. T. S., Maharashtra State, Mumbai
Additional Transport Commissioner

Full forms of abbreviations

- (1) Jt. T. C. : Joint Transport Commissioner.
- (2) Dy. T. C. (A) : Deputy Transport Commissioner (Administration).
- (3) Dy. T. C. (I) : Deputy Transport Commissioner (Inspection).
- (4) Dy. T. C. (Inf.) : Deputy Transport Commissioner (Enforcement).
- (5) Dy. T. C. (Trg.) : Deputy Transport Commissioner (Training).
- (6) Dy. Commr. (A/c.) : Deputy Commissioner (Accounts).
- (7) A. C. P. : Assistant Commissioner of Police.
- (8) O. and M. Officer : Organisation and Method Officer.
- (9) R. O. : Research Officer.
- (10) A. O. : Accounts Officer.
- (11) R. T. O. : Regional Transport Officer.
- (12) Dy. R. T. O. (Sr.) : Deputy Regional Transport Officer (Senior).
- (13) A. R. T. O. (Jr.) : Assistant Regional Transport Officer (Junior).
- (14) A. T. C. : Assistant Transport Commissioner.
- (15) Dy. T. C. (Comp.) : Deputy Transport Commissioner (Computerisation).
- (16) Prog.-Programmer.
- (17) P. R. O.-Public Relation Officer.
- (18) A. D. Officer.-Administrative Officer.
- (19) Law Officer.

कार्यक्रम १

मार्ग परिवहन

संचालन व प्रशासन

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

(अ) **परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय.**--परिवहन आयुक्त हे मोटार वाहन विभागाचे मुख्य अधिकारी असून ते महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरणाचे सभासद आहेत. महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरण हे परिवहन नियंत्रणाविषयी काही विशिष्ट धोरणे ठरविणारे न्याय सदस्य प्राधिकरण आहे व त्याचे अध्यक्ष महाराष्ट्र राज्याचे अपर मुख्य सचिव (परिवहन) हे आहेत. राज्य परिवहन प्राधिकरणावर शासकीय व अशासकीय सदस्य आहेत. परिवहन सहआयुक्तांची महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरणाचे सचिव म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

परिवहन आयुक्त भारतातील इतर राज्यांशी परिवहनाचा करारनामा करतात. आतापर्यंत आपल्या राज्याने १४ राज्यांशी व दिल्लीच्या केंद्रशासित प्रदेशाशी परिवहन करारनामा केला आहे. या करारनामानुसार लोकसेवा वाहने, खाजगी सेवा वाहने, कंत्राटी वाहने, भाडेटप्पा वाहने इत्यादी वाहनांची मान्य संख्या प्रत्येक करार केलेल्या राज्यातून एकसूची कर आकारणीवर चालविण्यास परवानगी देतात. त्या करारनाम्यास अनुसरून परिवहन आयुक्त महाराष्ट्रातील लोकसेवा वाहने, खाजगी सेवा वाहने, भाडेटप्पा वाहने आणि कंत्राटी वाहने यांना इतर अर्जित राज्यांची प्रतिस्वाक्षरी मंजूरी मिळण्यासाठी शिफारस करतात. तसेच इतर मान्यवर प्राधिकरणाकडून आलेल्या शिफारस अर्जास स्वप्रदेशाची प्रतिस्वाक्षरी मंजूर करतात. या करारनाम्याशिवाय केंद्र शासनाच्या दिनांक १५ ऑक्टोबर १९७७ पासून सुरु झालेल्या राष्ट्रीय परवाना योजना करारान्वये भारतात कोठेही माल वाहतूक करण्यासाठी राष्ट्रीय वाहतूक परवाने मंजूर करण्यात येतात, हे परवाने राज्यनिहाय मर्यादित कोटा पद्धतीने दिले जाते. परंतु दिनांक १० सप्टेंबर १९८६ पासून कोटा पद्धत बंद करून परवाने मोकळे करण्यात आले. पूर्वी राज्य परिवहन प्राधिकरण राष्ट्रीय परवाने मंजूर करीत असे. सध्या महाराष्ट्रात दिनांक ३० नोव्हेंबर १९८८ पासून प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांच्या कार्यालयात राष्ट्रीय परवाने देण्याचे काम केले जाते. हा परवाना महाराष्ट्र राज्यासह संपूर्ण देशासाठी मंजूर करण्यात येतो. या परवान्याचे एकत्रित शुल्क रुपये १६,५०० असून ते केंद्र सरकारकडे जमा होतात. सद्यःस्थितीमध्ये राज्याला रुपये १६३८ प्रती वाहन इतका महसूल प्राप्त होतो.

महाराष्ट्र राज्यात इतर राज्यातून येणाऱ्या वाहनांचा कर वसूल करणे व राज्यात असणाऱ्या मोठ्या मालकांकडून (ज्यांच्याकडे जास्त गाड्यांचा ताफा आहे) करवसुली करणे याकरिता परिवहन आयुक्त हे कर आकारणी अधिकारी म्हणून काम करतात. करबुडव्या गाड्यांना पकडण्याकरिता व मोटार वाहन विभागाने प्रस्थापित केलेल्या कायद्याचे व अधिनियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या वाहनांना पकडण्याकरिता व त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवण्याकरिता अचानक वाहन तपासणी करण्याची व्यवस्था करावी लागली आणि त्यासाठी ९२ अंमलबजावणी पथके परिवहन उपआयुक्त (अंमलबजावणी) यांच्या एकूण नेतृत्वाखाली प्रस्थापित केली. ही पथके त्यांच्या प्रापका/उपप्रापका कार्यालयात असतात. करवसुली करण्यासाठी परिवहन आयुक्तांना परिवहन सहआयुक्त व सहायक परिवहन आयुक्त मदत करीत असतात.

(ब) **विभागीय कार्यालये.**--या राज्यामध्ये २४ विभागीय कार्यालये आहेत. त्या प्रत्येकास प्रादेशिक परिवहन कार्यालय या नावाने संबोधिले जाते. त्यापैकी बृहन्मुंबईसाठी एक कार्यालय होते. ते आता १ एप्रिल १९७७ पासून तीन विभागांमध्ये विभागले असून प्रत्येक विभागाचे स्वतंत्रपणे काम पाहिले जाते. बृहन्मुंबई सोडून इतर विभागांमध्ये किमान दोन जिल्हे मोडतात.

जिल्हा स्तरावर एक प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरण असून संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी हे त्याचे अध्यक्ष आहेत. पोलीस खात्यातील एक अधिकारी प्राधिकरणाचे सदस्य आहेत. संबंधित प्रादेशिक परिवहन अधिकारी हे त्या प्राधिकरणाचे सदस्य/सचिव म्हणून काम पाहतात आणि प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरणाने दिलेल्या आदेशांचे व ठरावाचे मोटार वाहन कायदा, १९८८ च्या चौथ्या प्रकरणातील तरतुदीची अंमलबजावणी करतात.

विभागाने ऑगस्ट २००६ पासून स्मार्ट कार्डच्या स्वरूपात अनुज्ञप्ती देणे सुरु केले असून त्यासाठी अनुज्ञप्ती शुल्क रुपये ३०० इतके आहे. तसेच डिसेंबर २००६ पासून स्मार्ट कार्डच्या स्वरूपात वाहनाचे नोंदणी प्रमाणपत्र देणे सुरु केले आहे, त्याकरिता रुपये २०० शुल्क निश्चित केलेले आहे.

(क) **क्षतिपूर्ती योजना (Solatium Scheme).**--ठोकर देऊन पसार झालेल्या मोटार अपघातामध्ये जखमी झालेल्या/त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीला सहाय्य करण्यासाठी भारत शासनाने अधिसूचना दिनांक २५ फेब्रुवारी २०२२ अन्वये क्षतिपूर्ती योजना तयार केली असून सदरच्या अधिसूचनेनुसार अपघातामध्ये गंभीररीत्या जखमी झालेल्यांसाठी रुपये ५०,००० तसेच मृत्यू पावलेल्या व्यक्तींच्या वारसांना रुपये २,००,००० नुकसारभरपाई रक्कम देय असल्याचे नमूद केले आहे.

(२) वित्तीय आवश्यकता/ (II) Financial Requirements

तक्ता TABLE

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
००१ संचालन व प्रशासन--		
(०१) परिवहन आयुक्त		
{ भारित...	1000000	1500000
{ दत्तमत...	46998286	22497315
(२) संगणक सेवा ...	—	—
(३) प्रादेशिक कार्यालये		
{ भारित...	1000000	1500000
{ दत्तमत...	1774091	2279244
(४) सोलॅटियम फंडासाठी अंशदान	—	—
एकूण (अ)		
{ भारित...	1000000	1500000
{ दत्तमत...	48772377	24776559
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--(2040018)		
०१ परिवहन आयुक्त--		
०१ वेतन ...	128320	156500
०३ अतिकाल भत्ता ...	20	50
०६ वीज/दूरध्वनी/पाणी ...	999	1300
१० कंत्राटी सेवा ...	10835	21300
११ प्रवासखर्च ...	725	276
१३ कार्यालयीन खर्च ...	5131	6350
१४ भाडेपट्टी व कर ...	89498	98713
१६ प्रकाशने ...	1014	1042
१७ संगणकावरील खर्च ...	203	350
२० इतर प्रशासकीय खर्च ...	—	10
२४ पेट्रोल तेल व इंधन ...	1000	1120
२६ जाहिरात व प्रसिद्ध खर्च ...	18	100
२७ लहान बांधकामे ...	—	1
यंत्रसामग्री व साधनसामग्री...	—	—
२८ व्यावसायिक व विशेष सेवा याकरिता प्रदाने ...	4775	200
३३ अर्थसहाय्य ...	39350000	17500000
५१ मोटार वाहने ...	10159	1
मजुरी ...	—	—
एकूण (१) ...	39602697	17787313

१/1

(रुपये हजारत / Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classifications</i> —
		001—Direction and Administration—
2500000	1500000	Charged
44090960	28814590	(i) Transport Commissioner Voted
—	—	(ii) Computer Service
2500000	1500000	Charged
2159601	2418987	Voted } (iii) Regional Offices
—	—	(iv) Contribution of the Solatium Fund
2500000	2500000	Charged } Total A
46250561	31233577	Voted }
		B. <i>Objectwise Classification</i> —
141558	173715	01 Salaries
40	50	03 Overtime Allowances
1040	1300	06 Tel./Elec./Water Charge
271300	21300	10 Contractual Service
776	784	11 Travel Expenses
6350	6541	13 Office Expenses
148456	110448	14 Rent, Rates and Taxes
834	1042	16 Publication
245	361	17 Computer Expenses
7	10	20 Other Charges
2120	1936	24 P.O.L.
70	100	26 Advertising and Publicity
1	1	27 Minor Works
—	—	Machinery and Equipment
160	200	28 Payment for Professional and Special Services.
38600000	25000000	33 Subsidies
1	1	51 Motor Vehicles
—	—	Labour
39172958	25317789	Total (1)

1	2	3
(०१) (०२) मोटार वाहन विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांना प्रशिक्षण योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३४१) १३ कार्यालयीन खर्च ...	13926	100000
(०१) (०३) मार्ग सुरक्षिततेसाठी प्रचार व जागृती योजनेअंतर्गत (२०४१ ०२८८) १३ कार्यालयीन खर्च ...	74617	1500000
(०१) (०४) कार्यालयीन दफ्तरांचे संगणकीकरण (मोटार वाहन आणि एम.ए.सी.टी.) योजनेअंतर्गत (२०४१ ०२९७) १३ कार्यालयीन खर्च ...	49836	100000
(०१) (०५) सीमा तपासणी नाक्याचे आधुनिकीकरण व संगणकीकरण योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३१२) ०६ दूरध्वनी वीज व पाणी शुल्क १३ कार्यालयीना खर्च ...	7210	10000
(०१) (०६) वाहना चालविण्याचा चाचणीचा दर्जा सुधारण्यासाठी पायाभूत सोयी श्रेणीवाद, कृत्रिम चाचणी पथ बांधणे. योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३२१) १३ कार्यालयीन खर्च ... २७ लहान बांधकामे ...	—	1
(०१) (०७) साधन सामग्री खरेदी योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३३२) ५२ यंत्रसामग्री व पुरवठा ...	—	500000
(०१) (०८) पर्यावरण कराचा विनियोग योजनेतर (२०४१ ०५२८) १३ कार्यालयीन खर्च ... २९ वस्तूच्या विक्रीसाठी खरेदी ... ५० इतर खर्च ...	—	1
(०१) (०९) रस्ता सुरक्षा निधी (अनिवार्य) (२०४१ ०५६४) ३२, अंशदाने ...	1000000	1500000
(०१) (१०) महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण, २०२१ अंतर्गत प्रोत्साहन (कार्यक्रम) ३३ अर्थ सहाय्य (२०४१ ०५७३)...	250000	1000000
एकूण (१) ...	1395589	4710002
परिवहन आयुक्त (एक) एकूण ००१ ...	39998286	20997315
००१ (१) (२) संगणक कार्यालयीन खर्च ...	—	—
एकूण ००१ (१) (२) संगणक सेवा ...	—	—
राज्य योजना ...	—	—
केंद्र पुरस्कृत ...	—	—
एकूण ...	—	—
(२) प्रादेशिक कार्यालये-- २०४१ ००३६		
०१ वेतन ...	1597772	2100000
मजुरी ...	—	—
०३ अतिकालिक खर्च ...	17	74

१--चालू
1--contd.

4	5	1
		(01)(02) Training of Officer and Staff of Motor Vehicle Department (Plan) (2041 0341)
80000	155097	13 Office Expenses
		(01)(03) Publication and Education of Road Safety (Plan) (2041 0288)
1200000	497500	13 Office Expenses
		(01)(04) Computerisation of Office Records (Motor Vehicles and M.A.C.T.) (Plan) (2041 0297)
80000	91200	13 Office Expenses
		(01)(05) Modernisation and Computerisation of Border Check Post (Plan) (2041 0312)
—	1	06 Tel./Elec. and Water Charges
80000	1	13 Office Expenses
		(01)(06) Upgradation of Infrastructure Facilities for Improving Quality of Driving Test Construction of Artificial T. T. (Plan) (20410321)
1	1	13 Office Expenses
—	—	27 Minor Works
		(01)(07) Purchase of Equipment (Plan) (2041 0332)
350000	253000	52 Machinery and Equipment
		(01)(08) Utilisation of Environment Tax (Non-Plan) (2041 0528)
1	1	13 Office Expenses
—	—	29 Purchase of goods for Sale
—	—	50 Other Charges
2500000	1500000	(01)(09) Expenditure Incurred from Raod security fund (committed) charged (204 10564)
		32 Contribution
		(01)(10) Incentive under Maharashtra Electric Vehicles Policy, 2021 (Scheme) (204 10573)
700000	1000000	
4918002	3496801	Total (01)
41590960	27314590	Total 001 (1) Transport Commissioner
—	—	001 (1)(2) Computer Service Office Expenses
—	—	Total 001 (1) (2) Computer Service
—	—	State Plan
—	—	Centrally
—	—	Total
1890000	2183000	(ii) Regional Offices 20410036
—	—	01 Salaries
—	—	Wages
59	76	03 Overtime Allownces

1	2	3
०६ वीज/पाणी ...	26846	36000
१० कंत्राटी सेवा ...	16984	10000
११ प्रवास खर्च ...	564	3464
१३ कार्यालयीन खर्च ...	32680	73511
१४ भाडेपट्टी व कर ...	64412	16280
१६ प्रकाशने ...	5	50
१७ संगणक खर्च ...	3209	5085
२० इतर प्रशासकीय खर्च ...	—	10
सामग्री व पुरवठा ...	—	—
२४ पेट्रोल, तेल व इंधन ...	30539	29400
२६ जाहिराती व प्रसिद्धी ...	29	150
यावरील खर्च.		
२७ लहान बांधकामे ...	195	1684
पडे, तंबू व भांडार ...	—	—
२८ व्यावसायिक व इतर सेवा ...	—	70
याकरिता प्रदाने.		
५० इतर खर्च ...	—	50
५१ मोटार वाहने ...	—	1
५२ यंत्रसामग्री व साधनसामग्री ...	—	1
मोटार वाहने ...	—	—
प्रमुख बांधकामे ...	—	—
भारित ...	1000000	1500000
दत्तमत ...	1773259	2275830
एकूण (२) ...	1773259	2275830
(०२) (०३) पर्यावरण कराचा ...		
विनियोग--(२०४१ ०५३७)		
१३ कार्यालयीन खर्च ...	832	3413
५० इतर खर्च ...	—	1
एकूण ...	1774091	2279244
(३) सोलॅटियम फंडासाठी अंशदान ...	—	—
एकूण (३) ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	2774091	3779244
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	2774091	3779244
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्र. प्रधान शीर्ष		
बी-०३ २०४१ ...	2774091	3779244
एकूण (क) स्थूल ...	2774091	3779244
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	2774091	3779244

१--चालू

1--contd.

4	5	1
36000	36000	06 Electricity/Water
10000	10000	10 Contratual Service
2771	3568	11 Travel Expenses
83511	78656	13 Office Expenses
13024	16280	14 Rent, Rates and Taxes
40	50	16 Publications.
4068	5238	17 Computer Expenses
7	10	20 Other Administrative Expenses
—	—	Material and Supplies
115958	80655	24 P. O. L.
120	150	26 Advertising and Publicity
1179	1768	27 Minor Works
—	—	Clothing, Tentage and Store
56	70	28 Payment for Professional and
		Other Services Expenses
35	50	50 Other Charge
1	1	51 Motor Vehicles
1	1	52 Machinery and Equipment
—	—	Motor Vehicles
—	—	Major Work
2500000	1500000	Charged
2156870	2415573	Voted
2156870	2415573	Total (ii) Gross
		(02) (03) Utilisation of
		Environment Tax (2041 0537)
2730	3413	13 Office Expenses
1	1	50 Other Charges
2159601	2418987	Total
—	—	(iii) Contribution of the Solatium Fund
—	—	(iii) Total
4659601	3918987	Total 'B' Gross
—	—	Deduct—Recoveries
—	—	
4659601	3918987	Total 'B' Net
		<i>C. Source of Finances—</i>
4659601	3918987	Demand No. Major Head
		B-03 2041
4659601	3918987	Total 'C' Gross
—	—	Deduct—Recoveries
4659601	3918987	Total 'C' Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश-

शिकाऊ अनुज्ञप्ती देणे

१८ वर्षावरील कोणत्याही शारीरिकदृष्ट्या योग्य व्यक्तीस वाहन चालविण्याकरिता शिकावू अनुज्ञप्ती मिळू शकते. तिचा कालावधी ६ महिने आहे. २९ डिसेंबर २०१६ पासून केलेल्या सुधारित दराप्रमाणे शिकावू अनुज्ञप्ती २०० रुपये भरून दिली जाते.

तक्ता २ TABLE II

(रुपये हजारान्त/Rs. in thousands)

अनु.- क्रमांक	कार्यालयाचे नाव	वर्ष	आलेल्या अर्जांची संख्या	नवीन दिलेल्या अनुज्ञप्तींची संख्या	नूतनीकरण केलेल्या अनुज्ञप्तींची संख्या	नवीन दिलेल्या/ नूतनीकरण केलेल्या अनुज्ञप्तींची एकूण संख्या	जमा शुल्क
Sr. No.	Name of the Office	Year	No. of Applications Received	No. of New Licences Issued	No. of Licences Renewed	Total No. of Licences Issued/ Renewed	Fees Collected
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2023-2024	274350	56322	44603	100925	80016
		2024-2025	288067	59138	46833	105971	84017
		2025-2026	302470	64770	51293	111269	92018
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2023-2024	114309	54492	38822	93314	26806
		2024-2025	125740	42704	92704	102645	29487
		2025-2026	138314	46914	46974	112909	32435
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2023-2024	69605	118060	-	69605	19061.6
		2024-2025	73865	123963	-	73085	20014.7
		2025-2026	76565	129866	-	76565	20967.8
4	ठाणे Thane	2023-2024	98537	98537	-	98537	31931.4
		2024-2025	103464	103464	-	103464	32633.9
		2025-2026	108637	108637	-	108637	34066.485
5	वसई Vasai	2023-2024	56987	40878	15437	56315	42740
		2024-2025	69120	49463	19302	68765	51840
		2025-2026	76032	53667	22032	75699	57024
6	पेण Pen	2023-2024	25844	25270	524	25794	3895
		2024-2025	28482	27797	628	28425	4292
		2025-2026	28766	28074	692	28716	4336
7	कल्याण Kalyan	2023-2024	82047	103881	-	103881	24177.01
		2024-2025	90252	114269	-	114269	26522.1
		2025-2026	99277	125696	-	125696	29174.3
8	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-2024	19948	11778	8170	19948	1260
		2024-2025	21968	12978	8990	21968	1393
		2025-2026	24164	14275	4890	24165	1533
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2023-2024	14159	12561	-	12561	2684
		2024-2025	14016	12278	-	12278	2675
		2025-2026	15418	13505	-	13505	2943
10	पुणे Pune	2023-2024	320338	134916	95296	230212	63816
		2024-2025	352372	148408	104826	253233	70197
		2025-2026	387609	163248	115308	278557	77217
11	सोलापूर Solapur	2023-2024	46331	28932	16124	46331	30441
		2024-2025	51184	31825	17736	51184	32642
		2025-2026	56343	54536	-	54536	10961
12	नाशिक Nashik	2023-2024	126633	126633	-	126633	44322
		2024-2025	139296	139296	-	139296	48754
		2025-2026	153226	153226	-	153226	53630

तक्ता २--चाळू TABLE II--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
13	धुळे Dhule	...	2023-2024	28802	44910	—	44910	7065
			2024-2025	31682	49401	—	49401	7771
			2025-2026	34850	54341	—	54341	8548
14	पनवेल Panvel	...	2023-2024	59537	20375	11724	32099	6419
			2024-2025	59160	22032	15291	37323	7464
			2025-2026	65076	24235	16820	41055	8211
15	जळगाव Jalgaon	...	2023-2024	47240	75584	—	75584	10999
			2024-2025	49964	83142	—	83142	120990
			2025-2026	54960	91456	—	91456	13308
16	अहिल्यानगर Ahilyanagar	...	2023-2024	34208	17082	8191	25273	8810
			2024-2025	37628	18790	9010	27800	10500
			2025-2026	41390	20699	9911	30580	12000
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2023-2024	51360	51360	—	51360	10323
			2024-2025	56496	—	—	56496	11446
			2025-2026	62145	—	—	62145	12491
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024	115277	115277	—	—	23055
			2024-2025	61702	61702	—	—	12340
			2025-2026	67873	67873	—	—	13574
19	कराड Karad	...	2023-2024	11023	6426	4607	11033	2252
			2024-2025	12136	7068	5067	12136	2477
			2025-2026	13349	7774	5573	13349	2725
20	सांगली Sangli	...	2023-2024	63804	63804	—	63804	1340
			2024-2025	70184	70184	—	70184	1474
			2025-2026	74302	74302	—	74302	1627
21	सातारा Satara	...	2023-2024	34937	19839	15128	34967	23435
			2024-2025	38463	21823	16640	38463	25778
			2025-2026	42309	24005	18304	42309	28356
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2023-2024	27245	25966	—	25966	5219
			2024-2025	28517	26067	—	26067	5239
			2025-2026	29067	27488	—	27488	5525
23	नागपूर (शहर) (पूर्व) Nagpur (City) (East)	...	2023-2024	33248	31137	—	31137	6258
			2024-2025	35515	33816	—	33816	6797
			2025-2026	36782	35419	—	35419	7119
24	वर्धा Wardha	...	2023-2024	26207	24107	—	24107	4845
			2024-2025	28426	26226	—	26226	5271
			2025-2026	30682	28182	—	28182	5664
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2023-2024	28629	20483	9628	30111	20206
			2024-2025	30060	21507	10109	31616	21217
			2025-2026	33066	23657	11119	34777	23338
26	गोंदिया Gondia	...	2023-2024	21287	21287	—	21287	19232
			2024-2025	21523	21523	—	21523	19412
			2025-2026	21379	21379	—	21379	19844
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024	12846	8245	1635	1635	3076
			2024-2025	13488	8822	1749	1749	3231
			2025-2026	14162	9439	1871	1871	3398

तक्ता २--चाळू TABLE II--contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

1	2	3	4	5	6	7	8	
28	अमरावती Amravati	...	2023-2024	42425	37715	—	37715	7543
			2024-2025	45700	43545	—	43545	8709
			2025-2026	48504	47347	—	47347	9469
29	अकोला Akola	...	2023-2024	33677	63398	8380	71778	33862
			2024-2025	38890	68910	9010	77920	35860
			2025-2026	42592	70230	9408	79638	36962
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	53473	51272	—	51272	1069
			2024-2025	58820	56399	—	56399	1127
			2025-2026	64702	62039	—	62039	1240
31	बुलढाणा Buldhana	...	2023-2024	33481	51866	—	51866	9702
			2024-2025	36829	57053	—	57053	10672
			2025-2026	40512	62759	—	62759	11740
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	101728	95602	14373	116101	87075
			2024-2025	112064	105160	17246	139310	104482
			2025-2026	140373	115670	19739	160112	120084
33	लातूर Latur	...	2023-2024	65910	64711	—	64711	13247
			2024-2025	66150	65490	—	65490	13296
			2025-2026	66670	65920	—	65920	13320
34	नांदेड Nanded	...	2023-2024	69348	22715	5915	28630	21560
			2024-2025	76283	24987	6507	31493	23716
			2025-2026	83911	27485	7157	34842	26088
35	परभणी Parbhani	...	2023-2024	35638	34438	1200	35638	5345
			2024-2025	36860	35535	1325	36860	5523
			2025-2026	37540	36060	1480	37540	5631
36	बीड Beed	...	2023-2024	23375	21537	—	21537	6408
			2024-2025	24568	23259	—	23259	6505
			2025-2026	25356	24568	—	24568	6508
37	जालना Jalna	...	2023-2024	24500	37321	—	37321	6144
			2024-2025	25000	40000	—	40000	6200
			2025-2026	27000	42000	—	42000	6500
38	धाराशिव Dharashiv	...	2023-2024	36255	36214	—	36255	5529
			2024-2025	40608	40510	—	40608	8643
			2025-2026	45883	45780	—	45883	9222
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2023-2024	208773	208356	—	208356	31524
			2024-2025	229649	229191	—	229191	34676
			2025-2026	252614	252096	—	252096	38142
40	वाशिम Washim	...	2023-2024	14138	14138	—	14138	2842
			2024-2025	15551	1551	—	15551	3125
			2025-2026	17106	17106	—	17106	3438
41	बारामती Baramati	...	2023-2024	24650	11576	5853	17429	10527
			2024-2025	27115	12734	6439	19173	11579
			2025-2026	29827	14007	7083	21090	12737
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2023-2024	37074	48541	—	48541	8017.3
			2024-2025	38924	50968	—	50968	8418.2
			2025-2026	40870	53516	—	53516	8838.9

तक्ता २--चालू TABLE II--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
43	अकलूज Akluj	...	2023-2024	36495	11872	3004	14876	10469
			2024-2025	41939	13652	3454	17106	11930
			2025-2026	48264	15699	3972	19671	13719
44	मालेगाव Malegaon	...	2023-2024	13014	12059	—	12059	3182
			2024-2025	13665	12662	—	12662	3341
			2025-2026	14348	13295	—	13295	3508
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2023-2024	17351	10615	—	10615	2774
			2024-2025	18240	11245	—	11245	3052
			2025-2026	19854	12632	—	12632	3357
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2023-2024	55805	53409	—	—	9453
			2024-2025	60409	54350	—	—	9619
			2025-2026	64320	58450	—	—	10345
47	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024	15980	26961	—	26961	4071
			2024-2025	17578	29657	—	29657	4478
			2025-2026	19335	32622	—	32622	4926
48	भंडारा Bhandara	...	2023-2024	24052	24052	—	24052	4835
			2024-2025	26457	26457	—	26457	5318
			2025-2026	29103	29103	—	29103	5850
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2023-2024	56805	56805	—	56805	11418
			2024-2025	62486	62486	—	62486	12560
			2025-2026	68735	68735	—	68735	13816
50	बोरिवली Borivali	...	2023-2024	52882	50456	36934	87390	40025
			2024-2025	56172	53292	53088	106380	129358
			2025-2026	61789	58621	58397	117018	142293
51	इचलकरंजी Ichalkaranji	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	20089	19872	—	—	42
			2025-2026	26116	25834	—	—	54
52	फलटण Phaltan	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	5342	3238	674	3912	2621
			2025-2026	20723	12952	2696	15648	10492
53	उदगीर Udgir	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	7510	7438	—	7438	1769
			2025-2026	15060	15100	—	15100	3540
54	चालीसगाव Chalisgaon	...	2023-2024	7022	3113	707	3820	913
			2024-2025	9821	4358	990	5348	1283
			2025-2026	14747	6537	1485	8022	1925
55	भडगाव Bhadgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	1767	1767	699	2466	1224
			2025-2026	2120	2120	768	2712	1366
56	खामगाव Khamgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—

सन २०२४-२०२५ व २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the Years 2024-2025 and 2025-2026 are estimated.

वाहन चालविण्याची अनुज्ञप्ती देणे व नूतनीकरण करणे

हलके मोटार वाहन चालवि याची अनुज्ञप्ती १८ वर्षावरील कोणत्याही शारीरिकदृष्ट्या योग्य व्यक्तीस दिली जाते. मध्यम व अवजड मोटार वाहनांकरिता वय वर्षे २० असावे लागते. तिची मुदत ५ वर्षे आहे व शुल्क ५०० रुपये आहे. व्यावसायिक अनुज्ञप्तीची मुदत ५० वर्षांपर्यंत किंवा निर्गमित करण्याच्या तारखेपासून २० वर्षे यापेकी जे अगोदर असेल, त्या तारखेपर्यंत ठेवण्यात आली आहे. व्यावसायिक अनुज्ञप्तीची दुसरी प्रत मिळविण्यासाठी २०० रुपये शुल्क आकारण्यात येते.

तक्ता ३ TABLE III (रुपये हजारांत / Rs. in thousands)

अ.क्र. Sr.No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	कार्यवाही- करिता शिल्लक अर्जांची संख्या No. of Appli- cations	आलेले अर्ज Applications Received	एकूण (४+५) Total (4+5)	निकालात काढलेली प्रकरणे Disposals				एकूण (७+८+९) Total (7+8+9)	कार्यवाही- साठी शिल्लक अर्जांची संख्या (६-१०) Applications Outstanding (6-10)	दिलेल्या अनुज्ञप्तीच्या दुसऱ्या प्रतीची संख्या Duplicate Issued	जमा शुल्क Fees Collected
						नूतनीकरण केलेली Renewed	नाकारलेली Rejected	७	८				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	5499 - -	274350 288037 302470	279849 288067 302470	56322 59138 64770	44603 46823 49174	2 -	100927 105979 113944	5954 -	80016 84017 92018	20283 21297 23325	13346 14013 15347
२	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	2545 2799 3079	95859 105444 115988	98404 108243 119067	56781 62457 68857	38882 42704 46974	2 3 4	95605 105164 115835	2799 3079 3232	19239 21163 23275	13316 14647 16111	191.9 211.9 232.2
३	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	176 435 270	73109 78228 81530	73285 78663 81800	41379 42473 43678	31720 35756 37852	- -	73109 78228 81530	176 435 270	13501.8 8548.1 20613.1	185583 9870 8750	4780.4 5922 5250
४	ठाणे Thane	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	88959 93805 99268	88959 93805 99268	54539 57265 60128	34420 36540 39140	- -	88959 93805 99268	- -	52034 54795 57844	11291 11821 12401	2269.4 2376.0 2492.6
५	वसई Vasai	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	163 527 693	56987 69120 76032	57158 69647 76725	40878 49463 53667	15437 19302 22032	308 189 208	56623 68954 75907	527 693 818	42740 51840 57024	3935 4123 4526	1015 2302 2984
६	पेण Pen	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	18656 20523 22575	18656 20523 22575	9250 10175 11192	9355 10290 11319	51 58 64	18656 20523 22575	- - -	11433 12425 13667	7659 8424 9266	4039 5542 6097

7	कर्याण Kalyan	...	2023-2024	821	68118	68939	92627	24833	-	67460	1479	44520	9893	2552.3
		...	2024-2025	903	74929	75832	46889	27316	10	74215	1617	48973	10882	2807.5
		...	2025-2026	993	82422	83415	51578	30037	20	81635	1780	53870	11970	3088.2
8	पनवेल Panvel	...	2023-2024	-	32477	32477	20375	11724	378	32477	-	6495	3295	647
		...	2024-2025	-	37733	37733	22032	15290	1411	37733	-	7540	3197	639
		...	2025-2026	-	41506	41506	24235	16819	452	41506	-	833	3516	703
9	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2023-2024	-	20398	20398	12228	8170	-	20398	-	1301	1595	1050
		...	2024-2025	-	22527	22527	13457	9070	-	22527	-	1431	1754	1154
		...	2025-2026	-	24780	24780	14802	9978	-	24780	-	1574	1929	1270
10	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2023-2024	203	19607	19810	6537	13070	-	19607	-	2610	335	68
		...	2024-2025	80	13852	13931	6754	7098	-	13852	-	2144	604	176
		...	2025-2026	88	15237	15325	7429	7808	-	15237	-	2268	665	194
11	पुणे Pune	...	2023-2024	-	320338	320338	134916	95296	11601	241813	-	63816	6437	1284
		...	2024-2025	-	352372	352372	148408	104826	12761	265994	-	70197	7081	1413
		...	2025-2026	-	387609	387609	163248	115308	14037	292594	-	77217	7789	1554
12	सोलापूर Solapur	...	2023-2024	-	46331	45056	28932	16124	-	46331	-	30441	5092	1354
		...	2024-2025	-	51184	49561	31825	7736	-	51184	-	32642	5346	1422
		...	2025-2026	-	56343	54536	35039	8507	-	56343	-	30455	58854	3872
13	नाशिक Nashik	...	2023-2024	-	117273	117273	44171	26267	-	70438	-	24653	4777	3143
		...	2024-2025	-	129000	129000	48588	28894	-	77482	-	27118	5255	3457
		...	2025-2026	-	141900	141900	53447	31783	-	85230	-	29830	5780	3803
14	धुळे Dhule	...	2023-2024	229	-	-	15896	7812	-	23708	229	4843	1465	21094
		...	2024-2025	251	-	-	17485	8593	-	26078	251	5328	1611	24094
		...	2025-2026	276	-	-	19233	9452	-	28685	276	5861	1772	26503
15	जळगाव Jalgaon	...	2023-2024	1180	39338	40518	22805	14615	-	37420	1180	554	3394	916
		...	2024-2025	1298	43271	44569	25085	16076	-	41161	1298	610	3733	1008
		...	2025-2026	1427	47598	49025	27593	17683	-	45267	1427	671	4106	1108
16	अहिल्यानगर Ahilyanagar	...	2023-2024	2151	27097	29248	17082	8191	-	25273	-	8810	2164	1423
		...	2024-2025	2220	29806	32026	18790	9010	-	27800	-	10500	2380	1566
		...	2025-2026	-	32786	32786	20669	9911	-	30580	-	12000	2618	1722
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2023-2024	-	27989	27989	21412	6577	-	27989	-	17618	1509	905
		...	2024-2025	-	30787	30787	23553	7234	-	30787	-	17794	1659	995
		...	2025-2026	-	33865	33865	25908	7957	-	33865	-	17971	1824	1094
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024	-	87590	87590	66892	20698	-	87590	-	105108	2260	452
		...	2024-2025	-	92244	92244	70680	21564	-	92244	-	110692	2388	477
		...	2025-2026	-	94980	94980	71265	23720	-	94980	-	113976	2632	526

तक्ता ३--चालू TABLE III--contid.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
19	कराड Karad	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	11684 12852 14137	11684 12852 14137	6426 7668 7774	4607 5067 5573	-	11033 12136 13349	-	2252 2477 2725	651 712 761	55 61 67
20	सांगली Sangli	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	-	63129 69441 74302	3427 37869 39866	28701 31571 34866	-	63129 69441 74302	-	15236 16759 17838	1372 1509 1653	2747 3021 3411
21	सातारा Satara	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	34967 38463 42309	34967 38463 42309	19839 21823 24005	15128 16640 18304	-	34467 38463 42309	-	23495 25779 28357	3363 3699 4069	1345 1479 1627
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	65862 68256 71540	65862 68256 71540	37865 39151 41225	27591 28632 29916	-	65456 67783 71141	406	41338 42789 44950	5472 5680 5840	1411 3737 3842
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	60049 62584 65871	60049 62584 65871	43188 44874 46623	16767 17524 19102	-	59955 62398 65725	94	40415 42040 44088	4256 4465 4658	1098 2937 3064
24	वर्धा Wardha	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	18411 19383 20753	18411 19383 20753	12827 13342 14252	5246 5695 6145	-	18073 19037 20397	338	12125 12721 13617	912 1123 1325	235 738 871
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	375 393 432	32412 34032 37435	32787 34425 37887	15249 16011 17612	11657 12239 13462	623 654 719	27529 28904 31793	425 446 490	17112 17968 19765	2269 2382 2620	603 633 697
26	गोंदिया Gondia	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	12805 12866 12892	12805 12866 12892	8055 8105 8061	3491 3803 3905	-	11846 11908 11966	-	10069 10620 10339	959 905 926	10723 10442 10459
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	115 98 90	8277 8883 9485	8392 8981 9575	6248 6623 7251	1753 1901 2031	-	8001 8524 9282	115	1657 1774 1899	412 425 431	82 85 86
28	अमरावती Amravati	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	33433 45000 47500	33433 45000 47500	20761 27800 32120	15541 17500 19200	37 50 45	36339 45350 51335	-	23911 29840 33798	2246 2310 2525	449 462 505
29	अकोला Akola	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-	39725 41980 42810	39725 41980 42810	31143 32697 32668	8380 9060 9896	202 223 246	39725 41980 42810	-	800 890 990	1710 1907 2070	33 35 36

30	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	126	23930	24056	29330	8238	-	32168	-	22511	1544	225
		...	2024-2025	-	26323	26323	26323	9061	-	35384	-	24949	1699	249
		...	2025-2026	-	28955	28955	28955	9967	-	38922	-	27434	1869	274
31	बुलढाणा Buldhana	...	2023-2024	-	23510	23510	18063	5300	6	140	140	16207	1502	387
		...	2024-2025	-	25861	25861	19870	5830	-	-	-	17828	1652	426
		...	2025-2026	-	28447	28447	21857	6413	-	-	-	19610	1818	468
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	73	67430	67503	30331	14373	172	44876	73	38144	2874	1293
		...	2024-2025	82	74173	14255	34198	17168	192	51556	82	43882	3161	1422
		...	2025-2026	98	81590	81688	38552	19743	201	58495	97	49720	3477	1564
33	लातूर Latur	...	2023-2024	150	28798	28948	21393	7402	3	28798	-	23285	2764	1818
		...	2024-2025	173	33118	33290	24602	8512	3	33118	-	26778	3179	2091
		...	2025-2026	207	39741	39948	29522	10215	3	39741	-	32133	8814	2509
34	नांदेड Nanded	...	2023-2024	-	28630	28630	22715	5915	401	29031	-	21560	2694	3056
		...	2024-2025	-	31493	31493	24987	6507	441	31934	-	23716	2963	3362
		...	2025-2026	-	34642	34642	27485	7157	485	35128	-	26088	3260	3698
35	परभणी Parbhani	...	2023-2024	-	13897	13897	11353	2544	-	13897	-	25040	839	1678
		...	2024-2025	-	18025	18025	12500	5525	-	18025	-	26565	907	1814
		...	2025-2026	-	19900	19900	13700	6200	-	19900	-	27558	1018	2036
36	बीड Beed	...	2023-2024	-	15359	15359	12458	2920	-	15359	-	3090	122	24
		...	2024-2025	-	16505	16505	13356	3149	-	16505	-	3185	130	25
		...	2025-2026	-	16505	16505	13356	3149	-	16505	-	3185	130	25
37	जालना Jalna	...	2023-2024	-	16428	16428	11064	5364	-	16428	-	3860	357	71
		...	2024-2025	-	19000	19000	14000	5000	-	19000	-	4500	400	83
		...	2025-2026	-	22000	22000	16000	6000	-	22000	-	5500	800	160
38	धारशिव Dharashiv	...	2023-2024	92	15848	15940	12580	3250	18	15848	92	24098	544	108
		...	2024-2025	64	18740	18804	15234	3302	25	18561	243	27712	735	147
		...	2025-2026	220	18875	19095	14861	3836	40	18737	358	32146	845	169
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2023-2024	-	126791	126791	72356	54435	-	126791	-	59084	13421	3569
		...	2024-2025	-	129326	129326	73803	55523	-	129361	-	60265	14092	3748
		...	2025-2026	-	134792	134792	75493	56718	-	132211	-	102172	15501	10149
40	वाशिम Washim	...	2023-2024	-	14138	14138	11488	2650	-	14138	-	9921	699	185
		...	2024-2025	-	15551	15551	12636	2915	-	15551	-	1013	768	204
		...	2025-2026	-	17106	17106	13899	3207	-	17106	-	1200	844	224
41	बारामती Baramati	...	2023-2024	-	5853	5853	11576	5853	-	17429	-	10527	619	123
		...	2024-2025	-	6439	6439	12734	6439	-	19173	-	11579	681	136
		...	2025-2026	-	7083	7083	14007	7083	-	21090	-	12737	749	149

तक्ता ३--चालू TABLE III--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	31531 33107 34762	17936 18832 19773	13595 14275 14989	- - -	31531 33107 34762	- - -	44165 46374 48693	4570 4798 5037	914.9 960.7 1008.7
43	अक्लूज Akluj	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	3004 3454 3972	11872 13652 15699	3004 3454 3972	- - -	14876 17106 19671	- - -	10469 11930 13719	1613 1858 2136	4290 12225 14054
44	मालेगाव Malegaon	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	17797 18634 19566	12059 12662 13295	3773 3962 4160	- - -	15832 16624 17415	- - -	15145 12734 13370	454 477 501	121 127 133
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	122 155 189	16368 17737 19842	10615 11254 12654	3245 3562 3825	- - -	13860 14816 16479	122 138 147	92476 104604 111426	492 594 695	323 390 457
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	1263 845 970	21763 25990 30450	15682 16450 17220	5792 5880 5950	49 20 30	21523 22350 23205	340 220 325	204 188 198	1544 1640 1720	308 328 344
47	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	10550 12133 13952	9182 10559 12143	1368 1574 1809	- - -	10550 12133 13952	- - -	11426 13140 15111	466 536 616	62 72 83
48	भंडारा Bhandara	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	12754 14138 15651	8516 9230 9821	3611 4215 5115	29 35 20	12156 13480 14956	- - -	8109 8927 9787	598 658 695	394 433 457
49	नागपूर (शाहीण) Nagpur (Rural)	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	25889 28478 31326	16251 17876 19664	9638 10602 11662	- - -	25889 28478 31326	- - -	16733 18406 20247	2461 2707 2978	635 699 769
50	बोरिवली Borivali	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	24440 7232 7955	242937 56181 61799	50456 53291 58620	36934 53091 58400	206 224 246	87596 106605 117266	24440 7232 7955	40118 48825 53707	12396 9033 9936	3198 5943 6537

51	इचलकरंजी Ichalkaranji	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	1299	7708	9007	7382	5846	-	13228	922	-	-	-	687	252	-	-	-	-
			2025-2026	1689	8350	10039	9596	7600	-	17196	1199	-	-	-	893	327	-	-	-	-
52	फलटण Phaltan	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	3879	3879	3191	688	-	3879	-	2729	-	90	2729	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	15516	15516	12764	2752	-	15516	-	10918	-	360	10918	-	-	-	-	-
53	उदगीर Udgir	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	4710	3545	3442	1234	5	4681	40	937	148	59	148	59	-	-	-	-
			2025-2026	-	9450	9510	6890	2568	6	9464	50	1874	310	119	310	119	-	-	-	-
54	चाळीसगाव Chalisgaon	...	2023-2024	293	2489	2782	1760	707	22	2489	293	199	40	13	40	13	-	-	-	-
			2024-2025	410	3485	3895	2464	1010	31	3505	410	168	56	22	56	22	-	-	-	-
			2025-2026	615	5228	5843	3696	1505	47	5248	615	246	84	33	84	33	-	-	-	-
55	भडगाव Bhadgaon	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	5	1757	1772	1757	780	05	2552	8	122	47	12	47	12	-	-	-	-
			2025-2026	8	2120	2126	2120	936	08	3062	10	124	56	15	56	15	-	-	-	-
56	खामगाव Khamgaon	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

सन २०२४-२०२५ व २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 and 2025-2026 are estimated.

मोटर वाहनांची स्थायी व अस्थायी नोंदणी

तांत्रिकदृष्ट्या योग्य असलेल्या प्रत्येक मोटर वाहनांची नोंदणी करणे आवश्यक आहे. त्याचे शुल्क पुढीलप्रमाणे आहे. मोटरसायकल रुपये २५०, हलके मोटर वाहन रुपये ५०० आहे, अवजड मोटर वाहन रुपये १५००, प्रत्येक वाहनाचे अस्थायी नोंदणी शुल्क रुपये २०० आहे.

दिनांक २५ डिसेंबर २०१६ पासून मोटरसायकल रुपये २५०.

तक्ता ७ TABLE VII

(रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

अनु- क्रमांक Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	आलेल्या	नोंदणी प्रमाणपत्र	जमा शुल्क Fees collected Rs.	नोंदणी प्रमाणपत्राच्या	
			अर्जांची संख्या No. of Applications received	दिलेल्या वाहनांची संख्या No. of Motor Vehicles registration certificates issued		दुसऱ्या प्रतीची संख्या No. of duplicate issued	जमा शुल्क Fees collected Rs.
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2023-2024	69596	69608	28528	4302	2111.76
		2024-2025	73076	64688	29955	4517	2217.25
		2025-2026	76730	67923	31452	4743	2328.22
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2023-2024	57397	57397	41832.8	4088	2306.2
		2024-2025	61431	61431	44734.5	3687	2385.09
		2025-2026	64502	64502	46970.7	3871	2504.25
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2023-2024	69353	69353	43982.5	3076	1322.01
		2024-2025	72376	—	17867.3	3277	1361.6
		2025-2026	74629	—	18452.5	3461	1402.5
4	ठाणे Thane	2023-2024	116848	116848	51869	7892	2681.5
		2024-2025	122690	122690	54463	8286	2815.4
		2025-2026	128824	128824	57186	8681	2949.6
5	वसई Vasai	2023-2024	90024	90024	33523	3166	1014
		2024-2025	83574	83574	31288	2936	873
		2025-2026	90928	90928	33942	3483	1127
6	पेण Pen	2023-2024	26097	26097	10001	684	300
		2024-2025	27923	27923	10701	956	324
		2025-2026	29878	29878	11450	1022	347
7	कल्याण Kalyan	2023-2024	81583	81583	31527	4793	1206
		2024-2025	85662	85662	33065	5032	1268
		2025-2026	89945	89945	34718	5284	1331
8	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-2024	4919	4919	2416	1020	246
		2024-2025	5410	5410	2626	1122	268
		2025-2026	5951	5951	2860	1235	309
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2023-2024	16475	16475	6135	595	446
		2024-2025	18123	18123	6748	606	304
		2025-2026	19935	19935	7423	666	365
10	पुणे Pune	2023-2024	296863	296863	116762	17805	4905
		2024-2025	326549	326549	128438	19586	5396
		2025-2026	359204	359204	141282	21544	5936
11	सोलापूर Solapur	2023-2024	85789	85789	17157	63972	13434
		2024-2025	94368	94368	18873	70369	14777
		2025-2026	103804	103804	20760	77405	16255
12	नाशिक Nashik	2023-2024	104373	104373	38058	5085	1483
		2024-2025	114810	114810	41864	5594	1631
		2025-2026	126291	126291	46050	6153	1794

तक्ता ७--चालू / TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
13	धुळे Dhule	...	2023-2024	31303	29667	11276	1636	583
			2024-2025	34433	32633	12403	1799	642
			2025-2026	37876	35896	13643	1978	706
14	पनवेल Panvel	...	2023-2024	60822	60822	59605	2838	1362
			2024-2025	61182	61182	59958	3112	1454
			2025-2026	67300	67300	65953	3423	1643
15	जळगाव Jalgaon	...	2023-2024	43189	43189	21026	2178	871
			2024-2025	47510	47510	23129	2200	880
			2025-2026	50835	50835	24748	2355	940
16	अहिल्यानगर Ahilyanagar	...	2023-2024	63736	63736	19174	1500	1413
			2024-2025	69600	69600	20937	1600	1500
			2025-2026	75600	75600	22742	1700	1600
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2023-2024	46798	46798	15556	1736	520
			2024-2025	51477	51477	17111	1909	580
			2025-2026	56624	56624	18822	2099	638
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024	54403	54403	27201	3289	1644
			2024-2025	44673	44673	22336	2271	1135
			2025-2026	49140	49140	24570	2498	1249
19	कराड Karad	...	2023-2024	15404	15404	5930	821	687
			2024-2025	16944	16944	6523	903	755
			2025-2026	18638	18638	7175	993	831
20	सांगली Sangli	...	2023-2024	57186	57186	19901	3622	1448
			2024-2025	59000	59000	20153	3753	1501
			2025-2026	60000	60000	20880	3790	1516
21	सातारा Satara	...	2023-2024	46704	46704	17621	2772	726
			2024-2025	51374	51374	19383	3049	799
			2025-2026	56045	56045	21145	3326	871
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2023-2024	27201	27201	6365	2294	675
			2024-2025	28654	28654	6749	2431	724
			2025-2026	30189	30189	7158	2571	776
23	नागपूर (शहर) (पूर्व) Nagpur (City) (East)	...	2023-2024	61252	61252	18301	2853	807
			2024-2025	67377	67377	20131	3138	888
			2025-2026	74114	74114	22144	3415	977
24	वर्धा Wardha	...	2023-2024	19450	19450	17505	808	484
			2024-2025	21395	21395	19381	889	533
			2025-2026	23535	23535	21181	977	586
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2023-2024	65780	63989	15433	1370	1310
			2024-2025	79872	79872	20666	1439	1376
			2025-2026	91257	91257	23544	1519	1444
26	गोंदिया Gondia	...	2023-2024	—	21985	8717	915	277
			2024-2025	—	22560	9416	970	297
			2025-2026	—	24600	9819	1020	327
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024	13874	13728	6268	146	38
			2024-2025	17679	17245	6766	434	118
			2025-2026	21921	21383	8390	538	147

तक्ता ७--चाळू / TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
28	अमरावती Amravati	...	2023-2024	47827	47827	178	2807	84
			2024-2025	51647	51647	192	3088	89
			2025-2026	53708	53708	200	3335	94
29	अकोला Akola	...	2023-2024	32428	32434	10455	1325	360
			2024-2025	35682	35677	11500	1457	396
			2025-2026	39248	39244	12650	1602	435
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	45348	45348	349278	1645	457
			2024-2025	49883	49883	384206	1810	503
			2025-2026	54871	54871	422627	1991	554
31	बुलढाणा Buldhana	...	2023-2024	1971	1923	865350	1592	535
			2024-2025	1630	1475	516250	1865	409
			2025-2026	-	-	-	-	-
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	85020	85020	4101	4728	2127
			2024-2025	89271	89271	4921	5200	2340
			2025-2026	93734	93734	5906	5720	2574
33	लातूर Latur	...	2023-2024	31588	31588	14135	1916	681
			2024-2025	34747	34747	15549	2108	749
			2025-2026	36326	36326	16255	2203	783
34	नांदेड Nanded	...	2023-2024	51567	51567	41094	2086	958
			2024-2025	56724	56724	45203	2295	1054
			2025-2026	62396	62396	49724	2524	1100
35	परभणी Parbhani	...	2023-2024	25671	25671	5134	867	173
			2024-2025	26600	26600	5320	950	190
			2025-2026	27000	27000	5440	970	194
36	बीड Beed	...	2023-2024	1345	1305	2640	920	750
			2024-2025	1560	1504	2765	1020	950
			2025-2026	1717	1660	2850	1130	1030
37	जालना Jalna	...	2023-2024	33655	33655	12543	1383	510
			2024-2025	35300	35300	16800	1560	601
			2025-2026	37400	37400	19900	1900	650
38	धाराशिव Dharashiv	...	2023-2024	25920	25920	9601	1090	357
			2024-2025	26925	26925	9719	1182	387
			2025-2026	27880	27880	10067	1270	416
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2023-2024	170984	170984	215097	4622	3503
			2024-2025	188082	188082	236607	5084	3853
			2025-2026	206890	206890	260267	5594	4239
40	वाशिम Washim	...	2023-2024	18880	18880	5664	636	181
			2024-2025	20768	20768	6230	555	158
			2025-2026	22844	22844	6853	601	175
41	बारामती Baramati	...	2023-2024	33631	33631	43221	1580	1409
			2024-2025	36994	36994	47543	1738	1550
			2025-2026	40693	40693	52298	1911	1705
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2023-2024	32296	39296	21256	3296	1186
			2024-2025	43226	43226	23382	3625	1304
			2025-2026	47548	47548	25720	3987	1435

तक्ता ७--चालू / TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
43	अकलूज Akluj	...	2023-2024	29644	29644	37165	1010	938
			2024-2025	32608	32608	40881	1111	1032
			2025-2026	35869	35869	44939	1222	1136
44	मालेगाव Malegaon	...	2023-2024	43164	43164	12949	551	165
			2024-2025	45322	45322	13597	579	174
			2025-2026	47588	47588	14276	607	182
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2023-2024	15092	15092	3893	112	50
			2024-2025	16925	16925	4866	134	60
			2025-2026	17658	17658	4555	159	72
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2023-2024	17357	17357	7007	699	174
			2024-2025	19092	19092	7708	768	192
			2025-2026	21001	21001	8479	844	211
47	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024	15599	15599	6130	663	170
			2024-2025	18402	18402	6672	763	192
			2025-2026	21029	21029	7122	877	208
48	भंडारा Bhandara	...	2023-2024	—	17817	57933	809	405
			2024-2025	—	19250	63750	1224	612
			2025-2026	—	21100	70000	1328	664
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2023-2024	—	54253	29311	2619	1441
			2024-2025	—	59678	32242	2881	1585
			2025-2026	—	65646	35466	3169	1743
50	बोरिवली Borivali	...	2023-2024	66913	66913	1338	4287	2049
			2024-2025	68604	68604	13720	3876	1390
			2025-2026	75464	75464	15092	4263	2037
51	इचलकरंजी Ichalkaranji	...	2023-2024	733	680	165	53	13
			2024-2025	22524	21307	189	1217	300
			2025-2026	29282	27700	246	1582	390
52	फलटण Phaltan	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	3598	3598	1298	108	60
			2025-2026	14392	14392	5193	432	241
53	उदगीर Udgir	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	8360	8360	2956	292	72
			2025-2026	16720	16720	6050	410	145
54	चालीसगाव Chalisgaon	...	2023-2024	4039	4069	1499	80	324
			2024-2025	5697	5697	2278	112	672
			2025-2026	8546	8546	3418	168	100
55	भडगाव Bhadgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	6672	10379	2425	240	45
			2025-2026	8006	12454	2910	288	54
56	खामगाव Khamgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—

२०२४-२०२५ व २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 and 2025-2026 are estimated.

इतर राज्यात नोंद झालेल्या व राज्यात आणून वापरात ठेवलेल्या वाहनांच्या नोंदणी चिन्हाचे अभिहस्तांकन

कोणतेही वाहन या राज्यामध्ये आणून १२ महिन्यांपेक्षा जास्त काळ उपयोगात असलेल्या वाहनांच्या नवीन नोंदणी क्रमांकाचे अभिहस्तांकन, नोंदणी प्रमाणपत्राची दुय्यम प्रत नोंदणी शुल्काची अर्धी रक्कम भरून मिळू शकते.

तक्ता ८ / TABLE VIII

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

अ. क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	आलेल्या अर्जांची संख्या No. of Applications received	पुनर्नोंदणी केलेल्या वाहनांची संख्या No. of duplicate Registration marks assigned	जमा शुल्क Fees collected
1	2	3	4	5	6
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2023-2024	393	9343	56024.34
		2024-2025	325	9500	55932.33
		2025-2026	350	10000	59921.59
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2023-2024	358	358	304.7
		2024-2025	138	138	109.01
		2025-2026	145	145	114.45
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2023-2024	341	341	345.4
		2024-2025	332	332	330.02
		2025-2026	343	343	342.4
4	ठाणे Thane	2023-2024	682	682	724
		2024-2025	647	647	687
		2025-2026	613	613	651
5	वसई Vasai	2023-2024	258	258	270
		2024-2025	95	95	99
		2025-2026	78	78	81
6	पेण Pen	2023-2024	88	88	112
		2024-2025	91	91	116
		2025-2026	95	95	121
7	कल्याण Kalyan	2023-2024	275	275	278.7
		2024-2025	130	130	143.1
		2025-2026	65	65	61.5
8	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-2024	29	29	315
		2024-2025	35	35	364
		2025-2026	42	42	415
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2023-2024	60	60	43
		2024-2025	66	66	47
		2025-2026	72	72	52
10	पुणे Pune	2023-2024	2287	2241	1484
		2024-2025	2516	2465	1632
		2025-2026	2767	2712	1795
11	सोलापूर Solapur	2023-2024	298	298	13434
		2024-2025	320	320	14777
		2025-2026	425	425	16255
12	नाशिक Nashik	2023-2024	300	300	276
		2024-2025	330	330	304
		2025-2026	363	363	334

तक्ता ८--चालू / TABLE VIII--contd.

1	2	3	4	5	6		
13	धुळे Dhule	...	2023-2024	...	115	115	368
			2024-2025	...	127	127	404
			2025-2026	...	140	140	445
14	पनवेल Panvel	...	2023-2024	...	824	724	3620
			2024-2025	...	340	240	1200
			2025-2026	...	374	264	1320
15	जळगाव Jalgaon	...	2023-2024	...	201	201	338
			2024-2025	...	210	210	360
			2025-2026	...	225	225	385
16	अहिल्यानगर Ahilyanagar	...	2023-2024	...	71	64	704
			2024-2025	...	80	70	700
			2025-2026	...	85	60	800
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2023-2024	...	324	324	486
			2024-2025	...	356	356	534
			2025-2026	...	391	391	587
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024	...	937	937	468
			2024-2025	...	195	195	97
			2025-2026	...	215	215	107
19	कराड Karad	...	2023-2024	...	136	136	97
			2024-2025	...	149	149	106
			2025-2026	...	165	165	117
20	सांगली Sangli	...	2023-2024	...	658	658	1457
			2024-2025	...	685	658	1516
			2025-2026	...	710	658	1571
21	सातारा Satara	...	2023-2024	...	145	145	175
			2024-2025	...	160	160	193
			2025-2026	...	174	174	210
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2023-2024	...	147	147	110
			2024-2025	...	154	154	115
			2025-2026	...	168	168	121
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2023-2024	...	189	189	141
			2024-2025	...	208	208	156
			2025-2026	...	228	228	171
24	वर्धा Wardha	...	2023-2024	...	36	36	32
			2024-2025	...	41	41	36
			2025-2026	...	47	47	42
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2023-2024	...	340	328	323
			2024-2025	...	367	367	381
			2025-2026	...	405	405	431
26	गोंदिया Gondia	...	2023-2024	...	45	32	57
			2024-2025	...	59	38	63
			2025-2026	...	72	31	93
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024	...	132	132	366
			2024-2025	...	24	24	53
			2025-2026	...	150	150	416

तक्ता ८--चाळू / TABLE VIII--contd.

1	2	3	4	5	6		
28	अमरावती Amravati	...	2023-2024	...	309	309	464
			2024-2025	...	108	—	162
			2025-2026	...	119	—	174
29	अकोला Akola	...	2023-2024	...	26	03	58
			2024-2025	...	29	15	65
			2025-2026	...	34	22	76
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	...	5	3	3
			2024-2025	...	10	6	8
			2025-2026	...	15	10	15
31	बुलढाणा Buldhana	...	2023-2024	...	—	—	—
			2024-2025	...	—	—	—
			2025-2026	...	—	—	—
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	...	25	21	17
			2024-2025	...	28	23	19
			2025-2026	...	32	28	23
33	लातूर Latur	...	2023-2024	...	231	231	379
			2024-2025	...	185	185	265
			2025-2026	...	150	150	246
34	नांदेड Nanded	...	2023-2024	...	291	277	235
			2024-2025	...	320	305	259
			2025-2026	...	384	366	310
35	परभणी Parbhani	...	2023-2024	...	49	49	52
			2024-2025	...	52	52	58
			2025-2026	...	70	70	80
36	बीड Beed	...	2023-2024	...	5	—	3
			2024-2025	...	8	—	3
			2025-2026	...	12	—	8
37	जालना Jalna	...	2023-2024	...	15	15	24
			2024-2025	...	20	20	30
			2025-2026	...	25	25	35
38	धाराशिव Dharashiv	...	2023-2024	...	58	58	68
			2024-2025	...	62	62	70
			2025-2026	...	64	64	72
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2023-2024	...	1265	1205	705
			2024-2025	...	1391	1326	776
			2025-2026	...	1516	1478	853
40	वाशिम Washim	...	2023-2024	...	25	25	62
			2024-2025	...	10	10	15
			2025-2026	...	20	20	30
41	बारामती Baramati	...	2023-2024	...	39	39	16.50
			2024-2025	...	42	42	18.10
			2025-2026	...	44	44	19.90
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2023-2024	...	367	367	450.6
			2024-2025	...	400	400	492
			2025-2026	...	450	450	553.5

तक्ता ८--चालू / TABLE VIII--contd.

1	2	3	4	5	6		
43	अकलूज Akluj	...	2023-2024	...	5	5	1.28
			2024-2025	...	6	6	1.40
			2025-2026	...	7	7	1.54
44	मालेगाव Malegaon	...	2023-2024	...	72	69	104
			2024-2025	...	76	72	109
			2025-2026	...	79	76	114
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2023-2024	...	8	8	4
			2024-2025	...	10	10	6
			2025-2026	...	12	12	7
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2023-2024	...	99	99	109
			2024-2025	...	109	109	120
			2025-2026	...	120	120	132
47	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024	...	12	12	26
			2024-2025	...	16	16	31
			2025-2026	...	19	19	40
48	भंडारा Bhandara	...	2023-2024	...	35	35	27
			2024-2025	...	39	49	30
			2025-2026	...	43	43	33
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2023-2024	...	689	689	1068
			2024-2025	...	758	758	1177
			2025-2026	...	834	834	1294
50	बोरिवली Borivali	...	2023-2024	...	07	07	571
			2024-2025	...	08	08	653
			2025-2026	...	09	09	735
51	इचलकरंजी Ichalkaranji	...	2023-2024	...	—	—	—
			2024-2025	...	40	32	80
			2025-2026	...	50	43	240
52	फलटण Phaltan	...	2023-2024	...	—	—	—
			2024-2025	...	—	—	—
			2025-2026	...	50	50	60
53	उदगीर Udgir	...	2023-2024	...	—	—	—
			2024-2025	...	15	5	4
			2025-2026	...	25	12	9
54	चालीसगाव Chalisgaon	...	2023-2024	...	—	—	—
			2024-2025	...	—	—	—
			2025-2026	...	—	—	—
55	भडगाव Bhadgaon	...	2023-2024	...	—	—	—
			2024-2025	...	—	—	—
			2025-2026	...	—	—	—
56	खामगाव Khamgaon	...	2023-2024	...	—	—	—
			2024-2025	...	—	—	—
			2025-2026	...	—	—	—

२०२४-२०२५ व २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 and 2025-2026 are estimated.

परिवहन व खाजगी सेवा वाहनांना योग्यतेचे प्रमाणपत्र देणे

एखाद्या परिवहन वाहनाला योग्यतेचे प्रमाणपत्र असल्यास रस्तावर वाहन चालविण्यास परवानगी दिली जाते. तांत्रिकदृष्ट्या योग्य असणाऱ्या वाहनालाच योग्यतेचे प्रमाणपत्र दिले जाते. प्रमाणपत्राचा कालावधी २ वर्षे आहे. त्याचे शुल्क चाकीकरिता रुपये ४०० व हलके वाहनाकरिता रुपये ६००, मध्यम वाहन तसेच जड वाहनाकरिता ८०० रुपये आहे व नूतनीकरण शुल्क वरीलप्रमाणे निश्चित केले आहे.

तक्ता ९ / TABLE IX

(रुपये हजारत / Rs. in thousands)

अ. क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्षे Year	आलेल्या प्रमाणपत्रांची संख्या No. of applications received		दिलेल्या सुस्थिती प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness granted		नाकारलेल्या प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness rejected		एकूण प्रकरणे (५+६+७) Total (5+6+7)		प्रमाणपत्र नवीन देण्यासाठी/ नूतनीकरण करण्यासाठी जमा शुल्क Fees collected for granting of renewing certificates		प्रमाणपत्रांच्या दुसऱ्या प्रतीची संख्या No. of duplicate certificates of fitness granted		दुसऱ्या प्रती देण्यासाठी जमा शुल्क Fees collected for duplicate certificates	
			4	5	6	7	8	9	10	11	रुपये Rs.	रुपये Rs.				
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	...	42533	42448	42448	85	42533	25519.8	27	5.4
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	...	43678	43584	43584	94	43678	20206.8	28	5.6
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	...	44825	44720	44720	105	44825	26895	29	5.8
4	ठाणे Thane	...	59069	6688	52310	71	58998	33851	3	0.6
5	वसई Vasai	...	46690	13749	32628	313	46377	30466	5	1.0
			49024	14436	34260	329	48696	31989	6	1.2
			44913	44913	44913	24	89826	28757.4	3	0.6
			46000	46000	46000	30	92000	30000.0	5	1.0
			48000	48000	48000	35	96000	31260	6	1.2
			82201	18156	63328	717	81484	88049	150	30
			86311	19063	66496	752	85559	92452	163	32.6
			90626	20016	69821	789	89837	97074	172	34.4
			30254	6951	22840	29	29791	22740	49	9
			33279	7646	25124	32	32770	25014	67	3
			36607	8410	27636	35	36047	27514	74	14

6	पेण/रायगड Pen/Raigad	...	2023-2024	14208	11529	2579	-	14108	28248	15	3
			2024-2025	14527	11718	2817	-	14535	28919	19	4
			2025-2026	14769	11934	2835	-	14769	29400	23	5
7	कल्याण Kalyan	...	2023-2024	31059	8631	22417	11	31048	33647	7	4.2
			2024-2025	32612	9063	23537	12	32600	35329	8	4.9
			2025-2026	34243	9516	24714	13	34230	37095	9	5.6
8	पनवेल Panvel	...	2023-2024	42594	2370	40224	-	42594	30855	14	2
			2024-2025	34202	1852	32350	-	34202	25588	82	8
			2025-2026	37622	2037	35585	-	37612	28146	90	9
9	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2023-2024	11150	10629	10629	521	21779	17006	11	22
			2024-2025	12272	11160	11160	1112	23432	17856	15	30
			2025-2026	13345	12278	12278	1223	25779	19644	22	44
10	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2023-2024	7360	60	6600	70	6730	4711	5	1
			2024-2025	6821	69	7019	105	7193	4987	7	2
			2025-2026	7503	75	7720	107	7902	5531	9	2
11	पुणे Pune	...	2023-2024	120002	34645	84929	428	119574	113063	219	43.80
			2024-2025	132002	38110	93422	471	131532	124369	241	48.18
			2025-2026	145202	41920	102764	518	144684	136806	265	53.00
12	सोलापूर Solapur	...	2023-2024	30155	3955	26169	11	30123	42172	11	2.20
			2024-2025	35148	5772	29355	21	35127	49177	23	4.60
			2025-2026	38662	6349	32290	23	38639	54094	25	5.06
13	नाशिक Nashik	...	2023-2024	37391	8241	28297	853	36538	60021	54	11
			2024-2025	41130	9065	31127	938	40192	66023	59	12
			2025-2026	45243	9972	34239	1032	44211	72625	65	13
14	धुळे Dhule	...	2023-2024	12425	11263	11263	956	22526	22526	27	5
			2024-2025	13667	12389	12389	1052	24778	24778	30	6
			2025-2026	15034	13628	13628	1158	27256	27256	33	7
15	जळगाव Jalgaon	...	2023-2024	10765	274	10487	4	10761	28895	1	0.2
			2024-2025	11526	300	11220	6	11520	30920	2	0.4
			2025-2026	12332	325	12000	7	12325	33100	2	0.4
16	अहिल्यानगर Ahilyanagar	...	2023-2024	11960	-	11960	-	11960	12899	-	-
			2024-2025	12500	-	12500	-	12500	30000	-	-
			2025-2026	13000	-	13000	-	13000	35000	-	-

तक्ता ९--चालू TABLE IX--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	12264 12386 12510	- - -	12264 12386 12510	- - -	30045 33049 33053	25 27 30	5 5 6
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	24007 17874 19417	2895 3050 3111	21112 14824 22528	- - -	19205 8935 11264	13 11 15	2 2 3
19	कराड Karad	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	5852 6437 7080	5162 6338 6971	5762 6338 3971	90 99 109	10707 11778 12955	05 09 11	1 1.8 2.2
20	सांगली Sangli	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	13749 14153 15590	1380 13009 14000	13330 13609 13000	355 256 300	21408 21770 21600	1124 1136 1154	899 908 923
21	सातारा Satara	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	15823 17449 19036	15405 16946 18486	15405 16946 18486	458 504 550	27660 30426 33192	41 45 49	8.2 9 9.8
22	नागपूर (शहर) Nagpur	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	6753 7428 8170	1618 1778 1961	6721 7401 8148	32 36 41	5670 6237 6861	18 21 24	4 5 6
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	17037 18740 20614	7825 8607 9467	9206 10126 11138	6 7 9	11581 12738 14011	21 23 26	4 4 5
24	वर्धा Wardha	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	4175 4593 5053	670 737 811	3480 3828 4211	25 28 31	2490 2729 3013	22 25 28	4 5 6
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	12981 13630 14280	1040 1092 1144	12071 12675 13279	176 185 194	8695 91297 9564	9 11 14	1.8 2.2 2.8
26	गोंदिया Gondia	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	26854 27195 30857	21487 22961 25169	4877 3874 5234	490 360 454	18798 19037 21599	671 679 771	134 136 154

27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024	15157	13728	1370	59	15098	7287	2	4
			2024-2025	19016	17245	1666	105	18911	9128	1	2
			2025-2026	23770	21556	1867	186	23423	11306	10	2
28	अमरावती Amravati	...	2023-2024	20223	1460	23810	413	25270	8220	14	1
			2024-2025	22245	1606	26191	455	28252	9042	16	2
			2025-2026	24213	1811	29919	479	32209	10112	18	2
29	अकोला Akola	...	2023-2024	6022	4527	1305	190	5832	2565	7	3
			2024-2025	6624	4993	1422	209	6415	2822	8	3
			2025-2026	7286	5446	1610	230	7056	3104	9	4
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	6944	1408	5536	98	6944	6417	5	1
			2024-2025	7639	1549	6090	108	7639	6418	7	1
			2025-2026	8403	1704	6699	119	8403	6546	10	2
31	बुलढाणा Buldhana	...	2023-2024	5834	5787	5787	47	5834	4667	17	3
			2024-2025	6417	6350	6350	67	6417	5133	23	4
			2025-2026	7058	6965	6965	93	7058	5646	32	6
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	25612	25520	25478	42	51018	37020	2	0.2
			2024-2025	28167	28070	28025	47	56095	39950	3	0.3
			2025-2026	30981	30879	30827	52	61706	44200	4	0.4
33	लातूर Latur	...	2023-2024	9772	1674	8089	9	9763	9919	6	1.2
			2024-2025	10749	1841	8898	10	10739	10911	7	1.4
			2025-2026	11238	1925	9302	11	11227	11406	8	1.6
34	नांदेड Nanded	...	2023-2024	12408	1321	11207	103	12631	19653	118	61
			2024-2025	13649	1453	12328	113	13894	21618	130	67
			2025-2026	15014	1598	13560	125	15284	23780	143	74
35	परभणी Parbhani	...	2023-2024	7596	1000	6593	3	7593	5274	5	1
			2024-2025	7998	1100	6893	5	7993	5514	7	1.4
			2025-2026	8559	1250	7300	9	8550	6840	9	1.8
36	बीड Beed	...	2023-2024	5700	5644	-	56	5700	16081	7	1
			2024-2025	6000	5900	-	100	6000	19000	11	2
			2025-2026	6300	6100	-	200	6300	21000	14	2
37	जालना Jalna	...	2023-2024	6422	766	5645	11	6422	4817	45	9
			2024-2025	6775	1750	6000	25	7775	5831	50	10
			2025-2026	6900	2000	6500	100	8600	6450	60	12

तक्ता ९--चालू TABLE IX--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							रुपये Rs.		रुपये Rs.	
38	धाराशिव Dharashiv	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	7547 7745 7792	6231 6390 6410	325 343 352	7547 7745 7792	12472 12784 12853	13 15 21	2 3 4
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	58258 64072 70478	38607 42468 46669	422 453 472	57836 63619 69934	43377 47714 55947	98 108 119	0.20 0.22 0.42
40	वाशिम Washim	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	1914 2105 2315	1567 1723 1895	179 198 217	2120 2331 2563	1253 1378 1516	23 28 31	4 5 5
41	बारामती Baramati	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	8257 9082 9990	8235 9059 9965	22 27 30	8235 9059 9935	16993 18692 20561	14 16 18	2.80 3.20 3.60
42	भंडारा Bhandara	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	4235 4769 5248	3808 4188 4607	- - -	4333 4766 5243	2851 3136 3450	2 3 5	4 .6 1
43	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	30231 33254 36579	22818 25100 27610	- - -	30210 33231 36554	19878 21866 24053	21 23 25	4.2 4.6 5
44	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	38405 42246 46471	28352 31188 34306	231 254 280	38174 41992 46191	53794 59173 65090	86 95 104	17.2 18.9 20.8
45	अकलूज Akluj	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	3499 3848 4233	3469 3815 4197	20 22 24	3499 3848 4233	6026 6628 7291	- - -	- - -
46	मालेगाव Malegaon	...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	12519 13145 13802	7063 7416 7787	272 286 300	12247 12851 13502	9798 10287 10802	4 4 4	1 1 1

47	नंदुरबार Nandurbar	...	2023-2024	2304	2304	2188	171	4492	1843	28	5.7
			2024-2025	3510	3510	2406	188	5916	2808	31	6.2
			2025-2026	4822	4822	2646	206	7468	3857	35	6.9
48	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2023-2024	6430	1024	5202	204	6226	9090	16	3
			2024-2025	7073	1126	5722	224	6848	9999	18	3
			2025-2026	7780	1238	6294	246	7532	4544	20	4
49	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024	3928	645	3283	-	3928	2553	21	4
			2024-2025	4517	742	3775	-	4517	2813	29	5
			2025-2026	5195	853	4342	-	5195	3235	37	7
50	बोरिवली Borivali	...	2023-2024	48664	35883	6781	44	42664	25598	11	2200
			2024-2025	40900	33464	7436	24	40900	24540	14	2800
			2025-2026	44990	36814	8176	-	44990	2695	-	-
51	इचलकरंजी Ichalkaranji	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	5354	3259	1397	698	4656	17819	-	-
			2025-2026	6960	4237	1816	907	6053	23164	-	-
52	फलटण Phaltan	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	42	34	8	34	34	22	1	8
			2025-2026	4700	4235	465	4235	4235	2790	66	13
53	उदगीर Udgir	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	-	-	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	-	-	-	-	-	-	-
54	चाळीसगाव Chalisgaon	...	2023-2024	60	60	-	-	60	801	-	-
			2024-2025	84	84	-	-	84	1122	-	-
			2025-2026	126	126	-	-	12	1683	-	-
55	भडगाव Bhadgaon	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	-	-	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	-	-	-	-	-	-	-
56	खामगाव Khamgaon	...	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	-	-	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	-	-	-	-	-	-	-

सन २०२४-२०२५ व २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 and 2025-2026 are estimated.

मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ खाली २०१५-२०१६ ते २०२३-२०२४ या वर्षाच्या मार्च अखेरपर्यंतची
कराची वसुली दर्शविणारा तक्ता

Recovery of Tax Revenue according to Mumbai Motor Vehicles Act, 1958 from the year 2015-2016 upto 2023-2024

तक्ता १७ / TABLE – XVII

मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ खाली वर्ष २०१५-२०१६ ते २०२३-२०२४ या वर्षाच्या अखेरपर्यंतची
महसुली वसुली दर्शविणारा तक्ता (रुपये लाखांत)

Table showing revenue receipts under the Mumbai Motor Vehicles Act, 1958 for the
year 2015-2016 upto 2023-2024 (Rs. in Lakhs)

तक्ता १७-अ / TABLE XVII-A

(रुपये लाखात)
(Rupees in lakhs)

वर्ष Year 1	प्रत्यक्ष वसुली* Actual collection 2
2015-2016	597362
2016-2017	681892
2017-2018	859799
2018-2019	867271
2019-2020	846719
2020-2021	665511
2021-2022	908016
2022-2023	1174011
2023-2024	1296920

(४) कर्मचारीविषयक गोषवारा

(4) Personnel Summary

तक्ता १८/ TABLE XVIII

अ.क्र. Sr. No.	पदनाम 2	वेतनमान Pay Scale 3	पदसंख्या No. of Posts 2020-21 4		Designation 1
२०४१--वाहनांवरील कर व २०४५ विक्रेय वस्तू व सेवा यावरील इतर कर व शुल्क			2041-Taxes on Vehicles and 2045 Other Taxes and Duties on Commodities and Services		
१ राजपत्रित-वर्ग - अ			1. Gazetted-		
	परिवहन आयुक्त	.. G-15 : 78800-205200	.. 1	1	Transport Commissioner
	अप्पर परिवहन आयुक्त	.. S-27 : 118500-214100	.. 1	1	Additional Commissioner
	सहपरिवहन आयुक्त	.. S-25 : 78800-205200	.. 6	6	Joint Transport Commissioner
	उपआयुक्त (लेखा)	.. S-23 : 67700-208700	.. 1	1	Dy. Commissioner (Accounts)
	परिवहन उप-आयुक्त/प्रादेशिक परिवहन अधिकारी.	.. S-23 : 67700-211900	.. 28	28	Dy. Transport Commissioner
	सहायक पोलीस आयुक्त	.. S-20 : 56100-177500	.. 1	1	Asstt. Commissioner of Police
	उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी	.. S-17 : 47600-151100	.. 60	60	Deputy Regional Transport Officer (Class I).
	वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी 1	1	Sr. Administrative Officer
	मोटर वाहन अभियोक्ता	.. S-16 : 44900-142400	.. 12	12	Motor Vehicle Prosecutor
	सहायक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी/सहा. परिवहन आयुक्त	.. S-16 : 44900-142400	.. 174	174	Asstt. Regional Transport Officer (Class II). / Asstt. Transport Commissioner
वर्ग - ब					
	प्रशासकीय अधिकारी	.. S-15 : 44900-124244	.. 66	66	Administrative Officer
	संशोधन अधिकारी	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	1	Research Officer
	लेखा अधिकारी (महाराष्ट्र लेखा प्रशासन सेवा)	.. S-16 : 44900-142400	.. 28	28	Accounts Officer (M.F.A.S.) (Class II).
	मोटर वाहन अभियोक्ता	.. S-15 : 41800-132300	.. 14	14	Motor Vehicle Prosecutor
	मोटर वाहन निरीक्षक	.. S-16 : 44900-142400	.. 867	867	Inspector of Motor Vehicle
	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)	.. S-15 : 41800-132300	.. 2	2	Stenographer (Higher Grade)
	कार्यालय अधीक्षक/मुख्य लिपिक/वरिष्ठ लेखापरीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	.. 179	179	Office Superintendent/Head Clerk/Senior Auditor
एकूण १			.. 1442	1442	Total 1

तक्ता १८--चालू TABLE XVIII--contd.

1	2	3	4	1	
वर्ग - क					
सहायक मोटार वाहन निरीक्षक	S-14 : 38600-122800	..	1098	1098	Asstt. Inspector of Motor Vehicles.
२ अराजपत्रित वर्ग ३--चालू	2. Non-Gazetted (Class III)--contd.				
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	S-14 : 38600-122800	..	30	30	Stenographer (L.G.)
वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	..	440	440	Senior Clerk
सांख्यिकी सहायक	.. S-10 : 29200-92300	..	08	08	Statistical Assistant
लिपिक-टंकलेखक	.. S-6 : 19900-63200	..	903	903	Junior Grade Clerk
वाहन चालक	.. S-6 : 19900-63200	..	225	225	Driver
	एकूण २	..	2704	2704	Total 2
	एकूण बेरीज (१+२)	..	4146	4146	Grand Total (1+2)

तक्ता १
TABLE I

कार्यक्रम २
वसुलीचा खर्च

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ च्या कलम ११ च्या तरतुदीनुसार वसूल केलेला कर प्रथम राज्याच्या एकत्रित निधीत जमा केला जातो. त्यानंतर प्रत्येक त्रैमासिकातील कराचे ६५ प्रतिशत उत्पन्न करवसुलीचा खर्च वगळता, जो अशा उत्पन्नाच्या शेकडा पंधरा टक्क्यांपेक्षा जास्त नसावा व ज्यात स्थानिक अधिकाऱ्यांना पोट-कलम (२) खाली त्याच त्रैमासिकात देय असलेल्या अंशदानाच्या रकमेचा समावेश आहे असा हा खर्च वगळता राहिलेले उत्पन्न, याबाबतीत केलेल्या अधिनियमाखालील विनियोगाद्वारे राज्य मार्ग निधी या नावाच्या वेगळ्या लेखाखाली हस्तांतरित केला जातो.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता**(II) Financial requirements**

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१०१ वसुली खर्च ...	-	-
एकूण अ ...	-	-
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
आंतरलेखा हस्तांतरण--		
मुंबई शहर ...	-	-
मुफसल ...	-	-
एकूण 'ब' स्थूल ...	-	-
वजा - वसुली ...	-	-
एकूण 'ब' निव्वळ ...	-	-
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्र. प्रधान शीर्ष		
ब-३ २०४१ ...	-	-
एकूण 'क' स्थूल ...	1272782	1459516
वजा - वसुली ...	-	-
एकूण 'क' निव्वळ ...	1272782	1459516

पोट-कलम (१) खाली राज्य मार्ग निधीला हस्तांतरित झालेली अशी रक्कम व पोट-कलम (२) खाली देण्यात येणारे अंशदान हे राज्याच्या एकत्रित निधीवर भारित स्वरूपाचे म्हणून समजले जाते.

या कार्यक्रमाखाली दाखविलेला खर्च हा प्रत्यक्ष खर्च नाही. परंतु शासनाने घालून दिलेल्या शेकडेवारी धर्तीवर याची आकडेवारी तयार केली जाते. याकरता खास असा कर्मचारी वर्ग नेमला गेलेला नाही.

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. Activity classification –
–	–	101. Collection Charges
–	–	Total A
		B. Objectwise Classification–
		Inter Accounts Transfer
–	–	Mumbai City
–	–	Mofussil
–	–	Total–B, Gross
–	–	Deduct–Recoveries
–	–	Total –B, Net
		C. Source of Finance–
		Demand No. Major Head
–	–	B-3 2041
1414544	1589129	Total C, Gross
–	–	Deduct–Recoveries
1414544	1589129	Total C, Net

कार्यक्रम ३
मोटार वाहनांचे निरीक्षण

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार वाहने अधिनियम, १९८८ व मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ च्या अंमलबजावणीकरिता तंत्रज्ञ कर्मचाऱ्यांची नेमणूक केली आहे. त्यात मोटार वाहने निरीक्षक आणि सहाय्यक मोटार वाहने निरीक्षक आहेत. त्यांची कामे खाली दर्शविल्याप्रमाणे आहेत :-

(१) नोंदणीकरिता मोटार वाहनांचे निरीक्षण करणे.

(२) परिवहन वाहनांना म्हणजे मालाची वाहने आणि सार्वजनिक वाहनांना तांत्रिक सुस्थितीबाबतचे प्रमाणपत्र देणे व त्यांचे नूतनीकरण करणे.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता**तक्ता १**

तपासणी 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१०२ मोटार वाहनांचे निरीक्षण ...	1272782	1459516
एकूण अ ...	1272782	1459516
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--(20410081)		
कार्यकारी--	-	-
०१ वेतन ...	1271920	1456597
०३ अतिकालिक भत्ता ...	-	105
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क ...	355	600
११ प्रवासखर्च ...	113	462
१३ कार्यालयीन खर्च ...	198	1224
१४ भाडे, पट्टी व कर ...	180	360
१६ प्रकाशने ...	-	1
व्यावसायिक इत्यादींसाठी प्रदान ...	-	-
मोटार वाहने ...	-	-
परिरक्षण ...	-	-
१७ संगणक खर्च ...	16	138
२० इतर प्रशासकीय खर्च ...	-	1
२६ जाहिरात व प्रसिद्धी ...	-	1
२७ लहान बांधकामे ...	-	26
५२ यंत्रसामग्री व साधनसामग्री ...	-	1
एकूण 'ब' स्थूल ...	1272782	1459516
वजा - वसुली ...	-	-
एकूण 'ब' निव्वळ ...	1272782	1459516
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
ब-३ २०४१ ...	-	-
एकूण 'क' स्थूल ...	1272782	1459516
वजा - वसुली ...	-	-
एकूण 'क' निव्वळ ...	1272782	1459516

- (३) अर्जदारांची शिकाऊ व कायमच्या परवान्यासाठी दोन्ही व्यावसायिक आणि बीन व्यावसायिक चाचणी घेणे.
 (४) सार्वजनिक सेवा वाहनांच्या मंजूरीकरिता खास चाचणी घेणे.
 (५) वाहकाच्या परवान्यासाठी उमेदवारांची चाचणी घेणे.
 (६) मोटार वाहन अधिनियम आणि त्याखालील नियमांच्या अंमलबजावणीकरिता रस्त्यात तपासणी करणे.
 (७) मोटार वाहनांच्या अपघात ठिकाणी हजर राहणे.
 (८) मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ व त्या अन्वये केलेल्या नियमाखाली वापरात नाही म्हणून कळविलेल्या वाहनांच्या स्थितीचा तपास करणे.

(II) Financial requirements

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
1414544	1589129	A. Activity classification – 102–Inspection of Motor Vehicles
1414544	1589129	Total A
–	–	B. Objectwise Classification– Executive–20410081
1412211	1586151	01 Salaries
84	108	03 Overtime Allowance
480	600	06 Tel. Ele. & Water Ch.
370	476	11 Travel Expenses
979	1261	13 Office Expenses
288	360	14 Rent, Rates and Taxes
1	1	16 Publications
–	–	Payment for Professional etc.
–	–	Motor Vehicles
–	–	Maintenance
110	142	17 Computer
1	1	20 Other Administrativ Expenses
1	1	26 advt. and Publicity
18	27	27 Minor Works
1	1	52 Machinery and Equipments
1414544	1589129	Total– ‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
1414544	1589129	Total – ‘B’ Net
–	–	C. Source of Finance– Demand No. Major Head B-3 2041
1414544	1589129	Total ‘C’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
1414544	1589129	Total ‘C’ Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश

मोटर वाहन कायदा, १९३९ आणि मुंबई मोटर वाहन कराधान कायदा, १९५८ च्या तरतुदींची अंमलबजावणी करण्यासाठी करण्यात येते. या कर्मचाऱ्यांची प्रमुख कामे खालीलप्रमाणे आहेत :-

- (१) वाहन चालविण्याकरिता शिकाऊ अनुज्ञप्ती देणे.
- (३) सार्वजनिक वाहन चालविण्यासाठी प्राधिकृत करावयाच्या उमेदवारांची खास चाचणी घेणे.
- (५) नोंदणीसाठी आलेल्या वाहनांची तपासणी करणे.
- (७) अपघाताची वर्दी मिळाल्यावर अपघातात सापडलेल्या वाहनाच्या यांत्रिक सुस्थितीची तपासणी करणे.

तक्ता २

अ. क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	शिकाऊ अनुज्ञप्ती दिलेल्या उमेदवारांची संख्या No. of Candidates to whom learners' licences are granted	चालकाची अनुज्ञप्ती मिळविण्याकरिता चाचणी Test for grant of Driving licences		सार्वजनिक वाहनाकरिता खास चाचणी Special test for grant of P. S. V. A.	
				चाचणी	उत्तीर्ण	चाचणी	उत्तीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2023-2024	95328	141335	141081	662	657
		2024-2025	100094	148401	138013	695	682
		2025-2026	109626	155821	145514	729	708
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2023-2024	172665	55199	54492	4212	4212
		2024-2025	189931	60718	59941	4633	4633
		2025-2026	208924	66787	65935	5096	5096
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2023-2024	118060	99713	99457	4865	4167
		2024-2025	123963	103013	102513	5099	4375
		2025-2026	129866	108025	107225	5609	4813
4	ठाणे Thane	2023-2024	98537	54539	54267	5054	5054
		2024-2025	103464	57265	56963	5219	5219
		2025-2026	108637	60128	59813	5390	5390
5	वसई Vasai	2023-2024	98115	50190	79358	48	48
		2024-2025	80582	39871	62727	22	22
		2025-2026	107926	55209	87293	62	62
6	पेण Pen	2023-2024	25794	23713	133	920	920
		2024-2025	28425	26084	146	930	930
		2025-2026	28716	26344	162	940	940
7	कल्याण Kalyan	2023-2024	103881	93020	92391	4021	4021
		2024-2025	114269	102322	101630	4423	4423
		2025-2026	125696	112555	111793	4865	4865
8	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-2024	24264	12228	12228	1385	1385
		2024-2025	26690	13450	13450	1523	1523
		2025-2026	29359	14795	14795	1675	1675
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2023-2024	12561	14451	14163	563	563
		2024-2025	12278	13066	16054	584	584
		2025-2026	13505	17842	17667	643	643
10	पुणे Pune	2023-2024	277904	134916	134916	14049	14049
		2024-2025	305694	148408	148408	15454	15454
		2025-2026	336264	163248	163248	16999	16999
11	सोलापूर Solapur	2023-2024	72494	30207	28932	1331	1310
		2024-2025	83368	33445	31825	1496	1441
		2025-2026	91788	36826	35039	1647	1586
12	नाशिक Nashik	2023-2024	120633	59517	55946	2350	2280
		2024-2025	139296	65439	61541	2585	2507
		2025-2026	153226	72016	67695	2844	2758

तांत्रिक विषयाचे ज्ञान असलेल्या कर्मचाऱ्यांची मोटार वाहन निरीक्षक आणि सहायक मोटार वाहन निरीक्षक म्हणून नियुक्ती करण्यात येते.

- (२) वाहन चालविण्याची पक्की अनुज्ञप्ती देण्याकरिता उमेदवारांची चाचणी घेणे,
 (४) वाहकाची अनुज्ञप्ती देण्याकरिता उमेदवारांची चाचणी देणे,
 (६) मालवाहू वाहने आणि प्रवासी वाहतूक करणारी वाहने अशा सार्वजनिक वाहनांना सुस्थितीचे प्रमाणपत्र देताना त्यांची तपासणी करणे.
 (८) वापरात नाहीत म्हणून घोषित केलेल्या वाहनांची तपासणी करणे.

TABLE II

वाहकाचे अनुज्ञप्तीसाठी चाचणी Test for grant of conductors licences		नोंदणीकरिता वाहनांचे निरीक्षण Inspection of vehicles for Registration		योग्यतेच्या प्रमाणपत्रांकरिता तपासणी Inspection for issue for F. C.		अपघातीय बोलाविण्यास उपस्थितीची संख्या No. of accident calls attended	वापरात नसलेल्या वाहनांची पडताळणी No. of non-use cases verified
चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes	चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes	चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes		
9	10	11	12	13	14	15	16
78	76	6765	6163	42710	42624	2533	11
80	77	7197	6573	28910	21394	2600	13
82	78	7812	6997	32060	32009	2600	15
49	49	9305	9278	59069	58998	426	11
54	54	10125	10101	46690	46377	447	5
59	59	10631	10578	49024	48695	469	6
383	374	59975	59975	44937	44913	43	—
402	393	61775	61775	46000	45970	48	3
442	432	63628	63628	48000	47965	50	5
151	151	116848	116848	82201	81484	584	121
160	160	122690	122690	86311	85559	595	40
168	168	128824	128824	90626	89837	605	45
299	299	84665	84665	22840	22811	1121	6
318	318	78917	78917	25124	25092	1013	2
327	327	93132	93132	27636	27601	987	—
28	26	2326	2326	14208	14208	374	16
31	29	2558	2558	14527	14527	325	17
35	39	2813	2813	14769	14769	320	20
116	116	81583	81583	81583	31059	367	7
128	128	85662	85662	85662	32612	403	12
141	141	89945	89945	89945	34243	440	16
81	81	42039	42026	11150	10629	508	115
89	89	44140	44127	12272	11160	533	120
97	97	48554	18554	13345	12278	586	132
86	86	50	50	6730	6600	97	42
82	82	65	65	7124	7019	101	63
90	90	70	70	7902	7720	105	69
500	500	34645	34645	85357	84929	1189	20
550	550	38110	38110	93893	93422	1100	27
605	605	41920	41920	103282	102764	1100	37
136	135	3955	3955	3955	3955	—	—
175	150	5772	5772	5772	5772	—	—
195	175	6354	6354	6554	6354	—	—
268	263	104373	104373	37391	36538	482	54
295	289	114810	114810	41130	40192	386	41
324	318	126291	126291	45243	44211	308	30

1	2	3	4	5	6	7	8	
13	धुळे Dhule	...	2023-2024	28798	20152	161	493	493
			2024-2025	31677	22167	177	542	542
			2025-2026	34844	29383	194	596	596
14	पनवेल Panvel	...	2023-2024	59537	21941	20375	2252	2252
			2024-2025	59100	23961	22032	2460	2460
			2025-2026	65076	26357	24235	2706	2706
15	जळगाव Jalgaon	...	2023-2024	47240	24521	22805	905	905
			2024-2025	49964	26973	25085	995	995
			2025-2026	54960	29670	27593	1094	1094
16	अहिल्यानगर Ahilyanagar	...	2023-2024	34208	18847	17082	642	559
			2024-2025	37628	20768	18790	706	614
			2025-2026	41390	22840	20669	770	675
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2023-2024	51360	23553	21412	420	420
			2024-2025	56496	25416	23583	450	450
			2025-2026	62145	27700	25908	490	430
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024	115277	66892	66892	1153	1153
			2024-2025	989686	7089	7089	1250	1250
			2025-2026	1088654	8015	8015	1358	1358
19	कराड Karad	...	2023-2024	18303	6436	6426	399	394
			2024-2025	20133	7079	7068	438	433
			2025-2026	22146	7786	7174	481	476
20	सांगली Sangli	...	2023-2024	63804	—	—	346	346
			2024-2025	70184	—	—	380	380
			2025-2026	74302	—	—	407	407
21	सातारा Satara	...	2023-2024	54635	19839	19839	700	700
			2024-2025	60098	21823	21823	770	770
			2025-2026	99107	24005	24005	847	847
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2023-2024	25966	37865	37865	349	349
			2024-2025	28254	41551	41551	382	382
			2025-2026	29940	25606	95606	418	418
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2023-2024	31137	43188	43188	1273	1267
			2024-2025	34150	47406	47406	912	807
			2025-2026	37465	52046	52046	1105	1024
24	वर्धा Nagpur (East)	...	2023-2024	24107	12827	12827	203	201
			2024-2025	23205	14050	14050	223	221
			2025-2026	25425	15355	15355	245	243
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2023-2024	28629	18267	17221	428	395
			2024-2025	30060	19180	18082	449	414
			2025-2026	33066	21098	19890	493	455
26	गोंदिया Gondia	...	2023-2024	21287	8055	8055	151	143
			2024-2025	21553	8105	8105	152	146
			2025-2026	21379	8061	8061	161	153
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024	8245	6483	6248	93	87
			2024-2025	8822	6964	6754	98	94
			2025-2026	9439	7451	7280	103	99
28	अमरावती Amravati	...	2023-2024	42425	50982	50929	1270	1248
			2024-2025	51545	51000	50730	1350	1310
			2025-2026	60125	53500	51100	1430	1412
29	अकोला Akola	...	2023-2024	39725	33769	33769	347	347
			2024-2025	41980	36880	35230	480	480
			2025-2026	42810	39440	37210	560	560

TABLE II—*contd.*

9	10	11	12	13	14	15	16
140	140	29599	29599	3404	150	165	—
154	154	32558	32558	3743	165	182	—
169	169	35813	35813	4117	182	202	—
22	22	60822	60822	9847	9847	590	32
14	14	61148	61148	10728	10728	580	10
15	15	67262	67262	11800	11800	638	11
287	287	—	—	—	—	—	—
315	315	—	—	—	—	—	—
346	346	—	—	—	—	—	—
223	174	4492	4492	11338	11304	299	13
245	191	5000	5000	12000	12000	200	15
209	210	5500	5500	12500	12500	150	20
120	120	2129	2129	13490	12264	270	269
140	140	2341	2341	12412	9800	296	274
160	160	2575	2575	15412	11000	260	294
232	232	10033	10033	24007	24007	390	614
260	260	11150	11150	26350	26350	395	690
290	290	12506	12506	27450	27450	415	715
102	102	5777	5671	5671	5671	161	6
112	112	6354	6238	6238	5671	151	7
123	123	6989	6381	6861	5671	138	8
159	159	—	—	—	—	—	—
174	174	—	—	—	—	—	—
196	196	—	—	—	—	—	—
332	332	1539	1539	14324	13866	—	15
365	365	1692	1692	15756	15252	—	17
401	401	1860	1860	17330	16777	—	19
35	35	25745	25745	6753	6721	947	15
38	38	28219	28219	7328	7328	950	16
41	41	31019	31019	8020	8020	955	17
151	151	58797	58797	17039	17039	435	38
165	165	64576	64576	18743	18743	331	41
180	180	70033	70033	20617	20617	438	44
94	94	19003	19003	4175	4150	186	83
102	102	20900	20900	4586	4565	182	92
111	111	22540	22540	5045	5022	184	102
146	122	5475	5475	13111	13111	791	96
153	128	6296	6296	13767	13767	—	110
168	140	7241	7241	14423	14423	—	127
178	171	21985	21985	26854	26854	56	82
172	169	22560	22560	27195	27195	63	85
181	177	24600	24600	30857	30857	76	93
30	29	13874	13874	1429	1370	—	1
35	35	17679	17679	1771	1666	—	0
47	46	21921	21921	2053	1867	—	0
650	634	47827	47827	23810	20223	—	53
689	660	51643	51643	26161	22245	—	64
710	690	53708	53708	29919	24213	—	77
90	90	32438	32434	6027	5832	342	18
110	110	35682	35677	6624	6415	376	21
138	138	39248	39244	7286	7056	416	25

1	2	3	4	5	6	7	8	
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	51272	24056	23930	479	479
			2024-2025	56399	26461	—	527	527
			2025-2026	60239	29107	—	580	671
31	बुलढाणा Buldhana	...	2023-2024	51866	41101	77	482	482
			2024-2025	57053	45211	84	530	530
			2025-2026	62759	49732	93	583	583
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	95602	43302	30331	1373	1373
			2024-2025	105160	47632	33364	1510	1510
			2025-2026	115670	52395	36700	1661	1661
33	लातूर Latur	...	2023-2024	654090	21282	21260	160	155
			2024-2025	65920	23177	23150	170	165
			2025-2026	66355	25067	25071	180	175
34	नांदेड Nanded	...	2023-2024	69348	23966	22715	2636	2534
			2024-2025	76283	26363	24987	2900	2787
			2025-2026	83911	28999	27485	3190	3066
35	परभणी Parbhani	...	2023-2024	35638	24735	24638	1176	1176
			2024-2025	36860	25870	25740	1286	1286
			2025-2026	37540	26790	26600	1390	1390
36	बीड Beed	...	2023-2024	23375	14803	12458	394	343
			2024-2025	24568	14958	13585	405	380
			2025-2026	25652	15682	14526	402	384
37	जालना Jalna	...	2023-2024	24500	13229	12785	617	597
			2024-2025	25000	15000	14000	500	450
			2025-2026	27000	18000	17000	400	275
38	धाराशिव Dharashiv	...	2023-2024	36214	11885	11766	629	561
			2024-2025	47945	14500	14355	680	590
			2025-2026	56575	16965	15970	720	610
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2023-2024	208356	73711	72356	5912	5847
			2024-2025	229191	74812	73803	6204	6139
			2025-2026	252110	76252	76494	6824	6749
40	वाशिम Washim	...	2023-2024	14138	11488	11488	265	265
			2024-2025	15551	12636	12636	291	291
			2025-2026	17106	13899	13899	320	320
41	बारामती Baramati	...	2023-2024	24650	11614	11573	185	185
			2024-2025	27115	12890	12734	203	203
			2025-2026	29827	1465	14007	230	230
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2023-2024	48541	24950	17936	2076	2076
			2024-2025	50968	26197	18832	2179	2179
			2025-2026	53516	27506	19773	2287	2287
43	अकलूज Akluj	...	2023-2024	36495	11977	11872	220	220
			2024-2025	41969	16775	13652	253	253
			2025-2026	48264	15803	15699	291	291
44	मालेगाव Malegaon	...	2023-2024	12059	17747	17747	344	344
			2024-2025	12662	12662	12662	361	361
			2025-2026	13295	13295	13295	379	379

TABLE II—*contd.*

9	10	11	12	13	14	15	16
545	545	45348	45348	6941	6941	278	17
603	503	49883	49883	7636	7636	285	20
671	—	54871	54871	8399	8399	305	23
175	175	—	—	—	—	—	—
193	193	—	—	—	—	—	—
213	213	—	—	—	—	—	—
207	207	10789	10789	25478	18792	—	10
227	227	11867	11867	30573	22550	—	12
250	250	13054	13054	35010	27060	—	14
270	265	2762	2762	8897	8089	739	39
280	275	2209	2209	9786	8897	517	43
290	285	1933	1933	10232	9302	417	45
2256	2105	2690	2690	12408	11207	519	52
2482	2316	2959	2959	13649	12328	416	57
2730	2547	3255	3255	15014	13560	402	63
121	121	1000	1000	6593	6593	441	9
151	151	1100	1100	6893	6893	310	11
202	202	1250	1250	7300	7300	250	25
253	237	1345	1305	5700	5644	232	1
250	235	1560	1504	6000	5900	250	1
260	245	1717	1606	6300	6100	257	—
162	157	5645	5645	2	2	65	1
300	250	7000	6700	2	2	70	1
300	250	7500	6900	2	2	70	1
257	257	991	991	6231	6231	153	6
269	269	1021	1012	6390	6390	160	7
295	295	1030	1030	6410	6410	165	9
296	279	171628	170984	19284	19229	1276	111
319	305	188776	188082	21211	21150	1301	124
338	321	207576	206890	23332	23265	1421	137
167	167	18880	18880	553	553	—	6
183	183	20768	20768	608	608	—	8
201	201	22844	22844	668	668	—	9
91	91	33653	33631	8257	8235	540	4
100	100	37009	36994	9082	9059	512	6
110	110	40713	40693	9990	9935	520	8
64	64	8533	8533	38405	38174	300	10
67	67	9000	9000	42246	41991	267	9
81	81	9500	9500	46471	46191	241	11
126	126	29644	29644	5000	4477	—	—
145	145	32608	32608	5500	4924	—	—
167	167	35861	35861	6500	5417	—	—
179	179	43164	43164	12519	12247	142	3
188	188	45322	45322	13145	12859	149	3
197	197	47588	47588	13802	13502	157	3

1	2	3	4	5	6	7	8	
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2023-2024	17551	8074	8074	138	138
			2024-2025	18240	9024	9024	144	144
			2025-2026	19854	9541	9541	158	158
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2023-2024	33494	12110	10126	374	374
			2024-2025	34556	13420	12123	410	397
			2025-2026	35450	13840	12224	443	420
47	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024	15980	21605	21581	448	448
			2024-2025	18377	24846	24818	515	515
			2025-2026	21134	28573	28541	592	592
48	भंडारा Bhandara	...	2023-2024	24052	8516	8516	221	221
			2024-2025	26457	9230	9230	243	243
			2025-2026	29103	9821	9821	267	267
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2023-2024	56805	16251	16251	353	353
			2024-2025	62486	17876	17876	388	388
			2025-2026	68735	19664	19664	427	427
50	बोरिवली Borivali	...	2023-2024	70385	52882	49668	5157	5144
			2024-2025	76721	56181	48200	5577	5478
			2025-2026	84393	61799	53020	6135	6026
51	इचलकरंजी Ichalkaranji	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	14904	11223	10662	221	8
			2025-2026	19375	14590	13860	287	10
52	फलटण Phaltan	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	4014	8589	8589	67	67
			2025-2026	6882	9447	9447	75	75
53	उदगीर Udgir	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
54	चाळीसगाव Chalisgaon	...	2023-2024	5403	3781	3759	63	63
			2024-2025	7634	5293	1504	95	88
			2025-2026	9270	7940	2256	143	122
55	भडगाव Bhadgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	4398	4398	4329	35	35
			2025-2026	4837	4837	4761	385	385
56	खामगाव Khamgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—

२०२४-२०२५ व २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

TABLE II—*contd.*

9	10	11	12	13	14	15	16
155	155	5216	5216	1786	1786	102	—
168	168	6241	6241	1844	1844	98	—
184	184	7410	7410	1920	1920	92	—
140	140	636	639	2914	2911	310	1
172	170	699	699	3195	3190	341	2
188	188	768	768	3226	3220	375	3
83	83	15599	15599	3928	3928	361	19
120	120	17939	1939	4557	4517	270	21
175	175	20630	20630	5195	5195	211	27
208	208	17817	17817	4333	4333	701	16
229	229	19250	19250	4766	4766	771	20
252	252	21100	21100	5243	5243	848	26
160	160	54253	54253	30210	30210	938	85
176	176	59678	59678	33231	33231	1032	94
194	194	65646	65646	36554	36554	1135	103
60	60	66113	66113	42712	42668	283	03
81	81	68604	68604	43226	43200	311	—
89	89	75464	75464	51840	51800	342	—
—	—	—	—	—	—	—	—
21	21	2480	2316	2061	2801	12	10
27	27	3159	3011	3875	3641	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—
33	33	10794	10794	—	—	—	—
43	43	11873	11873	4000	3950	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
92	92	—	—	—	—	—	—
135	129	—	—	—	—	—	—
205	194	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
44	44	6672	6004	—	—	—	—
48	48	6339	6604	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—

Figures for the years 2024-2025 and 2025-2026 are estimated figures.

वायुवेग पथक

करविषयक कायदाप्रमाणे करांची वसुली करणे, स्वप्रदेशातील व आंतरराज्यीय लोकसेवा व खाजगी वाहन मालकांकडून होणारी करचुकवेगिरीची योग्य तपासणी करून योग्य कार्यवाही करणे तसेच मोटार वाहन अधिनियमातील तरतुदीची अंमलबजावणी करणे ही मोटार वाहन विभागाच्या वायुवेग पथकाची जबाबदारी आहे. मोटार वाहन विभागाच्या प्रत्येक विभागीय कार्यालयाला एक अंमलबजावणी पथक (वायुवेग पथक) असून

तक्ता ३

अ. क्र. Sr. No.	विभाग Region	वर्ष Year	तपासलेल्या वाहनांची संख्या No. of vehicles checked	वर्षाच्या सुरुवातीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of the year		वर्षामध्ये सादर केलेली प्रकरणे No. of cases reported during the year		एकूण (५ ते ८) Total (Col. 5 to 8)	
				मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	...	2023-2024	12000	7500	—	6650	—	14150
			2024-2025	24000	1145	—	12000	—	23450
			2025-2026	24000	1845	—	12000	—	30450
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	...	2023-2024	20310	2382	—	9583	—	11965
			2024-2025	26731	13611	—	13546	—	27157
			2025-2026	28067	14291	—	14223	—	28514
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	...	2023-2024	46708	12903	—	15236	—	28139
			2024-2025	69600	13548	—	23200	—	36748
			2025-2026	76500	14802	—	25520	—	40322
4	ठाणे Thane	...	2023-2024	275842	21335	—	24371	—	45706
			2024-2025	303426	27271	—	26808	—	54079
			2025-2026	333769	26808	—	39489	—	56297
5	वसई Vasai	...	2023-2024	17489	6210	—	6108	—	12318
			2024-2025	19238	10084	—	6719	—	13550
			2025-2026	21162	11092	—	7391	—	14905
6	पेण Pen	...	2023-2024	23405	17414	—	9993	—	27407
			2024-2025	31098	23407	—	19292	—	42699
			2025-2026	35178	25848	—	21221	—	47069
7	कल्याण Kalyan	...	2023-2024	16500	12726	—	7976	—	20702
			2024-2025	17000	18714	—	9500	—	28214
			2025-2026	18700	25814	—	10450	—	36264
8	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2023-2024	19790	20683	—	4921	—	25604
			2024-2025	21769	22751	—	5413	—	28164
			2025-2026	23946	25026	—	5954	—	30980
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2023-2024	13011	6132	—	3416	337	9885
			2024-2025	14312	6313	—	5124	505	11942
			2025-2026	14743	8055	—	5638	555	14246
10	पुणे Pune	...	2023-2024	110068	26901	—	44027	—	64928
			2024-2025	80145	33198	—	32058	—	65256
			2025-2026	220136	25082	—	52832	—	77914
11	सोलापूर Pune	...	2023-2024	15648	2368	—	10091	—	1259
			2024-2025	16564	2433	—	10324	—	12757
			2025-2026	19877	2920	—	2857	—	15308

(अंमलबजावणी कार्ये)

त्याकरिता १ जिल्हा परिवहन अधिकारी, २ मोटार वाहन निरीक्षक यांची नेमणूक करण्यात आली आहे व तसेच एक वाहन व वाहनचालकाचे पदही आहे. बृहन्मुंबईत प्रत्येकी एक, अशी तीन वायुवेग पथके आहेत. वायुवेग पथकाच्या अंमलबजावणी कार्याचे विवरणपत्र खाली दर्शविले आहे.

TABLE III

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

निर्णय घेतलेली प्रकरणे		वर्षाखेर शिल्लक असलेली प्रकरणे				वसुली Recoveries						
No. of cases decided		एकूण (१०+११) Total (col. 10+11)	No. of cases pending at the end of the year (१३+१४) Total (col. 13+14)		कर Tax		दंड Penalty		न्यायाल- लेल्या देवाची रक्कम	एकूण (१६ ते २१) Total (16 to 21)		
मोटर वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act		मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	तडजोड शुल्क Compo- unding Charges	याने लाद- रकम Fine imposed by Court		
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2700	-	2700	11450	-	11450	-	-	-	-	46900	-	46900
5000	-	5000	18450	-	18450	-	-	-	-	90000	-	90000
5000	-	5020	25950	-	25450	-	-	-	-	90000	-	90000
2891	-	2891	9074	-	9074	3550	-	-	-	43335	-	46885
2505	-	2505	24652	-	24652	652	-	-	-	60207	-	60859
2630	-	2630	25884	-	25884	685	-	-	-	63217	-	69302
3183	-	3183	12229	-	12229	256	-	-	-	371	-	627
3418	-	3418	13450	-	13450	282	-	-	-	812	-	1094
3759	-	3759	14122	-	14122	288	-	-	-	893	-	1181
18435	-	18435	27271	-	27271	20099	-	1600	-	150902	10	172611
27271	-	27271	26808	-	26808	21543	-	2325	-	165992	12	189873
26443	-	26443	29854	-	29854	23697	-	2557	-	182591	13.2	208860
2234	-	2234	10084	-	10084	9720	-	-	-	53442	368	63530
2457	-	2457	11092	-	11092	10692	-	-	-	58786	405	69883
2703	-	2703	12202	-	12202	11731	-	-	-	64665	445	76871
3900	-	3900	23407	-	23407	18032	-	-	-	63690	-	81722
5786	-	5786	37013	-	37013	15013	-	-	-	90360	-	105373
6364	-	6364	40715	-	40715	16513	-	-	-	99396	-	115909
1988	-	1988	18714	-	18714	8727	-	298	-	55700	20	64745
2400	-	2400	25814	-	25814	10533	-	350	-	67243	30	78156
3000	-	3000	33264	-	33264	13167	-	528	-	84054	37.5	97786
2222	-	2222	23382	-	23382	144	-	-	-	209	-	353
2444	-	2444	25720	-	25720	158	-	-	-	230	-	388
2688	-	2688	28292	-	28292	174	-	-	-	253	-	427
1189	309	1498	8359	28	8387	3031	1684	1251	1002	1350	-	8318
1783	198	1981	10654	307	10961	4546	1876	1311	1503	2025	-	11261
1961	217	2178	11730	338	12068	5000	2063	1442	1563	2227	-	12295
10829	-	10829	33198	-	33198	22630	-	8843	-	135636	49	167158
12849	-	12849	52407	-	52407	12627	-	2287	-	104775	508	120197
12995	-	12995	39838	-	39838	27356	-	10612	-	162763	615	201346
4740	-	4740	7719	-	7719	35674	-	25355	-	47088	-	108118
6068	-	6068	6689	-	6689	36715	-	26456	-	48186	-	111358
7282	-	7282	8027	-	8072	44059	-	31747	-	57823	-	133630

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
12	नाशिक Nashik	...	2023-2024	97400	7842	283	37384	3667	49176
			2024-2025	107140	5489	311	41122	4034	50957
			2025-2026	117854	3568	342	45235	4437	53582
13	पनवेल Panvel	...	2023-2024	47783	4738	—	13552	—	18290
			2024-2025	103610	9492	—	20758	—	30250
			2025-2026	113971	10441	—	22833	—	33274
14	धुळे Dhule	...	2023-2024	31384	1448	342	9049	667	11506
			2024-2025	34522	1592	376	9953	733	12656
			2025-2026	37974	1751	413	10948	506	13921
15	जळगाव Jalgaon	...	2023-2024	85387	28286	7072	13501	3376	52235
			2024-2025	939257	31116	7793	14852	374	57475
			2025-2026	103217	34228	8573	16338	4086	63225
16	अहिल्यानगर Ahilyanagar	...	2023-2024	25150	15720	—	10177	—	25897
			2024-2025	15172	22397	—	5153	—	27550
			2025-2026	23000	21550	—	11000	—	32550
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2023-2024	9428	13292	—	8500	—	21792
			2024-2025	10370	14684	—	10285	—	23971
			2025-2026	11407	16152	—	10285	—	26437
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024	94223	6175	—	24089	32170	62434
			2024-2025	68240	16473	—	16060	34473	67006
			2025-2026	75160	18504	—	18906	36080	73495
19	कराड Karad	...	2023-2024	11865	3781	—	5753	—	9534
			2024-2025	13051	4159	—	6328	—	3887
			2025-2026	14356	4574	—	6960	—	4275
20	सांगली Sangli	...	2023-2024	23539	450	86	13665	762	14963
			2024-2025	25654	467	91	14668	801	15469
			2025-2026	26547	490	95	15010	850	15860
21	सातारा Satara	...	2023-2024	58466	17086	—	29933	—	47019
			2024-2025	64312	18794	—	32926	—	51720
			2025-2026	70743	20673	—	36218	—	56892
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2023-2024	9177	102	—	2684	—	2786
			2024-2025	29349	81	—	6830	—	6911
			2025-2026	33741	198	—	7468	—	7666
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2023-2024	8796	4231	—	2561	—	6792
			2024-2025	11159	6570	—	3200	—	9770
			2025-2026	12159	7140	—	4400	—	11540
24	वर्धा Wardha	...	2023-2024	6981	2631	—	3827	—	6458
			2024-2025	7679	2894	—	4209	—	7103
			2025-2026	8446	3183	—	4629	—	7812
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2023-2024	12323	8215	6248	3244	2092	19799
			2024-2025	13548	9040	6873	3569	2302	21784
			2025-2026	14903	9945	7562	3926	2532	23965
26	गोंदिया Gondia	...	2023-2024	6953	1063	313	3415	1235	6026
			2024-2025	7649	1170	345	3758	1358	6631
			2025-2026	8413	1287	382	4135	1493	7297

TABLE III—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
38442	3117	41559	6784	833	7617	31132	2256	65376	8875	7264	—	114903
42286	3429	45715	4326	916	5242	34245	2482	71914	9763	7990	—	126393
46515	3772	50286	2288	1008	3296	3767	2730	79105	10739	8789	—	139033
18290	—	18290	8798	—	8798	9492	—	11214	—	5606	101657	127969
30250	—	30250	10668	—	10668	19582	—	4103	—	2051	92372	118108
33274	—	33274	11734	—	11734	21540	—	4513	—	2256	101609	129918
9441	835	10276	1056	174	1230	8744	4708	—	—	48722	—	62175
10385	918	11303	1161	191	1353	9618	5179	—	—	53594	—	68392
11423	1009	12433	1277	210	1488	10580	5696	—	—	58953	—	75231
4182	1046	5228	9320	2329	11649	116	7.29	5.30	0.59	741	—	871
4602	1152	5754	10250	2562	12812	128	8.02	5.30	0.70	816	—	958
5063	1268	6331	11275	2819	14094	141	8.80	6.41	0.80	897	—	1055
3500	—	3500	22397	—	22397	6900	—	—	—	3500	10400	20800
3000	—	3000	24550	—	24550	2500	—	—	—	1900	4400	8800
5000	—	5000	27550	—	27550	5500	—	—	—	5500	16500	27500
1854	—	1854	19938	—	19938	5963	—	—	—	3268	—	9231
2000	—	2000	21931	—	21931	6559	—	—	—	3594	—	10154
2200	—	2200	24124	—	24124	7214	—	—	—	3953	—	11167
7616	1896	9512	16473	—	16473	749	4	15	0.76	81	—	851
17970	—	17970	16503	—	16503	500	1	51	0.24	615	1.8	1176
19806	2065	21871	17956	—	17956	680	3	56	0.6	720	3.6	1465
3211	—	3211	2542	—	2542	145	—	—	—	166	—	311
3532	—	3532	2796	—	2796	159	—	—	—	182	—	341
3885	—	3885	3075	—	3075	174	—	—	—	200	—	374
10605	420	11025	460	142	602	6293	1155	4821	124	—	—	5578
10907	437	11344	477	157	634	6984	1174	51015	136	—	—	59310
12245	467	12712	498	160	658	7424	1254	52954	199	—	—	61832
7379	—	7379	22732	—	22732	354	—	413	—	413	—	768
8116	—	8116	25005	—	25005	390	—	455	—	455	—	845
8927	—	8927	27505	—	27505	429	—	500	—	500	—	930
1517	—	1517	1167	—	1167	2154	—	294	—	30682	—	33130
3756	—	3756	3074	—	3074	1374	—	428	—	37153	—	38955
4391	—	4391	3077	—	3077	1597	—	643	—	39218	—	41458
2226	—	2226	6570	—	6570	851	—	—	—	17235	—	18086
4018	—	4018	7141	—	7141	858	—	—	—	29000	—	29858
5112	—	5112	7047	—	7047	1058	—	—	—	29900	—	30958
2185	—	2185	1642	—	1642	22119	—	—	—	28041	—	50160
2403	—	2403	1806	—	1806	24319	—	—	—	30841	—	55160
2643	—	2643	1986	—	1986	26719	—	—	—	33841	—	60560
1639	1245	2884	9820	7095	16195	9818	2703	—	—	32641	481	45644
1804	1370	3174	10805	7805	18610	10800	2974	—	—	35905	529	50208
1989	1510	3499	11881	8585	20466	11880	3271	—	—	36264	582	51998
1112	471	1583	3305	1379	4684	1697	407	9894	3107	13001	—	28106
1223	518	1741	3635	1517	5152	1867	448	10885	3419	14304	—	30923
1345	570	1915	4012	1609	5681	2055	494	11989	3765	15754	—	34057

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024	6447	6030	3696	1391	860	11977
			2024-2025	8544	6616	4411	1464	1982	14473
			2025-2026	11278	7278	5250	1537	2378	16443
28	अमरावती Amravati	...	2023-2024	12523	13841	166	1089	54	15120
			2024-2025	14552	14745	135	1137	52	16069
			2025-2026	14945	16640	165	1288	65	18158
29	अकोला Akola	...	2023-2024	49450	13512	—	3218	—	16730
			2024-2025	54612	17879	—	6734	—	24631
			2025-2026	64925	19018	—	7348	—	26366
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	6660	680	—	3150	—	3830
			2024-2025	7230	721	—	3268	—	3989
			2025-2026	8280	760	—	3372	—	4132
31	बुलढाणा Buldhana	...	2023-2024	6773	2429	—	5411	—	7840
			2024-2025	9648	8391	—	2141	—	10532
			2025-2026	10130	8811	—	2248	—	11059
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	12931	571	—	3313	—	3884
			2024-2025	14224	628	—	3644	—	4272
			2025-2026	15646	690	—	4008	—	4698
33	लातूर Latur	...	2023-2024	23489	5321	—	7144	—	12465
			2024-2025	27012	6119	—	8216	—	14335
			2025-2026	32415	7343	—	9859	—	17202
34	नांदेड Nanded	...	2023-2024	101692	2588	—	15525	—	18113
			2024-2025	111861	5963	—	17078	—	23041
			2025-2026	122030	6222	—	18630	—	24852
35	परभणी Parbhani	...	2023-2024	12815	2136	195	1378	126	3835
			2024-2025	14101	2350	215	1516	139	4219
			2025-2026	16216	27003	247	1744	158	4852
36	बीड Beed	...	2023-2024	4270	2568	58	2860	116	5602
			2024-2025	6405	1671	75	4290	232	6268
			2025-2026	7686	2062	82	5148	278	5426
37	जालना Jalna	...	2023-2024	15593	3350	—	5225	—	8575
			2024-2025	7500	4928	—	3500	—	8428
			2025-2026	10000	4428	—	4500	—	8928
38	धाराशिव Dharashiv	...	2023-2024	27093	1556	—	9423	—	10979
			2024-2025	29803	8300	—	11356	—	19656
			2025-2026	32785	9674	—	13059	—	22783
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2023-2024	58103	20923	—	19367	—	40290
			2024-2025	63913	23015	—	21303	—	44319
			2025-2026	70304	25316	—	23433	—	78751
40	वाशिम Washim	...	2023-2024	8740	2136	—	3286	—	5422
			2024-2025	9614	2349	—	3614	—	5963
			2025-2026	10575	2583	—	3975	—	6558
41	बारामती Baramati	...	2023-2024	5500	1150	—	1670	—	2820
			2024-2025	5800	1350	—	1870	—	3220
			2025-2026	6380	1485	—	2030	—	3515

TABLE III—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
714	237	951	6837	4190	11027	2007	3568	—	—	10887	—	16463
744	307	1051	8100	5400	13500	819	546	—	—	11231	—	12596
892	402	1294	8991	5994	14985	11059	4639	—	—	12916	—	28615
298	29	327	13585	107	13692	54	22	30	15	364	—	485
315	27	342	15542	128	15670	60	25	36	18	400	—	539
340	42	382	16425	126	16551	75	32	40	20	580	—	717
2665	—	2665	13829	—	13829	—	—	—	—	—	—	—
3225	—	3225	18784	—	18784	—	—	—	—	—	—	—
3545	—	3545	22541	—	22541	—	—	—	—	—	—	—
2363	—	2363	787	—	787	62	—	—	—	230	—	292
2618	—	2618	912	—	912	76	—	—	—	231	—	307
4132	1313	4132	131	—	131	85	—	—	—	235	—	320
1704	—	1704	5069	—	5069	—	—	—	—	20214	—	20214
1256	—	1256	7506	—	7506	—	—	—	—	21224	—	21224
1319	—	1319	7881	—	7881	—	—	—	—	22284	—	22285
3313	—	3313	9618	—	9618	15950	—	884	—	88434	—	89318
3644	—	3644	10580	—	10580	17545	—	972	—	108510	—	109482
4008	—	4008	11638	—	11638	19298	—	107	—	129865	—	129720
4410	—	4410	8055	—	8085	9027	—	—	—	55926	—	—
5072	—	5072	9263	—	9263	10381	—	—	—	64315	—	—
6086	—	6086	11116	—	11116	12457	—	—	—	77178	—	—
12266	—	12266	5847	—	5847	5020	—	—	—	59060	—	64080
13493	—	13493	6432	—	6432	5522	—	—	—	64966	—	70488
14719	—	14719	7016	—	7016	6024	—	—	—	70872	—	76896
873	81	954	10082	1779	11861	2127	2	2	.28	128	—	154
966	89	1049	10183	1957	13048	2304	3	2	.31	141	—	170
1104	102	1206	11710	3295	15005	2691	4	2	.36	162	—	196
1114	41	1155	1671	75	1674	2920	820	—	—	13980	—	17720
2228	150	2378	2062	82	2144	3504	984	—	—	27960	—	32448
2674	180	2854	2474	98	2572	4205	1181	—	—	33552	—	38938
3647	—	3647	4928	—	4928	13145	—	1503	—	29063	—	43711
4000	—	4000	4428	—	4428	10500	—	1200	—	36500	—	48200
6000	—	6000	2928	—	2928	11800	—	1200	—	37000	—	50000
1737	—	1737	8300	—	8300	9565	—	—	—	23111	—	—
1962	—	1962	9674	—	9674	10422	—	—	—	34424	—	—
2354	—	2354	11609	—	11609	11505	—	—	—	37875	—	—
7120	—	7120	33170	—	33170	4967	—	—	—	8923	—	9420
7832	—	7832	36487	—	36487	5464	—	—	—	9816	—	10362
7910	—	7910	40136	—	40136	5518	—	—	—	9914	—	11398
1890	—	1890	245	—	245	—	—	29893	—	—	—	29893
2080	—	2080	269	—	269	—	—	32882	—	—	—	32882
2288	—	2288	295	—	295	—	—	36170	—	—	—	36170
1696	—	1696	1696	—	1696	1285	—	—	—	401	—	1686
1896	—	1896	1896	—	1896	1400	—	—	—	440	—	1840
2085	—	2085	2085	—	2085	1540	—	—	—	485	—	2025

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2023-2024	26384	15903	—	11235	—	27138
			2024-2025	27967	21751	—	11909	—	33660
			2025-2026	29644	27950	—	12623	—	40573
43	अकलूज Akluj	...	2023-2024	7142	1865	—	2857	—	4722
			2024-2025	7355	2015	—	3025	—	5040
			2025-2026	7585	2220	—	3235	—	5455
44	मालेगाव Malegaon	...	2023-2024	8635	926	459	2941	257	4583
			2024-2025	9499	1019	505	3236	283	5043
			2025-2026	10448	1121	555	3559	311	5546
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2023-2024	14589	392	—	6497	168	6665
			2024-2025	15478	421	—	7012	190	7202
			2025-2026	16528	524	—	7215	210	7425
46	अंबेजोगाई Ambajogai	...	2023-2024	5660	2425	—	1788	—	4173
			2024-2025	5502	3159	—	1820	—	4979
			2025-2026	6203	3759	—	1990	—	5749
47	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024	9718	1687	—	3324	—	5011
			2024-2025	15324	3220	—	3917	—	7137
			2025-2026	18523	3713	—	4504	—	8217
48	भंडारा Bhandara	...	2023-2024	6272	412	16	2105	669	3202
			2024-2025	7000	405	88	2288	512	3293
			2025-2026	8200	309	72	3281	609	4271
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2023-2024	7922	1761	—	5205	—	6966
			2024-2025	8714	1937	—	5726	—	7668
			2025-2026	9585	2131	—	6299	—	8429
50	बोरिवली Borivali	...	2023-2024	9773	6551	—	3570	—	1021
			2024-2025	16458	6913	—	4206	—	11119
			2025-2026	18800	7750	—	4750	—	12500
51	इचलकरंजी Ichalkaranji	...	2023-2024	—	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	2842	340	3182
			2025-2026	—	—	—	3695	442	4136
52	फलटण Phaltan	...	2023-2024	—	—	—	—	—	—
			2024-2025	2286	—	—	762	—	762
			2025-2026	6858	—	—	3048	—	3048
53	उदगीर Udgir	...	2023-2024	—	—	—	—	—	—
			2024-2025	910	—	—	242	—	242
			2025-2026	1820	—	—	460	—	460
54	चाळीसगाव Chalisgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—	—
55	भडगाव Bhadgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—	—
56	खामगाव Khamgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—	—

TABLE III—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
5387	—	5387	21751	—	21751	9758	—	215	—	51700	42	61715
5710	—	5710	27950	—	27950	10659	—	250	—	69206	47	80162
6110	—	6110	34463	—	34463	12106	—	254	—	84942	49	97351
1499	—	1499	1865	—	1865	1165	—	—	—	25200	—	26365
1610	—	1610	2015	—	2015	1285	—	—	—	36500	—	37785
1815	—	1815	2235	—	2235	1550	—	—	—	42500	—	44050
2508	150	2658	923	230	1153	4979	3552	1427	2123	33809	—	45890
2759	165	2924	1015	253	1268	5476	3907	1569	2335	37189	—	50476
3035	181	3216	1117	278	1395	6024	4298	1726	2569	40908	—	55525
6497	168	6665	428	219	647	21323	6214	—	—	32792	—	60329
7012	190	7202	490	265	755	25362	7421	—	—	42712	—	75495
7215	210	7425	524	310	834	27410	8421	—	—	46853	—	158384
1018	—	1018	3159	—	3159	5003	—	—	—	7576	—	12580
1220	—	1220	3759	—	3759	4012	—	—	—	9005	—	13017
1440	—	1440	4309	—	4309	5040	—	—	—	12008	—	17048
1448	—	1488	3523	—	3523	578	—	—	—	10461	—	11039
2366	—	2366	4771	—	4771	628	—	—	—	11203	—	11831
3548	—	3548	4669	—	4669	785	—	—	—	19028	—	19813
1211	308	1519	641	306	947	31	6	190	11	—	—	237
1500	300	1800	502	101	603	83	7	220	13	—	—	323
1900	200	2100	401	209	610	40	9	250	15	—	—	314
2154	—	2154	4812	—	4812	3185	—	—	—	57200	—	60385
2369	—	2369	5294	—	5294	3505	—	—	—	62920	—	66424
2606	—	2606	5823	—	5823	3854	—	—	—	69212	—	73066
2279	—	3300	7842	—	11142	29	—	—	—	151	—	181
2049	—	13168	9070	—	22238	38	—	—	—	160	—	199
28500	—	41000	10450	—	51450	42	—	—	—	165	—	208
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	110	734	2218	230	2448	218	—	58.1	—	2616	—	2892
811	143	954	2883	299	3182	283	—	75	—	3401	—	3760
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
87	—	87	675	—	675	9	—	16	—	16	—	25
348	—	348	2700	—	2700	36	—	66	—	66	—	102
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
210	—	210	32	—	32	60	10	3550	12	—	—	3632
423	—	423	025	—	25	90	15	7040	14	—	—	7169
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Figures for the years 2024-2025 and 2025-2026 are estimated.

सीमा तपासणी नाके

आंतरराज्य मार्गावरील चोरट्या वाहतुकीला आळा घालण्यासाठी दोडामार्ग, तलासरी, कागल, देवरी, पळसनेर आणि उमरगा या सहा ठिकाणी सीमा तपासणी नाकी १९७८ साली सुरु करण्यात आली. आणखी सहा तपासणी नाकी १९८२ साली नवापूर, चोरवड, पूर्णाड, वरूड, धरणी आणि पिट येथे सुरु करण्यात आली. सन १९८४ मध्ये पिंपळखुंडी, मानेगाव व मंड्रुप या तीन ठिकाणी तपासणी नाकी सुरु करण्यात आली आणि १९८५ मध्ये

तक्ता ४

अ.क्र. Sr. No.	चेक नाके Border check post	वर्ष Year	तपासलेल्या वाहनांची संख्या No. of vehicles checked	वर्षाच्या सुरुवातीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of the year		वर्षामध्ये सादर केलेली प्रकरणे No. of Cases reported during the year		एकूण (५ ते ८) Total (Col. 5 to 8)
				मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	इंसुली (रायगड) Insoli	2023-2024	115780	567	—	7226	—	7793
		2024-2025	117516	1134	—	7384	—	8468
		2025-2026	129267	1247	—	8067	—	9314
2	कागल (कोल्हापूर) Kagal	2023-2024	150282	248	42	78684	2351	78325
		2024-2025	87255	239	51	29316	1265	30871
		2025-2026	91618	241	49	30782	1329	32400
3	आच्छाड (वसई) Achhad	2023-2024	1597845	—	—	146242	—	146242
		2024-2025	1351884	—	—	57644	—	57644
		2025-2026	1438061	—	—	114068	—	114068
4	देवरी बॉर्डर (नागपूर ग्रा.) Deori Border	2023-2024	2160871	203	8	17213	—	17424
		2024-2025	2872860	714	18	18431	—	19163
		2025-2026	2903146	873	23	18997	—	19893
5	पूर्णाड (धुळे) (कर्की) Purnad	2023-2024	447430	—	—	7687	878	8565
		2024-2025	49273	—	—	8455	966	9421
		2025-2026	347390	—	—	9299	1064	10363
6	उमरगा (लातूर) Umerga	2023-2024	1014773	2529	—	25916	—	28445
		2024-2025	1166989	2908	—	29803	—	32712
		2025-2026	1400387	3490	—	35764	—	39254
7	नवापूर (धुळे) Navapur	2023-2024	1219952	—	—	57138	112	57250
		2024-2025	13854	—	—	59325	124	59449
		2025-2026	14632	—	—	60246	129	60315
8	चोरवड (जळगाव) Chorwad	2023-2024	134887	—	—	2445	445	2990
		2024-2025	148375	—	—	3090	490	3580
		2025-2026	149860	—	—	3618	7236	3618
9	बोरगाव (नाशिक) Borgaon	2023-2024	283573	—	—	3195	—	3195
		2024-2025	311930	—	—	3515	—	3515
		2025-2026	343123	—	—	3866	—	3866
10	वरूड (अमरावती) Warud	2023-2024	14109	—	—	891	—	891
		2024-2025	15200	—	—	920	—	920
		2025-2026	16000	—	—	990	—	990
11	केलवाड (नागपूर ग्रा.)... Kelwad	2023-2024	194268	3	—	1620	—	1623
		2024-2025	213695	4	—	1782	—	1782
		2025-2026	235065	5	—	1960	—	1960

चंद्रपूर-हैद्राबाद मार्गावर राजुरा येथे एक सीमा तपासणी नाके सुरु करण्यात आले आहे. प्रत्येक तपासणी नाक्यावर एक मोटार वाहन निरीक्षक, दोन सहायक मोटार वाहन निरीक्षक, दोन सहायक रोखपाल, तीन शिपाई, दोन सफाई कामगार (अर्धवेळ) आणि एक हत्यारी पोलीस शिपाई यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. या कर्मचाऱ्यांचे मुख्य काम महाराष्ट्रात येणाऱ्या आणि महाराष्ट्राबाहेर जाणाऱ्या वाहनांची तपासणी करणे आणि कर चुकविणारी आणि चोरटी वाहतूक करणारी वाहने पकडणे हे आहे. या तपासणी नाक्यावर झालेली वसुली खाली दर्शविली आहे.

TABLE IV

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

निर्णय घेतलेली प्रकरणे		एकूण (१०+११) Total (col. 10+11)	वर्षाअखेर शिल्लक असलेली प्रकरणे		एकूण (१३+१४) Total (col. 13+14)	वसुली (रुपये हजारात) Recoveries (Rs. in thousands)					एकूण (१६ ते २०) Total (16 to 20)
No. of cases decided			No. of cases pending at the end of the year			कर Tax	दंड Penalty		न्यायालयाने लादलेल्या दंडाची रक्कम Fine imposed by Court		
मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act		मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act		मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act		
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
6659	-	6659	1134	-	1134	1071	-	1987	-	-	3058
6759	-	6759	1709	-	1709	1086	-	2017	-	-	3103
7434	-	7434	1880	-	1880	1194	-	2218	-	-	3412
78325	75684	2351	78035	51	290	25557	-	87306	-	-	112684
30871	29316	1265	30581	49	290	16913	-	75105	-	-	92019
32400	30782	1328	32110	45	290	17759	-	78860	-	-	96620
146242	-	146242	-	-	-	106919	-	-	-	-	106919
57644	-	57644	-	-	-	62116	-	-	-	-	62116
114068	-	114068	-	-	-	90881	-	-	-	-	90881
16702	-	16702	714	-	714	8649	-	63206	-	-	71855
18272	-	18272	873	-	873	9046	-	68340	-	-	77386
18897	-	18897	973	-	973	9368	-	73643	-	-	83011
7887	878	8565	-	-	-	36.86	6.85	0.65	0.25	201	245
8455	966	9421	-	-	-	40.55	7.51	0.86	0.35	222	271
9299	1064	10363	-	-	-	45.19	7.6	0.96	0.45	244	297
22975	-	22975	4909	-	4909	7903	-	67386	-	-	75289
26421	-	26421	5645	-	5645	9088	-	77494	-	-	86582
31706	-	31706	6774	-	6774	10906	-	92993	-	-	103895
57138	112	57250	-	-	-	8684	4585	2354	20147	158	167374
5932	124	59449	-	-	-	8862	5470	2534	21350	1687	25740
60246	129	60375	-	-	-	90632	6120	2736	22503	18957	109589
2545	445	2990	-	-	-	13.18	0.32	5.02	0.13	63	82.02
3580	490	3580	-	-	-	14.5	-	9.21	-	69	92.95
3618	535	3618	-	-	-	1501	-	10.02	-	76	101.68
3195	-	3195	-	-	-	13716	-	8731	-	-	22447
3515	-	3515	-	-	-	15088	-	9604	-	-	24692
3866	-	3866	-	-	-	16596	-	10565	-	-	27161
-	-	-	891	-	891	246	-	2004	-	-	2251
-	-	-	920	-	920	264	-	3000	-	-	3264
-	-	-	990	-	990	275	-	5030	-	-	5305
1620	-	1620	3	-	3	923	-	3098	-	-	4021
1782	-	1782	4	-	4	1015	-	3408	-	-	4423
1960	-	1960	05	-	05	1117	-	3749	-	-	4866

1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	खरपी (अमरावती) ... Kharpi	2023-2024	125173	—	—	2892	—	2892
		2024-2025	127421	—	—	2230	—	2230
		2025-2026	130105	—	—	2565	—	2565
13	पिंपळखुटी (अमरावती)... Pimpal Khuti	2023-2024	1991197	—	—	88578	—	88578
		2024-2025	2090756	—	—	93006	—	93006
		2025-2026	2195293	—	—	97656	—	97656
14	मांडरूप/नांदणी (सोलापूर) Mandrup	2023-2024	1645107	—	—	64356	—	64356
		2024-2025	1661558	—	—	70791	—	70791
		2025-2026	1678173	—	—	77870	—	77870
15	चंदगड (कोल्हापूर) ... Chandgad	2023-2024	10730	18	3	1572	30	1623
		2024-2025	15219	10	1	1713	35	1759
		2025-2026	16369	6	1	1810	40	1857
16	कात्रल (सोलापूर) ... Katral	2023-2024	44415	—	—	1796	—	1796
		2024-2025	48856	—	—	1975	—	1975
		2025-2026	53741	—	—	2172	—	2172
17	अक्कलकुवा (धुळे) ... Akkalkuwa	2023-2024	609309	—	—	16089	64	16153
		2024-2025	629857	—	—	17580	98	17678
		2025-2026	642541	—	—	18433	107	18540
18	देगलूर (नांदेड) ... Deglur	2023-2024	452502	—	—	3413	—	3413
		2024-2025	497752	—	—	3754	—	3754
		2025-2026	547527	—	—	4130	—	4130
19	बिलोली (नांदेड) ... Biloli	2023-2024	23312	—	—	1280	—	1280
		2024-2025	25643	—	—	1408	—	1408
		2025-2026	28208	—	—	1549	—	1549
20	मानेगाव (नागपूर ग्रा.)... Manegaon	2023-2024	1812048	3	—	56166	—	56199
		2024-2025	1993253	4	—	61783	—	61787
		2025-2026	2192578	5	—	67961	—	67966
21	हाडाखेड (धुळे) ... Hadakhed	2023-2024	1168878	168	87	93395	1644	95039
		2024-2025	1285765	184	95	102734	1808	104542
		2025-2026	1414341	202	104	113007	1988	114996
22	देवाडा (नागपूर) ... Dewada	2023-2024	464422	—	—	12568	—	12568
		2024-2025	487643	—	—	13196	—	13196
		2025-2026	510864	—	—	13824	—	13824
23	सावनेर (नागपूर) ... Savner	2023-2024	712483	—	—	4413	—	4413
		2024-2025	783731	—	—	4854	—	4854
		2025-2026	862104	—	—	5339	—	5339

सन २०२४-२०२५ व २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

TABLE IV—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
—	—	—	2892	—	2892	453	—	7860	—	—	8314
—	—	—	2230	—	2230	729	—	7629	—	—	8358
—	—	—	2565	—	2565	591	—	7744	—	—	8336
—	—	—	88578	—	88578	5046	—	126	—	—	131
—	—	—	93006	—	93006	555	—	133	—	—	138
—	—	—	97006	—	97006	6106	—	139	—	—	145
64356	—	64356	—	—	—	5429	—	111578	—	—	117008
70791	—	70791	—	—	—	5972	—	122736	—	—	128708
77870	—	77870	—	—	—	6569	—	135009	—	—	141579
1587	32	1619	10	1	11	1996	—	912	—	—	2108
1721	36	1757	6	1	7	1021	—	1090	—	—	2111
1815	41	1856	7	2	9	1072	—	1145	—	—	2217
1796	—	1796	—	—	—	5179	—	2959	—	—	8138
1975	—	1975	—	—	—	5697	—	3254	—	—	8952
2172	—	2172	—	—	—	6267	—	3580	—	—	9847
16089	64	16153	—	—	—	3833	2865	1592	1021	44631	48464
17580	98	17678	—	—	—	4085	2930	1692	1126	48982	53067
18433	107	18540	—	—	—	4269	3100	1742	1250	51203	55472
3413	—	3413	—	—	—	3903	—	—	—	15436	19339
3754	—	3754	—	—	—	4293	—	—	—	16979	21273
4130	—	4130	—	—	—	4723	—	—	—	18677	23400
1280	—	1280	—	—	—	1158	—	—	—	1242	3200
1408	—	1408	—	—	—	2154	—	—	—	1366	3520
1549	—	1549	—	—	—	2369	—	—	—	1503	3870
56166	—	56166	3	—	3	5069	—	94297	—	—	99366
61783	—	61783	4	—	4	5069	—	94297	—	—	99366
67961	—	67961	5	—	5	5069	—	94297	—	—	99366
93563	1731	95294	—	—	—	6789	3266	157523	13064	—	180642
102919	1904	104823	—	—	—	7467	3592	173275	14370	—	198706
113210	2094	115314	—	—	—	8213	3951	190599	15807	—	218576
12568	—	12568	—	—	—	4724	—	15483	—	—	20208
13196	—	13196	—	—	—	49604	—	16258	—	—	21218
13824	—	13824	—	—	—	5196	—	17032	—	—	22229
4413	—	4413	—	—	—	3298	—	8425	—	—	11723
4854	—	4854	—	—	—	3628	—	9268	—	—	12896
5339	—	5339	—	—	—	3991	—	10195	—	—	14186

Figures for the years 2024-2025 and 2025-2026 are estimated.

कार्यक्रम ४**राखीव निधीकडून/निधीकडे हस्तांतरण****प्रस्तावनात्मक टिप्पणी**

मुंबई मोटार वाहन कर व रोजगार हमी योजनेखालील कर वसुलीसाठी होणारा कार्यालयीन खर्च, एकूण कर वसुलीतून वजा करून उरलेली रक्कम आवश्यक अर्थसंकल्पीय तरतुदीनुसार राज्य रस्ता निधी व रोजगार हमी योजना निधीत हस्तांतरित केली जाते. सदर योजना सन २००७-०८ पासून शासनाने बंद केल्याने वित्तीय आवश्यकतेत समाविष्ट करण्यात येत नाही.

तक्ता १
TABLE I

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
७९७. राखीव निधीकडून/निधीकडे ... हस्तांतरित रकमा.	— —	— —
एकूण (अ) ...	—	—
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(००) (०१) राज्यमार्ग/निधी		
६३ हस्तांतरित रक्कम.--	—	—
आंतरलेखा हस्तांतरित रकमा	—	—
रोजगार हमी निधीमधील अंशदान.	— —	— —
एकूण 'ब' स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'ब' निव्वळ ...	—	—
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्र. प्रधान शीर्ष		
बी ३ २०४१	—	—
एकूण 'क' स्थूल ...	1272782	1459516
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'क' निव्वळ ...	1272782	1459516

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification</i> –
–	–	797. Transfer to/from Reserve
–	–	Fund and Deposit Accounts.
–	–	Total -‘A’
		B. <i>Objectwise Classification</i> –
		Transfer to/from Reserve State
		Road Fund.
–	–	Inter Accounts Transfer–
–	–	Employment Guarantee Fund
		Contribution.
–	–	Total-‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
–	–	Total –‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance</i> –
		Demand No. Major Head
–	–	B-3 2041
1414544	1589129	Total ‘C’ Gross
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
1414544	1589129	Total- ‘C’ Net

कार्यक्रम ५
वसुलीचा खर्च
(उतारुंवरील कर)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

परिवहन आयुक्त हे महाराष्ट्र राज्य मोटार वाहन खात्याचे प्रमुख होत. तसेच ते खाली नमूद केलेल्या करविषयक कायद्याची अंमलबजावणी करतात :-

मुंबई मोटार वाहने (प्रवाशांवरील कर) अधिनियम, १९५८ आणि त्याखाली केलेले नियम.

परिवहन आयुक्त हे या अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी म्हणून काम करतात व त्या अधिकारात ते १०० किंवा अधिक परिवहन वाहनांचा ताफा असलेय मालकाकडून ते प्रवासी कराची वसुली करतात. मुख्यालयात त्यांना सहपरिवहन आयुक्त व १ सहायक परिवहन आयुक्त मदत करतात. विभागीय स्तरावर विभागीय अधिकारी, उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी व सहायक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी वरील अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी म्हणून नेमले जातात व ते सर्व परिवहन आयुक्त यांच्या नियंत्रणाखाली व त्यांच्या सूचना व मार्गदर्शनानुसार काम करतात.

प्रवाशांवरील कर वसुलीसंबंधी मुख्य कार्ये खाली दर्शविल्याप्रमाणे आहेत --

(१) भाडे टप्पा वाहन चालक खाजगी प्रवासी वाहन (बस) चालक (फ्लीट ओनर किंवा वेगवेगळे) यांनी पाठविलेल्या विवरणपत्रांची छाननी करणे तसेच त्यांनी ठराविक मुदतीत व योग्य कर भरला किंवा नाही हे पाहणे.

(२) विवरणपत्र न पाठविल्यास किंवा चुकीचे विवरणपत्र पाठविल्यास योग्य ती कायदेशीर कारवाई करणे, बरोबर कर आकारणे व ती दंडासह वसूल करणे.

(३) भाडे टप्पा वाहनांनी वाहतूक केलेल्या प्रवाशांवरील अधिभार गोळा करून तो राज्याच्या आरोग्य व पोषण फंडात हस्तांतरित करणे.

(१) वसुलीचा खर्च

(अ) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय

प्रवाशांवरील कर.--ताफा मालकांच्याकडून प्रवासी कर भरण्याबाबतची विवरणपत्रे या कार्यालयात दिली जातात व आंतरराज्य मार्गावर चालवणारे भाडे टप्पा व कंत्राटी वाहनचालक सर्वसाधारणतः या कार्यालयात प्रवासी कर भरतात. या विवरणपत्रांची या कार्यालयात छाननी केली जाते व कर भरला किंवा नाही ते पाहिले जाते.

(ब) प्रादेशिक कार्यालये

प्रवाशांवरील कर.--ज्या कंत्राटी वाहन चालकांना व खाजगी प्रवासी बसेसना प्रादेशिक परिवहन अधिकाऱ्यांनी परवाने दिले आहेत यांचा प्रवाशांवरील कर प्रादेशिक परिवहन अधिकाऱ्यांकडून जे अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी आहेत त्यांच्याकडून जमा केला जातो.

(क) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग

प्रवाशांवरील कर वसुलीसाठी जो कार्यकारी नोकरवर्ग मंजूर झाला आहे तो विभागीय पातळीवर कर प्राधिकाऱ्यास मदत करून अंमलबजावणीचे कार्य करतो व कराचे पैसे न भरलेल्या प्रकरणांचा मुंबई मोटार वाहने (प्रवाशांवरील कर) अधिनियम, १९५८ यानुसार तपास करतो.

तक्ता २
TABLE II

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता २

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१०४--माल व उतारुंवरील कर--		
(१) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय	36186	44053
(२) प्रादेशिक कार्यालये ...	56832	59141
(३) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग ...	83686	92566
एकूण 'अ' ...	176704	195760
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(१) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय--		
०१ वेतन ...	21617	25295
०३ अतिकालीन खर्च ...	-	5
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क -	-	1
११ प्रवास खर्च ...	-	5
१३ कार्यालयीन खर्च ...	-	-
२८ व्यावसायिक व विशेष सेवा- करिता प्रदाने इतर खर्च ...	14569	18747
एकूण (१) ...	36186	44053
(२) प्रादेशिक कार्यालये--		
०१ वेतन ...	56759	58703
०३ अतिकालीन खर्च ...	-	1
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	61	100
११ प्रवास खर्च ...	-	98
१३ कार्यालयीन खर्च ...	7	208
१७ संगणक ...	5	30
२४ पेट्रोल, तेल व वंगण ...	-	1
एकूण (२) ...	56832	59141
(३) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग--		
०१ वेतन ...	83686	92410
०३ अतिकालीन खर्च ...	-	1
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	-	10
११ प्रवास खर्च ...	-	27
१३ कार्यालयीन खर्च ...	-	116
१४ भाडेपट्टी व कर ...	-	-
१७ संगणक ...	-	1
२७ लहान बांधकामे ...	-	1
एकूण (३) ...	83686	92566
एकूण 'ब' स्थूल ...	176704	195760
मालावरील व प्रवाशांवरील एकूण कर ...	-	-
वजा--वसुली ...	-	-
मालावरील व प्रवाशांवरील एकूण खर्च ...	176704	195760
क. वित्तव्यवस्थेची साधने --		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-४ २०४५ ...	-	-
एकूण 'क' स्थूल ...	176704	195760
वजा--वसुली ...	-	-
एकूण 'क' निव्वळ ...	176704	195760

TABLE II

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification</i> –
		104–Collection Charges–
		Taxes on Goods and Passangers
40302	48574	(1) Transport Commissionerate
50338	65608	(2) Regional Offices
79052	94357	(3) Executive Staff
169692	208539	Total –A
		B. <i>Objectwise Classification</i> –
		(i) Transport Commissionerate
25295	298	01 Salaries
4	5	03 Overtime Allowance
1	1	06 Tel. Ele. & Water Ch.
4	5	11 Travel Expenses
–	1	13 Office Expenses
14998	18747	28 Payment for Professional and Special services.
–	–	Other Charges
40302	48574	Total–(i)
		(ii) Regional Offices–
50000	65160	01 Salaries
1	1	03 Overtime Allowance
80	100	06 Tel. Ele. & Water Ch.
69	101	11 Travel Expenses
166	214	13 Office Expenses
21	31	17 Computer
1	1	24 Petrol, Oil and Lubricant
50338	65608	Total–(ii)
		(iii) Executive Staff–
78929	94197	01 Salaries
1	1	03 Overtime Allowance
8	10	06 Tel. Ele. & Water Ch.
19	28	11 Travel Expenses
93	119	13 Office Expenses
–	–	14 Rent/Rate /Tax
1	1	17 Computer
1	1	27 Minor Work
79052	94357	Total–(iii)
169692	208539	Total–‘B’ Gross
–	–	Total–Taxes on Goods and Passengers
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
169692	208539	Total–Taxes on Goods and Passengers
		C. <i>Source of Finance</i> –
–	–	Demand No. Major Head
–	–	B-4 2045
169692	208539	Total–‘C’ Gross
		<i>Deduct</i> –Recoveries
169692	208539	Total–‘C’ Gross

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

मुख्य शीर्ष ००४२--मालावरील व प्रवाशांवरील कर याद्वारे महसुली जमा दर्शविणारे विवरणपत्र

तक्ता ३ TABLE III

(रुपये हजारांत/Rs. in thousands)

	प्रत्यक्ष रकमा Actual Receipts 2023-2024	अर्थसंकल्प Budgeted 2024-2025	सुधारलेले अंदाज Revised Receipts 2025-2026 Revised	अर्थसंकल्प Budgeted 2025-2026
1	2	3	4	5
प्रवाशांवरील कराद्वारे जमा Receipts of Passenger tax	...	—	—	—

तक्ता ४-अ TABLE IV-A

(रुपये हजारांत/Rs. in thousand)

जमेचा प्रकार Type of Receipt 1	वर्ष Year 2	*प्रत्यक्ष वसुली Actual Receipt 3
प्रवासी कर Passenger Tax	...	15044300
	2016-2017	8390413
	2017-2018	8278348
	2018-2019	7733810
	2019-2020	132900
	2020-2021	3937738
	2021-2022	15826700
	2022-2023	8006900
	2023-2024	

कार्यक्रम ६

राखीव निधीकडे / निधीतून हस्तांतरण

राज्य आरोग्य व पोषण निधी

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मुंबई मोटार वाहने प्रवाशांवरील कर अधिनियम, १९५८ खालील कलम ३ (अ) अन्वये नगरपालिका क्षेत्राच्या हद्दीत किंवा राज्य सरकारने शासकीय राजपत्रात अधिसूचित केलेल्या मार्गावर भाडेटप्पा वाहनांकडून वाहतूक केल्या गेलेल्या सर्व प्रवाशांवर अधिभार वसूल केला जातो. केलेल्या प्रवासाचे प्रवासभाडे ६० पैसे किंवा अधिक असेल तर त्यावर ५ पैसे इतके या अधिभाराचे सध्या प्रमाण आहे. या अधिभाराचे उत्पन्न प्रथम राज्याच्या एकत्रीकृत निधीत जमा केले जाते. त्यानंतर या कराद्वारे मिळालेल्या उत्पन्नाचा भाग सरकारने निर्धारित केल्यावर आरोग्य आणि पोषण निधीत हस्तांतरित केला जातो. आरोग्य आणि पोषण निधी सरकारच्या ग्रामविकास व जलसंधारण विभागामध्ये नियंत्रित आणि विकसित केला जातो. या निधीत जमा असलेली रक्कम सरकारने वेळोवेळी आयोजित केलेल्या बालके व गर्भवती स्त्रियांच्या पोषण कार्यक्रमावर खर्च केली जाते. सदर योजना शासनाने २००७-२००८ पासून बंद केली असल्याने वित्तीय आवश्यकतेत समाविष्ट करण्यात येत नाही.

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
७९७--राखीव निधीकडून--निधीकडे हस्तांतरित रकमा.	—	—
एकूण 'अ' ...	—	—
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
राखीव निधीकडून--निधीकडे ... हस्तांतरण रकमा--राज्य आरोग्य व पोषण निधी विरामे वाहनाने नेण्यात येणाऱ्या उतारुंवर आणखी कर.	—	—
एकूण 'ब' स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'ब' निव्वळ ...	—	—
ब. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-४ २०४५ ...	—	—
एकूण 'क' स्थूल ...	176704	195760
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'क' निव्वळ ...	176704	195760

TABLE I

(रुपये हजारात / Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
–	–	A. Activity Classification – 797–Transfer to-from Recovered Fund.
–	–	Total –‘A’
–	–	B. Objectwise Classification– Transfer to-from Reserved Fund–State Health and Nutrition Fund–Tax on passangers carried by State Carriage Contribution.
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
–	–	Total–‘B’ Net
–	–	C. Source of Finance– Demand No. Major Head B4 2045
169692	208539	Total ‘C’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
169692	208539	Total ‘C’ Net

कार्यक्रम ७

इतर खर्च

(मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणे

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाची स्थापना मोटार वाहन अधिनियम, १९३९, कलम ११० अन्वये मोटार अपघातात मृत पावलेल्यांच्या वारसांना व जखमी झालेल्यांना किंवा मध्यस्थपणाच्या मालमतेच्या झालेल्या हानीची नुकसानभरपाई मिळण्याकरिता केलेल्या अर्जांचे निर्णय लावण्यासाठी दिनांक २ ऑगस्ट १९६२ पासून करण्यात आली आहे. सुरुवातीला सदरहू काम दिवाणी सत्र न्यायाधीश, मुंबई हे पाहत होते (अर्धवेळ).

महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या २५४ व २५५ या नियमाप्रमाणे नुकसानभरपाईचे अर्ज केले जातात. हे अर्ज निश्चित केलेल्या न्यायालयीन शुल्कासहित महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियमाप्रमाणे प्रबंधकाकडे सादर केले जातात.

न्यायालयीन शुल्क हे खालीलप्रमाणे आहे :-

भरपाईसाठी मागणी केलेली रक्कम	शुल्क
(१) ५,००० रुपयांपेक्षा कमी	... १० रु.
(२) ५,००० रुपयांपेक्षा जास्त व ५०,००० रुपयांपेक्षा कमी	... रु. १० + रु. ५,००० वरील मागणी रकमेच्या १/४ टक्के.
(३) ५०,००० रुपयांपेक्षा जास्त व १ लाख रुपयांपेक्षा कमी	... रु. १२२.५० + ५०,००० वरील मागणी रकमेच्या १/२ टक्का.
(४) १ लाख रुपयांपेक्षा जास्त	... रु. ३७२.५० + मागणी रकमेच्या १ टक्का व रु. १५,००० च्या मर्यादित.

मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम १४० नुसार दिनांक १४ नोव्हेंबर १९९४ पासून तदनंतर अपघातात मरण पावलेल्या प्रत्येक व्यक्तीच्या कायदेशीर वारसास रुपये ५०,००० (रुपये पन्नास हजार फक्त) नुकसानभरपाई म्हणून मिळतील तर अपघातामुळे कायम स्वरूपाचे अपंगत्व आलेल्या व्यक्तीस नुकसानभरपाईपोटी रुपये २५,००० (रुपये पंचवीस हजार फक्त) मिळतील. या कलमाखाली केलेल्या अर्जाला रुपये ५० ची कोर्ट फीची तरतूद केलेली आहे.

मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम २५५ (३) नुसार मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम १४० अन्वये केलेले अर्ज मिळालेल्या दिवसापासून शक्यतो ४५ दिवसांत निकालात काढावयाचे असतात अन्यथा विलंबाची कारणे नोंदवावी लागतात.

अर्ज मिळाल्यानंतर साक्षीदारांना तपासले जाते व अर्जदाराला कायदानुसार नुकसानभरपाई दिली जाते.

निर्णयानंतर प्रतिवाद्यांकडून रक्कम जमा केली जाते व निवाड्यात नमूद केलेल्या संविभाजनानुसार दिलेल्या वेळेनुसार अर्जदारांना धनादेशाद्वारे रक्कम दिली जाते. अज्ञान अर्जदारांच्या बाबतीत काही हिस्सा तसेच काही वेळा विधवांचे बाबतीत काही हिस्सा राष्ट्रीय बचत खात्यात किंवा राष्ट्रीयीकृत बँकेत गुंतविला जातो व तो/ती सज्ञान झाल्यानंतर किंवा गुंतवणुकीची मुदत संपल्यानंतर त्याचा/तिचा हिस्सा त्यांना दिला जातो. महाराष्ट्र राज्य लोकन्यायालय नियम, १९८६ नुसार सदर मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण लोकन्यायालयाची योजना अमलात आणून त्याची कार्यवाही चालू केलेली आहे व आजपर्यंत जवळजवळ ३८७४२ प्रलंबित दाव्यांचा अंतिम निकाल लोकन्यायालयामार्फत केलेला आहे. यामुळे मोटार अपघातात बळी पडलेल्या व्यक्तींना व आपद्ग्रस्तांना मोठा दिलासा मिळतो. मोटार अपघात दावा लवकरात लवकर निकालात काढण्याच्या प्रयत्नात महाराष्ट्र शासन आहे. मा. सर्वोच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिलेल्या आदेशानुसार प्रत्येक महिन्यात समेट दावे/निवाडे, त्याचप्रमाणे प्रत्येक महिन्यात लोकन्यायालये आयोजित केली जात आहेत. सध्या मुंबईत आठ मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणे कार्यरत आहेत. समेटाद्वारे अंदाजे ७७०१ प्रलंबित दाव्यांचा अंतिम निकाल केलेला आहे. मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाची नागपूर येथे सध्या चार न्यायाधिकरणे कार्यरत आहेत, तसेच मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, मुंबई कार्यालयात सुसंवाद केंद्र सुरु करण्यात आलेले असून तेथे दोन्ही पक्षांसाठी मध्यस्थांद्वारे चर्चा करून समेट करण्याचा प्रयत्न केला जातो.

महाराष्ट्र शासन २०२५-२०२६ या वर्षासाठी सदर न्यायाधिकरणाकडे असलेले ७९२५ प्रलंबित अर्ज लवकरात लवकर निकाली काढण्यासाठी विशेष प्रयत्नशील राहणार आहे. सदरहू न्यायाधिकरण याद्वारे जास्तीत जास्त लोकन्यायालये व समेट दावे/निवाडे घेण्याच्या विचाराधीन असून, त्याद्वारे परिणामकारक प्रलंबित अर्ज जास्तीत जास्त निकाली काढण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करणार आहे.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांची दिनांक ३ मे १९७१ रोजी राज्य वाहतूक प्राधिकारी वाहतूक अधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशाविरुद्ध अपील व रिटिजन अर्जावर, मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम ८९ व ९० नुसार निर्णय देण्यासाठी स्थापना करण्यात आली.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी हे (दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष) या स्वतःच्या कामाव्यतिरिक्त मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष या नात्याने (एकाच वेळी) अपील व रिटिजन अर्जावर निर्णय देण्याचे काम पाहतात. तसेच मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे प्रबंधक यांना राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे प्रबंधक म्हणूनही जाहीर करण्यात आले. ते मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी या दोघांनाही कामात साहाय्य करतात.

मुंबई मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम ९७ (१) नुसार दिनांक २४ जून २०१३ पासून राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई पुढे दाखल करण्यात येणाऱ्या अपिलांचे शुल्क रुपये ३०० निश्चित केले आहे.

वादी, प्रतिवादी व त्यांच्या वकिलांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी अपील व सुधारित अर्जावर (Revision Application) कायदानुसार निर्णय देतात.

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपासणी 1	प्रत्यक्ष २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 (सुधारित) 2	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 (अर्थसंकल्पीय) 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
८००. इतर खर्च		
००(१) मो. अ. दा. न्यायाधिकरण	259103	208751
००(२) राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण	2437	3629
एकूण (अ) ...	261540	212380
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
००(१)मो. अ. दा. न्यायाधिकरण. (२०४१०१२५)		
०१ वेतन ...	206760	200338
०३ अतिकालीन भत्ता ...	-	-
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	1218	700
१० कंत्राटी सेवा ...	547	4000
११ प्रवास खर्च ...	5369	348
१३ कार्यालयीन खर्च ...	45168	3010
१७ संगणक खर्च ...	2	295
२४ पेट्रोल, तेल, वंगण ...	-	-
२८ व्यावसायिक व विशेष सेवा	39	60
एकूण (१) स्थूल ...	259103	208751
००(०२) राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, म. रा., मुंबई. (२०४१०१३४)		
०१ वेतन ...	2407	3495
०३ अतिकालीन भत्ता ...	-	-
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	13	15
११ प्रवास खर्च ...	-	17
१३ कार्यालयीन खर्च ...	17	56
१८ सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई...	-	-
१७ संगणकावरील खर्च ...	-	46
५० इतर खर्च ...	-	-
५१ मोटार वाहने ...	-	-
एकूण (२) ...	2437	3629
एकूण (ब) स्थूल ...	2437	3629

TABLE I

(रुपये हजारत / Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 (अर्थसंकल्प) 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification</i> –
		800. Other Expenditure–
588132	253324	00 (1) M. A. C. T.
2897	4017	00 (2) State Transport Appellate Tribunal.
591029	257341	Total A
		B. <i>Objectwise Classification</i> –
		00 (1) M. A. C. T.
170123	241660	01 Salaries
–	–	03 Overtime Allowance
560	700	06 Tel., Ele. & Water charges
3600	4000	10 Contractual Services
3348	1600	11 Domestic Travel Expenses
410246	5000	13 Office Expenses
207	304	17 Computer Expenses
–	–	24 Petrol, Oil, Lubricants
48	60	28 Professional Services
588132	253324	Total (1)
		00 (2) State Transport Appellate Tribunal.
2796	3879	01 Salaries
–	–	03 Overtime Allowance
12	15	06 Tel., Ele. & Water charges
12	18	11 Domestic Travel Expenses
45	58	13 Office Expenses
–	–	18 Off days Compensation
32	47	17 Computer Expenses
–	–	50 Other Charges
–	–	51 Motor Vehicle
2897	4017	Total (2)
2897	4017	Total-‘B’ Gross

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

बृहन्मुंबईतील मोटारगाड्यांची संख्या वाढत असल्यामुळे तसेच लोकसंख्येतही वाढ होत असल्यामुळे मोटार वाहनांच्या अपघातांची संख्या वाढत आहे. अपघात झाल्यानंतर जखमी इंसम वा मृतांच्या वारस नुकसानभरपाईचे अर्ज या न्यायाधिकरणासमोर दाखल करतात म्हणून दाखल अर्जांची संख्या मुळीच कमी झाली नाही.

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणापुढे (शारीरिक जखमा वा मृत्यू घडून आलेल्या अपघाताबाबत नुकसानभरपाईसाठी) दाखल केलेल्या, निकाली काढलेल्या व अनिर्णित राहिलेल्या अर्जांची संख्या दर्शविणारा तक्ता.

As the number of Motor Vehicles and the population in the Greater Mumbai is increasing the number of Motor Vehicular Accidents are also increasing. After the accident the injured or the legal heirs of the deceased file applications for compensation before this tribunal and hence the number of filing of applications before the tribunal has not reduced.

Table showing the number of applications filed, disposed off and pending before the Motor Accident Claims Tribunal (for compensation for injury or death caused in Motor Vehicular Accident).

तक्ता २ TABLE II

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षाच्या सुरुवातीस असलेल्या अनिर्णित दाव्यांची संख्या Pending at the beginning of the year	वर्षभरात दाखल झालेल्या अर्जांची संख्या Application filed during the year	एकूण Total	वर्षभरातील निकाल Disposal during the year	वर्षअखेर अनिर्णित असलेल्या दाव्यांची संख्या Pending at the end of the year
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई Mumbai	2023-2024	10125	3563	13688	4212	9476
		2024-2025	9476	2905	12381	2605	9776
		2025-2026	7232	2975	10207	2282	7925
2	ठाणे Thane	2023-2024	4823	2212	7035	4345	2690
		2024-2025	4224	1300	1180	4344	-
		2025-2026	-	-	-	-	-
3	पुणे Pune	2023-2024	3561	1139	4700	2453	2247
		2024-2025	4638	955	5593	1088	4505
		2025-2026	4638	727	5365	739	4626
4	नागपूर Nagpur	2023-2024	12613	3439	16052	2793	13259
		2024-2025	12748	3624	16372	2474	13898
		2025-2026	7098	3064	10162	2971	7191
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	2023-2024	2543	2320	4863	2345	2518
		2024-2025	-	-	-	-	-
		2025-2026	-	-	-	-	-
6	नाशिक Nashik	2023-2024	5749	2643	8392	2640	5752
		2024-2025	-	-	-	-	-
		2025-2026	-	-	-	-	-
7	अमरावती Amravati	2023-2024	3820	2220	6040	2521	3519
		2024-2025	2902	876	3778	761	3017
		2025-2026	3007	1163	4170	1175	2995
8	कोल्हापूर Kolhapur	2023-2024	3430	1677	5107	1481	3626
		2024-2025	3894	17	3911	32	3879
		2025-2026	-	-	-	-	-
9	रायगड Raigad	2023-2024	2732	932	3664	989	2675
		2024-2025	-	-	-	-	-
		2025-2026	-	-	-	-	-
10	धाराशिव Dharashiv	2023-2024	2731	1729	4460	1143	3317
		2024-2025	2484	580	3064	890	2174
		2025-2026	2482	800	3282	770	2512
11	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-2024	735	493	1228	630	598
		2024-2025	752	132	884	279	605
		2025-2026	145	22	167	18	149

तक्ता २--चालू/ TABLE II--contd

1	2	3	4	5	6	7	8	
12	अहमदनगर Ahmadnagar	...	2023-2024	6331	3453	9784	4450	5334
			2024-2025	4710	1124	5834	973	4861
			2025-2026	4861	2018	6879	1919	4960
13	सोलापूर Solapur	...	2023-2024	2432	1425	3857	1291	2566
			2024-2025	835	283	1118	147	971
			2025-2026	—	—	—	—	—
14	वर्धा Wardha	...	2023-2024	962	459	1421	359	1062
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
15	चंद्रपूर Chandrapur	...	2023-2024	3115	1935	5050	1762	3288
			2024-2025	887	235	1122	227	895
			2025-2026	1153	272	1425	230	1195
16	भंडारा Bhandara	...	2023-2024	1182	925	2107	649	1458
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
17	नांदेड Nanded	...	2023-2024	5930	2712	8642	3205	5437
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
18	परभणी Parbhani	...	2023-2024	4129	1830	5959	1639	4320
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
19	बीड Beed	...	2023-2024	1820	1740	3560	1930	1630
			2024-2025	2080	731	2811	514	2797
			2025-2026	—	—	—	—	—
20	धुळे Dhule	...	2023-2024	3407	1935	5342	4315	1027
			2024-2025	2700	1200	3900	1100	2800
			2025-2026	2810	1300	4110	1230	2880
21	जळगाव Jalgaon	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	2360	400	2760	550	2210
			2025-2026	2210	400	2610	350	2260
22	बुलढाणा Buldhana	...	2023-2024	1735	1741	3476	2403	1073
			2024-2025	1644	265	1909	237	1672
			2025-2026	—	—	—	—	—
23	अकोला Akola	...	2023-2024	1735	450	2185	921	1264
			2024-2025	824	385	1209	254	955
			2025-2026	945	125	1070	145	925
24	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	4530	815	5345	1925	3420
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
25	सातारा Satara	...	2023-2024	4230	2135	6365	2730	3635
			2024-2025	4355	2270	6625	2630	3995
			2025-2026	3820	2101	5921	2560	3361
26	सांगली Sangli	...	2023-2024	1730	1520	3250	1731	1519
			2024-2025	1844	1687	3531	1883	1648
			2025-2026	—	—	—	—	—
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2023-2024	850	315	1165	834	331
			2024-2025	189	27	216	29	187
			2025-2026	—	—	—	—	—

तक्ता २--चालू / TABLE II--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
28	जालना	...	2023-2024	735	425	1160	831	329
	Jalna		2024-2025	1034	256	1290	187	1103
			2025-2026	1151	243	1394	197	1197
29	लातूर	...	2023-2024	1520	1393	2913	2614	299
	Latur		2024-2025	1824	1680	3496	3137	359
			2025-2026	—	—	—	—	—
30	हिंगोली	...	2023-2024	—	—	—	—	—
	Hingoli		2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
31	वाशिम	...	2023-2024	—	—	—	—	—
	Washim		2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
32	गडचिरोली	...	2023-2024	720	355	1075	635	440
	Gadchiroli		2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—

सन २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2025-2026 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहेत.

प्रतिवादीने किंवा विमा कंपनीने दावा चालविल्यानंतर व मोटार वाहन नियम, २७० प्रमाणे वादाचे मुद्दे (Issues) तयार केल्यानंतर वादी व प्रतिवादी आपआपल्या साक्षीदारांना आवश्यक कागदपत्रांसह बोलविण्याची विनंती न्यायाधिकरणाला करतात. सर्वसाधारणपणे अशा अर्जात, ज्यांनी चौकशी केली आहे असे चौकशी अधिकारी (Investigating Officer), तसेच जखमींवर औषधोपचार केला आहे अशा डॉक्टरांना तसेच मरणोत्तर शव-परीक्षा करणाऱ्या शवपरीक्षकाला साक्षी देण्यासाठी बोलावण्यात येते. तदनंतर स्वतंत्र प्रत्यक्षदर्शी (Eye witness) साक्षीदार, तसेच अपघात झालेल्या स्थळाचा पंचनामा करताना हजर असलेले पंच असतात. सर्वसाधारणपणे प्रत्येक अर्जात कमीत कमी ४-५ साक्षीदारांना तरी हजर राहण्यासाठी समन्स पाठवावी लागतात.

After the opposite party or Insurance Company contests the application under Rule, 270 of Motor Vehicle Rules issued are framed and opposite party requests the tribunal to summon their witnesses along with required documents. Normally the Investigating Officer who have made inquiry in the matter, the doctor who have treated the injured and who have performed post-mortem of the body of the deceased are summoned for giving evidence. Thereafter the eye witnesses and the panchas in whose present the panchanama of the spot of accident are there. Normally summonses are issued to 4-5 witnesses in every application.

तक्ता ३ TABLE III

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठ- विण्यासाठी पाठविलेले		अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठ- विण्यासाठी पाठविलेले	
			आलेले एकूण अर्ज No. of appli- cations recei- ved for issue of witness summonses	एकूण समन्स No. of witness summonses issued				आलेले एकूण अर्ज No. of appli- cations recei- ved for issue of witness summonses	एकूण समन्स No. of witness summonses issued
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	मुंबई Mumbai	2023-2024	839	753	11	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-2024	425	365
		2024-2025	977	905			2024-2025	747	395
		2025-2026	1050	945			2025-2026	55	120
2	ठाणे Thane	2023-2024	753	695	12	अहमदनगर Ahmadnagar	2023-2024	835	798
		2024-2025	710	615			2024-2025	2179	2141
		2025-2026	-	-			2025-2026	2072	2061
3	पुणे Pune	2023-2024	956	770	13	सोलापूर Solapur	2023-2024	835	769
		2024-2025	771	674			2024-2025	215	208
		2025-2026	725	450			2025-2026	-	-
4	नागपूर Nagpur	2023-2024	1205	1050	14	वर्धा Wardha	2023-2024	1215	890
		2024-2025	1105	949			2024-2025	-	-
		2025-2026	1209	1089			2025-2026	-	-
5	छ. संभाजीनगर.. Chh. Sambhaji- nagar.	2023-2024	1215	935	15	चंद्रपूर Chandrapur	2023-2024	-	-
		2024-2025	-	-			2024-2025	110	190
		2025-2026	-	-			2025-2026	203	296
6	नाशिक Nashik	2023-2024	2315	2040	16	भंडारा Bhandara	2023-2024	853	769
		2024-2025	-	-			2024-2025	-	-
		2025-2026	-	-			2025-2026	-	-
7	अमरावती Amravati	2023-2024	903	715	17	नांदेड Nanded	2023-2024	1420	1295
		2024-2025	239	239			2024-2025	-	-
		2025-2026	561	447			2025-2026	-	-
8	कोल्हापूर Kolhapur	2023-2024	1306	1107	18	परभणी Parbhani	2023-2024	1481	1293
		2024-2025	307	254			2024-2025	-	-
		2025-2026	-	-			2025-2026	-	-
9	रायगड Raigad	2023-2024	1620	1415	19	बीड Beed	2023-2024	1625	1621
		2024-2025	-	-			2024-2025	1275	1394
		2025-2026	-	-			2025-2026	-	-
10	धाराशिव Dharashiv	2023-2024	1520	1340	20	धुळे Dhule	2023-2024	907	719
		2024-2025	1120	1096			2024-2025	1200	1150
		2025-2026	900	786			2025-2026	1340	1210

तक्ता ३--चालू / TABLE III--contd.

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठ- विण्यासाठी		अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठ- विण्यासाठी	
			आलेले एकूण अर्ज No. of appli- cations recei- ved for issue of witness summonses	पाठविलेले एकूण समन्स No. of witness summonses issued				आलेले एकूण अर्ज No. of appli- cations recei- ved for issue of witness summonses	पाठविलेले एकूण समन्स No. of witness summonses issued
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
21	जळगाव Jalgaon	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	1343 — 340	1159 — 340	27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	515 — —	340 — —
22	बुलढाणा Buldhana	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	821 951 —	695 951 —	28	जालना Jalna	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	683 256 240	541 201 180
23	अकोला Akola	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	5815 1000 1500	4401 1000 1400	29	लातूर Latur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	820 984 —	733 880 —
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	1203 — —	1051 — —	30	हिंगोली Hingoli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —
25	सातारा Satara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	933 965 795	741 755 610	31	वाशिम Washim (अंदाजित)	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —
26	सांगली Sangli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	530 312 —	415 309 —	32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	581 — —	421 — —

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहेत.

अर्ज दाखल झाल्यानंतर मोटर वाहन नियमांच्या नियम २५९ व २६० प्रमाणे सूचनापत्रे पाठविण्यात येतात व प्रतिवादींना लेखी निवेदने देण्यास सांगण्यात येते. सर्वसाधारणपणे प्रत्येक अर्जात कमीतकमी २ प्रतिवादी तरी असतात. एक चालक व एक मालक काही वेळा दोन वा अधिक गाड्यांची टक्कर होऊन अपघात होतो. अशा वेळी दाव्यामध्ये प्रतिवादींची संख्या वाढते. त्याचप्रमाणे प्रत्येक अर्जात विमाकार म्हणून विमा कंपनीलासुद्धा सहभागी केलेले असते. काही अर्जात प्रतिवादी विमा कंपनीला प्रतिसाद देत नाही म्हणून किंवा मोटार वाहन नियम १४७, १४८ व १४९ नुसार विमा कंपनी नुकसानभरपाई करण्यास जबाबदार नसते, म्हणून इन्शुरन्स कंपनी स्वतःच्या बळावर प्रकरण चालविण्यासाठी न्यायाधिकरणाची परवानगी मागते.

After the application is filed Notices are issued under Rule 259 and 260 of the Motor Vehicle Rules and the Respondents are directed to file written statement. Normally there are at least 2 Respondents. One driver and one owner. Some times two or more vehicles collide and cause accident. In such cases the number of Respondent increases. Similarly, the Insurance Company is also Involved as insurer. In some applications the Respondent does not give response to the Insurance Company and the Insurance Company if not responsible for compensation under Section 147, 148 and 149 of Motor Vehicle Rules, seeks permission of the tribunal to contests the application at its own cost.

तक्ता ४ TABLE IV

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि- करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written State- ment filed before the Tribunal	न्यायाधि- करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu- ments filed before the Tribunal	अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि- करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written state- ment filed before the Tribunal	न्यायाधि- करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu- ment filed before the Tribunal
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	मुंबई Mumbai	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	3105 3150 3215	2451 2570 2020	10	धाराशिव Dharashiv	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	1149 512 815	905 591 770
2	ठाणे Thane	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	935 852 -	805 665 -	11	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	615 317 32	480 289 27
3	पुणे Pune	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	960 955 795	715 751 701	12	अहमदनगर Ahmadnagar	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	2801 1264 1111	2630 979 973
4	नागपूर Nagpur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	903 - 1936	735 - 1816	13	सोलापूर Solapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	751 114 -	560 106 -
5	छ. संभाजीनगर.. Chh. Sambhaji- nagar.	2023-2024 2024-2025 2025-2026	1630 - -	1419 - -	14	वर्धा Wardha	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -
6	नाशिक Nashik	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	1793 - -	1643 - -	15	चंद्रपूर Chandrapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	703 120 164	620 85 147
7	अमरावती Amravati	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 204 263	- 268 262	16	भंडारा Bhandara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	783 - -	655 - -
8	कोल्हापूर Kolhapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	2959 102 -	2730 - -	17	नांदेड Nanded	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -
9	रायगड Raigad	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	820 - -	631 - -	18	परभणी Parbhani	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	1701 - -	1506 - -

तक्ता ४ TABLE IV

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि- करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written State- ment filed before the Tribunal	न्यायाधि- करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu- ments filed before the Tribunal	अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि- करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written state- ment filed before the Tribunal	न्यायाधि- करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu- ment filed before the Tribunal
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
19	बीड Beed	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	630 339 -	515 360 -	26	सांगली Sangli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	639 189 -	519 371 -
20	धुळे Dhule	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	913 1000 1270	743 930 840	27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	833 - -	745 - -
21	जळगाव Jalgaon	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 480 450	- 480 450	28	जालना Jalna	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 230 -	- 194 -
22	बुलढाणा Buldhana	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	715 205 -	645 190 -	29	लातूर Latur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	735 882 -	650 780 -
23	अकोला Akola	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	815 206 235	731 184 185	30	हिंगोली Hingoli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	744 - -	691 - -	31	वाशिम Washim (अंदाजित)	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -
25	सातारा Satara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	561 585 485	482 490 460	32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	635 - -	581 - -

सन २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2025-2026 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

रुग्णालयीन कागदपत्रे किंवा वैद्यकीय कागदपत्रे यावर जखमींना किती प्रमाणात जखमा झाल्या, किती दिवस औषधोपचार केला व कायम स्वरूपाचे अपंगत्व किती प्रमाणात येईल याची नोंद असते, म्हणून सदर कागदपत्रे नुकसानभरपाई देण्यासाठी अत्यंत उपयुक्त असतात. मृताच्या दाव्यात शवचिकित्सा केल्याबाबतची कागदपत्रे मृत्यू अपघातात झालेल्या जखमांमुळेच ओढवला का ? हे सिद्ध करण्याकरिता आवश्यक असतात. काही दाव्यांत जखमींना जर विविध प्रकारच्या जखमा झालेल्या असल्या तर त्याला ३-४ रुग्णालयांत औषधोपचार करून घ्यावे लागतात. योग्य निर्णयासाठी सर्व रुग्णालयांची कागदपत्रे चिकित्सा करण्यासाठी आवश्यक असतात. त्याचप्रमाणे पोलिसांकडील कागदपत्रेसुद्धा आवश्यक असतात. कारण त्यात प्रत्यक्षदर्शीची जबानी, अपघातस्थळाचा पंचनामा, मोटार वाहन निरीक्षकांचा अभिप्राय व गुन्हाचा अभिप्राय असतो.

The hospital papers contain details regarding the injuries to the injured, period of treatment and the percentage of permanent disability. Hence, these documents are very important for granting compensation. In case or the fetal case the documents regarding post-mortem are required to prove whether the death of the deceased was caused due to the injuries sustained in the accident ? In some cases if different type of injuries are caused the injured has to take treatment from 3-4 hospitals. For proper decision documents of all hospitals are required. Similarly, documents with the Police are also required as they contain the statement of the eye witness, Spot Panchnama, remark of the Motor Vehicle Inspector and report regarding the crime.

तक्ता ५ TABLE V

अ.क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	अनिर्णित Outstanding	वर्षभरात आलेली पोलीस/ रुग्णालय कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers received during the year	एकूण Total	निर्णयानंतर परत पाठविलेले रुग्णालय/ पोलीस कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers returned after disposal	निर्णयासाठी रुग्णालय/ पोलीस कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers pending for want of disposal	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	मुंबई Mumbai	...	2023-2024	235	345	580	432	148
			2024-2025	859	805	1664	750	914
			2025-2026	865	815	1680	780	900
2	ठाणे Thane	...	2023-2024	285	653	938	285	653
			2024-2025	315	510	875	375	500
			2025-2026	-	-	-	-	-
3	पुणे Pune	...	2023-2024	353	188	541	106	435
			2024-2025	662	187	849	-	849
			2025-2026	601	202	803	-	803
4	नागपूर Nagpur	...	2023-2024	250	175	425	175	250
			2024-2025	-	-	-	-	-
			2025-2026	971	971	-	-	-
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	-	-	-	-
6	नाशिक Nashik	...	2023-2024	451	333	784	79	705
			2024-2025	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	-	-	-	-
7	अमरावती Amravati	...	2023-2024	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	-	-	-	-
8	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024	-	-	-	-	-
			2024-2025	-	457	-	-	457
			2025-2026	-	-	-	-	-
9	रायगड Raigad	...	2023-2024	541	389	930	83	847
			2024-2025	-	-	-	-	-
			2025-2026	-	-	-	-	-

तक्ता ५--चाळू / TABLE V--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8
10	धाराशिव Dharashiv	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
11	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	1120 373 385	243 178 182	1363 551 567	653 223 247	710 328 320
12	अहमदनगर Ahmadnagar	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 292 529	— 237 37	— 529 566	— — —	— — 37
13	सोलापूर Solapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	542 61 —	170 05 —	712 66 —	455 — —	257 66 —
14	वर्धा Wardha	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
15	चंद्रपूर Chandrapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
16	भंडारा Bhandara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 280 —	— 70 —	— 350 —	— 10 —	— 340 —
17	नांदेड Nanded	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
18	परभणी Parbhani	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
19	बीड Beed	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
20	धुळे Dhule	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 3000 3500	— 4500 4800	— 7500 8300	— — —	— 3500 4500
21	जळगाव Jalgaon	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	630 — —	179 450 435	809 450 435	340 — —	469 — —
22	बुलढाणा Buldhana	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	521 — —	280 — —	801 — —	452 — —	349 — —
23	अकोला Akola	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	640 255 390	401 90 44	1041 345 434	378 10 —	663 335 434
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	751 — —	425 — —	1176 — —	433 — —	743 — —
25	सातारा Satara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	605 625 365	209 190 175	814 815 540	452 425 210	362 390 330

तक्ता ५--चालू/ TABLE V--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
26	सांगली Sangli	...	2023-2024	1213	473	1686	850	836
			2024-2025	100	242	382	73	235
			2025-2026	—	—	—	—	—
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
28	जालना Jalna	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
29	लातूर Latur	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
30	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
31	वाशिम Washim	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
32	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—

सन २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2025-2026 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

अर्जाचा निर्णय लागल्यानंतर पक्षकार त्या निर्णयाच्या प्रमाणित प्रतीसाठी अर्ज करतात. प्रमाणित प्रत मागण्याची मुख्य कारणे खालीलप्रमाणे आहेत :—

- (१) उच्च न्यायालयात अपील करण्यासाठी
- (२) उत्पन्न कोटून आले ते आयकर अधिकाऱ्यांना दाखविण्याकरिता.
- (३) धनादेश काढण्यासाठी प्रतिवादी व विमा कंपन्यांना प्रमाणित प्रती त्यांच्या लेखापरीक्षा विभागाला द्याव्या लागतात.
- (४) अज्ञानांच्या बाबतीत ते सज्जान झाल्यानंतर पैसे मिळणार असतात म्हणून त्यांचे पालक त्यांचेजवळ ठेवण्यासाठी अशा प्रमाणित प्रती घेतात.

After the Application is decided, the parties apply for certified copies of the Order. The main reasons for asking for certified copy are as follows :—

- (1) For filing Appeal before the High Court.
- (2) For showing the source of such income to the Income Tax Officer.
- (3) The Respondent and the Insurance Company are required to give the certified copies to their Audit Section.
- (4) In case of the minors, the amount is to be received only after the minor attains the age of majority, hence, their parents take such copies for keeping with them.

तक्ता ६ TABLE VI

अनु- क्रमांक	जिल्हा	वर्ष	वर्षभरात प्रमाणित प्रतीसाठी आलेले अर्ज	वर्षभरातील निर्णय	दिलेले शुल्क	वर्षअखेरीस अनिर्णित
Sr. No.	District	Year	No. of applns. received during the year for certified copies	Disposal during the year	Fees paid	Pending at the end of the year
1	2	3	4	5	6	7
1	मुंबई Mumbai	2023-2024	5213	4450	18979	763
		2024-2025	2850	2267	273000	583
		2025-2026	3000	2700	235000	300
2	ठाणे Thane	2023-2024	2213	2150	134681	63
		2024-2025	700	730	80000	40
		2025-2026	—	—	—	—
3	पुणे Pune	2023-2024	—	—	—	—
		2024-2025	700	209	58364	491
		2025-2026	1570	1200	70000	370
4	नागपूर Nagpur	2023-2024	4651	3430	20192	1221
		2024-2025	2759	1938	233227	321
		2025-2026	2230	1987	190763	243
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	2023-2024	3210	2350	16510	860
		2024-2025	1650	1490	12250	160
		2025-2026	—	—	—	—
6	नाशिक Nashik	2023-2024	5215	4115	13259	1100
		2024-2025	—	—	—	—
		2025-2026	—	—	—	—
7	अमरावती Amravati	2023-2024	—	—	—	—
		2024-2025	1597	1484	115561	113
		2025-2026	1243	1149	29273	94

तक्ता ६--चालू TABLE -VI contd.

1	2	3	4	5	6	7
8	कोल्हापूर Kolhapur	2023-2024	4453	4151	4730	302
		2024-2025	24	12	609	12
		2025-2026	—	—	—	—
9	रायगड Raigad	2023-2024	1835	1760	69836	75
		2024-2025	—	—	—	—
		2025-2026	—	—	—	—
10	धाराशिव Dharashiv	2023-2024	4721	3319	2250	1402
		2024-2025	1854	1751	165217	103
		2025-2026	2520	2350	302155	170
11	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-2024	891	530	4125	361
		2024-2025	89	81	10124	08
		2025-2026	92	85	11452	07
12	अहमदनगर Ahmadnagar	2023-2024	5120	4120	6325	1000
		2024-2025	2614	1602	67900	27
		2025-2026	2542	2040	78411	41
13	सोलापूर Solapur	2023-2024	820	620	3193	200
		2024-2025	228	213	16895	01
		2025-2026	—	—	—	—
14	वर्धा Wardha	2023-2024	—	—	—	—
		2024-2025	—	—	—	—
		2025-2026	—	—	—	—
15	चंद्रपूर Chandrapur	2023-2024	903	839	11210	64
		2024-2025	930	845	11315	72
		2025-2026	1004	909	14493	95
16	भंडारा Bhandara	2023-2024	820	693	5425	127
		2024-2025	—	—	—	—
		2025-2026	—	—	—	—
17	नांदेड Nanded	2023-2024	7031	5640	9230	1391
		2024-2025	—	—	—	—
		2025-2026	—	—	—	—
18	परभणी Parbhani	2023-2024	5332	4451	7981	881
		2024-2025	—	—	—	—
		2025-2026	—	—	—	—
19	बीड Beed	2023-2024	5425	4392	11351	1033
		2024-2025	905	855	9772	50
		2025-2026	—	—	—	—
20	धुळे Dhule	2023-2024	5123	4935	7967	188
		2024-2025	1400	1350	100000	25
		2025-2026	1600	1500	108000	96
21	जळगाव Jalgaon	2023-2024	—	—	—	—
		2024-2025	700	685	65000	15
		2025-2026	620	590	68890	30
22	बुलढाणा Buldhana	2023-2024	5625	4984	7656	641
		2024-2025	350	250	28590	100
		2025-2026	—	—	—	—

तक्ता ६--चालू TABLE –VI–contd.

1	2	3	4	5	6	7	
23	अकोला Akola	...	2023-2024	3640	2983	39820	657
			2024-2025	60	160	13040	50
			2025-2026	400	353	25000	30
24	यवतमाळ Yavatmal	...	2023-2024	3451	2735	5943	716
			2024-2025	4368	3282	7131	1086
			2025-2026	—	—	—	—
25	सातारा Satara	...	2023-2024	2081	1957	59335	124
			2024-2025	2156	2006	62186	150
			2025-2026	2130	2030	71602	135
26	सांगली Sangli	...	2023-2024	3013	2020	39530	993
			2024-2025	834	717	72664	117
			2025-2026	—	—	—	—
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2023-2024	1025	635	6890	390
			2024-2025	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—
28	जालना Jalna	...	2023-2024	903	751	19203	152
			2024-2025	752	685	52732	67
			2025-2026	—	—	—	—
29	लातूर Latur	...	2023-2024	3250	2739	29860	511
			2024-2025	3900	3287	33832	613
			2025-2026	—	—	—	—
30	हिंगोली Hingoli	...	2023-2024	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—
31	वाशिम Washim	...	2023-2024	—	—	—	—
			2024-2025	218	221	18709	22
			2025-2026	—	—	—	—
32	गडचिरोली Gadchiroli	...	2023-2024	1039	630	8893	409
			2024-2025	138	133	12478	5
			2025-2026	—	—	—	—

सन २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2025-2026 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

निर्णयानंतर प्रतिवादींना व विमा कंपनीला न्यायाधिकरणात पैसे आणून भरण्याकरता निश्चित अवधी दिला जातो व ते त्याप्रमाणे धनादेशाद्वारे न्यायाधिकरणाच्या कार्यालयात पैसे जमा करतात. धनादेश वटल्यानंतर (Encashed) अर्जदारांना त्यांचे पैसे दिले जातात. अज्ञानाच्या नावे देय असलेली रक्कम राष्ट्रीयीकृत बँकेत गुंतविली जाते.

The Respondents or Insurance Company are given fixed time to deposit amount in the tribunal and they deposit the amount in the tribunal accordingly. After the cheque is encashed, the applicant is paid the amount. The amount in the name of the minor is invested in the Nationalised Bank.

तक्ता ७ TABLE VII

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	शिल्लक रक्कम Outstanding Amount	जमा रक्कम Amount received	एकूण रक्कम Total Amount	दिलेली रक्कम Amount Paid	शिल्लक Balance amount
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई Mumbai	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	555093101	-	555093101	248754878	306338223
		2025-2026	709264898	-	709264898	308505654	400759044
2	ठाणे Thane	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	137224452.54	110500000	1242224452.54	985000000	257224452.54
		2025-2026	-	-	-	-	-
3	पुणे Pune	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	91642564	-	-	-	-
		2025-2026	-	-	-	-	-
4	नागपूर Nagpur	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	201065815	308802531	509868346	349653348	160214998
		2025-2026	348809817	102534772	451344589	50450055	400894534
5	छ. संभाजीनगर ... Chh. Sambhaji- nagar.	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	5200812	15783622	20984434	16967393	4017041
		2025-2026	-	-	-	-	-
6	नाशिक Nashik	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	-	-	-	-	-
		2025-2026	-	-	-	-	-
7	अमरावती Amravati	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	61960682	324197954	386158636	320491162	65667474
		2025-2026	-	-	-	-	-
8	कोल्हापूर Kolhapur	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	71599555	-	-	-	-
		2025-2026	-	-	-	-	-
9	रायगड Raigad	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	-	-	-	-	-
		2025-2026	-	-	-	-	-
10	धाराशिव Dharashiv	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	177651619	6355412440	813064059	701245632	111818427
		2025-2026	121457727	625121423	746579150	625412541	121166609
11	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	1973520	4312780	6286300	5052230	1234070
		2025-2026	494059	56250	550309	480153	70156
12	अहमदनगर Ahmednagar	2023-2024	189298803	651407876	840006679	612233961	228472718
		2024-2025	87096715	326410063	413506778	337687863	75818915
		2025-2026	228472718	469787212	698259930	447931069	250328861
13	सोलापूर Solapur	2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	89157046	131269582	220426628	161827799	58598829
		2025-2026	-	-	-	-	-

तक्ता ७--चालू TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8
14	वर्धा Wardha	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
15	चंद्रपूर Chandrapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 87372818 64790128	- 107131563 193633748	- 194504381 258423876	- 106956247 216021032	- 87548134 42402844
16	भंडारा Bhandara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
17	नांदेड Nanded	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
18	परभणी Parbhani	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
19	बीड Beed	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 18731602 -	- 22833654 -	- 41565256 -	- 3499265 -	- 38065991 -
20	धुळे Dhule	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 122939187 142939187	- 500000000 700000000	- 622939187 842939187	- 480000000 720000000	- 142939187 122939187
21	जळगाव Jalgaon	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 250.00000 25000000	- 6.0000000 70000000	- 8.50.0000 95000000	- 60000000 55000000	- 250.00000 40000000
22	बुलढाणा Buldhana	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 38619119 -	- 110232550 -	- 148851669 -	- 103310000 -	- 44541669 -
23	अकोला Akola	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 7753075.06 38485176	- 51418914.06 40000000	- 59171989.06 78485176	- 37000000.00 65000000	- 22171989.06 13485176
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
25	सातारा Satara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 150000000 55000000	- - 255000000	- 445000000 310000000	- 460000000 250000000	- 40000000 600000000
26	सांगली Sangli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 23957927 -	- 3108737006 -	- 334831627 -	- 258573565 -	- 73258062 -
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
28	जालना Jalna	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- 50434235 -	- 192363861 -	- 242798096 -	- 2.13 E +08 -	- 29405493 -
29	लातूर Latur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
30	हिंगोली Hingoli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -

तक्ता ७--चालू TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8
31	वाशिम ... Washim (अंदाजित)	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 581139	— — 45650612	— — 46589012	— — 41328089	— — 4381497
32	गडचिरोली ...	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 4522298	— — 21111780	— — 25634078	— — 205933355	— — 5040723

२०२५-२०२६ चे आकडे अपेक्षित व २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2025-2026 are anticipate and 2025-2026 are estimated.

मोटर वाहन नियम १७३-ब प्रमाणे उच्च न्यायालयात अपील करण्याची खालीलप्रमाणे तरतूद आहे. ज्या माणसाच्याविरुद्ध न्यायाधिकरणाने निर्णय दिला असेल त्यास उच्च न्यायालयात निर्णय दिल्यापासून ९० दिवसांच्या आत अपील दाखल करावे लागते. अपील दाखल करण्यास झालेला उशीर उच्च न्यायालय माफ करू शकते. वादग्रस्त रक्कम रुपये १०,००० पेक्षा जास्त नसेल तर उच्च न्यायालयात अपील करण्याचा हक्क मिळत नाही. अपील उच्च न्यायालयात दाखल झाल्यानंतर उच्च न्यायालय न्यायाधिकरणाकडून लेखी हुकूमान्वये खालील कागदपत्रे मागवून घेते :-

(१) दाव्यातील मूळ कागदपत्रे, किंवा

(२) रोजनामा व साक्षीपुराव्याच्या चार प्रतींसहीत मूळ कागदपत्रे.

तक्ता ८ TABLE -VIII

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	उच्च न्याया- लया- कडून मिळा- लेल्या हुकूम- नाम्यांची संख्या No. of High Court Writs received	योग्य त्या- अनुपालना नंतर उच्च न्यायालयाला परत पाठविलेल्या हुकूम- नाम्यांची संख्या Writs returned to the High Court after due compliance	अनिर्णित हुकूम- नाम्यांची संख्या Writes pending	अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	उच्च न्याया- लया- कडून मिळा- लेल्या हुकूम- नाम्यांची संख्या No. of High Court Writs received	योग्य त्या- अनुपालना- नंतर उच्च न्यायाल- याला परत पाठविलेल्या हुकूम- नाम्यांची संख्या Writs returned to the High Court after due compliance	अनिर्णित हुकूम- नाम्यांची संख्या Writes pending
1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1	मुंबई ... Mumbai (अंदाजे)	2023-2024 2024-2025 2025-2026	520 550 460	493 350 160	27 200 300	6	नाशिक ... Nashik	2023-2024 2024-2025 2025-2026	730 — —	520 — —	210 — —
2	ठाणे ... Thane	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	7	अमरावती ... Amravati	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 166 102	— 166 102	— — —
3	पुणे ... Pune	2023-2024 2024-2025 2025-2026	693 — 160	550 — 130	143 — 30	8	कोल्हापूर ... Kolhapur (अंदाजे)	2023-2024 2024-2025 2025-2026	105 — —	80 — —	25 — —
4	नागपूर ... Nagpur	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 153 237	— 153 237	— — —	9	रायगड ... Raigad	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhaji- nagar.	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	10	धाराशिव ... Dharashiv	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 20 —	— 20 5	— — 5

तक्ता ८--चालू TABLE VIII--contd.

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
11	रत्नागिरी ... Ratnagiri	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- -- --	-- -- --	-- -- --	22	बुलढाणा ... Buldhana	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- 2121 --	-- 21 --	-- -- --
12	अहमदनगर... Ahmadnagar	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- 301 245	-- 1 15	-- -- --	23	अकोला ... Akola	2023-2024 2024-2025 2025-2026	170 -- 15	105 -- 15	65 -- --
13	सोलापूर ... Solapur	2023-2024 2024-2025 2025-2026	103 -- --	70 -- --	33 -- --	24	यवतमाळ ... Yavatmal	2023-2024 2024-2025 2025-2026	225 257 --	135 174 --	90 83 --
14	वर्धा ... Wardha (अंदाजे)	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- -- --	-- -- --	-- -- --	25	सातारा ... Satara	2023-2024 2024-2025 2025-2026	355 385 --	125 143 --	230 242 --
15	चंद्रपूर ... Chandrapur	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- -- 1	-- -- 1	-- -- --	26	सांगली ... Sangli	2023-2024 2024-2025 2025-2026	443 125 --	203 110 --	240 15 --
16	भंडारा ... Bhandara	2023-2024 2024-2025 2025-2026	120 -- --	80 -- --	40 -- --	27	सिंधुदुर्ग ... Sindhudurg	2023-2024 2024-2025 2025-2026	98 -- --	78 -- --	20 -- --
17	नांदेड ... Nanded	2023-2024 2024-2025 2025-2026	225 -- --	105 -- --	120 -- --	28	जालना ... Jalna (अंदाजे)	2023-2024 2024-2025 2025-2026	106 64 40	86 64 40	20 -- --
18	परभणी ... Parbhani	2023-2024 2024-2025 2025-2026	85 -- --	25 -- --	60 -- --	29	लातूर ... Latur	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- 1541 --	-- 1491 --	-- 50 --
19	बीड ... Beed	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- -- --	-- -- --	-- -- --	30	हिंगोली ... Hingoli	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- -- --	-- -- --	-- -- --
20	धुळे ... Dhule	2023-2024 2024-2025 2025-2026	230 200 415	190 185 408	40 15 07	31	वाशिम ... Washim (अंदाजित)	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- 7 --	-- 7 --	-- -- --
21	जळगाव ... Jalgaon	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- -- 270	-- -- --	-- -- --	32	गडचिरोली ... Gadchiroli	2023-2024 2024-2025 2025-2026	-- 16 --	-- 16 --	-- -- --

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम या जिल्ह्यांची माहिती अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

न्यायाधिकरणाने अर्जदाराला भरपाई देण्याचा निर्णय प्रतिवादी आणि विमा कंपनीविरुद्ध दिल्यानंतर जर प्रतिवादी आणि/किंवा विमा कंपनी यांनी न्यायाधिकरणाकडे रक्कम जमा केली नाही तर जमीन महसूल वसुलीप्रमाणे भरपाईच्या रकमेची वसुली करण्यासाठी कलम ११० अन्वये प्रबंधक, जिल्हाधिकाऱ्यांना वसुलीसाठी प्रमाणित करतात.

After the tribunal gives the decision for paying compensation against the Respondent and Insurance Company, if the Respondent and/or Insurance Company do not deposit the amount with the tribunal, the Registrar, under Section 110 certify it to the Collector for recovery.

तक्ता ९ TABLE –IX

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षाच्या सुरुवातीस	वर्षभरात	एकूण Total	जिल्हाधिकाऱ्यांना	शिल्लक वसुलीनामे No. of Executions Pending	
			अनिर्णित असलेले वसुलीचे अर्ज No. of Applications for Execution pending at the beginning of the year	आलेले वसुलीचे अर्ज No. of Applications for Execution Received during the year		पाठविलेल्या वसुलीच्या नोटिसांची संख्या No. of Execution Certificates issued to the Collectors		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	मुंबई Mumbai	...	2023-2024	482	205	687	430	257
			2024-2025	963	463	1426	750	676
			2025-2026	874	395	1269	500	769
2	ठाणे Thane	...	2023-2024	442	289	731	542	189
			2024-2025	257	161	418	205	418
			2025-2026	—	—	—	—	—
3	पुणे Pune	...	2023-2024	331	290	621	312	309
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	309	—	—	—	—
4	नागपूर Nagpur	...	2023-2024	857	1359	2216	1519	697
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	697	1245	1942	—	831
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
6	नाशिक Nashik	...	2023-2024	317	159	476	359	117
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
7	अमरावती Amravati	...	2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	843	163	906	—	—
			2025-2026	526	70	596	—	596
8	कोल्हापूर Kolhapur	...	2023-2024	455	381	836	289	547
			2024-2025	796	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
9	रायगड Raigad	...	2023-2024	322	481	803	481	322
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
10	धाराशिव Dharashiv	...	2023-2024	328	283	611	356	255
			2024-2025	481	201	682	120	562
			2025-2026	691	170	861	30	831
11	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2023-2024	348	123	471	256	215
			2024-2025	—	—	—	—	—
			2025-2026	—	—	—	—	—
12	अहमदनगर Ahmednagar	...	2023-2024	320	512	832	743	89
			2024-2025	911	143	1074	132	78
			2025-2026	468	107	575	58	25
13	सोलापूर Solapur	...	2023-2024	115	236	351	266	85
			2024-2025	91	4	95	1	94
			2025-2026	—	—	—	—	—

तक्ता ९--चालू / TABLE IX--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8
14	वर्धा Wardha	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
15	चंद्रपूर Chandrapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 188	— — 34	— — 222	— — —	— — 305
16	भंडारा Bhandara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	304 — —	251 — —	555 — —	388 — —	167 — —
17	नांदेड Nanded	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	400 — —	188 — —	588 — —	359 — —	229 — —
18	परभणी Parbhani	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	180 — —	201 — —	381 — —	177 — —	204 — —
19	बीड Beed	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 793 —	— 89 —	— 882 —	— 73 —	— 99 —
20	धुळे Dhule	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	409 421 475	254 150 175	663 571 650	463 — —	200 571 650
21	जळगाव Jalgaon	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 90	— — 90	— — 180	— — —	— — —
22	बुलढाणा Buldhana	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	306 168 —	189 40 —	495 208 —	253 — —	242 208 —
23	अकोला Akola	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 125	— — 22	— — 147	— — —	— — 147
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
25	सातारा Satara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 278	— — 60	— — 338	— — —	— — 338
26	सांगली Sangli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 69 —	— 16 —	— 85 —	— — —	— 83 —
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	460 — —	353 — —	813 — —	570 — —	243 — —
28	जालना Jalna	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 310 308	— 44 40	— 354 348	— — —	— 308 258
29	लातूर Latur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 443 —	— 98 —	— 541 —	— — —	— 361 —
30	हिंगोली Hingoli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
31	वाशिम Washim	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 70 —	— 7 —	— 77 —	— — —	— 38 —
32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	344 01 —	309 04 —	653 5 —	453 — —	200 03 —

सन २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2025-2026 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम या जिल्ह्यांची माहिती अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

माननीय सदस्यांच्या निर्णयानुसार अज्ञानांच्या वाट्यास येणारी रक्कम राष्ट्रीय बचत खात्यात किंवा राष्ट्रीयकृत बँकेत गुंतविली जाते. राष्ट्रीय बचत खात्याचे प्रमाणपत्र प्रबंधक व अज्ञान या दोघांच्या नावे खरीदले जाते.

As per the Order of the Honourable Member, the amount in the name of Minor Applicant is invested in the Nationalised Bank or Postal Scheme, National Saving Certificate is purchased in the name of the Minor and the Registrar.

तक्ता १० TABLE X

जिल्हा District	वर्ष Year	राष्ट्रीयकृत बचत खात्यात गुंतवणूक केलेल्या अर्जांची संख्या No. of Application in which Investment is made in National Saving Certificate	अज्ञान अर्जदारांच्या नावे असलेल्या राष्ट्रीय बचत खात्याचे प्रमाणपत्र No. of National Saving Certificate of minor Application	राष्ट्रीय बचत खात्यातील गुंतवणूक Total Amount in National Saving Certificates
1	2	3	4	5
1 नांदेड Nanded	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
2 अहमदनगर Ahmadnagar	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 5 —	— — —	— 950000 —
3 धुळे Dhule	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
4 वर्धा Wardha	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
5 चंद्रपूर Chandrapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
6 सातारा Satara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
7 बीड Beed	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 19 —	— 18 —	— 4416533 —
8 भंडारा Bhandara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
9 जालना Jalna	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
10 परभणी Parbhani	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
11 बुलढाणा Buldhana	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
12 मुंबई Mumbai	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
13 जळगाव Jalgaon	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
14 लातूर Latur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —

तक्ता १०--चालू TABLE X--contd.

1	2	3	4	5	
15	धाराशिव Dharashiv	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 30	— — 22	— — 21021453
16	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
17	यवतमाळ Yavatmal	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
18	नागपूर Nagpur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
19	रायगड-अलिबाग Raigad-Alibag	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
20	ठाणे Thane	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
21	सांगली Sangli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
22	पुणे Pune	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
23	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
24	नाशिक Nashik	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
25	अमरावती Amravati	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
26	कोल्हापूर Kolhapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
27	सोलापूर Solapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 5 —	— — —	— 2105970 —
28	अकोला Akola	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
29	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
30	हिंगोली Hingoli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
31	वाशिम Washim	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —	— — —
32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 22 —	— 06 —	— 8273092 —

टीप.— हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

तक्ता ११ TABLE XI

जिल्हा District	वर्ष Year	राष्ट्रीयकृत बँकेत गुंतविलेल्या प्रकरणाची संख्या No. of Application in which Investment in Bank	बँकेतील गुंतवणूक Amount Investment in Bank
1	2	3	4
1 नांदेड Nanded	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	84 — —	5231214 — —
2 अहमदनगर Ahmednagar	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	172 267 539	71314562 82342815 123871340
3 धुळे Dhule	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	715 5 12	393463212 9000000 14400000
4 वर्धा Wardha	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —
5 चंद्रपूर Chandrapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	93 7 56	4121459 183096 20000000
6 सातारा Satara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	83 — —	9345612 — —
7 बीड Beed	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 22 —	— 6096935 —
8 भंडारा Bhandara	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	74 — —	6814214 — —
9 जालना Jalna	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	513 53 60	20124562 9016406 19000000
10 परभणी Parbhani	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —
11 बुलढाणा Buldhana	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	421 — —	1021424 — —
12 मुंबई Mumbai	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	730 1450 —	274314560 195634231 —
13 जळगाव Jalgaon	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —
14 लातूर Latur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	735 147 —	72134162 43847000 —
15 धाराशिव Dharashiv	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026 (अंदाजित)	635 515 650	86213456 205654862 244556486

तक्ता ११--चालू TABLE XI--contd.

१	२	३	४
16	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —
17	यवतमाळ Yavatmal	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 40 —
18	नागपूर Nagpur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 134
19	रायगड-अलिबाग Raigad-Alibag	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —
20	ठाणे Thane	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 615 —
21	सांगली Sangli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 540 —
22	पुणे Pune	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 120 —
23	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 10 —
24	नाशिक Nashik	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —
25	अमरावती Amravati	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 126 123
26	कोल्हापूर Kolhapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —
27	सोलापूर Solapur	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 78 —
28	अकोला Akola	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 32
29	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —
30	हिंगोली Hingoli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —
31	वाशिम Washim	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 29 —
32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 12 —

टीप.— हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

तक्ता ११ (अ) TABLE XI (A)

(रुपये हजारत / Rs. in Thousands)

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षभरात दाखल झालेल्या अर्जांची संख्या No. of Applications Received in year	कोर्ट फीच्या रूपाने जमा रक्कम Receipt of Amount of Court Fee
1	2	3	4	5
				रुपये
1	मुंबई Mumbai	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 2905 2975	— 4359781 3982847
2	पुणे Pune	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 1100	— — 1200000
3	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 1105 —	— 4431595 —
4	सातारा Satara	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— 120 110	— 8000000 7000000
5	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —
6	वर्धा Wardha	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — —	— — —
7	चंद्रपूर Chandrapur	2023-2024 2024-2025 2025-2026	— — 329	— — 318805

सन २०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2025-2026 are estimated.

तक्ता क्रमांक १२. - हा तक्ता प्रादेशिक राज्य परिवहन प्राधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई व प्रादेशिक परिवहन प्राधिकारी यांनी केलेल्या आदेशाविरुद्ध म्हणजे परमिट रद्द करणे, निलंबित करणे, इत्यादीबाबतीत दिलेल्या आदेशाविरुद्ध मोटार वाहन अधिनियम, १९८८, कलम ८९ व ९० अन्वये राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणपुढे दाखल केलेल्या अपील रिटिजन अर्ज व किरकोळ अर्ज यांची संख्या दर्शवितो.

Chart No. 12. - This chart shows the number of Appeals, Revision applications and miscellaneous applications filed before the State Transport Appellate Tribunal under Section 389 and 90 of Motor Vehicle Act, 1988, against the Orders of Regional State Transport Authority, State of Maharashtra and Regional Transport Authority regarding cancellation of permit, suspension etc.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
State Transport Appellate Tribunal, Maharashtra State, Mumbai

तक्ता १२ TABLE XII

वर्ष Year	अनिर्णित दाव्यांची संख्या Pending Cases in beginning of the Year	वर्षारंभी मुंबई Mumbai	नाशिक Nashik	पुणे Pune	छ. संभाजीनगर अहमदनगर Chh. Sambhaji- nagar Ahmednagar	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2023-2024	-	84	53	19	07	09	22	-	-	-	24	218	218	-
2024-2025	5	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2025-2026	6	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2023-2024	-	13	12	-	-	-	11	-	-	-	-	36	17	19
2024-2025	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2025-2026	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2023-2024	-	31	21	-	07	09	07	-	-	08	-	83	46	37
2024-2025	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2025-2026	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

सदर तक्ता राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी दिलेल्या निर्णयाच्या प्रमाणित प्रतीसाठी आलेले अर्ज दर्शवितो व मुंबई मोटार वाहन नियमाच्या १०५ नियमाप्रमाणे शुल्क घेऊन प्रमाणित प्रती दिल्या जातात.

This chart shows the number of applications received for certified copy by the State Transport Appellate Tribunal, State of Maharashtra, Mumbai for copies of the decisions given by the Tribunal and copies are issued after receiving fees as per Rule 105 of Motor Vehicle Rules.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
State Transport Appellate Tribunal, Maharashtra State, Mumbai

तक्ता १३ TABLE XIII

जिल्हा	वर्ष	प्रमाणित प्रतीसाठी आलेले अर्ज	निकालात काढलेले अर्ज	जमा शुल्क
District	Year	Applications received for certified copies	Disposal of Applications	Receipt Fee
1	2	3	4	5
				रुपये Rs.
मुंबई Mumbai	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	82 80 40	76 70 35	8234.36 7000.00 3500
ठाणे Thane	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	42 — —	37 — —	3463.73 — —
अहमदनगर Ahmednagar	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	42 755 2444	35 85 2386	6342.59 10850 121608
धाराशिव Dharashiv	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	205 1854 —	183 1751 —	21047.59 965217 —
बीड Beed	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	540 255 —	480 246 —	24519.33 18746 —
नांदेड Nanded	... 2023-2024 2024-2025 2025-2026	205 — —	181 — —	15146.63 — —

(४) कर्मचारी विषयक सारांश
(4) Personnel Summary

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, बृहन्मुंबई
तक्ता १४ TABLE XIV

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम 2	वेतनमान Pay Scale 3	पदसंख्या No. of Posts		Designation 2	
			2016-2017 4	2017-2018 5		
			2024-2025			
मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, मुंबई			Rs. MOTOR ACCIDENT CLAIMS TRIBUNALS			
१ राजपत्रित			<i>I. Gazetted-</i>			
	अध्यक्ष ..	Pay in Judiciary Service	..	1	1	Chairman
	सदस्य ..	S-27 : 1,18,500-2,14,100-GP-8,700	..	7	7	Members
	प्रबंधक ..	S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600	..	1	1	Registrar (I)
	अतिप्रबंधक ..	S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600	..	1	1	Registrar (II)
	लेखा अधिकारी ..	S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600	..	1	1	Accounts Officer
	सहायक लेखा अधिकारी ..	S-15 : 41,800-1,32,300-GP-4,400	..	1	1	Asst. Accounts Officer
		एकूण	12	12	Total
२ अराजपत्रित (वर्ग तीन)-			<i>II. Non-Gazetted Class III-</i>			
	सहायक प्रबंधक ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300	..	2	2	Assistant Registrar
	शिरस्तेदार ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300	..	8	8	Sheristedar
	सहायक ..	S-10 : 29,200-92,300-GP-2,800	..	13	13	Assistant
	लघुलेखक (निम्न श्रेणी) ..	S-15 : 41,800-1,32,300-GP-4,300	..	3	3	Stenographer (LG)
	ग्रंथपाल ..	S-10 : 29,200-92,300-GP-2,800	..	1	1	Librarian
	टंकलेखक/लिपिक ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900	..	32	32	Typist-Clerk
	बेलिफ ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900	..	8	8	Bailiff
	लघुलेखक (उच्चश्रेणी) ..	S-16 : 44,900-1,42,400	..	7	7	Stenographer (HG)
	अधीक्षक ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300	..	2	2	Superintendent
	वाहन चालक ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900	..	1	1	Driver
		एकूण	77	77	Total
३ अराजपत्रित (वर्ग चार)-			<i>III. Non-Gazetted Class IV-</i>			
	चोपदार ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900	..	1	1	
	हवालदार ..	S-3 : 16,600-52,400-GP-1,600	..	7	7	Havaldar
	नाईक ..	S-3 : 16,600-52,400-GP-1,600	..	1	1	Naik
	दफ्तरी ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300	..	2	2	Daftary
	शिपाई ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300	..	13	13	Peon
	हमाल ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300	..	2	2	Hamal
	पहारेकरी ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300	..	2	2	Watchman
	स्वच्छक ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300	..	2	2	Sweeper
		एकूण	30	30	Total
एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित)	119	119	Total (Gazetted + Non-Gazetted)

तक्ता १४--चालू TABLE XIV--Contd.

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम 2	वेतनमान Pay Scale 3	पदसंख्या No. of Posts			Designation 2
			2016-2017 4	2017-2018 5	2024-2025	
मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, नागपूर			MOTOR ACCIDENT CLAIMS TRIBUNAL, NAGPUR.			
१ राजपत्रित--			<i>I. Gazetted--</i>			
	सदस्य	-	-	Members	
	प्रबंधक	-	-	Registrar	
		एकूण ..	-	-	Total	
२ अराजपत्रित--			<i>II. Non-Gazetted --</i>			
	वरिष्ठ लिपिक	-	-	Senior Clerk	
	उच्च श्रेणी लघुलेखक	-	-	Stenographer (H.G.)	
	कनिष्ठ लिपिक	-	-	Junior Clerk	
	बेलिफ	-	-	Bailiff	
	हवालदार	-	-	Havaldar	
	शिपाई	-	-	Peon	
		एकूण ..	-	-	Total	
		एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित) ..	-	-	Total --(Gazetted--Non-Gazetted)	
राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण			MOTOR TRANSPORT APPELLATE TRIBUNAL, M. S., MUMBAI			
१ राजपत्रित--			<i>Gazetted --</i>			
	पीठासन अधिकारी ..	For Judicial Officer Grade only ..	1	1	Presiding Officer	
		एकूण ..	1	1	Total	
२ अराजपत्रित (वर्ग तीन)--			<i>Non-Gazetted Class III--</i>			
	अधीक्षक ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	1	1	Superintendent	
	लघुलेखक (उच्च श्रेणी) ..	S-16 : 44,900-1,42,400 ..	1	1	Stenographer (HG)	
	लिपिक/टंकलेखक ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	1	1	Clerk-cum-Typist	
		एकूण ..	3	3	Total	
३ अराजपत्रित वर्ग चार--			<i>Non-Gazetted Class IV--</i>			
	शिपाई ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Peon	
		एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित) ..	5	5	Total --(Gazetted--Non-Gazetted)	

कार्यक्रम ८

रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य शासनाचा सहभाग

सद्यःस्थितीत राज्यात राज्य शासनाने सहभाग घेतलेल्या सात नवीन रेल्वे प्रकल्पांचे काम चालू आहे.

(१) **अहमदनगर-बीड-परळी-वैजनाथ** :— अहमदनगर-बीड-परळी-वैजनाथ या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ५० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला आहे. त्यानुसार या रेल्वे प्रकल्पाच्या रुपये ४८०५.१७ कोटी खर्चाच्या सुधारित अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०८२१/प्र.क्र.११५/परिवहन-५, दिनांक २० जुलै २०२२ अन्वये दुसरी सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. प्रकल्पातील राज्य शासनाच्या ५० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये २४०२.५९ कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(२) **वर्धा-यवतमाळ-नांदेड** :— वर्धा-यवतमाळ-नांदेड या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ४० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-२०१५/प्र.क्र.१९/भाग-१/रेल्वे कक्ष, दिनांक १४ जुलै २०१५ अन्वये घेतला आहे. सदर प्रकल्पाची एकूण किंमत रुपये २५०१.०५ कोटी असून राज्य शासनाच्या ४० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये १०००.४२ कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(३) **पुणे-नाशिक** :— पुणे-नाशिक या २३५.१५ कि.मी. लांबीच्या नवीन दुहेरी मध्यम अतिजलद रेल्वे मार्गाचे बांधकाम करण्यासाठी राज्य शासनाने आर्थिक सहभाग देण्यास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०२१२/१८०/प्र.क्र. ३७/परिवहन-५, दिनांक १५ एप्रिल २०२१ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या प्रकल्पाची उभारणी महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास महामंडळामार्फत रुपये १६,०३९ कोटी एवढ्या एकूण प्रकल्प खर्च रकमेच्या मर्यादेत ६० टक्के कर्ज आणि ४० टक्के समभागमूल्य या प्रमाणात राबविण्यात येणार आहे. या प्रकल्पासाठी समभागमूल्यातील राज्य शासनाचा हिस्सा ५० टक्के याप्रमाणे रुपये ३२०८ कोटी एवढा आहे.

(४) **नागपूर-नागभीड** :— नागपूर-नागभीड या ११६.१५ कि.मी. नैरोगेज रेल्वे मार्गाचे ब्रॉडगेज रेल्वे मार्गात रूपांतर करण्याच्या रेल्वे प्रकल्पाकरिता रुपये १४००.०० कोटी खर्चाच्या सुधारित अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०६१२/प्र. क्र. ७८/१२/पुनर्बांधणी-२/परि.-५, दिनांक ३० जुलै २०२० अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या प्रकल्पाची उभारणी महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास कंपनीमार्फत रुपये १४०० कोटी खर्चाच्या मर्यादेत ६० टक्के कर्ज आणि ४० टक्के समभागमूल्य याप्रमाणात राबविण्यात येणार आहे. या प्रकल्पासाठी समभागमूल्यातील राज्य शासनाचा अर्धा हिस्सा रुपये २८० कोटी एवढा आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(५) **वडसा-देसाईगंज-गडचिरोली** :— वडसा-देसाईगंज-गडचिरोली या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ५० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला आहे. त्यानुसार या रेल्वे प्रकल्पाच्या रुपये १०९६.३५ कोटी खर्चाच्या सुधारित अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-११०९/प्र.क्र.२४५/परि-५, दिनांक ७ ऑक्टोबर २०२२ अन्वये सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. प्रकल्पातील राज्य शासनाच्या ५० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये ५४८ कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(६) **कोकण रेल्वे महामंडळाच्या प्राधिकृत भागभांडवलात वाढ करणे व राज्य शासनाचे वाढीव भागभांडवल मंजूर करण्यास दिनांक १३ सप्टेंबर २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे. कोकण रेल्वे महामंडळाच्या प्राधिकृत भागभांडवलात राज्य शासनाचा २२ टक्के हिस्सा असून वाढीव भागभांडवलातील हिस्सा रुपये ८८०.०० कोटी इतका असून त्यापैकी रुपये ३९६.५४ कोटी रक्कम कोकण रेल्वेला वितरित केली आहे.**

(७) **मुंबई-अहमदाबाद जलदगती रेल्वे मार्ग प्रकल्पाच्या विशेष उपयोजिता वाहनामध्ये महाराष्ट्र शासनाचे २५ टक्के प्रमाणे रुपये ५०००.०० कोटीचे भागभांडवल घेण्यास दिनांक १२ सप्टेंबर २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे.**

(८) **सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद या नवीन रेल्वे उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ५० टक्के आर्थिक सहभाग देण्यास राज्य शासनाने शासन निर्णय आरएलवाय-१२१८/प्र.क्र.२८२/परि-५, दिनांक १० फेब्रुवारी २०२३ अन्वये मान्यता दिलेली आहे. सदर प्रकल्पाची एकूण किंमत रुपये ९०४.९२ कोटी इतकी असून राज्य शासनाच्या ५० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये ४५२.४६० कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम सुरु झाले आहे.**

तक्ता १
TABLE I

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 (सुधारीत) 2	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 (अर्थसंकल्पीय) 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
८००--इतर खर्च (३००१००५४)	8279900	9000000
एकूण 'अ' ...	8279900	9000000
ब. संकीर्ण खर्च--योजनांतर्गत		
(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य ... शासनाचा सहभाग	—	—
३२ अंशदाने ...	8279900	9000000
एकूण ...	—	—
एकूण 'ब' स्थूल ...	8279900	9000000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'ब' निव्वळ ...	8279900	9000000
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-७ ३००१००५४ ...	—	—
एकूण 'क' स्थूल ...	8279900	9000000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'क' निव्वळ ...	8279900	9000000

धोरण निश्चिती संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 (अर्थसंकल्पीत) 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 (१० टक्के वाढ) 5	Particulars 1
9000000	6450000	A. Activity Classification – 800. Other Expenditure (30010054)
9000000	6450000	Total – ‘A’
–	–	B. Objectwise Classification– 00(02) Participation of State Govern- ment in Railway Projects
9000000	6450000	32, Contributions
–	–	Total
9000000	6450000	Total– ‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
9000000	6450000	Total– ‘B’ Net
–	–	C. Source of Finance– Demand No. Major Head B-7 30010054
9000000	6450000	Total ‘C’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
9000000	6450000	Total ‘C’ Net

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता २

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१४ शासनाच्या व्यावसायिक उपक्रमा- करिता गुंतवणूक ...	—	500000
१९० शासनाच्या व्यावसायिक उपक्रमाकरिता गुंतवणूक (व्यावसायिक क्षेत्र) ...	—	500000
एकूण (अ) ...	—	500000
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(०१) (०१) महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास कंपनी ...	—	—
३२ अंशदाने (५००२००१४) ...	—	500000
एकूण 'ब' स्थूल ...	—	500000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'ब' निव्वळ ...	—	500000
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष ...	—	—
एकूण (क) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	—	—

भारतीय रेल्वे--वाणिज्यिक मार्ग यांवरील भांडवली खर्च

TABLE II

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification –</i>
350000	1050000	14 Investment in Government commercial undertakings.
350000	1050000	190 Investment in Government commercial undertakings. other Public Sector.
350000	1050000	Total – (A)
		B.
–	–	(01) (01) Maharashtra Railway Infrastructure Development Company (50020014)
350000	1050000	32, Contributions
350000	1050000	Total– ‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
350000	1050000	Total– ‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance–</i>
–	–	Demand No. Major Head
–	–	Total (C) Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total (C) Net

३००१ भारतीय रेल्वे धोरण निश्चिती संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना

तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५	सुधारित अंदाज २०२४-२०२५	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६
1	2	3	4	5
	Actuals 2023-2024	Budget Estimates 2024-2025	Revised Estimates 2024-2025	Budget Estimates 2025-2026
Demand No. 7 Major Head				
3001 Indian Railways				
Policy formulation				
I Summary				
800-Other Expenditure	8279900	9000000	9000000	6450000
Charges				
Gross Total				
{ Charged	..	-	-	-
{ Voted	..	8279900	9000000	6450000
Total Recoveries	..	-	-	-
Net Total				
{ Charged	..	-	-	-
{ Voted	..	8279900	9000000	6450000
Details				
800-Other Expenditure	..	-	-	-
Plan-(30010054)				
(00) (02) Participation of	..	-	-	-
State Government in				
Railway Projects				
32, Contribution	..	8279900	9000000	6450000
Total	..	8279900	9000000	6450000

(१० टक्के वाढ)

प्रधानशीर्ष मागणी क्र. ७
३००१ भारतीय रेल्वे धोरण
निश्चिती एक सारांश

८००--इतर खर्च

भारित } निव्वळ बेरीज
दत्तमत }

२०

एकूण वसुली

भारित } निव्वळ बेरीज
दत्तमत }

दोन तपशील

८००--इतर खर्च

(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पामध्ये
राज्य शासनाचा सहभाग

३२, अंशदाने योजनांतर्गत
(३००१००५४)

एकूण

५००२, भारतीय रेल्वे यावरील भांडवली खर्च (वाणिज्यिक मार्ग)

तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५	सुधारित अंदाज २०२४-२०२५	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६
1	2	3	4	5
	Actuals 2023-2024	Budget Estimates 2024-2025	Revised Estimates 2024-2025	Budget Estimates 2025-2026
Demand No. 7 Major Head				
3001 Indian Railways				
Policy formulation				
I Summary				
800 Other Expenditure	8279900	9000000	9000000	6450000
Charges				
Gross Total				
Charged	-	-	-	-
Voted	8279900	9000000	9000000	6450000
Total Recoveries	-	-	-	-
Net Total				
Charged	-	-	-	-
Voted	8279900	9000000	9000000	6450000
Details				
14, Investment in Govern-ment commercial undertakings.	-	-	-	-
190 Loans to public sectors and other undertakings.	-	-	-	११०
(01) (01) Maharashtra Railway Infrastructure Development Company - Plan (50020014).	-	-	-	-
32, Contributions	8279900	9000000	9000000	6450000
Total	8279900	9000000	9000000	6450000

प्रधानशीर्ष मागणी क्र. ७
३००१ भारतीय रेल्वे धोरण
निश्चिती एक सांरांश

भारित } निव्वळ बेरीज
दत्तमत }

एकूण वसुली

भारित } निव्वळ बेरीज
दत्तमत }

दोन तपशील

१४, शासनाच्या व्यावसायि
उपक्रमाकरिता गुंतवणुका.

१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व
इतर उपक्रमातील गुंतवणुका.

(०१) (०१) महाराष्ट्र लोहमार्ग
पायाभूत विकास कंपनी
योज- गांत र्त (५००२००१४).

३२, अंशदाने योजनांतर्गत

एकूण

गृह विभाग (परिवहन) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची स्थापना मार्ग परिवहन महामंडळ कायदा (RTC ACT), १९५० अन्वये झाली आहे. महामंडळाचा कार्यभार चालविण्यासाठी राज्य शासनाकडून संचालक मंडळाची नियुक्ती केली जाते, तसेच दैनंदिन कारभार चालविण्यासाठी उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक यांची नियुक्ती राज्य शासनामार्फत केली जाते.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची निर्मिती राज्यातील प्रवासी जनतेस कार्यक्षम व किफायतशीर वाहतूक सुविधा पुरविण्याच्या उद्देशाने झालेली आहे.

शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-०८१४/प्र.क्र. ४७८/परि-१, दिनांक ४ जुलै २०१५ व शुद्धिपत्रक दिनांक ८ सप्टेंबर २०१५ शासन निर्णयाद्वारे शासनाने ग्रामीण सेवेवरील प्रवासी कराचा दर १७.५ टक्के इतका ठेवून ७.५ टक्केप्रमाणे प्रवासी कराची रक्कम शासनास अदा करावी व उर्वरित १० टक्के कराची रक्कम शासनाचे भांडवली अंशदान म्हणून महामंडळाने समायोजित करावी, अशी मंजूरी महामंडळाला दिलेली आहे.

सन २०२४-२५ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजामध्ये लेखाशीर्ष -- ५०५५००११-३२ अंतर्गत रुपये ५३१००.०० लाख एवढी तरतूद केली होती. तसेच हिवाळी अधिवेशन २०२४ मध्ये रुपये २१२४०.०० लाख इतकी तरतूद पुरवणी मागणीद्वारे करण्यात आली. त्यामुळे एकूण उपलब्ध तरतूद रुपये ७४३४०.०० लाख इतकी झालेली आहे. सन २०२४-२५ मधील महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांचे माहे जून-२०२४ चे वेतन अदा करण्यासाठी शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-०४२४/प्र.क्र.३४/परि-१, दिनांक १२ जुलै २०२४ अन्वये रुपये २१२४०.०० लाख तरतूद वितरित करण्यात आली, तसेच फेब्रुवारी-२०२४ देय मार्च-२०२४ (अंशतः) ऑगस्ट-२०२४ देय सप्टेंबर-२०२४ (अंशतः) या कालावधीतील प्रवासी कर रुपये २६००४.६८ लाख भांडवली अंशदान म्हणून पुस्तकी समायोजन करण्यासाठीचा शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-०१२४/प्र.क्र.१५४/परि-१, दिनांक २२ जानेवारी २०२५ अन्वये प्रसारीत करण्यात आला आहे. तसेच सप्टेंबर २०२४ देय ऑक्टोबर २०२४ ते फेब्रुवारी २०२५ देय मार्च २०२५ या कालावधीसाठी अंदाजे रक्कम रुपये २७०९५.३१ लाख भांडवली अंशदानापोटी समायोजित करावी लागेल.

त्याचप्रमाणे चालनातील वाढ व भारमानातील वाढ यामुळे उत्पन्नात होणारी अंदाजित वाढ विचारात घेता सन २०२५-२६ मध्ये प्रवासी कराच्या रकमेत त्या प्रमाणात वाढ होणार असल्याने प्रवासी कराच्या १० टक्के प्रमाणे भांडवली अंशदानासाठी रुपये ५४०००.०० लाख एवढी तरतूद करण्याची विनंती करण्यात आलेली आहे.

तक्ता १
TABLE I

गृह विभाग — मागणी क्रमांक बी-१०

४०५५, पोलीस यावरील भांडवली खर्च ४०७०, इतर प्रशासनिक सेवा यावरील भांडवली खर्च,
५००२, भारतीय रेल्वे यावरील खर्च, ५०५५, मार्ग परिवहनावरील भांडवली खर्च

		दत्तमत	भारिता	एकूण
स्थूल बेरीज	...	--	..	--
वजा-वसुली
निव्वळ बेरीज	...	--	..	--

1	2	3	4
	प्रधानशीर्ष	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025
दत्तमत-	४०५५, पोलीसांवरील भांडवली खर्च.	3660953	4584428
दत्तमत-	४०७०, इतर प्रशासनिक सेवावरील भांडवली खर्च.	20672670	17808104
दत्तमत-	५००२, भारतीय रेल्वे यावरील ... भांडवली खर्च (व्यावसायिक मार्ग).	—	500000
दत्तमत-	५०५५, मार्ग परिवहनावरील ... भांडवली खर्च.	8143586	5310001
दत्तमत-	एकूण	32478039	28202533
	एकूण बेरीज	32478039	28202533

Home Department–Demand No. B-10**4055, Capital Outlay On Police, 4070, Capital Outlay On Other Administrative Services
5002, Capital Outlay On Indian Railways, 5055, Capital Outlay On Road Transport**

Voted	<i>Charged</i>	Total	
–	..	–	... Gross Total
.. Deduct Recoveries
–	..	–	... Net Total

(रुपये हजारांत / *Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 5	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 6	Majorheads 2
4207408	12139390	Voted - 4055, Capital Outlay on Police
16533942	17343205	Voted- 4070, Capital Outlay on other Administrative Services.
350000	1050000	Voted- 5002, Capital Outlay on Indian Railways (Commercial Line).
7934001	5310001	Voted- 5055, Capital Outlay on Road Transport.
29025351	35842596	Total–Voted
29025351	35842596	Grand Total

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

गृह विभाग (बंदरे व परिवहन)

प्रस्तावना

महाराष्ट्राला ७२० कि. मी. लांबीची किनारपट्टी लाभलेली आहे. त्यापैकी अंदाजे बृहन्मुंबई ११४ कि. मी., पालघर जिल्ह्यामध्ये ११० कि.मी., ठाणे १७ कि. मी., रायगड जिल्ह्यामध्ये १२२ कि. मी., रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये २३७ कि. मी. आणि सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये १२० कि. मी. अशी ही किनारपट्टी पसरलेली आहे. या किनारपट्टीशी संलग्न ४८ लहान बंदर हद्दी आहेत. ह्या किनारपट्टीच्या जवळून वाहणाऱ्या नद्या व खाड्या या किनारपट्टीला येऊन मिळतात. हा प्रदेशही अत्यंत दुर्गम व अवघड आहे. वाहतुकीसाठी दुर्गम भूप्रदेश असलेल्या भागातील वाहतुकीची गरज ही किनारपट्टी पूर्ण करते. सन १९६० सालापर्यंत वेगळी अशी बंदर संघटना नव्हती. तोपर्यंत बंदराचा कारभार राज्य शासनाने भारत सरकारच्या अबकारी खात्याकडे एजन्सी पद्धतीने सोपविला होता. नंतर बंदर विकासासाठी जनतेच्या वाढत्या मागण्यांचा विचार करता राज्य सरकारने बंदर विभागाला वेगळा करण्याचा निर्णय घेतला आणि त्याप्रमाणे बंदर विभागासाठी दिनांक १ एप्रिल १९६३ मध्ये वेगळे कार्यालय स्थापन करून तत्कालीन इमारती व दळणवळण खात्याच्या अधिपत्याखाली, मुख्य बंदर अधिकारी यांच्या अधिपत्याखाली त्याचा कारभार दिला. बंदर संघटनेची स्थापना ही बंदर विकासाच्या दृष्टीने त्यात अधिक सुधारणा, बंदराचा विकास करून जहाजे वाहतुकीची गरज पूर्ण करण्यासाठी दळणवळणाबाबत परवाना देणे व संरक्षण करणे, आकारणी, वसुली इत्यादी तसेच नौकानयनविषयक कायदे व नियमांच्या वेगवेगळ्या तरतुदींची अंमलबजावणी इत्यादी करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने केली.

शासनाने दिनांक ३१ ऑगस्ट १९९० च्या आदेशानुसार दिनांक ३० जून १९९० पासून बंदर विभागामध्ये विभागप्रमुख म्हणून जल परिवहन आयुक्त असे भारतीय प्रशासकीय सेवेतील पद निर्माण केले होते, त्यांच्या अधिपत्याखाली बंदर संघटनेच्या कार्यात एक सुसूत्रता आणण्यासाठी (१) मुख्य बंदर अधिकारी, (२) जल आलेखक आणि (३) सागरी अभियंता या कार्यालय प्रमुखांचा समावेश करण्यात आला होता. ४८ लहान बंदर हद्दीची खालील ५ बंदर समूहांमध्ये विभागणी करण्यात आली आहे व त्याचे प्रादेशिक बंदर अधिकारी हे कार्यालय प्रमुख असून मुख्य बंदर अधिकारी यांचे अधिपत्याखाली काम करतात.

- (१) बांद्रे बंदर समूह
- (२) मोरा बंदर समूह
- (३) राजपुरी बंदर समूह
- (४) रत्नागिरी बंदर समूह
- (५) वेंगुर्ले बंदर समूह

राज्याच्या औद्योगिक व आर्थिक विकासाला चालना देण्यासाठी राज्य शासनाने लहान बंदरांच्या विकासासाठी शिखर संस्था म्हणून महाराष्ट्र सागरी मंडळाची स्थापना केली आहे. मंडळाकडे नियामक प्राधिकारांबरोबर खाजगी क्षेत्रास सहभागी करून बंदराचा विकास करण्यासाठी महाराष्ट्र सागरी मंडळ अध्यादेश, १९९६, दिनांक ४ ऑक्टोबर १९९६ रोजी घोषित करण्यात आला व शासन निर्णय क्रमांक ईपीटी-१०९६/प्र. क्र. १३३/परि--५, दिनांक २२ नोव्हेंबर १९९६ नुसार महाराष्ट्र सागरी मंडळ, दिनांक २२ नोव्हेंबर १९९६ पासून कार्यान्वित झाले आहे. सदर बोर्डाचे अध्यक्ष, मा. मंत्री (बंदरे) असून बोर्डाला व्यावसायिकता येण्यासाठी जलवाहतूक/बंदर काम, व्यवस्थापन, वित्तीय बाबी इत्यादी क्षेत्रातील तज्ज्ञांची अशासकीय सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या अधिपत्याखाली पूर्वीचे जलपरिवहन आयुक्त, मुख्य बंदर अधिकारी, सागरी अभियंता, जल आलेखक व स्थापत्य अभियांत्रिकी कार्यालयांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून खालील योजना राबविल्या जातील.

१. **बंदराचा विकास.**--नैसर्गिक सोयीचा अंदाज आणि त्यांचा हवामानविषयक दृष्टिकोनातून विचार, गाळ काढणे, बंदरांची आणि धक्क्यांची रचना व बांधकाम क्षमता (Berthing Forces), बंदराकडे जाणारे मार्ग, त्याचे बांधकाम नौकानयनांचे मार्ग आणि रचना, गाळ काढण्याच्या गरजा, नौकानयनविषयक मदत, जहाजे नांगरण्याची सोय, माल साठविण्यासाठी जागा, पाणी व विद्युत पुरवठा, जोड रस्ते, प्रवासी जेटीचे बांधकाम, बंदरालगतच्या प्रवासी सुखसोयी बांधकामे, वाहतुकीमध्ये सुधारणा इत्यादींचा यात अंतर्भाव आहे.

२. **सागरी अधिनियम (मेरीटाईम ॲक्ट) व त्याखालील नियमांची अंमलबजावणी.**--बंदराचे व्यवस्थापन, देखभाल भाड्याची आकारणी, जहाजांचे परवाने इत्यादींची तरतूद या अधिनियमात केली आहे. कर, भाडे आणि इतर वसुलीसारख्या स्वरूपाच्या शुल्कासाठीदेखील या अधिनियमात तरतूद केलेली आहे.

३. **अंतर्गत जलवाहतूक विकास.**--सदर योजना संचालक, अंतर्गत जलवाहतूक, मुंबई यांचे नियंत्रणाखाली होती. परंतु शासनाने सदरचे पद शासन गृह विभाग क्रमांक ईपीटी-१०८७/सीआर-९४३/परिवहन-५, दिनांक ७ डिसेंबर १९८७ अन्वये दिनांक १० सप्टेंबर १९८७ पासून कमी करण्यात येऊन हा विभाग मुख्य बंदर अधिकारी, यांच्या नियंत्रणाखाली आणण्यात आला आहे.

४. **लॉच सेवा.**--किनाऱ्यावरील खाड्या व नद्यांच्या अंतर्गत जलवाहतुकीच्या मार्गाचा विकास त्यावरील प्रवासी सेवा व लॉचवरील नियंत्रण ही अंतर्गत जलवाहतुकीची कार्ये आहेत.

५. जल आलेखन सर्वेक्षण खात्याची स्थापना प्रामुख्याने महाराष्ट्राच्या पश्चिम किनारपट्टीवर तसेच कोकण विभागातील नदी/खाडींमध्ये जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर सागरी संशोधन करण्यासाठी लागणारी माहिती जमा करण्यासाठी करण्यात आली आहे. जल आलेखन सर्वेक्षण खात्यामध्ये सर्वेक्षण पथके निर्माण करून प्रत्येक पथकासोबत वाहन, स्वतंत्र जल सर्वेक्षण नौका व आधुनिक सर्वेक्षण उपकरणे तसेच इतर साहित्यासहितही पथके जल सर्वेक्षणाची काम करीत आहेत.

जल आलेखन सर्वेक्षणाचा वार्षिक कार्यक्रम जल आलेखन कार्यालयाकडून तयार करण्यात येतो. त्यामध्ये प्रामुख्याने शासकीय/निमशासकीय विभागांची मागणी तसेच लहान बंदरांची सुधारणा, बंदर प्रकल्प सर्वेक्षण, मत्स्यव्यवसाय प्रकल्प, सार्वजनिक बांधकामासाठी, खारभूमी योजना, अंतर्गत जलवाहतूक इत्यादीसाठी जल सर्वेक्षण कामांचा समावेश करून जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रमास मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांची मान्यता घेण्यात येते.

पावसाळी हंगामामध्ये जल आलेखन सर्वेक्षण उपकरणांची, वाहन व सर्वेक्षण नौकांची देखभाल केली जाते. जल आलेखन सर्वेक्षण विभागाकडून महाराष्ट्र राज्याच्या पश्चिम किनारपट्टीत लहान बंदरांची भरती ओहोटी निर्देशिका वर्ष पूर्ण होण्यापूर्वी दरवर्षी तयार केली जाते. या भरती ओहोटी निर्देशिकेमध्ये प्रत्येक बंदराकरिता त्या वर्षातील दर दिवशीच्या भरती ओहोटीच्या पाण्याची पातळी आणि संध्या वेळ दर्शविली जाते.

जल आलेखन सर्वेक्षण विभागाकडून महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या कार्यक्षेत्रात येणाऱ्या नदी व खाडीवरून जाणारे रस्ते पूल, रेल्वे पूल, पाईपलाईन वाहून नेणारे पूल, ओव्हरहेड वीजवाहक तारा, तसेच समुद्राच्या तळाखालून जाणाऱ्या तेल व गॅस पाईपलाईन, ऑप्टिकल फायबर केबल इत्यादींकरिता बांधकामे करण्यासाठी विविध सरकारी, खाजगी संस्था/कंपन्या यांना परवानगी देण्यात येते. त्याकरिता नौकानयन जलमार्गाची सध्याची खोली व नौकानयन जलमार्गातील सध्याची व भविष्यातील होणारी जलवाहतूक व मालवाहतूक तसेच सध्या सुरु असलेले व प्रस्तावित असलेले बंदर प्रकल्प इत्यादी गोष्टींचा अभ्यास करून नौकानयन मार्गात पुलाचे बांधकाम करणेकरिता **Vertical** व **Horizontal Clearance** देऊन पुढील कामांना परवानगी देण्यात येते.

तसेच महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभागाचे शासनामार्फत वाळू / रेतीचे उत्खनन, साठवणूक व ऑनलाईन प्रणालीद्वारे विक्री याबाबतचे सर्वेक्षण धोरण, दिनांक १६ फेब्रुवारी २०२४ नुसार महाराष्ट्र सागरी किनारपट्टी विनियमन क्षेत्रातून (CRZ) नौकानयन जलमार्ग, जलवाहतुकीस सुकर करण्यासाठी नदी/खाड्यांमध्ये यांत्रिक व हातपाटी पद्धतीने उत्खनन करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग व कोकण विभागातील संबंधित जिल्हाधिकारी यांना दरवर्षी वाळू/रेती उत्खनन करण्यासाठी ना-हरकत दाखला देण्यात येतो. तसेच वाळू/रेती निर्गती धोरणानुसार इतर तांत्रिक माहिती पुरविण्यात येते.

६. सागरी अभियंता चीफ सर्व्हेअर यांच्याकडे पुढीलप्रमाणे कार्य आहेत :-

- (१) नौसमूह.--महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे असलेल्या नौकांचे परिरक्षण आणि दुरुस्ती.
- (२) गाळ काढणे.--मंजूर झालेल्या कार्यक्रमाप्रमाणे गाळ काढण्यासाठी गाळ उपसणी गटाची योजना करणे, गाळ काढण्याचे काम करणे.
- (३) नौकानयनविषयक सहाय्य.--लाईट बोया, वादळसूचक संदेश उपकरणे इत्यादींसारख्या नौकानयनविषयक सहाय्यांचे संपादन करणे, या कामामध्ये संकल्पना रचना, निरीक्षण, कार्यादिष्ट जागेवर उभारणी करणे आणि या सहाय्यांचे परिरक्षण करणे यांचा समावेश आहे.
- (४) बोया.--सुरक्षित नौकानयनासाठी आवश्यक तेथे आवश्यक तेवढे बोया ठेवण्यात येतात.
- (५) तरते धक्के.--तरत्या धक्क्यांचे संकल्पचित्र तयार करणे. त्यांची बांधणी वाहतूक करणे, योग्य त्या ठिकाणी स्थापना करणे आणि त्यांची देखभाल करणे.

(६) इनलॅन्ड व्हेसल अॅक्ट, १९१७.--या अंतर्गत जहाजांची तपासणी, सर्वेक्षण आणि त्यांचे प्रमाणपत्र देणे, जहाजावरील तांत्रिक कर्मचाऱ्यांच्या (इंजिन चालक) परीक्षा घेणे इत्यादी कामे १ मे २००० पासून सुरु करण्यात आली आहेत.

७. स्थापत्य अभियांत्रिकी शाखेचे पुढीलप्रमाणे कामे आहे.

- (१) बंदरांचा विकास करणे.
- (२) बंदरालगतच्या सुविधा निर्माण करणे.
- (३) प्रवाशांसाठीच्या सुखसोयीविषयक कामे करणे.
- (४) नौकानयन संदर्भातील स्थापत्य अभियांत्रिकी कामे.
- (५) बंदरापर्यंत रस्ते मार्गाचे बांधकाम करणे.
- (६) ब्रेकवॉटरसंबंधी बांधकामे.
- (७) अंतर्गत जलवाहतुकीचा विकास करणे.
- (८) तरंगते धक्के (Flotting Jetty).

(ब) समग्र कार्यक्रम

महाराष्ट्र सागरी मंडळाची मुख्य कामे म्हणजे बंदर व अंतर्गत जलवाहतूक यांचे प्रशासन, लहान बंदराचा खाजगी क्षेत्रास सहभागी करून विकास व देखभाल, सागरी वाहतुकीसंबंधीच्या कायदेकानूनची अंमलबजावणी, सागरी जलवाहतूक व नौकानयन, जलसर्वेक्षण, प्रवाशांच्या सुखसोयी, नौकानयनाविषयी सुविधा, बंदरातील बांधकामे, बंदरांतर्गत मार्गदर्शन व नौकांचे सर्वेक्षण, गाळ काढणे, जहाज ताफ्यांची खरेदी व देखभाल, तांडेल व खलाशांचे प्रशिक्षण व संरक्षणात्मक बाबी इत्यादी आहेत. महाराष्ट्र सागरी मंडळात मुख्य कार्यकारी अधिकारी प्रमुख असून, मुख्य बंदर अधिकारी, मुख्य अभियंता, जल आलेखक व सागरी अभियंता हे अधिकारी असून ते आपापल्या विभागांचे विभाग प्रमुख आहेत.

सर्वसाधारण माहिती

२०२४-२०२५ साठी अंदाजपत्रकात महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या पुढील महत्वाच्या कामांसाठी तरतूद सुचविण्यात आली आहे :-

(अ) बंदरे व दीपगृहे**(१) जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय रुपये ०० कोटी) (३०५१०७०३)**

सदरच्या योजनेखाली सन २०१६-१७ पासून शासनाकडून कोणताही निधी प्राप्त झालेला नाही. सदरची योजना बंद करण्याबाबत शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

(२) बंदरालगतच्या सुविधा (जिल्हास्तरीय योजना)

यात मुंबई, मुंबई उपनगर, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील विविध बंदरांतील धक्क्यांची दुरुस्ती, जोडरस्ता बांधणे, विद्युतीकरण तत्संबंधी बांधकामे इत्यादींच्या खर्चाचा समावेश आहे. सदर कामाकरिता सन २०२३-२०२४ मध्ये रुपये १८.९९ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

(३) प्रवाशांसाठी सुखसोयी व इतर स्थापत्य अभियांत्रिकी कामे (जिल्हास्तरीय योजना)

या योजनेअंतर्गत मुंबई, मुंबई उपनगर, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील बंदरांच्या ठिकाणी प्रवाशांसाठी लागणाऱ्या विविध सुविधांचा समावेश होतो. उदाहरणार्थ--पाणीपुरवठा, शेड्स इत्यादी यासाठी सन २०२३-२०२४ मध्ये रुपये ६.०७ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

(४) गाळ उपसणे (राज्यस्तरीय योजना रुपये ५८ कोटी)

या योजनेनुसार बंदरातील गाळ काढण्याची मोठी कामे हाती घेण्यात येतात. सदर कामाकरिता सन २०२३-२४ मध्ये रुपये १८.९० कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे. सन २०२५-२०२६ करिता काही बंदरांतील मोठ्या प्रमाणात गाळ काढणे या कामासाठी रुपये ५८ कोटी नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे.

(५) नौवाहनाची, नौसमूह व साधनसामग्री यांची खरेदी (राज्यस्तरीय रुपये ०००० कोटी)

सन २०२५-२०२६ करिता नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला नाही.

(६) नौकानयन सुविधा (जिल्हास्तरीय योजना)

नौकानयन सुरक्षिततेच्या दृष्टीने मार्गदर्शक दिवे, बोये इत्यादी सोयी बंदरात पुरविण्यात येतात.

(७) बंदरापर्यंत रोड/रेल्वे मार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय रुपये ९५.०० कोटी)

बंदरांचा विकास BOT/BOOST तत्वावर खाजगी उद्योजकांच्या सहभागाने करून घ्यावयाचा आहे. तरी या कामासाठी बंदरापासून रस्ते रेल्वेपर्यंत पोचमार्ग बांधण्याची अत्यंत आवश्यकता आहे. सन २०२४-२०२५ करिता रुपये ९५.०० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

(८) तरंगती जेटी व तत्सम सुविधा उभारणे (राज्यस्तरीय रुपये २३५.०० कोटी)

या योजनेनुसार बंदरामध्ये जेटी/तरंगती जेटी व त्यानुषंगाने इतर मूलभूत सुविधा निर्माण करणे या प्रकारची कामे केली जातात. सन २०२४-२०२५ करिता रुपये २३५.०० कोटी इतका नियतव्यय मंजूर आहे.

(९) सागरमाला योजना (राज्य हिस्सा ५० टक्के) ३०५१-१८९१

सागरमाला योजनेंतर्गत अस्तित्वातील बंदरांचे आधुनिकीकरण, नवीन जागतिक दर्जाच्या बंदरांची निर्मिती, रस्ते व रेल्वेद्वारे बंदर जोडणी, तसेच आंतरदेशीय जलमार्गाचा विकास, किनारपट्टीवरील सामाजिक घटकांचा विकास या प्रमुख बाबींचा समावेश आहे. सदर योजनेंतर्गत मान्यताप्राप्त प्रकल्पांना केंद्र शासनातर्फे ५० टक्के निधी व राज्य शासनातर्फे ५० टक्के निधी उपलब्ध केला जातो.

सन २०२४-२०२५ मध्ये राज्य शासनाने रुपये १००.०० कोटी इतका नियतव्यय मंजूर आहे.

(ब) अंतर्गत जलवाहतूक (३०५६००५५)

(१) जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय योजना रुपये २.०० कोटी)

यात प्रामुख्याने बंदर विकास, अंतर्गत जलवाहतूक व धुपप्रतिबंधक कामाच्या दृष्टीने खाड्यांतील जलसर्वेक्षण याचा समावेश होतो.

वार्षिक योजना २०२४-२०२५

१.०१. महाराष्ट्राला ७२० कि. मी. लांबीची दंतूर किनारपट्टी लाभली आहे. त्यावर उत्तरेकडे डहाणूपासून ते दक्षिणेकडे किरणपाणीपर्यंत बंदरे व २ मोठी, ४८ छोटी बंदरे आहेत. सर्व बंदरे मुंबई, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग या सहा जिल्ह्यांत विभागलेली आहेत. किनारपट्टीवर वाहतूकयोग्य ९ मुख्य खाड्या असून अंतर्गत जलवाहतूकीच्या विकासासाठी योग्य आहेत.

१.०२. बंदरालगतच्या खेड्यांमध्ये उतारू व मालवाहतूकीसाठी सेवा/सुविधा उपलब्ध करण्याचे काम या महाराष्ट्र सागरी मंडळाचे आहे.

१.०३. महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवरील ४८ लहान बंदर हद्दीपैकी काही बंदरांत निर्माण करण्यात आलेल्या बंदर/जेटी सुविधांच्या माध्यमांतून लोहखनिज, कोळसा, सिमेंट, विलकर, कंटेनर्स, लाईमस्टोन, डोलोमाईट, रॉक फॉस्फेट, स्टील कॉईल, बॉक्साईट, मिल स्केल, प्रोजेक्ट कार्गो, मोलॅसिस, म्युरेट ऑफ पोटॅश, साखर, इथिलीन, इथिलीन डायक्लोराईड, व्ही. सी. एम. इत्यादी विविध प्रकारच्या मालाची हाताळणी करण्यात येते. सन २०२१-२०२२, २०२२-२०२३, २०२३-२०२४ व २०२४-२०२५ मध्ये (अपेक्षित) हाताळण्यात आलेली व २०२५-२०२६ मध्ये (अंदाजित) मालवाहतूक खालीलप्रमाणे आहे :-

वर्ष		लाख मेट्रीक टन
२०२१-२०२२	..	५२५.००
२०२२-२०२३	..	७१२.००
२०२३-२०२४	..	७६९.००
२०२४-२०२५	..	७००.०० (अपेक्षित)
२०२५-२०२६	..	७१०.०० (अंदाजित)

सन २०२१-२०२२ व २०२२-२०२३, २०२३-२०२४, २०२४-२०२५ मध्ये (अपेक्षित) व २०२५-२०२६ (अंदाजित) मध्ये खालीलप्रमाणे उतारू वाहतूक झाली आहे व अपेक्षित आहे :-

वर्ष		उतारू संख्या (लाखात)
२०२१-२०२२	..	१३६.००
२०२२-२०२३	..	१८७.००
२०२३-२०२४	..	१८५.००
२०२४-२०२५	..	१८०.०० (अपेक्षित)
२०२५-२०२६	..	१९०.०० (अंदाजित)

१.०४. राज्याच्या किनारपट्टीवरील स्वनिर्घटित धक्के बहुउद्देशीय धक्के यांच्या व्यतिरिक्त धामणखोल जयगड (जिल्हा रत्नागिरी), लावगण-जयगड (आंग्रे) आणि दिघी ह्या बंदरातून बारमाही मालहाताळणी होते. खाजगी उद्योजकांना जेटी सुविधा निर्माण करून माल हाताळणीचे प्रमाण वाढविण्यासाठी प्रोत्साहन देण्यात येत असून त्यादृष्टीने आवश्यक सर्वतोपरी प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

सन २०२१-२०२२ व २०२२-२०२३, २०२३-२०२४, २०२४-२०२५ मध्ये (अपेक्षित) व २०२५-२०२६ (अंदाजित) मध्ये मिळालेला महसूल खालीलप्रमाणे आहे :-

वर्ष		(रुपये कोटींमध्ये)
२०२१-२०२२	..	२१५.३३
२०२२-२०२३	..	२४९.९१
२०२३-२०२४	..	२९३.५८
२०२४-२०२५	..	३२५.५८ (अपेक्षित)
२०२५-२०२६	..	३४०.०० (अंदाजित)

१.०५ महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून खालील योजना राबविल्या जातात :-

(अ) बंदरे व दीपगृहे (छोट्या बंदराची सुधारणा व धूपप्रतिबंधक बंधारे)

(ब) अंतर्गत जलवाहतूक

(क) पूरनियंत्रण

(ड) पूरनियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज

वरील योजनांमध्ये पुढील बाबींचा समावेश होतो :-

(अ) बंदरे व दीपगृहे

- (१) जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय),
- (२) बंदरांजवळच्या सोयी (जिल्हास्तरीय),
- (३) उतारू, सुखसोयी व स्थापत्यविषयक इतर बांधकामे (जिल्हास्तरीय),
- (४) बंदरातील भरीव गाळ उपसणी (Capital Dredging at Ports) (राज्यस्तरीय),
- (५) नौसमूहाची खरेदी (राज्यस्तरीय),
- (६) नौकानयन साधने (जिल्हास्तरीय),
- (७) बंदरापर्यंत रोड/रेल्वेमार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय),
- (८) तरंगती जेट्टी बांधणे.

(ब) अंतर्गत जलवाहतूक

- (१) जल आलेखन, सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय),
- (२) खाडी बंदरावरच्या प्रवासी सोयी (जिल्हास्तरीय),

(क) पूरनियंत्रण

- (१) आशियाई विकास बँक अर्थसाहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम.
- (२) सागरी धूप प्रतिबंधक बांधकामे

(ड) पूरनियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज

- (१) आशियाई विकास बँक अर्थसाहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम.

जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय) ३०५१-०७०३

सदरच्या योजनेखाली सन २०१६-२०१७ पासून शासनाकडून कोणताही शासन निधी प्राप्त झालेला नाही. सदरची योजना बंद करण्याबाबत शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

नौसमूहाची खरेदी (राज्यस्तरीय)

२.२ सन २०२५-२०२६ या वर्षाकरिता निधी प्रस्तावित करण्यात आलेला नाही.

गाळ उपसणे (राज्यस्तरीय)

२.३ या योजनेनुसार बंदरातील गाळ काढण्याची मोठी कामे हाती घेण्यात येतात. सदर कामाकरिता सन २०२३-२४ मध्ये रुपये १८.९० कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे. सन २०२५-२०२६ साली काही बंदरांतील मोठ्या प्रमाणावर गाळ काढणे या कामासाठी रुपये ५८.०० कोटी नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

बंदरापर्यंत रोड/रेल्वेमार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय)

२.४ बंदरांचा विकास BOT/BOOST या तत्वावर खाजगी उद्योजकांच्या सहभागाने करून घ्यावयाचा आहे. सन २०२४-२०२५ या वर्षाकरिता रुपये ९५.०० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

बंदरालगतच्या (धक्क्याजवळच्या) सुखसोयी (जिल्हास्तरीय)

२.५ या योजनेखालील धक्क्यांची बांधकामे/सुधारणा, विद्युतीकरणाची सोय/आधुनिकीकरण, बंदराकडे जाणाऱ्या रस्त्यांचे बांधकाम इत्यादी कामे घेतली जातात. यासाठी सन २०२३-२०२४ मध्ये रुपये १८.९९ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

प्रवासी सुखसोई (जिल्हास्तरीय)

२.६ या योजनेखाली बंदरामध्ये उतारुंसाठी विश्रांतिस्थाने, प्रतीक्षागृहे, पाणीपुरवठा, स्वच्छतागृहे, धक्क्यांच्या सुधारणा, गाड्या उभ्या करण्यासाठी जागा, बंदराकडे जाणारे रस्ते इत्यादी कामे घेतली जातात. सन २०२३-२०२४ मध्ये रुपये ६.०७ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

नौकानयन सुविधा (जिल्हास्तरीय)

२.७ नौकानयनाच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने मार्गदर्शक दिवे, बोये इत्यादी सोयी बंदरात पुरविण्यात येतात.

२.८ तरंगती जेटी व तत्सम प्रवासी सुविधा उभारणे.

सदर योजनेसाठी सन २०२४-२०२५ करिता रुपये २३५.०० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आला आहे.

३. अंतर्गत जलवाहतूक

जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय) (३०५६००५५)

३.१ राज्यामध्ये असलेल्या ६७ खाड्यांपैकी मुख्य अशा ९ खाड्या आहेत व त्यांचा वापर उतारू व मालवाहतुकीसाठी करण्यात येतो. बहुतांश सर्व खाड्यांचे सर्वेक्षण झालेले असून भारतीय आंतरदेशीय जलमार्ग प्राधिकरण, भारत सरकार यांच्या शिफारशीप्रमाणे जे जलमार्ग आहेत त्यांची वाहतुकी योग्य क्षमता किती आहे हे समजण्यासाठी जलसर्वेक्षण करून त्याचा डेटा अद्ययावत करण्यात येतो. अशा जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधनासाठी २०२४-२०२५ या वर्षासाठी रुपये २.०० कोटी एवढा नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

बंदरालगतच्या (धक्क्याजवळच्या) सुखसोई व उतारू सुखसोई

३.०२ प्रवासी वाहतूक व पर्यटनाला चालना देण्यासाठी किनारपट्टीवरील खाडीकिनारी खालील ठिकाणी रो-रो प्रवासी जलवाहतुकीसाठी जेट्या बांधण्यात आल्या आहेत व तेथून प्रवासी वाहतूक मोठ्या प्रमाणावर सुरू आहे.

- (१) बाणकोट खाडीत वेश्वी ते कोलमांडला
- (२) दाभोळ खाडीत दाभोळ ते धोपवे
- (३) जयगड खाडीत तवसाळ ते जयगड
- (४) राजपुरी खाडीत आगरदांडा ते दिघी

ह्या रो-रो प्रवासी जलवाहतूक सेवांमुळे प्रवाशांना त्यांच्या वाहनासहित प्रवास करणे शक्य झाल्यामुळे रस्त्यामार्गे कापावे लागणारे सुमारे ७०-८० कि.मी. अंतर कमी झाले आहे. त्यामुळे प्रवाशांचा वेळ व पैसा यांची बचत होण्याबरोबरच रस्त्यांवरील वाहतूक कोंडी काही प्रमाणात कमी होऊन इंधनखर्च बचत व पर्यावरण प्रदुषणास काही प्रमाणात प्रतिबंध होण्यास साहाय्य झाले आहे. उपरोक्त रो-रो सुविधांच्या धर्तीवर किनारपट्टीवर अन्य ठिकाणी अशा सुविधा निर्माण करण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

मुंबईतील वाहतूक कोंडीच्या समस्येवरील उपायांचा एक भाग म्हणून शासनाने मुंबईच्या पूर्व किनारपट्टीवर फेरी व्हार्फ ते मांडवा आणि फेरी व्हार्फ ते नेरुळ अशा जलवाहतुकीस मान्यता दिलेली आहे. फेरी व्हार्फ आणि मांडवा येथे अनुक्रमे मुंबई बंदर विश्वस्त आणि महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांनी रो-रो जलवाहतुकीसाठी पायाभूत सुविधांची उभारणी केली आहे. रो-रो प्रवासी वाहतूक सुरू करण्यासाठी महाराष्ट्र सागरी मंडळाने ऑपरिटर संस्थेशी दिनांक ३ डिसेंबर २०१९ रोजी करारनामा साक्षांकित केला आहे. ही सेवा मार्च-२०२० पासून कार्यान्वित झाली आहे. या रो-पॅक्स प्रवासी वाहतुकीसाठी आणण्यात आलेल्या जहाजाची एकाच वेळी १२० वाहने व ५०० प्रवासी वाहून नेण्याची क्षमता आहे. या सेवेमुळे प्रवाशांना आपल्या वाहनांसहीत भारुचा धक्का ते मांडवा हा प्रवास ५० मिनिटात व मांडव्याहून पुढे अलिबागपर्यंत ३० मिनिटात असा मुंबई ते अलिबाग हा प्रवास फक्त दीड तासात करणे शक्य झाले आहे. या रो-पॅक्स सेवेमुळे रायगड जिल्हा व कोकणातील इतर भागांतील पर्यटनाला मोठी चालना मिळाली आहे.

बेलापूर / पनवेल खाडीमध्ये नेरुळ, नवी मुंबई येथे सिडको प्राधिकरणामार्फत जलवाहतूक टर्मिनल व अनुषंगिक सुविधांची निर्मिती करण्यात आली आहे. या जलमार्गातील नौवहन मार्गात समुद्रतळाशी कमी खोलीवर फार पूर्वी गॅस पाईपलाईन्स टाकण्यात आल्या असून, त्यामुळे प्रवासी जलयानांच्या सुलभ नौकानयनाला अडथळा निर्माण होत आहे. या कारणास्तव नेरुळ येथील टर्मिनलवरून अद्याप जलवाहतुकीस प्रत्यक्ष सुरुवात होऊ

शकली नाही. पर्यायी नौवहन मार्ग तयार करण्यासाठी मोठ्याप्रमाणावर कॅपिटल ड्रेजिंग करण्याची आवश्यकता असून त्याचा प्रस्ताव तयार करण्यात आला आहे. याशिवाय, दरवर्षी करावयाच्या मेन्टेनन्स ड्रेजिंगचा अभ्यास केंद्रीय जल व विद्युत संशोधन संस्था, पुणे यांच्यामार्फत हाती घेण्यात आला आहे. ड्रेजिंगचे काम पूर्ण करून पर्यायी नौवहन मार्ग तयार झाल्यानंतर नेरुळ ते गेटवे ऑफ इंडिया / भाऊचा धक्का अशी जलवाहतूक सुरु होऊ शकेल.

फेरी व्हार्फ, मुंबई ते दिघी (जि. रायगड) अशी रो-रो जलप्रवासी वाहतूक चालविण्यासाठी खाजगी जलवाहतूक संस्थेला इरादापत्र देण्यात आले आहे. दिघी येथील जेटीमध्ये प्रवासी वाहतुकीच्या दृष्टिने आवश्यक सुधारणा करण्याचे काम प्रगतीत आहे.

देशाच्या सागरी क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी केंद्र शासनाने “सागरमाला” हा महत्वाकांक्षी कार्यक्रम जाहीर केला आहे. या कार्यक्रमांतर्गत सागरी पायाभूत सुविधांच्या निर्मितीसाठी किनारी राज्यांना निधी उपलब्ध करून दिला जातो.

“सागरमाला” या महत्वाकांक्षी कार्यक्रमांतर्गत मांडवा, भाईदर, बेलापूर व मालवण येथे जेटीचे काम पूर्ण झाले आहे. तसेच खारवाडेशी येथील जेटीवरील पोच रस्त्याचे काम पूर्ण झाले आहे.

सागरमाला योजनेखाली मुंबई व नजीकच्या परिसरात, गोरार्ड, वसई, नारंगी, खारखाडेश्वरी, मनोरी, घोडबंदर, बोरीवली, बेलापूर तसेच रायगड जिल्ह्यात रेवस, करंजा, काशिद आणि रत्नागिरी जिल्ह्यात वेलदूर येथे प्रवासी वाहतुकीच्या विविध पायाभूत सुविधांची कामे हाती घेण्यात आली आहेत. या प्रकल्पांमुळे राज्याच्या किनारपट्टी भागात प्रवासी जलवाहतुकीस व पर्यटनास प्रोत्साहन मिळणार आहे.

वसई-ठाणे-कल्याण (राष्ट्रीय जलमार्ग-५३) या जलमार्गात प्रवासी जलवाहतूक सुरु करण्यासाठी मीरा-भाईदर, कोलशेत, काल्हेर आणि डोंबिवली येथे प्रवासी जेटी व टर्मिनल सुविधा निर्माण करण्याचे प्रस्तावित असून या टर्मिनलच्या प्रस्तावांना केंद्रशासनाने ‘सागरमाला’ योजनेअंतर्गत मंजूरी प्रदान केली आहे. तसेच सदर प्रकल्पांना पर्यावरण विषयक वन विभाग, मा. उच्च न्यायालय इ. कडून दाखला प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही प्रगतिपथावर आहे. आवश्यक परवानग्या प्राप्त झाल्यानंतर सदरची कामे हाती घेण्यात येतील.

दक्षिण मुंबई जलमार्गाने नवी मुंबईला जोडण्यासाठी फेरी व्हार्फ ते बेलापूर, वाशी, ठाणे अशी हॉवरक्राफ्ट सेवा सुरु करण्यासाठी महाराष्ट्र सागर मंडळाने जुलै-२०१८ मध्ये खाजगी ऑपररेटरला इरादापत्र (Letter of Intent) दिलेले आहे. सदरहू ऑपररेटरने हॉवरक्रॉफ्ट तयार करण्यासाठी रशिया येथे ऑर्डर दिलेली आहे. परंतु, प्रथम कोव्हिड-१९ च्या कारणास्तव व नंतर रशिया-युक्रेन युद्धामुळे हॉवरक्रॉफ्ट जलयानाच्या बांधकामास विलंब होत आहे. परिणामी अद्याप ही सेवा सुरु होण्यासाठी अजून काही अवधी लागणार आहे.

मरीना प्रकल्प- नवी मुंबईत बेलापूर खाडीकिनारी सेक्टर-१५ येथे महाराष्ट्र सागरी मंडळ आणि सिडको यांच्या संयुक्त विद्यमाने खाजगी विकसकामार्फत मरीना प्रकल्प निर्माण करण्यात येणार आहे. मरीना प्रकल्पासाठी सिडकोने २३४९२.८१ चौ.मी. इतके क्षेत्र महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे हस्तांतरित केले आहे. निविदा प्रक्रियेचा अवलंब करून निवडण्यात आलेल्या मे. नवी मुंबई इंटरनॅशनल मरीना प्रा. लि. या विकसक कंपनीशी महाराष्ट्र सागरी मंडळाने दिनांक ११ ऑक्टोबर २०२४ रोजी ३० वर्षांचा सवलत करारनामा स्वाक्षीकित केला आहे. मरीना प्रकल्पासाठी विकसकाला भाडेपट्ट्याने क्षेत्र हस्तांतरित करण्यात आले आहे. मरीना प्रकल्पाच्या पाण्याकडील भागात उभारावयाच्या बांधकामाचे ले-आऊट विकसकाने सादर केले होते. त्या ले-आऊटची महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या पॅनलवरील नेव्हल आर्किटेक्टकडून तपासणी करून घेण्यात आली आहे. लवकरच या प्रकल्पाचे काम सुरु होणे अपेक्षित आहे. या प्रकल्पामुळे मुंबई व नजीकच्या सागरी क्षेत्रातील स्पीडबोटी, यॉट इ. जलयानांना देखभाल व दुरुस्ती, तसेच पार्किंगसाठी आवश्यक सुविधांनी सज्ज असा मरीना उपलब्ध होणार आहे, तसेच सध्या मुंबई बंदरात नांगरावर उभ्या करून ठेवण्यात येत असलेल्या या जलयानांना बेलापूर येथे मरीना उपलब्ध होणार असल्याने, मुंबई बंदरातून ये-जा करणाऱ्या जहाजांच्या नौकानयन मार्गातील गर्दी कमी होऊन, सुलभ व सुरक्षित नौकानयन करणे शक्य होईल.

३.०३ क्रॉस फेरीसाठी असे धक्के बांधण्याव्यतिरिक्त या योजनेखाली धक्के व पकट्या बांधणे, बंदराकडे जाणारे रस्ते तयार करणे अशी कामे घेतली जातात. वांद्रे-वरळी सागरी सेतूनजिक असलेल्या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या जेटीवरून तरंगते उपहारगृह प्रकल्प कार्यान्वित झाले आहेत. त्यामुळे मुंबईत येणाऱ्या पर्यटकांना आणखी एक पर्याय उपलब्ध झाला आहे.

३.०४ किनारपट्टीनजीक स्थापन करण्यात येणाऱ्या उद्योगधंद्यांकरिता मालाची ने-आण करण्यासाठी शासनाच्या कॅपिटल जेटीविषयक धोरणास अनुसरून कॅपिटल जेटी प्रकल्प उभारण्यासाठी परवानगी मिळणेबाबत खाजगी उद्योजकांकडून महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे प्रस्ताव प्राप्त होत असतात. त्यानुसार सद्यःस्थितीत खाजगी उद्योजकांना महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या परवानगीने रेवदंडा, उल्वा-बेलापूर, धरमतर, रत्नागिरी-रनपार (पावस) व दामोळ या बंदरांत त्यांच्या विशिष्ट मालाची वाहतूक करण्यासाठी स्वखर्चाने जेटी बांधून मालवाहतुकीस सुरुवात केली आहे. आणखीही बऱ्याचशा उद्योजकांचे प्रस्ताव विचाराधीन आहेत. त्यामुळे भविष्यकाळात महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या महसुलात निश्चित वाढ होण्याची शक्यता आहे. खाजगी क्षेत्राच्या सहभागास उत्तेजन देण्याच्या दृष्टीने बिल्ड, ऑपरेट अॅण्ड ट्रान्सफर (B. O. T.) या पद्धतीवर उभारण्याचे प्रस्तावित करण्यात येत आहे. म्हणजे ही सुविधा औद्योगिक घटकांमार्फत उभारली जाईल, वापरली जाईल आणि कार्यान्वित केली जाईल व काही कालावधीनंतर शासनास हस्तांतरित केली जाईल. मात्र सुरक्षिततेच्या दृष्टीने आवश्यक ती सर्व व्यवस्था केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार केली जाईल.

खाजगी घटक महाराष्ट्र सागरी मंडळाशी करारनामा करतील. या करारनाम्यामध्ये स्वतःच्या जबाबदारीवर खाजगी घटक स्वखर्चाने जेटी व इतर नौवहन सुविधा निर्माण करतील.

सद्यःस्थितीत अस्तित्वात असलेले स्वनिर्णयित धक्के.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	पनवेल (उल्वा-बेलापूर)	अंबुजा सिमेंट लि.,	बल्क सिमेंट
२.	करंजा (धरमतार)	जेएसडब्ल्यू धरमतार पोर्ट प्रा. लि.,	आयर्न ओर विलकर कोक-कोल स्पॉर्ज आयर्न
३.	रेवदंडा	जेएसडब्ल्यू स्टील साळव वर्क्स लि.,	आयर्न ओर/पॅलेटस् फाईन हॉट ब्रेकेटेड आयर्न डायरेक्ट रिडयूस आयर्न.
४.	दाभोळ	कोकण एलएनजी लि.,	एलएनजी
५.	रत्नागिरी (पावस-रनपार)	फिनोलेक्स इंडस्ट्रीज लि.,	एथोलिन डाय क्लोराईड
६.	रत्नागिरी (पावस-रनपार)	फिनोलेक्स इंडस्ट्रीज लि.,	कोळसा
७.	बाणकोट	इन्फ्रास्ट्रक्चर लॉजिस्टिक्स प्रा. लि.,	बॉक्साईट

याशिवाय किनारपट्टीवर खालील बहुउद्देशीय जेटी प्रकल्प कार्यान्वित आहेत.

सद्यःस्थितीत अस्तित्वात असलेले बहुउद्देशीय धक्के.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	करंजा (धरमतार)	पीएनपी मेरीटाईम सर्व्हिसेस प्राइव्हेट लिमिटेड	कोल, आयर्न ओर फाईन्स सल्फर, बॉक्साईट
२.	रेवदंडा (सानेगाव)	इंडो एनर्जी इटरनॅशनल लिमिटेड,	कोळसा
३.	करंजा	करंजा टर्मिनल अॅण्ड लॉजिस्टिक्स प्रा. लि.,	स्टील प्लेस्ट्स, कोळसा, बांधकाम साहित्य

ट्रॉम्बे बंदराच्या अखत्यारित मे. योगायतन पोर्टस यांच्या बहुउद्देशीय जेटी प्रकल्पाचे काम प्रगतिपथावर आहे. योगायतन पोर्टस यांच्या जेटी प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्याचे काम जवळपास पूर्ण झाले असून अतिरिक्त धक्क्यांचे काम प्रगतीत आहे. मालहाताळणीसाठी चाचणीचे काम पूर्ण झाले असून नौवहन मार्गातील ड्रेजिंगचे काम सुरु झाले आहे. ड्रेजिंग झाल्यानंतर व्यावसायिक माल हाताळणीस प्रारंभ करणे अपेक्षित आहे.

कॅप्टिव्ह जेटी आणि बहुउद्देशीय जेटीव्यतिरिक्त महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या मालकीच्या/अखत्यारितीत काही जेटी खाजगी उद्योजकांना मालहाताळणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. जेणेकरून जलमार्गाने मालहाताळणीस चालना मिळेल. अशा जेटींचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	डहाणू	मे. अदानी इलेक्ट्रिसिटी मुंबई लि.	कोळसा
२.	ट्रॉम्बे	मे. गोदरेज अॅण्ड बॉइज	कंपनीत उत्पादित येणारी अवजड उत्पादने
३.	रत्नागिरी	मे. अल्ट्रा टेक सिमेंट लि.	सिमेंट
४.	बेलापूर	मे. श्रीकृष्ण स्टील डोअर्स प्रा. लि.	लाईम स्टोन

याशिवाय पनवेल खाडीमध्ये उल्वा-बेलापूर बंदर हद्दीत तसेच भिवंडी बंदर हद्दीत कशेळी येथे अस्तित्वात असलेल्या महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या धक्क्यांचा अवजड यंत्रसामग्री (over Dimensional Cargo) हाताळण्यासाठी वापर करण्यासाठी विविध खाजगी घटकांना परवानग्या देण्यात येतात.

महाराष्ट्र हे शिपिंग क्षेत्राशी निगडित व्यवसायाचे अत्यंत महत्त्वाचे केंद्र असून, गेल्या अनेक वर्षात शिपिंग व्यवसायात मोठ्या प्रमाणावर वाढ झाली आहे. सद्यःस्थितीत किनारपट्टीत शिपयार्डची पुरेशी सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे जलयानांच्या देखभाल/दुरुस्तीसाठी अन्य किनारी राज्यात जावे लागते. त्यामुळे, महाराष्ट्राचा किनारपट्टीवर शिपयार्ड प्रकल्पांची निर्मिती होणे अत्यंत गरजेचे आहे. शिपयार्ड प्रकल्पांच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणावर प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष रोजगार निर्मिती होते. ह्या सर्व बाबी विचारात घेऊन राज्याच्या किनारपट्टीवर शिपयार्ड प्रकल्प निर्मितीसाठी खाजगी उद्योजकांना प्रोत्साहित करण्यात येत आहे. सद्यःस्थितीत भारतीय शिपयार्ड ह्यांनी रत्नागिरी जिल्ह्यात मिन्या बंदर व उसगाव, दाभोळ येथे शीपयार्ड प्रकल्प उभारले आहेत. भारतीय डिफेन्स अॅंड इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. ही कंपनी दिवाळखोरीत गेल्यामुळे नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिब्युनल यांनी बोली प्रक्रियेचा अवलंब करून दाभोळ येथील शिपयार्डकरिता मे. स्ववेअर पोर्ट शिपयार्ड प्रा. लि. आणि रत्नागिरी येथील शिपयार्डकरिता मे. योमेन मरीन सर्व्हिसेस प्रा. लि. यांची

विकसक म्हणून निवड केली आहे. मे. आंग्रे पोर्ट प्रा. लि. यांनी लावगण-जयगड येथे जहाज दुरुस्तीसाठी शिपलिस्ट सुविधा निर्माण केली आहे. या व्यतिरिक्त, किनारपट्टीवर अन्य ठिकाणी शिपयार्ड प्रकल्प उभारणीसाठी खालील खाजगी उद्योजकांना परवानग्या देण्यात आलेल्या आहेत.

अ.क्र.	बंदराचे नाव	प्रकल्प विकसकाचे नाव	प्रकल्पांची सद्यःस्थिती
१	२	३	४
१.	उल्वा बेलापूर	मे. मालदार शिपयार्ड प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित
२.	उल्वा बेलापूर	मे. बेलापूर ऑफशोर टर्मिनल एल.एल.पी.	पर्यावरण दाखला प्रतीक्षाधीन आहे.
३.	उल्वा बेलापूर	मे. रॉक अँड रीफ ड्रेजिंग प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित
४.	कल्याण	मे. तिरुपती बालाजी मरीन एन्टरप्रायझेस	पर्यावरण दाखला प्राप्त झाला आहे.
५.	धरमतर	मे. मरीन फंटियर प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित
६.	अलिबाग	मे. कोकण बार्ज बिल्डर्स प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित

पनवेल खाडीमध्ये उल्वा-बेलापूर बंदर हद्दीत बेलपाडा येथे शिपयार्ड क्लस्टर प्रकल्पांतर्गत सहा प्लॉट्स वर शिपयार्ड प्रकल्प निर्माण करण्यासाठी निविदा प्रक्रियेद्वारे विकसकांची निवड करण्यात आली आहे. त्यापैकी, एका विकसक कंपनीसोबत करारनामा स्वाक्षांकित करण्यात आला आहे. उर्वरित, पाच विकसकांना लेटर ऑफ अवार्ड देण्यात आले असून, त्यांच्यामार्फत सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याची कार्यवाही प्रगतिमान आहे. हे ठिकाण मुंबईपासून नजीक असल्याने, तसेच रस्ते व रेल्वे मार्गाने सुलभरित्या जोडलेले असल्याने शिपयार्ड क्लस्टर विकसित होण्यास उत्तम वाव आहे.

३.०५ खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाद्वारे बंदर सुविधांचा विकास आणि बंदर विकास धोरणात सुधारणा करण्याबाबत

महाराष्ट्र राज्याच्या किनारपट्टीवरील लहान बंदरांचा विकास हा खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाने करण्याचे धोरण शासनाने अंगिकारले असून, त्यानुसार रायगड जिल्ह्यातील दिघी आणि रेवस-आवरे, रत्नागिरी जिल्ह्यातील धामणखोल-जयगड आणि लावगण-जयगड (आंग्रे) तसेच सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील रेडी या बंदर प्रकल्पांसाठी खाजगी विकसक कंपन्यांशी सवलत करारनामे स्वाक्षांकित करण्यात आले होते.

दिघी बंदर विकास प्रकल्पासाठी बालाजी समूहाच्या मे. बालाजी लिजिंग अँड इंडस्ट्रिज कंपनी लि., यांच्याशी सन २००२ मध्ये सवलत करारनामा स्वाक्षांकित करण्यात आला होता व हा प्रकल्प मे. दिघी पोर्ट लि. या विशेष हेतू कंपनी (Special Purpose Vehicle) मार्फत चालविण्यात येत होता. मूळ विकसक कंपनी दिवाळखोरीत गेल्यामुळे, दिघी पोर्ट प्रकल्प ताब्यात घेण्यासाठी नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिब्युनल (NCLT) यांनी विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून, अदानी समूहाच्या मे. अदानी पोर्टस् अँड एसईझेड लि. या नवीन विकसक कंपनीचा प्रस्ताव मंजूर केला. अदानी पोर्टस् अँड एसईझेड लिमिटेड, यांनी महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या मान्यतेअंती, दिनांक १५ फेब्रुवारी २०२१ रोजी दिघी बंदराचे व्यवस्थापन व कार्यचालन ताब्यात घेतले असून, त्यांच्यामार्फत कारभार चालविण्यात येत आहे. दिघी पोर्ट लि. ची मालहाताळणीची क्षमता १४० दशलक्ष टनापर्यंत वाढविण्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या बृहद् आराखड्यास (Master Plan) पर्यावरणविषयक मान्यता प्राप्त करण्यासाठी मे. दिघी पोर्ट लि. यांनी ऑगस्ट-२०२२ मध्ये पर्यावरण मंत्रालयाकडे प्रस्ताव दाखल केला आहे.

रेवसे-आवरे या बंदर प्रकल्पाच्या मुंबई बंदर विश्वस्त यांच्या बंदर हद्दीतून जाणाऱ्या प्रस्तावित नौवहन मार्गाकरिता त्यांच्याकडून विनामूल्य परवानगी अद्याप प्राप्त व्हायची असल्यामुळे बंदराच्या बांधकामास प्रत्यक्ष सुरुवात करणे शक्य झालेले नाही. तथापि, प्रकल्पासाठी आवश्यक अभ्यास पूर्ण करण्यात आले आहेत.

धामणखोल-जयगड (जिल्हा रत्नागिरी) हे बंदर जेएसडब्ल्यू समूहाच्या जेएसडब्ल्यू जयगड पोर्ट लि. या कंपनीमार्फत विकसित करण्यात आले आहे. सद्यःस्थितीत एकूण सात धक्क्यांवरून विविध प्रकारचा माल हाताळण्यात येतो. या बंदरात सुमारे २० मीटर इतकी खोली असून २,००,००० टन क्षमतेचे जहाज थेट धक्क्याला लागू शकते. या बंदरातून एलएनजी आणि एलपीजी हा कार्गो हाताळण्यासाठी आवश्यक पायाभूत सुविधा कंपनीने उभारल्या आहेत. पेट्रोलियम पदार्थ हाताळण्यासाठी जेएसडब्ल्यू बंदर अधिसूचित करण्यात आल्याची अधिसूचना केंद्र शासनाकडून दिनांक १५ डिसेंबर २०२१ रोजी जारी करण्यात आलेली आहे. एलपीजी कार्गोची हाताळणी सुरु झाली आहे. सद्यःस्थितीत या बंदराची वार्षिक मालहाताळणीची क्षमता ५० दशलक्ष टन इतकी असून येत्या काही कालावधीत ती ८० दशलक्ष टनापर्यंत वाढविण्याचे कंपनीचे प्रयत्न आहेत.

लावगण-जयगड (जिल्हा रत्नागिरी) येथे चौगुले समूहाच्या आंग्रे पोर्ट प्रा. लि. या कंपनीने बंदर उभारले असून, त्यामध्ये मालहाताळणीसाठी धक्का आणि जहाज दुरुस्तीसाठी अत्याधुनिक शीपलिफ्ट सुविधा निर्माण केली आहे. या सुविधेमुळे जहाज दुरुस्तीसाठी उत्तम सुविधा उपलब्ध झालेली आहे. याशिवाय मुंबई ते गोवा या जलमार्गावर चालणाऱ्या क्लृप्त जहाजांसाठी सुद्धा या बंदरात थांबा उपलब्ध आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील रेडी येथे बंदराचा विकास करण्यासाठी रेडी पोर्ट लि. या कंपनीशी सवलत करारनामा स्वाक्षांकित करण्यात आला आहे. बंदर प्रकल्पासाठी लागणारे दाखले कंपनीने प्राप्त केले असून, अन्य बांधकामपूर्व बाबी प्रगतिमान आहेत. सद्यःस्थितीत, रेडी बंदर येथील यापूर्वी अस्तित्वात असलेल्या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या जेटीवरून कंपनी मालहाताळणी करीत आहे.

वाढवण बंदर- केंद्र शासनाच्या जवाहरलाल नेहरू बंदर प्राधिकरण (जेएनपीए) यांचे सॅटेलाईट पोर्ट म्हणून पालघर जिल्ह्यातील डहाणू तालुक्यात वाढवण येथे जवाहरलाल नेहरू बंदर प्राधिकरण (जेएनपीए) आणि महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांच्या संयुक्त विद्यमाने नवीन बंदराची निर्मिती करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. या प्रकल्पात जेएनपीए यांचा ७४ % आणि महाराष्ट्र सागरी मंडळाचा २६ % सहभाग आहे. या प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी वाढवण पोर्ट प्रोजेक्ट लि. ही विशेष हेतू वाहन कंपनी स्थापन करण्यात आली आहे. वाढवण बंदर हे मोठे बंदर (Major Port) म्हणून लॅडलॉर्ड मॉडेल वर विकसित करण्यात येणार आहे. यामध्ये, बंदरासाठी ब्रेकवॉटर, ड्रेजिंग, भराव (reclamation) आदी पायाभूत सुविधा सरकारमार्फत निर्माण करण्यात येणार आहेत. तर, मालहाताळणीसाठी धक्के व तदनुषंगिक सुविधा या खाजगी क्षेत्रामार्फत विकसित करण्यात येतील.

वाढवण बंदर प्रकल्प जमिनीपासून काही अंतरावर समुद्रात भराव करून उभारण्यात येणार असून, जमिनीशी अॅप्रोचद्वारे जोडण्यात येणार आहे. बंदरामध्ये सुमारे २० मी. इतकी खोली मिळणार असून, मोठी मालवाहू जहाजे थेट धक्क्यापर्यंत येतील. प्रकल्पाचा एकूण खर्च रुपये ७६२२० कोटी इतका असून, त्यापैकी लॅडलॉर्ड (जेएनपीए + महा. सागरी मंडळ) हिस्सा रु. ३८,९७६ कोटी आणि सवलतधारक खाजगी क्षेत्राचा हिस्सा रु. ३७, २४४ कोटी इतका राहणार आहे. वाढवण बंदर प्रकल्प निर्माण झाल्यानंतर, बंदर क्षेत्रामध्ये ३०० मिलीयन टन वार्षिक हाताळणी क्षमता असलेले हे बंदर जगातील मोठ्या बंदरांपैकी एक बंदर होणार आहे. त्यामुळे, जगातल्या मुख्य १० बंदरामध्ये या बंदराचा समावेश होणार आहे.

प्रस्तावित वाढवण बंदर प्रकल्पामध्ये प्रत्येकी १ कि.मी. लांबीचे ९ कंटेनर टर्मिनल, तसेच ४ बहुउद्देशीय बर्थ, ४ लिक्विड बर्थ, कोस्टल बर्थ, रोरो बर्थ व कोस्टगार्ड बर्थ निर्माण करण्यात येणार आहेत. सर्व प्रकारचे टर्मिनल्स हे जागतिक दर्जानुसार अत्याधुनिक असणार आहेत. त्याठिकाणी माल हाताळणी, साठवणूक इत्यादी करिता आधुनिक सुविधा व आनुषंगिक व्यवस्था असणार आहे.

वाढवण बंदर प्रकल्पाला आवश्यक त्या सर्व परवानग्या प्राप्त होऊन, दि. ३०/८/२०२४ रोजी मा. पंतप्रधान महोदयांच्या हस्ते वाढवण बंदर प्रकल्पाचा पायाभरणी समारंभ संपन्न झाला आहे. वाढवण पोर्ट प्रोजेक्ट लि. यांनी वाढवण बंदर प्रकल्पाच्या Reclamation and Shore Protection Work या कामासाठी रु. १७०० कोटी खर्चाच्या कामाची निविदा काढली आहे.

वाढवण बंदर प्रकल्पामुळे राज्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर आर्थिक विकासाला चालना मिळणार आहे. तसेच, खूप मोठ्या प्रमाणावर प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष रोजगाराच्या संधी निर्माण होणार आहेत. या परिसरामध्ये राहणारे व मत्स्यव्यवसाय करणारे व या व्यवसायाशी संबंधित सर्व घटकांचे पुनर्वसन तसेच त्यांना योग्य तो मोबदला देण्यात येणार आहे. याव्यतिरिक्त, कौशल्य विकास कार्यक्रम राबविण्यात येवून रोजगाराच्या नवीन संधी निर्माण करण्यासाठी प्रयत्न राहणार आहे.

मुंबई बंदर - मुंबईच्या उत्तरेस सुमारे १२० कि.मी. अंतरावर पालघर जिल्ह्यात सातपाटी नजीक मौजे मुंबई येथे बंदर प्रकल्प उभारण्यासाठी मे. जेएसडब्ल्यू इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. यांना मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेअंती महाराष्ट्र सागरी मंडळाने दि. ८/१०/२०२४ रोजी इरादापत्र दिले आहे. या प्रकल्पामध्ये अंदाजे रु. ४२५९ कोटी इतकी गुंतवणूक अपेक्षित असून सन २०३० पर्यंत हा प्रकल्प कार्यान्वित होणे अपेक्षित आहे. या प्रकल्पाची क्षमता वार्षिक २४ दशलक्ष टन इतकी असेल. सध्या या प्रकल्पाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यासाठी जेएसडब्ल्यू इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. यांनी आवश्यक ते अभ्यास/ सर्वेक्षणे इत्यादी बाबी हाती घेतल्या आहेत.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील विजयदुर्ग आणि रत्नागिरी जिल्ह्यातील गणेशगुळे येथे बंदर प्रकल्प निर्मितीसाठी क्रिशील या सल्लागार संस्थेमार्फत अभ्यास करण्यात येत आहे. हा अभ्यास पूर्ण झाल्यानंतर महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांच्याशी समन्वय साधून बंदर विकासासाठी विकसक कंपनीची निवड करण्यासाठी निविदा प्रक्रिया अवलंबिण्याचे नियोजित आहे, जेणेकरून औद्योगिक व बंदर विकास यांची सांगड घालणे शक्य होईल.

खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाने बंदरांचा विकास करण्यासंदर्भात “बंदर विकास धोरण” शासनाने सन १९९६ मध्ये जाहीर केले. त्यानंतर बंदर क्षेत्रामध्ये त्या-त्या वेळची परिस्थिती, या क्षेत्राशी संबंधित घटकांच्या शासनाकडून असलेल्या अपेक्षा व मागण्या तसेच शासनाकडून बंदरे क्षेत्राला चालना देण्याची गरज या बाबी ध्यानात घेऊन धोरणामध्ये वेळोवेळी म्हणजे सन २०००, २००२, २०१० आणि २०१६ मध्ये सुधारणा करण्यात आल्या. बंदर विकास धोरण-२०१६ यामध्ये शासनाने १९ जुलै २०१९ च्या शासन निर्णयाद्वारे त्यामध्ये आणखी सुधारणा करण्यात आल्या होत्या.

महाराष्ट्र सागरी विकास धोरण-२०२३ :- महाराष्ट्र सागरी बंदर विकास धोरण-२०१६ ची मुदत पाच वर्षांची होती. हा कालावधी संपुष्टात आल्याने बंदरे क्षेत्रातील बाजारपेठांची स्थिती इतर किनारी राज्यांची धोरणे, आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील निकष या सर्व बाबी विचारात घेऊन, नवीन बंदर विकास धोरण तयार करण्याचे निर्देश शासनाने दिले होते. त्यानुसार देशातील मोठी बंदरे व इतर किनारी राज्यांची बंदरे विषयक धोरणे यांचा अभ्यास करून, तसेच बंदरे क्षेत्राशी संबंधित विविध घटकांशी विचारविनिमय करून नवीन बंदर विकास धोरणाचा मसुदा शासनास सादर करण्यात आला. या धोरणास मंत्रिमंडळाने दिनांक २७ जुलै २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता दिली आणि शासन गृह विभाग निर्णय, दिनांक १८ ऑगस्ट २०२३ अन्वये नवीन बंदर विकास धोरण महाराष्ट्र सागरी विकास धोरण-२०२३ या नावाने निर्गमित करण्यात आले आहे.

या नवीन धोरणाची वैशिष्ट्ये अशी आहेत की, औद्योगिक विकास आणि बंदर विकास हे एकमेकांना परस्परपूरक ठरावेत याकरिता महाराष्ट्र बंदर विकास धोरण-२०२३ हे राज्याच्या औद्योगिक धोरणाशी सुसंगत ठेवण्यात आले आहे. त्यामध्ये बंदरांचे वर्गीकरण लघु, मध्यम, लहान, मोठे व विशाल असे करण्यात आले असून बंदरांच्या कराराचा कालावधी ९० वर्षे इतका करण्यात आला आहे. या धोरणांतर्गत जाहीर करण्यात आलेल्या सवलती या नवीन प्रकल्पांबरोबरच अस्तित्वातील बंदर प्रकल्पांनासुद्धा त्यांच्या विस्ताराच्या कामासाठी लागू राहतील. प्रवासी जलवाहतूक व किनारी पर्यटनाला चालना देण्यासाठी प्रवासी कर, बंदर कर यामधून सूट देण्यात आली आहे. याशिवाय शिपयार्ड प्रकल्प, कृष शिपिंग, कौशल्य विकास, मालमत्ता मुद्रीकरण, बंदरांसाठी हरित उपाययोजना इत्यादी बाबींचासुद्धा समावेश या धोरणात करण्यात आला आहे.

केंद्र शासनाच्या बंदरे, नौवहन व जलमार्ग मंत्रालयाने (Ministry of Ports, Shipping and Waterways) बंदरांकरिता रस्ते व रेल्वे जोडणी उपलब्ध करून देण्यासंदर्भात प्रकल्प सादर करण्याचे निर्देश सर्व किनारी राज्ये व मोठ्या बंदरांना दिले होते. त्यानुसार राज्याच्या किनारपट्टीवरील बंदरांना रस्ते व रेल्वे जोडणी उपलब्ध करून देण्याकरिता रस्ते जोडणीचे १७ प्रकल्प आणि रेल्वे जोडणीचे १२ प्रकल्प असे एकूण २९ प्रकल्प अध्यक्ष, जेएनपीए यांच्या अध्यक्षतेखालील मल्टिमोडल कमिटीकडे मान्यतेसाठी सादर करण्यात आले होते. त्यानंतर मल्टिमोडल कमिटीने सादर प्रकल्प MoPSW यांच्याकडे मान्यतेसाठी पाठविले होते. केंद्र शासनाच्या Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) यांनी MoPSW, रस्ते वाहतूक मंत्रालय (Ministry of Road Transport and Highways) आणि रेल्वे मंत्रालय (Ministry of Railways) यांच्याशी समन्वय साधून तयार करण्यात आलेला Comprehensive Port Connectivity Plan ला कॅबिनेट सचिवालयाने दिनांक १९ सप्टेंबर २०२२ अन्वये मान्यता दिली. सादर प्लॅनमध्ये महाराष्ट्र राज्याकरिताचे उपरोल्लिखित रस्ते व रेल्वे जोडणीचे मिळून २९ प्रकल्पांचा समावेश करण्यात आला आहे. केंद्र शासनाने रस्ते प्रकल्पांचा अभ्यास करण्यासाठी भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण आणि रेल्वे प्रकल्पांसाठी रेल्वे मंत्रालयावर जबाबदारी सोपविली आहे.

बंदरे क्षेत्राच्या विकासासाठी सातत्याने केलेल्या नियोजनबद्ध प्रयत्नांचे फलित म्हणून लहान बंदरांमधून हाताळण्यात येत असलेल्या मालहाताळणीमध्ये मागील ५ वर्षांत सुमारे ७० % इतकी वाढ झालेली आहे. राज्यातील लहान बंदरांमधून सन २०२१-२०२२ मध्ये हाताळण्यात आलेल्या ५२.४७ दशलक्ष टन इतका माल हाताळणीच्या तुलनेत सन २०२३-२०२४ मध्ये ७६.८७ दशलक्ष टन इतका विक्रमी माल हाताळणी झाली आहे. राज्याच्या आर्थिक-सामाजिक विकासात बंदर क्षेत्राचे महत्त्वपूर्ण योगदान लक्षात घेता, ह्या क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी लक्ष केंद्रीत करण्यात आले असून सर्वतोपरी प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

३.६ एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणपूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प

उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित “महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणपूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प” दिनांक ५ मार्च २०२० रोजी मा. मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये मंजूर करण्यात आला व त्या अनुषंगाने दिनांक २६ मार्च २०२० रोजी संदर्भिय शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला.

एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित “महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणापूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प” हा नवीन कर्ज प्रस्तावंतर्गत करारनामा सांक्षारिकित झाल्यापासून ५ वर्षे कालावधीत राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

- (१) एडीबीचा कर्ज हिस्सा रुपये ४०५.४० कोटी
- (२) राज्य शासनाचा हिस्सा रुपये १७३.७४ कोटी
- (३) खाजगी क्षेत्राचा हिस्सा रुपये ६४.३५ कोटी

उक्त शासन निर्णय संकीर्ण ०३२३/प्र.क्र.२३/बंदरे - २ (परिशिष्ट- १) द्वारे यापुर्वी अस्तित्वात असलेला लेखाशिर्ष क्र. ६७११-००१५ हा बंद करून त्याऐवजी नव्याने उपलब्ध झालेला लेखाशिर्ष क्र. २७११-०९७६ अंमलात आणला जाईल. तसेच जुन्या लेखाशिर्षाखालील उपलब्ध असलेला निधी सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरिता नव्या लेखाशिर्षाखाली पुरवणी मागणीद्वारे उपलब्ध करून दिला जाईल.

महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून राबविण्यात येणाऱ्या आशियाई विकास बँक अर्थसहाय्यित “महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणपूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प” करिता (सहायक अनुदाने लेखाशिर्ष क्र. २७११-०९२२) करिता शासन निर्णय क्र. बीजीटी-०१२४/प्र.क्र.२०/ बंदरे-२, दिनांक १४ फेब्रुवारी २०२४ (परिशिष्ट-२) अन्वये सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षामध्ये अर्थसंकल्पीत करण्यात आलेल्या रु. १२ कोटी निधिपैकी रुपये २.४० कोटी इतका निधी प्रशासकीय कामांसाठी खर्च करण्यास मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांना मान्यता दिली आहे. व (कर्जे व आगाऊ रक्कम-लेखाशिर्ष क्र. ६७११-००१५) अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पीत निधी रुपये २८ कोटी प्रस्तावित होता परंतु प्राप्त निधी निरंक होता.

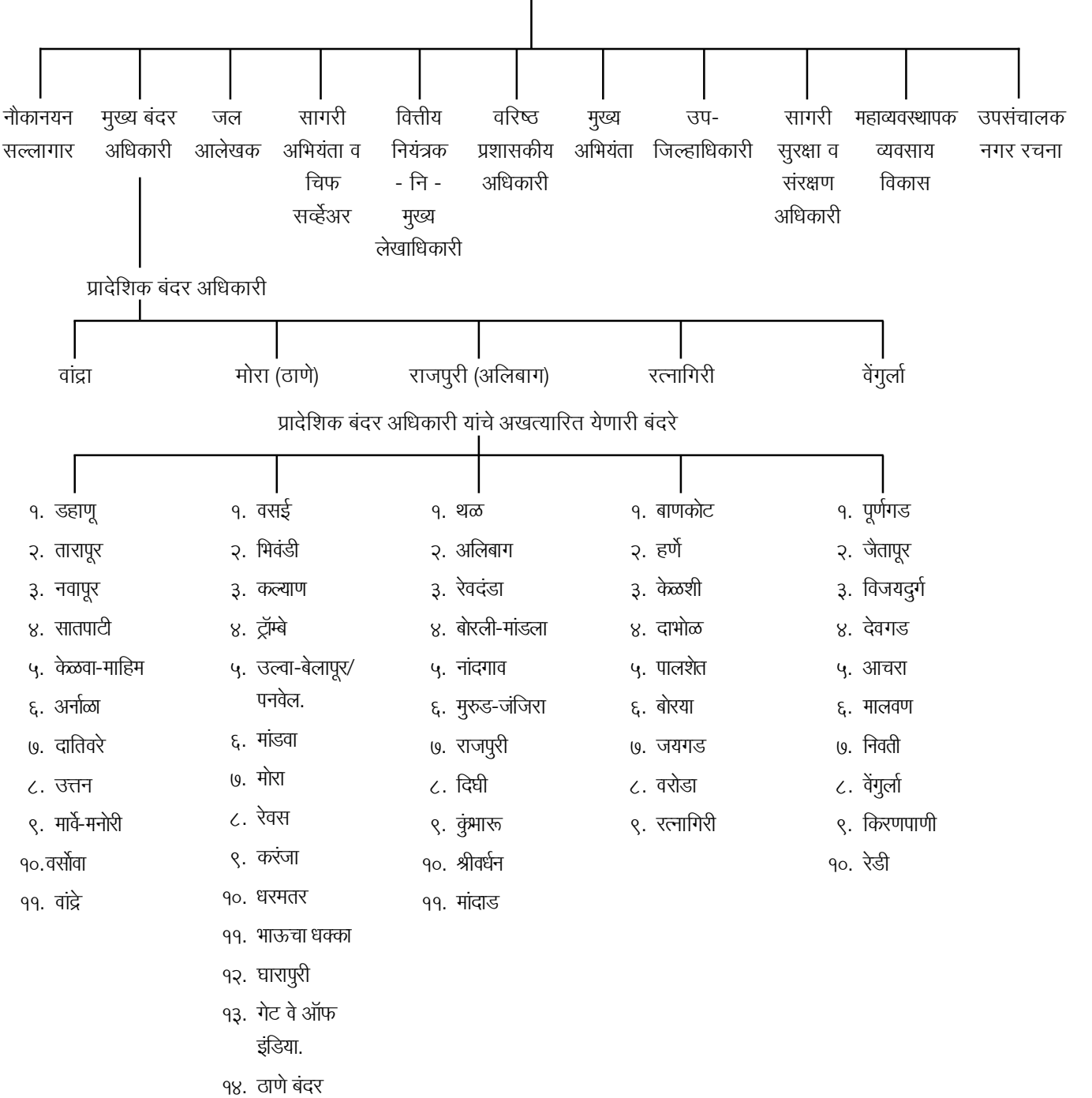
सन २०२४-२५ साठी लेखाशिर्ष २७११-०९२२ अंतर्गत अर्थसंकल्पीत निधी रुपये ६ कोटी व लेखाशिर्ष २७११ ०९७६ अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पीत निधी रुपये २१ कोटी प्रस्तावित आहे.

सन २०२५-२६ साठी लेखाशिर्ष २७११-०९२२ अंतर्गत अर्थसंकल्पीत निधी रुपये १० कोटी व लेखाशिर्ष २७११ ०९७६ अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पीत निधी रुपये १०० कोटी प्रस्तावित आहे.

विभागीय संरचना

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

मुख्य कार्यकारी अधिकारी

(२) वित्तीय आवश्यकता

३०५१ बंदरे व दीपगृहे (क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील

(II) Financial Requirements

विवरणपत्र 'अ'

अ. क्र. Sr. No.	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actual 2023-2024	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025
1	2	3	4
१	बांधकाम व दुरुस्ती--		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
२	बंदर व्यवस्थापन--		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
३	गाळ उपसणे व सर्वेक्षण		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
४	निलंबन--		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
५	इतर खर्च--		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
	गृह विभाग मागणी क्र. बी-७ प्रशि-३०५१ बंदरे व दीपगृहे	...	
६	१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान		
(०१)	महाराष्ट्र सागरी मंडळास सहायक अनुदान		
(००)	(०३) जेष्टीच्या बांधकामाकरिता केंद्राचे अर्थसहाय्य (सागरमाला) (राज्य हिस्सा ५० टक्के) (कार्यक्रम)		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	4550000
	एकूण	...	4550000
		3205573	4550000
	एकूण	3205573	4550000

(C) Performance Budget in Details**Statement 'A'**

(रुपये हजारत / Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 5	अर्थसंकल्पीय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 6	Programme
		1 Construction and Repairs–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		2 Ports Management–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		3 Dredging and Surveying–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		4 Suspense–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		5 Other Expenditure
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		Home Department Demand No. B-7 MH 3051 Port and Light Houses
		6 190 Assistance to Public Sector and other undertakings–
		(1) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board–3051
		(00) (03) Central assistance for con- struction of Jetty (Sagarmala) (50 % State share) (Scheme)
–	–	Committed Expenditure
5070000	4340000	Scheme Expenditure
5070000	4340000	Total

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील
विवरणपत्र 'अ'--चालू

1	2	3	4
	गृह विभाग मागणी बी-३ प्रशि--३०५६		
७	संचालक व प्रशासन-- १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील आणि इतर उपक्रमांना सहाय्य महाराष्ट्र सागरी मंडळास सहाय्यक अनुदान-- अनिवार्य खर्च ...	—	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च ...	6000	20000
	एकूण ...	6000	20000
८	सागरी धूपप्रतिबंधक बांधकामे-- अनिवार्य खर्च ...	—	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च ... (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना)	—	—
	एकूण ...	—	—
९	इतर लहान बंदरे-- अनिवार्य खर्च ...	—	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च ...	—	—
	एकूण ...	—	—
१०	इतर खर्च (देशांतर्गत व जल- परिवहनाचा विकास) अनिवार्य खर्च ...	—	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च ...	—	—
	एकूण ...	—	—
	गृह विभाग मागणी बी-८ २७११		
११	१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील आणि इतर उपक्रमांना सहाय्य		
(००)	(०१) आशियाई विकास बँक अर्थसहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम (२७११०९२२) ३१ सहाय्यक अनुदान (वेतनेतर) कार्यक्रमांवरील खर्च ...	24000	270000
(००)	(०२) सागरी धूप प्रतिबंधक बांधकामे (२७११०९३१) ३१ सहाय्यक अनुदान (वेतनेतर) ...	—	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च ...	—	—
	एकूण (०२) १९०, सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमांना सहाय्य ...	24000	270000
२७११	पूर नियंत्रण एकूण दत्तमत ...	24000	270000

(C) Performance Budget in details
Statement 'A'—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

5	6	2
		Home Department Demand No. B-3 MH-3056
		7 Direction and Administration— 190 Assistance to Public Sector and other undertakings— (01) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board—
—	—	Committed Expenditure
8000	100000	Scheme Expenditure
8000	100000	Total
		8 Anti-Sea Erosion—
—	—	Committed Expenditure
—	—	Scheme Expenditure (Schemes in the Five Year Plan)
—	—	Total
		9 Other Small Ports—
—	—	Committed Expenditure
—	—	Scheme Expenditure
—	—	Total
		10 Other Expenditure (Development of Inland Water Transport).
—	—	Committed Expenditure
—	—	Scheme Expenditure
—	—	Total
		Home Department Demand No. B-8 2711
		11 190 Assistance to Public Sector and Other Undertaking— (00) (01) Asian Development Bank assisted Sustainable Coastal Protection and Management Investment Programme (27110222)
270000	400000	Voted 31. Grant-in-Aid (Non-Salary) Scheme Expenditure
		(00) (02) Construction of Anti Sea Erosion Bunds (27110931)
—	—	Voted 31. Grant-in-Aid (Non-Salary) Scheme Expenditure
270000	400000	Total (02) 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings
270000	400000	Voted Total 2711 Flood Control

(२) वित्तीय आवश्यकता

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील

(II) Financial Requirements

विवरणपत्र 'अ'--चालू

1	2	3	4
	गृह विभाग मागणी बी--१२		
१२ (००)	१९० सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमासाठी कर्ज		
(००)			
(००) (०१)	आशियाई विकास बँक अर्थ साहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम (६७११ ००१५)		
५५	कर्जे व अग्रिमे	...	—
एकूण (०२) १९०,	सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमांनासाठी कर्जे	...	—
६७११	पूर नियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज एकूण दत्तमत	...	—

टीप : महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या स्थापनेमुळे योजनेतर व योजनांतर्गत शीर्षाखाली मुख्य लेखाशीर्ष ३०५१--बंदरे व दीपगृहे व ३०५६ अंतर्गत जलवाहतूक या खाली १९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य, महाराष्ट्र सागरी मंडळास सहायक अनुदान या शीर्षाखाली तरतूद मंजूर करण्यात येत आहे.

*महाराष्ट्र सागरी मंडळाचे महसुली जमा रकमा व योजनेतर खर्च लक्षात घेऊन योजनेतर खर्चापेक्षा, महसुली उत्पन्न अधिक असल्याने योजनेतर तरतूद शासनाकडून करण्यात आलेली नाही.

(C) Performance Budget in detailsStatement 'A'—*contd.*

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

5	6	
		Home Department Demand No. B-12
		(00) 190 Loans to Public Sector and Other Undertakings—
		(00)
		(00) (01) Asian Development Bank assisted Sustainable Coastal Protection and Management Investment Programme (6711 0015)
—	—	55 Loans and Advances
—	—	Total (02) 190 Loans to Public Sector and Other
—	—	Voted Total 6711 Loan for Flood Control Project.

Note.— Due to establishment of Maharashtra Maritime Board Provision for Non-Plan and Plan under Head 3051—Ports and Light Houses and Head 3056—Inland Water Transport. 190—Assistance to Public Sector and other undertaking financial assistance to Maharashtra Maritime Board provision made.

*As the revenue collection of Maharashtra Maritime Board is more than Non-Plan expenditure. Hence the provision for Non-Plan expenditure has not been budgeted by Government.

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील
विवरणपत्र 'ब'

कार्यक्रम क्रमांक Programme No.	तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actual 2023-2024	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025
1	2	3	4
	३०५१--बंदरे आणि दीपगृहे--		
१	बांधकाम व दुरुस्ती ...	—	—
२	बंदर व्यवस्थापन ...	—	—
३	गाळ उपसणे व सर्वेक्षण ...	—	—
४	इतर खर्च--निलंबन ...	—	—
५	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान म. सा. मं. साहाय्यक अनुदान (योजनेतर) (३०५१०६९७)	—	—
६	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र आणि इतर— उपक्रमांना सहाय्य	—	—
७	इतर खर्च विनियमन व निरीक्षण ...	—	—
	एकूण ...	—	—
	३०५६--अंतर्गत जलवाहतक		
८	संचालन व प्रशासन ...	—	—
	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान म. सा. मं. सहाय्यक अनुदान (योजनेतर) (३०५६००४६)	—	—
	एकूण ...	—	—
९	४७११--पूरनियंत्रण प्रकल्प (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना) सागरी धूपप्रतिबंधक बांधकाम ...	—	—
	एकूण ...	—	—
१०	३०५१--बंदरे आणि दीपगृहे यावरील भांडवली खर्च १९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना सहाय्यक अनुदान म. सा. मं. ३१-सहाय्यक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च)	3205573	4550000
	एकूण ...	3205573	4550000

(C) Performance Budget of Major head programme in details
Statement 'B'

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025	अर्थसंकल्पीय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026	Programme
5	6	2
		<i>3051-Ports and Light Houses-</i>
-	-	(1) Construction and Repairs
-	-	(2) Ports Management
-	-	(3) Dredging and Surveying
-	-	(4) Other Expenditure (Suspense)
-	-	(5) 190-Assistance to Public Sector and Other undertak- ing. Grant-in-Aid to M. M. B. (Non-Plan)(30510697)
-	-	(6) 190-Assistance to public sector and other undertakings.
-	-	(7) Other Expenditure Regula- tion and Inspection.
-	-	Total
		<i>3056-Inland Water Transport-</i>
-	-	(8) Direction and Administration 190-Assistance to Public Sector and Other undertak- ings. Grant-in-Aid to M. M. B. (Non-Plan)(30560046)
-	-	Total
		<i>4711-Capital outlay on Flood Control Projects-</i> (Scheme in Five Year Plan)
-	-	(9) Anti-Sea Erosion
-	-	Total
		<i>3051-Capital outlay on Ports and Light Houses-</i>
5070000	4340000	(10) 190-Assistance to Public Sector and other undertak- ings. Grant-in-Aid to M. M. B. (Minor Port Development) (Scheme Expenditure)
5070000	4340000	Total

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील
विवरणपत्र 'ब'

कार्यक्रम क्रमांक Programme No.	तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actual 2023-2024	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025
1	2	3	4
११३०५६--अंतर्गत जलवाहतुकीवरील भांडवली खर्च			
१९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना साहाय्यक अनुदान म. सा. मं. साहाय्य अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (कार्यक्रमांवरील खर्च) (३०५६००५५)		6000	20000
	एकूण ...	6000	20000
	एकूण ...	6000	20000

टीप.-- महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या स्थापनेमुळे योजनेतर व योजनांतर्गत शीर्षाखाली मुख्य लेखाशीर्ष ३०५१--बंदरे व दीपगृहे व ३०५६--अंतर्गत जलवाहतूक या अंतर्गत १९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य, महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान या शीर्षाखाली तरतूद मंजूर करण्यात येत आहे.

(C) Performance Budget of Major head programme in details

Statement 'B'—Contd.

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025	अर्थसंकल्पीय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026	Programme
5	6	2
		<i>3056—Capital outlay on Inland Water Transport—</i>
8000	100000	(11) 190 Assistance to Public Sector and other undertaking. Grant-in-Aid to M. M. B. (Hydrographic Surveys and Investigation) (Scheme Expenditure)(30560055).
8000	100000	Total
8000	100000	Total

Note. —Due to establishment of Maharashtra Maritime Board provision for Non-Plan and Plan, under Head 3051 Ports and Light Houses and Head 3056 Inland Water Transport, 190 Assistance to Public Sector and Other Undertaking Financial Assistance to Maharashtra Maritime Board provision made.

कार्यक्रम

१ बांधकाम व दुरुस्ती

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मुख्य बंदर अधिकारी

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

लहान बांधकामे.--महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर दक्षिणेकडे किरणपाणीपासून उत्तरेला डहाणूपर्यंत एकूण ४८ लहान बंदरे विखुरलेली आहेत. कचेरीची इमारत, प्रवाशांकरिता प्रतीक्षालये, प्रसाधनालये, विजेची संचमांडणी, वादळ पूर्वसूचक दर्शक इत्यादी अनेक बंदरांची मालमत्ता असणारी विभागाची बांधकामे अस्तित्वात असणाऱ्या बांधकामात वेळोवेळी भर व फेरफार करावा लागतो. ही कामे महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या अभियांत्रिकी शाखेकडून व किनारी अभियंता यांचेकडून केली जातात.

जल आलेखक

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

(१) **लहान कामे.**--प्रतिवर्षी हे कार्यालय ४९ लहान बंदरांची, भरती-ओहोटी पुस्तक, सरकारी तसेच ज्यांचा नौकानयनाशी संबंध आहे अशा खाजगी कंपन्यांना संशोधन करणाऱ्या संस्था / व्यक्तींना उपलब्ध करून देण्यात येतात.

(२) **उपकरणे व सयंत्रे.**--जल आलेखन सर्वेक्षणाच्या कामासाठी कार्यालयात सर्वेक्षण नौका, जीपगाड्या, त्यासोबत कमी खोलीमध्ये जलसर्वेक्षणासाठी लहान बोट, सर्वेक्षणाची उपकरणे जसे की, डी.जी.पी.एस., हायपॅक सॉफ्टवेअर, लेवल, इको साउंडर (Heave Compensator) आणि इतर अत्याधुनिक विद्युत उपकरणांची जरूरी असते आणि त्यासाठी आवश्यकतेनुसार अर्थसंकल्पात तरतूद केली जाते.

सागरी अभियंता

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

परिरक्षण व दुरुस्ती.--बंदर संघटनेची सागरी जहाजे ही खास प्रकारची आहेत. ज्या खास कामाकरिता ही जहाजे बनविण्यात आली होती आणि उपयोगात आणली ती म्हणजे--

- (१) गाळ उपसणे व वाहून नेणे.
- (२) नौकानयनाच्या सोयी पुरविणे.
- (३) मालवाहू जहाजे खेचून नेणे आणि
- (४) जलमार्गदर्शनाच्या सुविधा पुरविणे.

या जहाजाचे संपादन, परिरक्षण आणि दुरुस्ती सागरी अभियंता करतात.

सध्या महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे खालील प्रकारची जहाजे आहेत :-

अनु- क्रमांक	जहाजांचा प्रकार	कोणत्या वर्षी बांधले	एकूण संख्या	बांधण्यासाठी आलेला एकूण खर्च	शेरा	
१	२	३	४	५	६	
				रुपये		
१	२०० टनी 'हॉपर बार्ज' (अस्वयंचलित)	...	१९६२	१	३,२९,०००	वापरात आहे.
२	स्पीड बोट	...	२००८	५	६३,००,०००	५ स्पीड बोटींची दुरुस्ती करणे प्रस्तावित आहे.
३	सर्वेक्षण जहाज (सर्व्ह-लॉच) (लवण, मेरू, दिव्यांश)	...	२०१५	३	७,६६,००.०००	वापरात आहे.
४	कटर सक्शन ड्रेजर (स्वामी) (समर्थ)	...	२०१२	२	८,००,००,०००	वापरात आहे.

अनु- क्रमांक	जहाजांचा प्रकार	कोणत्या वर्षी बांधले	एकूण संख्या	बांधण्यासाठी आलेला एकूण खर्च	शेरा
१	२	३	४	५	६
५	स्वयंचलित हॉपर बार्ज (आहारक, बोधी निर्वाण, शून्य)	... २०१४	४	२०,४२,००,०००	वापरात आहे
६	स्पीड बोट (संस्कृती, संयम, अक्षत, आरुषी)	... २०१५	४	६,१५,००,०००	१ स्पीड बोट वापरात आहे व ३ स्पीड बोटींची दुरुस्ती प्रस्तावित आहे.
७	लोखंडी ग्रॅब ड्रेजर 'सागरमंथन'	... २०१८	१	४,९९,५०,२५०	वापरात आहे
८	लोखंडी ग्रॅब ड्रेजर 'निर्मलसागर'	... २०१८	१	४,९९,५०,२५०	वापरात आहे
			एकूण	२१ ५२,८८,२९,५००	

सध्या महाराष्ट्राच्या समुद्र किनाऱ्यावरील बंदरे / खाड्यांत नौकानयन मार्गदर्शनासाठी पालघर, सातपाटी येथे ०१, वसई येथे ०८, मांडवा येथे ०६, मोरा, रायगड येथे ०२, मालवण-०७ असे एकूण २४ बोया टाकण्यात आले आहेत. तसेच सदर बोया टाकण्याचे, काढण्याचे व त्यांच्या परिरक्षणांचे काम सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून करण्यात येते.

तसेच महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या अखत्यारीतील बंदरांमध्ये नौकानयन मार्गदर्शनाकरिता सौर ऊर्जेवर चालणारे दीपगृह बसविण्यात आलेले आहेत. पालघर-१३, ठाणे-०४, मुंबई-०७, रायगड-०३, रत्नागिरी-१४ व सिंधुदुर्ग-०८ असे एकूण ४९ दीपगृह बसविण्यात आलेले आहेत. सदर दीपगृहांचे परिरक्षण व दुरुस्तीची कामे सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून करण्यात येते.

वादळामुळे किनाऱ्यावर होणारे नुकसान टाळण्यासाठी वादळसूचक दर्शक किनाऱ्यांवर बसविण्यात आले आहेत. सध्या ३३ वादळसूचक बावटे महाराष्ट्राच्या समुद्र किनारपट्टीवर कार्यरत असून ह्या वादळसूचक बावट्यांचे दुरुस्ती देखभाल परिरक्षण आणि त्यांची उभारणी व त्यांना लागणारे भांडार साहित्य ही सर्व कामे सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून केली जातात.

वादळसूचक बावट्यांची जिल्हानिहाय माहिती खालीलप्रमाणे :-

- (१) पालघर — तारापूर, सातपाटी, केळवा माहिम, दातिवरे, वसई-०५.
- (२) ठाणे — उत्तन, ठाणे-०२.
- (३) रायगड — मोरा, करंजा, रेवस, मांडवा, अलिबाग, रेवदंडा, राजपुरी, मुरुड, श्रीवर्धन-०९.
- (४) रत्नागिरी — हर्णे, दाभोळ, बाणकोट, रत्नागिरी, पूर्णगड, जैतापूर, तिवरी वरोडा-०७.
- (५) सिंधुदुर्ग — विजयदुर्ग, आचरा, मालवण, निवती, रेडी, किरणपाणी-०६.
- (६) मुंबई — वर्सावा, बांद्रा, मार्वे, ट्रॉम्बे-०४.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

तक्ता १

(II) Financial Requirements

तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actual 2023-2024	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025
1	2	3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
१०१-बांधकाम व दुरुस्ती ...	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
बांधकामे व दुरुस्ती		
(१) लहान बांधकामे		
लहान मूळ बांधकामे--स्थापत्य बांधकामे	—	—
लहान मूळ बांधकामे--बंदर बांधकामे	—	—
लहान मूळ बांधकामे--जल आलेखन बांधकामे	—	—
लहान मूळ बांधकामे--सागरी अभियांत्रिकी बांधकामे	—	—
लहान मूळ बांधकामे--अंतर्गत जलवाहतूक बांधकामे	—	—
एकूण (१) ...	—	—
(२) परिरक्षण व दुरुस्ती--		
स्थापत्य बांधकामाचे परिरक्षण व दुरुस्ती	—	—
सागरी जलयानांचे परिरक्षण व दुरुस्ती	—	—
वाहनांचे परिरक्षण व दुरुस्ती...	—	—
वाहनांचे परिरक्षण व दुरुस्ती, नाशिक	—	—
एकूण (२) ...	—	—
(३) हत्यारे व संयंत्रे--		
किनारी अभियंत्यासाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
जल आलेखक यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
मुख्य बंदरे अधिकारी यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
सागरी अभियंता यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
संचालक, अंतर्गत जल वाहतूक यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
एकूण (३) ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१ ...	3205573	4550000
एकूण (क) स्थूल ...	3205573	4550000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	3205573	4550000

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026	Particulars
4	5	2
—	—	<i>A. Activity Classification—</i>
—	—	101—Construction and Repairs
—	—	Total 'A'
—	—	<i>B. Objectwise Classification—</i>
—	—	Construction and Repairs—
—	—	(1) Minor Works—
—	—	Minor Original Works—Civil Works.
—	—	Minor Original Works—Port Works.
—	—	Minor Original Works—Hydrographic Works.
—	—	Minor Original Works—Marine Engineering Works.
—	—	Minor Original Works—Inland Water Transport Works.
—	—	Total (1)
—	—	(2) Maintenance and Repairs—
—	—	Maintenance and Repairs of Civil Works.
—	—	Maintenance and Repairs to Marine Crafts.
—	—	Maintenance and Repairs to Vehicle.
—	—	M. R. Nashik.
—	—	Total (2)
—	—	(3) Tools and Plants—
—	—	Tools and Plants for Coastal Engineer.
—	—	Tools and Plants for Hydrographer
—	—	Tools and Plants for Chief Ports Officer.
—	—	Tools and Plants for Marine Engineer.
—	—	Tools and Plants for Director of Inland Water Transport.
—	—	Total (3)
—	—	Total—'B' Gross
—	—	Deduct—Recoveries
—	—	Total—'B' Net.
5070000	4340000	<i>C. Source of Finance—</i>
5070000	4340000	Demand No. 7 Major Head
—	—	B-7 3051
—	—	Total 'C' Gross
5070000	4340000	Deduct—Recoveries
—	—	Total 'C' Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

(3) Summary of Programme workload and explanation of financial requirements.

महाराष्ट्र राज्याच्या पश्चिम किनारपट्टीवरील एकूण ४९ ठिकाणांची भरती-ओहोटी दरवर्षी पुस्तिका तयार करण्यात येते

Annual Tide Table predicting tides fro 49 locations lying on the West Coast of Maharashtra is prepared every year.

तक्ता २ Table 2

दुरुस्ती व देखभाल यांची प्रास्ताविक प्रगती दर्शविणारा तक्ता (सागरी अभियंता)

Chart showing an intial Progress of Maintainance and Repairs (Marine Engineer)

अ.क्र. Sr.No.	नाव Name	वर्ष Year	एकूण Total	वापरात असलेली Used	मोठी दुरुस्ती Major repair	किरकोळ दुरुस्ती Minor repair	दुरुस्तीच्या पलीकडे Beyond to repair	मोठ्या दुरुस्त्या Major repair	किरकोळ दुरुस्त्या व देखभाल Minor repairs and maintainance	एकूण खर्च (रु. हजारांत) Total expenditure (Rs. in thousand)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
(१)	जहाजे ...	2023-2024	21	21	—	—	—	—	—	—
		2024-2025	21	21	—	—	—	—	—	—
		2025-2026	21	21	—	—	—	—	—	—
(२)	नौकानयनाची साधने.	2023-2024	96	96	—	—	—	—	—	—
		2024-2025	95	95	—	—	—	—	—	—
		2025-2026	106	106	—	—	—	—	—	—

कार्यक्रम २**बंदर व्यवस्थापन****प्रस्तावनात्मक टिप्पणी****मुख्य कार्यकारी अधिकारी****महाराष्ट्र सागरी मंडळ**

मुख्य बंदर अधिकारी--भारतीय बंदर कायदा, १९०८ (इंडियन पोर्ट्स ॲक्ट, १९०८) आणि महाराष्ट्र सागरी मंडळ, ॲक्ट १९९६ च्या अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याच्या अधिपत्याखाली बंदराचा कारभार चालविण्यासाठी व अंतर्गत जलवाहतुकीचा विकास यासाठी निरनिराळ्या प्रकारची पदे शासनाने मंजूर केली आहेत. महाराष्ट्र सागरी मंडळाचे स्थापनेनंतर सदर पदे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे वर्ग झाली आहेत. शासनाकडून योजनेतर अनुदान प्राप्त होत नसल्यामुळे सन १९९८-९९ पासून बोर्डाचे महसुली उत्पन्नातून वरील शीर्षाखाली ह्या पदावरील कर्मचाऱ्यांचे वेतन व इतर पूरक भत्ते यासाठी खर्च केला जातो.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
१०२--बंदर व्यवस्थापन ...	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(१) मुख्य बंदरे अधिकारी--		
वेतन ...	—	—
मजुरी ...	—	—
प्रवास खर्च ...	—	—
कार्यालयीन खर्च ...	—	—
इतर खर्च ...	—	—
पेट्रोल, तेल व इंधन ...	—	—
भाडेपट्टी इत्यादी ...	—	—
कपडे, तंबू व भांडार ...	—	—
एकूण (१) ...	—	—
१०२ (ब) किनारा अभियंता (३०५१०१५१)		
०१ वेतन ...	—	—
०३ प्रवास खर्च ...	—	—
०५ कार्यालयीन खर्च ...	—	—
०७ भाडेपट्टी इत्यादी ...	—	—
०८ प्रकाशन ...	—	—
०९ जाहिरात विक्री इत्यादी ...	—	—
१२ व्यावसायिक सेवा ...	—	—
२० इतर खर्च ...	—	—
३२ यंत्रे सामग्री व साधन सामग्री.	—	—
एकूण (२) ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष	—	—
बी ७ ३०५१ ...	3205573	4550000
एकूण (क) स्थूल ...	3205573	4550000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	3205573	4550000

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्पीय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. <i>Activity classification –</i>
–	–	102–Ports Management
–	–	Total –‘A’
		B. <i>Objectwise Classification–</i>
		102– Ports Management–
		(1) Chief Ports Officer–
–	–	Salaries
–	–	Wages
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Other Expenditure
–	–	P. O. L.
–	–	Rent, Rates etc.
–	–	Clothing, Tents and Stores.
–	–	Total (1)
		102 (b) Coastal Engineer (30510151)
–	–	Salaries
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Rent, Rates etc.
–	–	Publication
–	–	Advertising, Sale, etc.
–	–	Professional Services
–	–	Other Charges
–	–	Machinery Equipment
–	–	Total (2)
–	–	Total ‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
–	–	Total ‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance–</i>
–	–	Demand No. Major Head
5070000	4340000	B–7 3051
5070000	4340000	Total ‘C’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
5070000	4340000	Total ‘C’ Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण
Programme work- load Summary and explanation of financial requirements

तक्ता २ TABLE-II

अनु- क्रमांक Sr. No.	कार्यालय Office	कार्यालय प्रमुख Head of Office	प्रमुखशिवाय इतर कर्मचाऱ्यांची संख्या No. of Staff excluding head of office	कार्यालय 4	अखत्यारीत असलेल्या बंदरांची नावे Name of the ports in the jurisdiction	5	6
१	बांद्रा बंदर समूह Bandra Ports Group.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	३७	डहानू Dahanu	नौकानयनासाठी उपलब्ध केलेल्या सोयींचा तपशील Details of Navigational Aids		
				तारापूर Tarapur	(१) विद्युत दीपगृह--डहानू दिवा दांडी सौर ऊर्जा (केंद्र शासनाचा), (२) झाई येथील सौर ऊर्जा दीपगृह. (1) Light House at Dahanu-Diva Dandi on Solar System, (2) Light House of Zai.		
				नवापूर Nawapur	(१) दीपगृह धीवली (केंद्र शासनाचा) (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House of Dhivali (Central Government) (2) Storm Warning Signal.		
				सातपाटी Satpati	(१) दीपगृह, (1) Light house, (१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) पाण्यातील खडक दर्शविणारे एकूण ३ सोलर सिस्टीम कार्यान्वित असलेला मार्गदर्शक दिवा, (३) तरंगता बोया वरील सोलर लाईट, (४) दीपगृह (केंद्र शासनाचा). (1) Storm Warning Signal, (2) 3 Nos. of Rock Marking Light Operating on Solar System, (3) Floating Buoy Operating on Solar System, (4) Light House (Central Government).		
				केळवा माहीम Kelwa-Mahim	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक (1) Storm Warning Signal.		

दातिवरे			(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) दीपगृह दातिवरे, एडवण-०१, एडवण-०२ व एडवण-०३. Datiware (1) Storm Warning Signal, (2) Light House Datiware, Edwan-01, Edwan-02 and Edwan-03.
अर्नाळा			(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक (केंद्र शासनाचा), (२) सौर ऊर्जेवर चालणारा दीपस्तंभ. (1) Storm Warning Signal (Central Govt.), (2) Light House on Solar System.
उत्तन			(१) डोंगरी येथील सोलर दीपगृह, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (३) घोडा खुटा खडकावरील सोलर दिवा, (४) वाशी घोडा सोलर दीपगृह, (५) गोरई येथे ३ सौर ऊर्जेवर चालणारे दीपस्तंभ. (1) Solar Light house at Dongri, (2) Storm Warning Signal, (3) Signal Light at Ghoda Khuta Rock on Solar System, (4) Signal Light at Vashi Rock on Solar System, (5) 3 Light house on Solar System at Gorai.
मार्वे मनोरी			(१) वादळपूर्व सूचनादर्शक. (1) Storm Warning Signal.
वर्सोवा			(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) सौर उर्जेचा मार्गदर्शक दिवा ०३-वर्सोवा, भाटी व अंबू बेट. (1) Storm Warning Signal, (2)03 Nos. Light House at Versova, Ambu Island and Bhati on Solar System.
बांद्रा			(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) उरेशी बिकन येथील सौरऊर्जा दीप. (1) Storm Warning Signal, (2) Ureshi Beacon Light on Solar System.
वसई	६३		(१) बंदर दीप, (२) बेकन दीप, (३) वादळ सूचक स्तंभ. (1) Bundar Light, (2) Beacon Light, (3) Storm Warning Signal.
भिवंडी			(१) निरंक (1) Nil.
कल्याण			निरंक. Nil.
ठाणे			(१) वादळ सूचक स्तंभ (1) Storm Warning Signal.
तुर्भे			(१) वादळ सूचक स्तंभ. (1) Storm Warning Signal.
पनवेल			(१) निरंक (1) Nil.
२ मोरा बंदर समूह		प्रादेशिक बंदर अधिकारी	
Mora Ports		Regional Port Officer	
Group.			

तक्ता २--चालू Table-2--conid.

1	2	3	4	5	6
	मोरा				(१) वादळ सूचक बावटा स्तंभ, (२) तरंगत्या बॉयवरील सौर दिवे-०२. (1) Storm Warning Signal Mast, (2) Solar Lighted buoy-02.
	Mora				
	मांडवा				(१) वादळ सूचक बावटा स्तंभ, (२) तरंगत्या बॉयवरील सौर दिवे-०६. (1) Storm Warning Signal Mast, (2) Solar Lighted buoy-06.
	Mandwa				
	रेवस				(१) वादळ सूचक स्तंभ (1) Storm Warning Signal.
	Rewas				
	धरमतर				(१) मार्गदर्शक बोया (कंपनीतर्फे) (1) Guide Buoya (From Company)
	Dharamatar				
	करंजा				(१) वादळ सूचक स्तंभ (1) Storm Warning Signal.
	Karanja				
	उल्वा बेलापूर				(१) सौर उर्जेचा दीपस्तंभ (1) Light House on Solar System.
	Ulwa Belapur				
	न. भाऊचा धक्का				(१) मुंबई बंदर विश्वस्त यांचे अधिकारात. (1) Under the Control of Mumbai Port Trust.
	N. Ferrywharf				
	गेट वे ऑफ इंडिया				(१) मुंबई बंदर विश्वस्त यांचे अधिकारात. (1) Under the Control a Mumbai Port Trust.
	Gateway of India				
	घारापुरी				(१) मार्गदर्शक बोया (मुंबई बंदर विश्वस्तांचे तर्फे). (1) Guide Buoya (From MPT).
	Elephanta				
	थळ		१७		निरंक
	Thal				Nil
३	राजपुरी बंदर समूह	प्रादेशिक बंदर अधिकारी			(१) वादळसूचक बावटाकाठी, (२) कुलाबा किल्ल्यातील दीपस्तंभावर सन २०१७ साली सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन दिवा बसविण्यात आलेला आहे.
	Rajpuri Group of Ports	Regional Port Officer			(1) Storm Warning Signal, (2) During the year 2017, Light House Oprating on Solar System at Kolaba Fort.

रेवदंडा Revdanda	(१) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे. (1) Storm Warning Signals.
बोरली-मांडला Borli-Mandla	(१) कोर्लाई किल्ल्यावर केंद्र शासनाचे दीपगृह. (२) बोर्ली-मांडला येथील दीपस्तंभावर सन २०२१ साली सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन दिवा बसविण्यात आलेला आहे. (1) Light House at Korli Fort (Central Govt.), (2) During the year 2017 Light House Operating on Solar System.
नांदगाव Nandgaon	-- -
मुरुड-जंजिरा Murud-Janjira	(१) सन २००८ साली एकदरा दीपस्तंभावर सौर ऊर्जेवर चालणारा दिवा बसविण्यात आला. तसेच सदरहू लाईट हाउस सन २०१८ मध्ये केंद्र शासनाच्या दीपस्तंभ आणि दीपपोत निर्देशालय, मुंबई यांना हस्तांतरित करण्यात आलेला आहे. (२) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे. (1) During the year 2008 Light House Operating on Solar System at Ekdara. In addition, in 2018 the Light House was handed over to Central Government Directorate of Light House and Light Ships, Department, Mumbai. (2) Storm Warning Signal.
राजपुरी Rajpuri	(१) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे. (1) Storm warning Signal
मांदाड Mandad	(१) -- (1) --
कुंभारू Kumbharu	(१) -- (1) --
श्रीवर्धन Shriwardhan	(१) सन २०१८ साली श्रीवर्धन (जिवना) बंदर येथील दीपस्तंभावर सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन दिवा बसविण्यात आलेला आहे, (२) सन २०२२ मध्ये नवीन वादळसूचक बावटा काठी उभारण्यात आली. (1) A new lamp has been installed on Solar Power in 2018 on the Depa-stambha in Shriwardhan (Jivna) Port. (2) During the Year 2022 new Storm Warning Signal Mast erected.
बाणकोट Bankot	(१) सौर ऊर्जेचा दीपस्तंभ, (२) वादळसूचक बावटा स्तंभ. (1) Light Hoase on Solar System, (2) Storm Warning Signal Mast.
केळशी Kelshi	(१) उटंबर येथील बंदर दिवा अस्तित्वात आहे. (1) Bundar light at Uttambar
हर्णे Harnai	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Storm Warning Signal.
दाभोळ Dabhol	(१) अंजनवेल येथील संकेत दीप, (२) वेलदूर येथील संकेत दीप, (३) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Beacon Light at Anjanvel, (2) Beacon light at Veldur, (3) Storm Warning Signal

४ रत्नागिरी बंदर समूह
Ratnagiri Group
of Ports. प्रादेशिक बंदर अधिकारी
Regional Port Officer

70

तक्ता २--चालू Table-2--conid.

1	2	3	4	5	6
५	वेंगुर्ला बंदर समूह Vengurla Group of Ports.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	76	पालशेत Palshet बोर्या Boria जयगड Jaigad वरोडा Varoda रत्नागिरी Ratnagiri विजयदुर्ग Vijaydurg देवगड Deogad आचरा Achara मालवण Malwan निवती Niwati	<p>(१) सौर ऊर्जेवर चालणारा दीपस्तंभ. (1) Light Mast operated on Solar System.</p> <p>(१) सौर ऊर्जेवर चालणारा दीपस्तंभ. (1) Light Mast operated on Solar System.</p> <p>(१) धामणखोल दीपगृह, (२) संकेत दीप, (३) जेष्टीवरील नौकानयन दिवा (हिरवा). (1) Dhanmankhol Light House, (2) Beacon Light, (3) Navigational Light (Green) at Jetty.</p> <p>(१) दीपगृह सौर ऊर्जेवर, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House Solar Powered, (2) Storm warning Signal.</p> <p>(१) रनपार येथील दीपगृह, (२) वादळसूचक बावटा स्तंभ, (३) दोन पारगमन दिवे. (1) Two transit light, (2) Light House (Aga) at Ranpar, (3) Storm Warning Signal.</p> <p>(१) दीपगृह, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House, (2) Storm Warning Signal.</p> <p>(१) दीपगृह (केंद्र शासनाचा) (1) Light House (Central Government).</p> <p>(१) आचरा पॉइंट दीपगृह (केंद्र शासनाचा), (२) वादळ सूचना दर्शक. (1) Achara Point Light House (Central Government), (2) Storm Warning Signal.</p> <p>(१) पारगमन लाईट (हिरवा), (२) पारगमन दिवा (तांबडा), (३) सिंधुदुर्ग किल्ला दीपगृह, (४) वादळ सूचक दर्शक, (५) प्रकाशित बोया-७, (६) चिवला बंदर सोलर लाईट. (1) Transit (Green), (2) Transit Light (Red), (3) Sindhudurg Light House, (4) Storm Warning Singal. (5) Lighted Buoya-7, (6) Chivala Bunder Solar Light.</p> <p>(१) वादळ सूचक दर्शक, (२) नौकानयन दिवा (सोलर) (1) Storm Warning Signal. (2) Navigational Light (Solar).</p>

वेंगुर्ला Vengurla	(१) दीपगृह (केंद्र शासनाचा) (1) Light House (Central Government).
रेडी Redi	(१) वादळ सूचक दर्शक, (२) सौर ऊर्जेचा दीपस्तंभ (1) Storm Warning Signal, (2) Solar Powered Light House.
किरणपानी Kiranpani	(१) वादळ सूचक दर्शक--१ (1) One Storm Warning Signal.
पूर्णगड Purnagad	(१) दीपगृह, (२) वादळ बावटा काठी (1) Light House, (2) Storm Warning Mast.
जैतापूर Jaitapur	(१) दीपगृह (मुसाकाझी), (२) वादळसूचक बावटा स्तंभ (1) Light House (Musakazi), (2) Storm Warning Signal Mast.

तक्ता २ Table-2

अ. क्र. बंदराचे नाव Sr. Name of Port No.	वर्ष Year	जहाजांनी हाताळलेले मालांचे दळणवळण Cargo Traffic handled by vessels			उतारू दळणवळण Passenger Traffic			बंदरात आलेली एकूण जहाजे No. of called ships in Ports	जमा झालेला महसूल रुपयात Revenue Realised in Rs.	दिलेले उतारू परवाने No. of Passenger Licences issued	केलेले बंदर पथ मार्गदर्शन Pilotage performed	केलेली अचानक तपासणी No. of surprise checks carried out	अचानक केलेल्या तपासणीचे परिणाम Result of Surprise checks carried out	
		आयात Import (In tons)	निर्यात Export (In tons)	एकूण Total (In tons)	किनारा Costal	इतर जलमार्ग Other Water Way	एकूण Total							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	डहानू Dahanu	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	13275945	-	-	-	सदर जलमार्गावर पादचारी पुल झाल्यामुळे प्रवासी वाहतूक बंद झालेली आहे.
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	16078	-	-	-	
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	11000000	-	-	-	”
2	तारपूर Tarapur	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	नवापूर Navapur	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	प्रवासी परवाने देण्याची कार्यवाही चालू आहे.
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सातपाटी Satpati	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	149000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	209000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	350000	-	-	-	-

5	केळवा माहिम Kelwa- Mahim	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	5320000	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	15000	-	-	-	-
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	25000	-	-	-	-
6	दातिवरे Datiware	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	154000	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	39000	-	-	-	-
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	90000	-	-	-	-
7	अर्नाळा Arnala	2023-24	-	-	72420	44965	117385	-	-	230198	-	-	-	प्रवासी परवाने देण्याची कार्यवाही चाळू आहे. Notice issued to Unregis- tered boat.
		2024-25	-	-	36344	-	36344	-	-	370000	-	-	-	
		2025-26	-	-	52000	-	52000	-	-	280000	-	-	-	
8	उत्तन Uttan	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	64000	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	54000	-	-	-	-
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	56000	-	-	-	-
9	मार्वे मनोरी Marve Manori	2023-24	-	-	4322240	-	4322240	-	-	12710000	-	-	-	प्रवासी परवाने देण्यात आले.
		2024-25	-	-	3926546	-	3926546	-	-	11312000	-	-	-	
		2025-26	-	-	4734046	-	4734046	-	-	12270000	-	-	-	

तक्ता २--चालू Table-2--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10	वर्सोवा Versova	2023-24	-	-	-	6626800	-	6626800	-	4893000	-	-	-	Passenger traffice control.
		2024-25	-	-	-	5186778	-	5186778	-	4990000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	6800000	-	6800000	-	5130000	-	-	-	”
11	बॉद्रा Bandra	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	3340000	-	-	20	नियमानुरूप दंडात्सक कार्य- वाही केली जाते.
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	2440000	-	-	-	-
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	4086000	-	-	-	”
	एकूण बॉद्रा बंदर समूह Total Bandra	2023-24	-	-	-	11021460	44965	11066425	-	40136143	-	-	20	”
	Group of Ports.	2024-25	-	-	-	9149668	-	9149668	-	19445078	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	11586046	-	11586046	-	33287000	-	-	-	”

12	वसई Vasai	2023-24	3500	-	3500	-	4450	4450	-	4100000	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2024-25	4000	-	4000	-	4900	4900	-	4510000	-	-	
		2025-26	4400	-	4400	-	5390	5390	-	4961000	-	-	
13	भिवंडी Bhiwandi	2023-24	580	-	580	-	-	-	-	100000	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2024-25	700	-	700	-	-	-	-	125000	-	-	
		2025-26	770	-	770	-	-	-	-	137500	-	-	
14	कल्याण Kalyan	2023-24	5800	-	5800	-	-	-	-	1850000	-	-	”
		2024-25	6000	-	6000	-	-	-	-	2000000	-	-	”
		2025-26	6600	-	6600	-	-	-	-	2200000	-	-	”
15	ठाणे Thane	2023-24	-	-	-	-	350	350	15	125000	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	450	450	20	150000	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	495	495	22	165000	-	-	”
16	ट्रॉम्बे Trombay	2023-24	1075	1700	2775	-	-	-	52	6135797	-	-	”
		2024-25	1185	1900	3085	-	-	-	65	12000000	-	-	”
		2025-26	1304	2090	3394	-	-	-	72	13200000	-	-	”

तक्ता २--चालू Table-2--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
17	पनवेल Panvel	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18	मोरा Mora	2023-24	-	-	-	-	288589	288589	15	1326203	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2024-25	-	-	-	-	300000	300000	20	1450000	-	-	-	
		2025-26	-	-	-	-	330000	330000	22	1595000	-	-	-	
19	मांडवा Mandwa	2023-24	-	-	-	-	1740843	1740843	-	30750000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	1915000	1915000	-	33850000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	2106500	2106500	-	37235000	-	-	-	”
20	रेवस Rewas	2023-24	-	-	-	-	183500	183500	-	675000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	202000	202000	-	750000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	222200	222200	-	825000	-	-	-	”

21	धरमतर Dharamtar	2023-24	30233200	320465	30553665	-	-	-	2200	67000000	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2024-25	33256520	352512	33609032	-	-	-	2300	70700000	-	-	
		2025-26	36582172	387773	36969945	-	-	-	2530	70700000	-	-	
22	करंजा Karanja	2023-24	1318046	60718	1378764	-	152198	152198	80	99500000	-	-	”
		2024-25	1449851	66789	1516640	-	167418	167418	90	109500000	-	-	”
		2025-26	1594836	73468	1668304	-	184160	184160	99	120450000	-	-	”
23	उल्वा बेलापूर Ulwa Belapur	2023-24	1560315	168	1560483	-	10000	10000	415	62000000	-	-	”
		2024-25	1716500	250	1716750	-	15000	15000	425	75000000	-	-	”
		2025-26	1888150	275	1888425	-	16500	16500	467.5	82500000	-	-	”
24	न. भाऊचा धक्का N. Ferru Warf	2023-24	-	-	-	-	178177	178177	-	1908900	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	195600	195600	-	2100000	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	215160	215160	-	2310000	-	-	”
25	प्रा. बां. अ. मोरा R. P. O. Mora	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	600000	125	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	660000	130	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	726000	143	-	”

तक्ता २--चालू Table-2--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
26	घारापुरी Gharapuri	2023-24	-	-	-	-	790000	790000	-	19000000	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2024-25	-	-	-	-	869000	869000	-	20900000	-	-	-	
		2025-26	-	-	-	-	955900	955900	-	22990000	-	-	-	
	एकूण मोरा बंदर समूह. Total Mora Group of Ports.	2023-24	33122516	383051	33505567	-	3348107	3348107	2780	900935103	125	-	-	”
		2024-25	36434755	421451	36856207	-	3669368	3669368	2920	969995000	130	-	-	”
		2025-26	40078232	463606	40541838	-	4036305	4036305	3212	996294500	143	-	-	”
27	मुख्यालय बंदर अधिकारी, अलिबाग Port Officer, Alibag.	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	420000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	510000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	580000	-	-	-	”
28	थल Thal	2023-24	-	-	-	-	1595	1595	-	680000	-	-	-	नियमांचे उल्लंघन झालेचे आढळून आले नाही. No untowards incidents occurred.
		2024-25	-	-	-	-	2000	2000	-	710000	-	-	-	
		2025-26	-	-	-	-	2500	2500	-	720000	-	-	-	
29	अलिबाग Alibag	2023-24	10571	-	10571	-	-	-	-	2521836	-	-	-	”
		2024-25	12000	-	12000	-	-	-	-	670000	-	-	-	”
		2025-26	12500	-	12500	-	-	-	-	675000	-	-	-	”
30	रेवदंडा Revdanda	2023-24	798198	205346	1003544	-	-	-	-	22050000	-	-	-	”
		2024-25	580000	-	580000	-	-	-	-	24000000	-	-	-	”
		2025-26	810000	220500	1030500	-	-	-	-	24500000	-	-	-	”

31	बोर्ली मांडला Borli-Mandla	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	72000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.	
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	-	75000	-	-	-	-	-	-	-	-	No	
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	-	76000	-	-	-	-	-	-	-	-	untowards occurred.	
32	नांदगाव Nandgaon	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	10000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”	
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	-	12000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	-	12500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
33	मुरुड-जंजिरा Murud Janjira	2023-24	-	-	-	-	-	76680	76680	752108	8	-	-	-	-	-	-	-	-	”	
		2024-25	-	-	-	-	-	75000	75000	760000	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	78000	78000	810000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
34	राजपुरी Raipuri	2023-24	-	-	-	-	-	296316	296316	5773692	16	-	-	-	-	-	-	-	-	”	
		2024-25	-	-	-	-	-	302000	302000	5800000	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	305000	305000	5900000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
35	दिधी Dighi	2023-24	474098	76684	550782	-	194213	194213	29100000	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”	
		2024-25	480000	-	480000	-	240000	240000	30000000	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2025-26	480000	80000	560000	-	245000	245000	31500000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”

तक्ता २--चालू Table-2--conid.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
36	मांदाड Mandad	2023-24 2024-25 2025-26	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत No untowards incidents occurred.
37	कुंभारू Kumbharu	2023-24 2024-25 2025-26	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	75 4500 5000	- - -	- - -	- - -	” ” -
38	श्रीवर्धन Sinwardhan	2023-24 2024-25 2025-26	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	7174 3000 5000	- - -	- - -	- - -	” ” ”
	एकूण राजपुरी बंदर समूह Total Rajpuri	2023-24 2024-25	1282867 1072000	282030 -	1564897 1072000	- -	568804 619000	568804 619000	- -	61386885 62544500	27 30	- -	- -	- -
	Group of Ports.	2025-26	1302500	300500	1603000	-	630500	630500	-	42733500	-	-	-	-
39	बाणकोट Bankot	2023-24 2024-25 2025-26	- - -	110000 165000 55000	110000 165000 55000	- - -	653410 165000 170000	653410 165000 170000	2 3 1	7801284 5800000 3000000	1 1 1	48 48 48	- - -	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred
40	केळशी Kelshi	2023-24 2024-25 2025-26	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- 25000 25000	- - -	- - -	- - -	” ” ”

41	हर्ण Harnai	2023-24	-	-	-	-	-	-	225110	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहित. No untoward incidents occurred.	
		2024-25	-	-	-	-	-	-	72883	-	-	-		
		2025-26	-	-	-	-	-	-	60000	-	-	-		
42	दाभोल Dabhol	2023-24	2882694	307758	3190452	-	318251	318251	17	257131167	4	-	48	”
		2024-25	3430000	800000	4230000	-	325000	325000	25	280000000	4	-	48	”
		2025-26	5480000	100000	5580000	-	330000	330000	40	420000000	4	-	48	”
43	पालशेत Palshet	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	3222	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	134757	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	1000	-	-	-	”
44	बोर्चा Boria	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	72	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	1000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	1000	-	-	-	”
45	जयगड Jaigad	2023-24	21362848	15981961	37344809	-	186209	186209	2250	854765888	1	-	125	”
		2024-25	21589191	14697029	36286220	-	188219	188219	2260	836840814	5	-	152	”
		2025-26	22000000	16500000	38500000	-	200000	200000	2300	870000000	5	-	155	-

तक्ता २--चालू Table-2--contid.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
46	वरोडा Varoda	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	33181	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No unforward incidents occurred.
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	30000	-	-	-	
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	50000	-	-	-	
47	रत्नागिरी Ratnagiri	2023-24	723218	-	723218	-	5200	5200	119	36703580	1	-	90	”
		2024-25	711300	-	711300	-	5400	5400	124	37484440	1	-	90	”
		2025-26	705000	-	705000	-	5000	5000	129	40000000	1	-	95	”
														१७२
	एकूण रत्नागिरी बंदर समूह Ratnagiri Group of Ports.	2023-24	24968760	16399719	41368479	-	1163070	1163070	2388	1156663504	7	48	263	-
		2024-25	25730491	15662029	41392520	-	683619	683619	2412	1160388894	11	48	290	-
		2025-26	28185000	16655000	44840000	-	705000	705000	2470	1333137000	11	48	298	-
48	जैतापूर Jaitapur	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	124842	-	-	-	नियमाविरुद्ध अयोग्य घटना झालेल्या नाहीत. No unlegal unforward incidents Occurred.
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	150000	-	-	-	
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	200000	-	-	-	

49	विजयदुर्ग Vijaydurg	2023-24	-	7526	-	7526	-	1	359700	-	-	2	अधोप घटना घडल्या नाहीत.
		2024-25	-	5000	-	5000	-	5	500000	-	-	5	No unto ward incidents occurred.
		2025-26	-	10000	-	10000	-	10	1000000	-	-	10	
50	देवगाड Deogad	2023-24	-	-	-	-	-	-	9820	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	50000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	100000	-	-	-	”
51	आचरा Achara	2023-24	-	-	-	-	-	-	88	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	50000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	100000	-	-	-	”
52	मालवण Malwan	2023-24	-	378387	378387	378387	67	-	3653913	-	-	56	”
		2024-25	-	400000	400000	400000	78	-	4000000	-	-	75	”
		2025-26	-	500000	500000	500000	78	-	5000000	-	-	100	”
53	निवती Niwati	2023-24	-	-	-	-	-	-	484	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	5000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	10000	-	-	-	”

तक्ता २ समाप्त Table-2-contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
54	वेंगुर्ला Vengurla	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	1148	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untoward incidents occurred.
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	5000	-	-	-	
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	10000	-	-	-	
55	रेडी Redi	2023-24	-	939469	939469	-	-	-	16	32210744	-	-	-	नियमाविरुद्ध अयोग्य घटना झालेल्या नाहीत. ”
		2024-25	-	1000000	1000000	-	-	-	20	40000000	-	-	-	”
		2025-26	-	1100000	1100000	-	-	-	25	50000000	-	-	-	”
56	किरणपाणी Kiranpani	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	24558	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	30000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	40000	-	-	-	”
57	पूर्णगड Purnagad	2023-24	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	5000	-	-	-	”
		2025-26	-	-	-	-	-	-	-	10000	-	-	-	”
	एकूण वेंगुर्ला बंदर समूह Total Vengurla Group of Ports	2023-24	-	946995	946995	-	378387	378387	17	36385497	67	-	64	”
		2024-25	-	1005000	1005000	-	400000	400000	25	44795000	78	-	95	”
		2025-26	-	1110000	1110000	-	500000	500000	35	56470000	78	-	135	”

परिशिष्ट १ Table 1
महाराष्ट्र सागरी मंडळातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts
गट अ Class A

अ. क्र.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure		सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in	पदांची संख्या	
Sr. No.	New Administrative Structure Name of Posts	सुधारित वेतनश्रेणी Revised	ग्रेड पे Grade Pay	Revised Pay Matirx	No. of Posts	
1	2	3	4	5	6	2
१	मुख्य कार्यकारी अधिकारी		संवर्ग पद		1	Chief Executive Officer
२	मुख्य बंदर अधिकारी	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Chief Port Officer
३	नौकानयन सल्लागार	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Nautical Advisor
४	जल आलेख	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Hydrographer
५	महाव्यवस्थापक, व्यवसाय विकास	37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	General Manager
६	मुख्य अभियंता	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Chief Engineer
७	वित्तीय नियंत्रक-नि- मुख्य लेखाधिकारी.	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Financial Controller-cum-Chief Accounts Officer.
८	सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर ..	37400-67000	8700	S-27 : 118500-214100	1	Marine Engineer and Chief Surveyor
९	सागरी सुरक्षा व संरक्षण अधिकारी	37400-67000	8700	S-27 : 118500-214100	1	Coastal Safety and Security Officer.
१०	उपसागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर.	.. 15600-39100	7900	S-26 : 82200-211500	1	Deputy Marine Engineer and Chief Surveyor.
११	सर्व्हेअर	.. 15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	4	Surveyor
१२	बंदर अधिकारी	.. 15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	6	Port Officer
१३	अधीक्षक अभियंता	.. 15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	1	Superintendent Engineer
१४	उपसंचालक (नगर रचनाकार)	.. 15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	1	Deputy Director (Town Planner)
१५	कार्यकारी अभियंता	.. 15600-39100	6600	S-23 : 67700-208700	3	Executive Engineer
१६	वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी	.. 15600-39100	6600	S-23 : 67700-208700	1	Senior Administrative Officer
१७	उपअभियंता	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	8	Deputy Engineer
१८	उपजल आलेखन सर्व्हेक्षक	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	2	Deputy Hydrographer
१९	इलेक्ट्रॉनिक-कम-इलेक्ट्रिकल ऑफिसर.	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Electronic-cum-Electrical Officer
२०	उपजिल्हाधिकारी	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Deputy Collector
२१	लेखाधिकारी (सहायक संचालक)	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Accounts Officer (Asstt. Director)
२२	तहसीलदार	.. 15600-39100	5000	S-19 : 55100-175100	1	Tahasildar
एकूण पदे Total Posts .. 40						

महाराष्ट्र सागरी मंडळातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board Excess and Required Posts
गट ब Class B

अ. क्र.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure		सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in	पदांची संख्या	
Sr. No.	New Administrative Structure Name of Posts	सुधारित वेतनश्रेणी Revised	ग्रेड पे Grade Pay	Revised Pay Matirx	No. of Posts	
1	2	3	4	5	6	
१	प्रशासकीय अधिकारी	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	6	Administrative Officer
२	लेखा अधिकारी	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Accounts Officer
३	शाखा अभियंता	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Section Engineer
४	कार्टोग्राफर	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Cartographer
५	सहायक सचिव/विधी अधिकारी	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Asstt. Secretary-cum-Law Officer.
६	सहायक जल आलेखन सर्व्हेक्षक..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	4	Assistant Hydrographic Surveyor
७	शाखा अभियंता/सहायक अभियंता.. श्रेणी-२ .	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	12	Section Engineer/Asstt. Engineer Grade-II.
एकूण पदे Total Posts .. 26						

महाराष्ट्र सागरी मंडळातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts

गट क Class C

अ. क्र.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव New Administrative Structure Name of Posts	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure	सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in Revised Pay Matirx	पदांची संख्या No. of Posts		
1	2	3	4	5	6	
१	उच्च श्रेणी लघुलेखक	९३००-३४८००	४४००	S-15 : 41800-132300	२	Stenographer (Higher Grade)
२	कनिष्ठ अभियंता	९३००-३४८००	४३००	S-14 : 38600-122800	१८	Junior Engineer
३	रचना सहायक	९३००-३४८००	४३००	S-14 : 38600-122800	१	Assistant Planner
४	निम्न श्रेणी लघुलेखक	९३००-३४८००	४२००	S-13 : 35400-112400	२	Stenographer (Lower Grade)
५	बंदर अधीक्षक	९३००-३४८००	४२००	S-13 : 35400-112400	१०	Port Superintendent
६	इलेक्ट्रॉनिक असिस्टंट	९३००-३४८००	४२००	S-13 : 35400-112400	१	Electrical Assistant
७	यांत्रिकी आवेक्षक	९३००-३४८००	४२००	S-13 : 35400-112400	२	Mechanical Oversear
८	उपलेखापाल	९३००-३४८००	४२००	S-13 : 35400-112400	८	Deputy Accountant
९	मंडळ अधिकारी	५२००-२०२००	३५००	S-12 : 32000-101600	१	Circle Officer
१०	जलयान निरीक्षक	५२००-२०२००	२८००	S-10 : 29200-92300	२	Traffic Inspector
११	आरेखक	५२००-२०२००	२८००	S-10 : 29200-92300	१	Draftsman
१२	ड्रेजर मास्टर	५२००-२०२००	२८००	S-10 : 29200-92300	२	Dredger Master
१३	यारी चालक	५२००-२०२००	२८००	S-10 : 29200-92300	२	Crane Operator
१४	ड्रेजर इंजिनिअर	५२००-२०२००	२८००	S-10 : 29200-92300	२	Dredger Engineer
१५	बंदर निरीक्षक	५२००-२०२००	२४००	S-8 : 25500-81100	६०	Port Inspector
१६	मास्टर/सारंग	५२००-२०२००	२४००	S-8 : 25500-81100	१३	Master/Sarang
१७	वरिष्ठ क्षेत्रीय सहाय्यक	५२००-२०२००	२४००	S-8 : 25500-81100	६	Senior Field Surveyor
१८	लाईट मॅकेनिक	५२००-२०२००	२४००	S-8 : 25500-81100	१	Light Mechanic
१९	इंजिन चालक	५२००-२०२००	२०००	S-7 : 21700-69100	१३	Engine Driver
२०	सहाय्यक आरेखक	५२००-२०२००	२०००	S-7 : 21700-69100	३	Assistant Draftsman
२१	सहाय्यक बंदर निरीक्षक	५२००-२०२००	१९००	S-6 : 19900-63200	५६	Assistant Port Inspector
२२	कनिष्ठ लिपिक	५२००-२०२००	१९००	S-6 : 19900-63200	८	Junior Clerk
२३	वाहन चालक	५२००-२०२००	१९००	S-6 : 19900-63200	१२	Driver
२४	सर्व्हे सहाय्यक	५२००-२०२००	१९००	S-6 : 19900-63200	१२	Assistant Surveyor
२५	तांडेल	५२००-२०२००	१९००	S-6 : 19900-63200	१०	Tandel
२६	वंगणगार/तेलवाला	४४४०-७४४०	१६००	S-3 : 16600-52400	१२	Greaser/Oil man
एकूण पदे Total Posts				२६०		

महाराष्ट्र सागरी मंडळातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts

गट ड Class D

अ. क्र.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure	सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ सुधारित वेतनश्रेणी	पदांची संख्या		
Sr. No.	New Administrative Structure Name of Posts	सुधारित वेतनश्रेणी Revised	ग्रेड पे Grade Pay	Pay Level in Revised Pay Matirx	No. of Posts	
1	2	3	4	5	6	
१	खलाशी	.. 4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	71	Khalashi
२	नाईक	.. 4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	09	Naik
३	नौतल कामगार	.. 4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	11	Deckhand
४	शिपाई/चौकीदार	.. 4440-7440	1300	S-1 : 15000-47600	108	Peon/Chowkidar
एकूण पदे Total Posts ..					199	

टीप.--महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या स्थापनेनंतर मंडळाच्या नवीन प्रशासकीय रचनेप्रमाणे मंडळात ५९ संवर्गातील एकूण ५२५ अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे मंजूर करण्यात आलेली आहेत.

Note.—There are 525 Sanctioned posts in the Board in 59 cadres as per new administration pattern, after establishment of Maharashtra Maritime Board.

कार्यक्रम ३**गाळ उपसणी व सर्वेक्षण****प्रस्तावनात्मक टिप्पणी****जल आलेखक :**

महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई

या उप-हिशोबाचे सदराखाली या कार्यालयाचे प्रशासकीय अधिपत्याखाली काम करीत असलेल्या कर्मचाऱ्यांचे वेतन व भत्ते तसेच प्रवासभत्ते यावरील खर्च नोंदविला जातो. सदरचे कर्मचारी हे जल आलेखन, सर्वेक्षण व कार्यालयीन कामकाजासाठी नेमलेले असतात. तसेच सदरचा कर्मचारी वर्ग हा जहाज ताफ्यावर काम करणारा आहे.

सागरी अभियंता

महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई

ह्या शीर्षाखाली जहाज ताफ्यावर काम करणारा कर्मचारी वर्ग व इतर कर्मचारी वर्ग ह्यांच्या वेतन व इतर पूरक भत्ते या खर्चासाठीची नोंद केली जाते. कर्मचारी वर्ग हा जहाज ताफ्यावर काम करणारा आहे.

तक्ता १
TABLE I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष खर्च २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
भारित		
१०३ गाळ उपसणे व सर्वेक्षण...	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
गाळ उपसणी व सर्वेक्षण		
(१) जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर		
वेतन ...	—	—
प्रवास खर्च ...	—	—
कार्यालयीन खर्च { भारित ...	—	—
{ दत्तमत ...	—	—
पेट्रोल तेल व इंधन ...	—	—
भारित ...	—	—
एकूण (१) ...	—	—
(२) गाळ उपसणे		
वेतन ...	—	—
प्रवास खर्च ...	—	—
कार्यालयीन खर्च ...	—	—
एकूण (२) ...	—	—
भारित ...		
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१ ...	3205573	4550000
एकूण (क) स्थूल ...	3205573	4550000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	3205573	4550000
राज्य योजना ...	3205573	4550000

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्पीय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification –</i>
–	–	103 Dredging and Surveying
–	–	Total – ‘A’
		B. <i>Objectwise Classification–</i>
		Dredging and Surveying
		(1) Hydrographic Survey and Other Investigations–
–	–	Salary
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	P. O. L.
–	–	Total
		(2) Dredging–
–	–	Salary
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Total
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total–‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance–</i>
		Demand No. Major Head
5070000	4340000	B-7 3051
5070000	4340000	Total ‘C’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
5070000	4340000	Total ‘C’ Net
5070000	4340000	State Plan

कार्यक्रम ४

सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य

कोकण किनाऱ्यावरील प्रवासी वाहतूक

(प्रस्तावनात्मक टिप्पणी) अर्थसंकल्प २०२४-२०२५

कोकण किनाऱ्यावरील प्रवासी वाहतूक “मोगल लाईन्स” (भारत सरकारचा अंगीकृत व्यवसाय) ही कंपनी करित होती. सदर कंपनीला कोकण प्रवासी वाहतुकीमुळे जो तोटा सहन करावा लागत होता त्या तोट्यापैकी २० टक्के रक्कम मोगल लाईन्स कंपनीने सोसावी व उरलेल्या तोट्यापैकी २५ टक्के भारत सरकार, ४० टक्के महाराष्ट्र शासन व ३५ टक्के गोवा शासनाने प्रतिपूर्ती करावयाची ठरले होते व ही व्यवस्था मे १९८८ पर्यंत होती.

कोकण बोटवाहतूक ही केंद्र शासनाच्या आदेशान्वये भारतीय नौदल संरक्षण कामासाठी मे १९८८ मध्ये बोटी पाठवण्यात आल्या तेव्हापासून बोट सेवा बंद झाली.

केंद्र शासनाच्या आदेशानुसार शिपिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया यांनी एप्रिल १९९० पासून मुंबई-गोवा अशी थेट वाहतूक सुरु केली; ती मे १९९० च्या तिसऱ्या आठवड्यापर्यंत चालू होती. त्या कालावधीमध्ये सदरच्या बोटी महाराष्ट्र राज्यातील कोणतीही बंदरे घेत नव्हत्या. बोटीने महाराष्ट्रातील बंदरे घ्यावीत यासाठी शासन स्तरावर प्रयत्न चालू होते. तथापि, “केंद्र शासनाने राज्यातील बंदरे घेण्याबाबत निर्णय घेतला असता, या बोटी १९६४ व १९६५ मध्ये विकत घेतल्या होत्या. त्यांची आयुष्य मर्यादा संपल्यामुळे त्यावर देखभाल व दुरुस्तीसाठी येणारा खर्च परवडण्यासारखा नव्हता ” म्हणून या शिपिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडियाने मोडीत काढून विकलेल्या आहेत.

बोट वाहतूक खाजगी क्षेत्रामार्फत सुरु करण्याच्या दृष्टीने केंद्र शासनाने व राज्य शासनाने धोरणात्मक निर्णय घेतला. त्यावेळी फक्त मेसर्स सत्यगिरी शिपिंग कंपनीच कोकणची जलसेवा चालू करण्यासाठी पुढे होती. सदर कंपनीस शासनाचे पत्र क्रमांक एमएएस-१०९०/सीआर-७१ (सी) टीआरए-४, दिनांक २९ जुलै १९९१ नुसार ना हरकत प्रमाणपत्राची मुदत जून १९९२ पर्यंत वाढवून देण्यात आली होती.

तसेच सत्यगिरी शिपिंग कंपनी एक कॅटमरान आणून ऑक्टोबर १९९४ मध्ये सेवा सुरु करित आहे असे कंपनीकडून कळविण्यात आले होते. परंतु सदर कंपनीने अद्याप कोकण बोट सेवा सुरु केलेली नाही. या कंपनीकडून नवीन प्रस्ताव दिनांक ८ मे १९९५ रोजी सादर करण्यात आला असून कंपनीला ६ जुलै १९९५ रोजी ‘ना हरकत’ दाखला देण्यात आला होता. कंपनीने वेळोवेळी केलेल्या विनंतीनुसार कंपनीला सहा-सहा महिन्यांनी मुदतवाढ देण्यात आली होती व शेवटची एक वर्षाची मुदतवाढ दिनांक ९ जुलै १९९७ च्या पत्रान्वये दिनांक ५ जुलै १९९८ पर्यंत देण्यात आलेली आहे. मात्र अद्याप जलवाहतूक सेवा सुरु करण्यात आलेली नाही. त्याचप्रमाणे इतर अन्य कंपनी एस. के. एस. कॉन्फिडन्स शिपिंग कंपनी, कॉइन वॉटरवेज कंपनी यांना सदर सेवा चालू करण्याकरिता ‘ना हरकत’ दाखले देण्यात आले आहेत. परंतु त्या कंपन्यांकडून अजूनपर्यंत जलवाहतूक सेवा सुरु केली नाही. दरम्यानच्या काळात दमेनिया कंपनीने प्रायोगिक तत्वावर मुंबई ते गोवा ही कॅटमरान सेवा सुरु केली होती; परंतु सदर सेवा २३ एप्रिल १९९६ पासून बंद आहे. त्यानंतर फ्रँक शिपिंग या कंपनीकडून मुंबई ते गोवा अशी कॅटमरान सेवा सुरु करण्यात आली होती. त्यासाठी त्यांच्याकडून तिकीट रुपये १४०० ते १६०० आकारण्यात येत होते. त्यांच्याकडून रत्नागिरी बंदरासाठी सेवा देण्यात येत नाही. जर रत्नागिरी बंदराकरिता कॅटमरान सेवा सर्वसामान्य लोकांकरिता चालू करावयाची झाल्यास शासनास फार मोठ्या प्रमाणावर साहाय्यक अनुदान (सबसिडी) द्यावे लागेल.

कोकण जलसेवा वाहतुकीस प्रचंड प्रमाणात मागणी होऊ लागल्याने व केंद्र शासन व महाराष्ट्र शासन तोट्यामध्ये ही सेवा चालू ठेवू शकत नसल्यामुळे खाजगी घटकांकडून ही वाहतूक सुरु करण्याचे प्रयत्न केले व काही कंपनींना त्याकरिता ना हरकत दाखले देण्यात आले व कंपनीने सेवा चालू करावयाची तयारी दर्शविली, परंतु त्यांच्याकडून अजूनही खात्रीलायक प्रवास सेवा चालू करण्यात आलेली नाही. भारतीय नौवहन निगम या केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील कंपनीशी ही सेवा चालू करण्याबाबत संपर्क साधला असता त्यांचे व्यावसायिक संचालक यांनी ही जलसेवा चालू करण्याच्या बाबतीत असमर्थता दर्शविली. दुसरी काही पर्यायी व्यवस्था शक्य आहे किंवा कसे याबाबत कंपनीला विचार करण्यास सांगितले असता त्यांचेकडून काही कळविण्यात आलेले नाही.

कोकण बोट वाहतूक पुन्हा सुरु करून ही नियमित चालविण्याकरिता केंद्र शासनाकडून सबसिडी दिली जाते. त्याप्रमाणे सबसिडी देण्याबाबत विचार करणे अगत्याचे आहे. ह्या संदर्भात वेळोवेळी प्राप्त झालेल्या तारांकित प्रश्नाच्या उत्तरामध्ये सबसिडी विभाजन महाराष्ट्र शासन ३२ टक्के, गोवा शासन २८ टक्के व केंद्र शासन ४० टक्के असे सुचविले होते. त्यावेळी हेही नमूद करण्यात आले होते की, कंपनीस तोटा झाल्यास कंपनी सबसिडीस तयार होणार नाही. तसेच गोवा शासन व केंद्र शासन सबसिडी देण्यास तयार आहे किंवा नाही हे सांगता येत नाही. मात्र केंद्र शासनाचे आर्थिक धोरण विचारात घेतले तर सबसिडी मिळणे फार कठीण आहे व त्यामुळे शासनास १०० टक्के सबसिडी द्यावी लागेल.

तरी महाराष्ट्र शासनाकडून शासकीय स्तरावर बरेच प्रयत्न करण्यात आले आहेत. त्यामुळे आता केंद्र शासनाच्या भारतीय नौवहन निगम लिमिटेड या अंगीकृत व्यवसायामार्फत सेवा सुरु करणे हा एकच पर्याय उरला आहे. ह्या संदर्भात जलभूतल परिवहन मंत्रालय ह्यांच्याशी संपर्क साधून भारतीय नौवहन निगम ह्यांचेकडून सदर सेवा पुन्हा सुरु करण्याकरिता विनंती करावी म्हणून शासनास विनंती करण्यात आली आहे.

तेरेखोल खाडीमध्ये आरोंदा (महाराष्ट्र) व किरणपाणी (गोवा) येथे शासनाने फेरी बोट सर्व्हिस सुरु केली होती. सदर सेवेकरिता होणाऱ्या ५० टक्के तोट्यामध्ये महाराष्ट्र शासन/महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांचा सहभाग होता. सदर फेरीबोट चालविण्यासाठी असलेल्या तोट्याची ५० टक्के रक्कम अदा करणेत येत होती. परंतु गोवा शासनाने सदर फेरीबोट विनामूल्य प्रवाशांसाठी करण्याचा निर्णय घेतला असल्याने दिनांक १ एप्रिल २००० महाराष्ट्र शासन/महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांचा तोट्यात सहभाग असणार नाही असे शासनाने गोवा शासनास दिनांक १७ ऑक्टोबर २००० चे पत्रान्वये कळविले आहे.

महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या ४८ लहान बंदरांच्या बंदर हद्दीत गेट वे ऑफ इंडिया ते मांडवा (अलिबाग), गेट वे ऑफ इंडिया ते एलिफंटा, मुंबई (नवीन भाऊचा धक्का) ते मोरा (उरण), मुंबई (नवीन भाऊचा धक्का) ते रेवस या प्रमुख प्रवासी जलमार्गावरील वाहतुकी-व्यतिरिक्त कमीतकमी अंतराच्या तर सेवा चालविण्यात येतात.

लहान बंदरांचे हद्दीत चालणाऱ्या जलवाहतुकीसाठी प्रवासी/पर्यटक चढ/उताराकरिता आवश्यक जेटी, प्रवासी, निवारा, वीज, पाणी इत्यादी सोयी सुविधा उपलब्ध करून देणे व त्याची देखभाल व दुरुस्ती या करिता महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या स्वनिधीतून खर्च केला जातो.

महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या बंदर हद्दीत जलप्रवासी वाहतुकीकरिता खाजगी संस्था/व्यक्ती यांना फेरीबोट चालविणेस परवानगी दिली जाते. तसेच एस्सेलवर्ल्ड/वॉटर किंगडमसारख्या मनोरंजन स्थळांसाठी जाणाऱ्या लोकांकरिता संबंधित कंपन्यांद्वारे लहान बंदरांचे हद्दीत फेरीबोट सेवा चालविण्यात येते. त्याचप्रमाणे राज्याच्या किनारपट्टीवरील सदर ठिकाणी जलविहार/वॉटर स्कूटर रायडिंग केंद्रे चालविली जातात.

जगाच्या पाठीवर किनारपट्टी लाभलेल्या देशांमध्ये समुद्रकिनाऱ्यावरील पर्यटन हे तेथील पर्यटकांचे प्रमुख आकर्षण असते. ह्यामध्ये जलपर्यटनाशी संबंधित विविध मनोरंजनात्मक साधनांचा समावेश असतो. ह्याच धर्तीवर महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर येणाऱ्या राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय पर्यटकांसाठी जलपर्यटनाचे विविध पर्याय उपलब्ध करून देण्यासाठी जलक्रीडा (वॉटर स्पोर्ट्स) सुरु करण्यासाठी अनेक उद्योजक उत्सुक असून त्यांचे प्रस्ताव महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे प्राप्त झालेले आहेत. ह्यामध्ये निम्नलिखित जलक्रीडा प्रकारांचा समावेश आहे.

(१) हार्बर क्रूझिंग	(२) वॉटर स्कूटर
(३) जेट स्कीईंग	(४) स्पीड बोट
(५) बनाना बोट राईड	(६) पॅरोसेलिंग
(७) तरंगते रेस्टॉरंट	(८) हाउस बोट
(९) डिंगी स्कीईंग	(१०) वॉटर स्कीईंग

तसेच “राष्ट्रीय सागरी दिनानिमित्त” महाराष्ट्र सागरी मंडळ प्रतिवर्षी रुपये १,००० ची देण्यात येणाऱ्या वर्गणीची रक्कम देखील महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून या शीर्षासाठी खर्ची टाकण्यात येते.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता-१

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
८० सर्वसाधारण		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य	926400	1200000
महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान		
४१ साहाय्यक अनुदान कोकण- प्रवासी वाहतुकीस साहाय्य		
एकूण (अ) ...	926400	1200000
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य ...	—	—
कोकण प्रवासी वाहतुकीस साहाय्य	—	—
आरोंदा, किरणपाणी प्रवासी वाहतूक साहाय्य ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
३०५१ बंदरे व दीपगृहे		
(क) १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान		
(दोन) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च)	3205573	4550000
एकूण १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य	3205573	4550000

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्पीय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
690000	1370000	<i>A. Activity Classification –</i> 80 General 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings. Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board. 41 Assistance for Konkan Passenger Services.
690000	1370000	Total – ‘A’
–	–	<i>B. Objectwise Classification–</i> Assistance to Public Sector and Other Undertakings.
–	–	Assistance for Konkan Passenger Service Assistance for Aronda, Kiranpani Passenger Service.
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
–	–	Total–‘B’ Net
		Home Department–Demand B-7
5070000	4340000	<i>C. 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.</i> Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Minor Ports Development) (Scheme Expenditure)
5070000	4340000	1993 Total 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.

कार्यक्रम ५

इतर खर्च

विनियमन व निरीक्षण

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

१. सध्या भारत सरकारचे जल परिवहन विभाग हे खाते अंतर्गत जलयान कायदे (इनलँड व्हेसल ॲक्ट), १९१७ च्या अन्वये महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून देण्यात येत होते. परंतु सदरचे काम मे २००० पासून महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या अधिपत्याखालील सागरी अभियंता

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
८० सामान्य		
८०० इतर खर्च		
विनियमन व निरीक्षण ...	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
विनियमन व निरीक्षण ...	—	—
व्यावसायिक सेवेकरिता प्रदाने ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१	3205573	4550000
एकूण (क) स्थूल ...	3205573	4550000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	3205573	4550000

शासनाचे जहाज सर्वेक्षणाचे काम एजन्सी तत्वावर करित होते. ह्या कामाकरिता त्या खात्याला प्रतिवर्षी १६,००० रुपयांचे अनुदान महाराष्ट्र यांचेकडे देण्यात आलेले आहे.

TABLE I(रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्पीय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification</i> –
		80 General
		800 Other Expenditure
–	–	Regulation and Inspection
–	–	Total – ‘A’
		B. <i>Objectwise Classification</i> –
–	–	Regulation and Inspection
–	–	Payment for Professional Charges.
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
–	–	Total–‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance</i> –
		Demand No. Major Head
5070000	4340000	B-7 3051
5070000	4340000	Total ‘C’ Gross
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
5070000	4340000	Total ‘C’ Net

कार्यक्रम ६
संचालन व प्रशासन

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

(१) खाड्यांत असणारी तसेच महाराष्ट्रातील अंतर्गत जलामध्ये असणारी छोटी बंदरे, उपबंदरे व मच्छीमार बंदरे यांचा विकास करणे.

(२) वित्तीय आवश्यकता**(II) Financial Requirements**

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
जलपरिवहन--		
००१--संचालन व प्रशासन ...	-	-
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान म. मे. बो. साहाय्यक (योजनेवर) (३०५६ ००४६)	-	-
एकूण (अ) ...	-	-
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
जलपरिवहन--		
संचालन व प्रशासन--		
वेतन ...	-	-
प्रवास खर्च ...	-	-
कार्यालयीन खर्च ...	-	-
एकूण (ब) स्थूल ...	-	-
वजा--वसुली ...	-	-
एकूण (ब) निव्वळ ...	-	-
(क) १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान		
(एक) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (योजनेतर) (३०५६ ००४६)	-	-
(दोन) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (योजनांतर्गत) (३०५६ ००५५)	6000	20000
साहाय्यक अनुदाने		
(०१) (०३) ३१ महाराष्ट्र सागरी मंडळाला साहाय्यक अनुदान (जलवाहतूक, केंद्रपुरस्कृत) (३०५६ ००७३) केंद्र हिस्सा १०%, राज्य हिस्सा १०%	-	-
एकूण १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना साहाय्य	6000	20000
एकूण ३०५६ अंतर्देशीय जलपरिवहन ...	6000	20000
राज्य योजना ...	6000	20000

- (२) नियोजनातील योजनांची कार्यवाही करणे, त्याला लागणाऱ्या अर्थपुरवठ्याची व्यवस्था व योजनांचे उद्दिष्ट ठरविणे.
- (३) बंदरांची देखभाल व व्यवस्था पाहणे.
- (४) अंतर्गत जलवाहतुकीशी संबंधित असलेल्या सागरी कायदेकानूनची कार्यवाही करणे.

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		<i>A. Activity Classification–</i>
		<i>B–Water Transport</i>
		001 Direction and Administration
–	–	190 Assistance to Public Sector and other Undertaking Grant-in-Aid to M.M.B. (Non-Plan) (3056 0046)
–	–	Total – ‘A’
		<i>B. Objectwise Classification–</i>
		<i>Water Transport</i>
		<i>Direction and Administration</i>
–	–	Salaries
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total–‘B’ Net
		<i>C. 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.</i>
–	–	(i) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Non-Plan) (3056 0046)
8000	100000	(ii) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Hydrographic Survey and Investigation) (Plan)(3056 0055)
–	–	<i>Assistance to Grant-in-aid</i>
–	–	(01) (03) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Water-Transport Central Plan) (3056 0073)
8000	100000	Total 3056 Inland Water Transport
8000	100000	Total ‘C’ Net
8000	100000	State Plan Scheme

कार्यक्रम ७**इतर लहान बंदरे****जल आलेखक****महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई**

बंदरे, अंतर्गत जलवाहतूक आणि समुद्रधूप प्रतिबंधक बांधकामे यांचा विकास करण्यासाठी जल आलेखक यांच्या कार्यालयाकडून जल आलेखन सर्वेक्षण, भरती, ओहोटी व पाण्याचा वेग आणि इतर अन्वेषणाची कामे हाती घेतली जातात.

सागरी अभियंता**महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई**

नाविकांना जलमार्गात जलद व सुरक्षितपणे मार्गक्रमण करण्यासाठी नौकानयन सुविधा पुरविणे इनलँड व्हेसल ॲक्ट, १९१७ या अंतर्गत जहाजाची सर्वेक्षण आणि त्यांचे प्रमाणपत्रे देणे, जहाजावरील तांत्रिक कर्मचाऱ्यांच्या (इंजिन चालक) परीक्षा घेणे इत्यादी कामे सागरी अभियंता, महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे करण्यात येत आहेत. तसेच प्रवासी वाहतुकीसाठी नौकानयन मार्गातील गाळ उपसणी करण्यात येते.

तक्ता १
TABLE I

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
०२ लहान बंदरे ...		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान	2286000	3350000
(०१)(०२) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च).		
एकूण (अ) ...	2286000	3350000
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
लहान बंदरांचा विकास—		
१ किनाऱ्यालगतच्या सोयी (प्रमुख कामे)	—	—
२ बंदरावरील प्रवाशांच्या सुखसोयी आणि स्थापत्य अभियांत्रिकी बांधकामे.	—	—
३ नौसमूह व साधनसामग्री यांची खरेदी	—	—
४ गाळ उपसणी ...	—	—
५ जल आलेखन-सर्वेक्षण आणि इतर अन्वेषण. (५०५१००५५)	—	—
६ नौकानयनविषयक साधने ...	—	—
७ मूलभूत सोयीसाठी तातडीचा कार्यक्रम	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१	3205573	4550000
एकूण (क) स्थूल ...	3205573	4550000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	3205573	4550000

TABLE-I

(रुपये हजारोंत/ Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्पिय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
4380000	2970000	A. <i>Activity Classification –</i> 02 Minor Ports 190 Assistance to Public Sector and other Undertakings. (01) (02) Grants-in-Aid to Maharashtra Maritime Board (Minor Ports Deve- lopment)(Scheme Expenditure).
4380000	2970000	Total – ‘A’
–	–	B. <i>Objectwise Classification–</i> Development of Minor Ports– (i) Alongside Facilities at Ports (Major works). (ii) Passengers Amenities and Civil Engineering Works at Ports. (iii) Purchase of flotilla and equipment (iv) Dredging (v) Hydrographic survey and other investigation (vi) Navigational Aids (vii) Crash Programme for basic amenities.
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total–‘B’ Net
5070000	4340000	C. <i>Source of Finance–</i> Demand No. Major Head B-7 3051
5070000	4340000	Total ‘C’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
5070000	4340000	Total ‘C’ Net

सन २०२४-२५ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Survey Season 2024-25

सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०१ / Survey Party No. 01

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Weeks
1	2	3
१	रेवस जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Revas Jetty (Pre and Post Dredging Survey)	०२ 02
२	मोरा जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Mora Jetty (Pre and Post Dredging Survey)	०२ 02
३	करंजा जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Karanja Jetty (Pre and Post Dredging Survey)	०२ 02
४	भरडखोल फिशिंग हार्बर Bharadkhol Fishing Harbour	०२ 02
५	जिवना फिशिंग हार्बर Jiwana Fishing Harbour	०२ 02
६	मुळगाव ग्रोयन्स बंधारा Mulgaon Groynes Bund	०२ 02
७	दिघी रो-पॅक्स जेट्टी Dighi Ro-Pax Jetty	०१ 01
८	एकदरा मुरुड (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Ekdara Murud (Pre and Post Dredging Survey)	०२ 02
९	काशिद रो-पॅक्स जेट्टी Kashid Ro-Pax Jetty	०१ 01
१०	आक्शी साखरी जेट्टी Akshi Sakhari Jetty	०२ 02
११	वर्सोली-पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण Versoli-Pre and Post Dredging Survey	०२ 02
१२	रेवदंडा रो-पॅक्स Revdanda Ro-Pax	०१ 01
एकूण ...		२१
Total ...		21

सन २०२४-२५ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Survey Season 2024-25

सर्वेक्षण पथक क्रमांक ०२ / Survey Party No. 02

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Weeks
1	2	3
१	वेंगुर्ला खाडी Vengurla Creek	०१ 01
२	हर्णे फिशिंग हार्बर Harne Fishing Harbour	०१ 01
३	साखरी नाटे फिशिंग हार्बर Sakhari Nate Fishing Harbour	०१ 01
४	आंजर्ले ग्रोयन्स बंधारा Anjarle Groynes Bund	०१ 01
५	वरवडे ग्रोयन्स बंधारा Varvade Groynes Bund	०१ 01
६	पूर्णगड ग्रोयन्स बंधारा Purnagad Groynes Bund	०१ 01
७	राजीवडा ग्रोयन्स बंधारा Rajivada Groynes Bund	०१ 01
८	वेलदूर पर्यटन जेटी Veldur Tourism Jetty	०१ 01
९	देवबाग ग्रोयन्स बंधारा Devbag Groynes Bund	०१ 01
१०	वेंगुर्ला पार्सिल जेटी Vengurla Pile Jetty	०१ 01
११	चिवला ग्रोयन्स बंधारा Chiwla Groynes Bund	०१ 01
१२	मिठमुंबरी पर्यटन जेटी Mithmumbhari Tourism Jetty	०१ 01
एकूण		१२
Total		12

सन २०२४-२५ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Survey Season 2024-25

सर्वेक्षण पथक क्रमांक ०३ / Survey Party No. 03

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Week
1	2	3
१	एच. पी. सी. एल. H. P. C. L.	४ 4
२	टाटा पॉवर TATA POWER	४ 4
३	माझगाव डॉक शिपबिल्डर्स लि. M. D. S. L.	६ 6
४	मांडवा (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जल सर्वेक्षण) Mandwa (Pre and Post Dredging Surveys)	४ 4
५	भाईंदर - वसई (रो-पॅक्स) Bhayandar - Vasai (Ro-Pax)	१ 1
६	दातिवरे जेटी - मारंबळपाडा फेरी Datiware Jetty - Marambalpada Ferry	१ 1
७	नारिंगी - खारवाडेश्री (रो-पॅक्स) Naringi - Kharwadeshri (Ro-Pax)	१ 1
८	मार्वे - मनोरी फेरी Marve - Manori Ferry	१ 1
९	गोराई - बोरीवली फेरी Gorai - Borivali Ferry	१ 1
१०	घोडबंदर जेटी Ghodbandar Jetty	१ 1
११	उत्तन जेटी Uttan Jetty	१ 1
१२	नागले जेटी Nagale Jetty	१ 1
१३	कोलशेत जेटी Kolshet Jetty	१ 1
१४	जस्सल पार्क जेटी Jassal Park Jetty	१ 1
१५	डोंबिवली जेटी Dombivli Jetty	१ 1
१६	काल्हेर जेटी Kalher Jetty	१ 1
एकूण ...		३०
Total ...		30

सन २०२३-२४ च्या जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक १ ने पूर्ण केलेल्या जल सर्वेक्षणांची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 1 in Season 2023-24

जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक ०१ / Survey Party No. 01

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Weeks
1	2	3
१	वसई खाडी (गट क्र. ई१, ई२ आणि ई३) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Vasai Creek (Gut No. E1, E2 and E3) (Pre and Post Dredging Surveys)	१ 1
२	वसई खाडी - मुखापासून वसई बंदर Vasai Creek - Entrance Vasai Port	२ 2
३	धरमतर खाडी (गट क्र. बी१, बीबी२ आणि बीबी३) (गट क्र. सीसी१, आणि सीसी२) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण). Dharamtar Creek (Gut No. B1, BB2 and BB3) (Gut No. CC1 and CC2) (Pre and Post Dredging Surveys).	१ 1
४	जंजिरा किल्ला जेट्टी Janjira Fort Jetty	१ 1
एकूण ...		५
Total ...		5

सन २०२३-२४ च्या जल सर्वेक्षण हंगामात जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक २ ने पूर्ण केलेल्या जल सर्वेक्षणाची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 2 in Season 2023-24

जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०२ / Survey Party No. 02

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Weeks
1	2	3
१	दाभोळ खाडी (गट क्र. जी-३, जी-४ आणि जी-५) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Dabhol Creek (Gut No. G-3, G-4 and G-5) (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
२	दाभोळ खाडी (गट क्र. जी-६, जी-७, जी-८ आणि जी-९) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Dabhol Creek (Gut No. G-6, G-7, G-8 and G-9) (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
३	जयगड खाडी (गट क्र. डी-५ आणि डी-६) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Jaygad Creek (Gut No. D-5 and D-6) (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
४	बाणकोट खाडी (गट क्र. ए-१, ए-२ आणि ए-३) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Bankot Creek (Gut No. A-1, A-2 and A-3) (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
५	बाणकोट खाडी (गट क्र. सी-१, सी-२ आणि सी-३) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Bankot Creek (Gut No. C-1, C-2 and C-3) (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
६	जगबुडी नदी, भैरवली ते खेड Jagbudi River, Bhairavli to Khed	०४ 04
	एकूण ...	०९
	Total ...	09

सन २०२३-२४ च्या जल सर्वेक्षण हंगामात जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक ३ ने पूर्ण केलेल्या जल सर्वेक्षणाची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 3 in Season 2023-24

जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०३ / Survey Party No. 03

अ. क्र.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे	आठवडे
Sr. No.	Places of Survey	Weeks
1	2	3
१	बी. ए. आर. सी., मुंबई B. A. R. C., Mumbai	०२ 02
२	एच. पी. सी. एल., मुंबई H. P. C. L., Mumbai	०४ 04
३	टाटा पॉवर, मुंबई Tata Power, Mumbai	०४ 04
४	एम. डी. एल., मुंबई M. D. L., Mumbai	०६ 06
५	मांडवा (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Mandwa (Pre and Post Dredging Survey)	०४ 04
६	मोडकसागर धरण Modaksagar Dam	०२ 02
७	पवई तलाव Pawai Lake	०२ 02
८	तुळशी तलाव Tulsi Lake	०२ 02
एकूण ...		२६
Total ...		26

बंदरातील काढलेल्या गाळाचा वास्तविक

Actual Progress Table

२०२३-२०२४ मध्ये एकूण झालेले काम Quantity of work done 2023-2024					२०२४-२०२५ मध्ये एकूण करावयाचे काम Quantity of work to be done during 2024-2025				
अ. क्र. Sr. No.	काम Work	जिल्हे District	कामाचे ठिकाण Name of place	एकूण काढ- लेला गाळ (घनमीटर) Quantity Dredged (Cubic Meter)	खर्च (लाखांत) Expen- diture (in lakh)	जिल्हे District	कामाचे ठिकाण Name of place	एकूण काढावयाचा गाळ Quantity to be Dredged	खर्च (लाखांत) Expen- diture (In lakh)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
१	पश्चिम किनाऱ्यावरील निरनिराळ्या बंदरातील गाळ काढणे. Dredging at various ports and beaches on the coast of Maharashtra.	रायगड Raigad	रेवस Revas	२५१५० घ.मी. 25150 C. M.	--	रायगड Raigad	मांडवा Mandwa	१६४६८६ घ.मी. 164686 C. M.	६०९ 609
			मार्वे-मनोरी Marve- Manori	१७००० घ.मी. 17000 C.M.	--				
		मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	गोराई Gorai	६५०० घ.मी. 6500 C.M.	--				
			भाईंदर-वसई Bhyandar- Vasai	४९५२५ घ.मी. 49525 C.M.	--	--	--	--	--
		पालघर Palghar	नवापूर-दांडी Navapur- Dandi	१२०० घ.मी. 1200 C.M.	--	--	--	--	--
		रायगड Raigad	मांडवा Mandwa	२३५८२० घ.मी. 235820 C.M.	७६४ 764	--	--	--	--
			मांडवा Mandwa	६९६१४ घ.मी. 69614 C.M.	२२१ 221	--	--	--	--

TABLE V

प्रगती दाखविणारा तक्ता

of port Dredging

गाळ काढण्याचा कार्यक्रम २०२५-२०२६

Programme of dredging work to be done 2025-2026

जिल्हा District	कामाचे ठिकाण Name of place	गाळाचे परिमाण (घनमीटर) Quantity to be Dredged (Cubic Meter)	खर्च (लाखांत) Expen- diture (In Lakhs)	शेरा Remarks
11	12	13	14	15
पालघर Palghar	दातिवरे Dativare	१८४००० घ. मी. 184000 C.M.	७०० 700	
	भाईंदर ते वसई नौकानयन मार्गातील गाळ उपसणी करणे. Dredging in Navigational Channel of Bhayndar to Vasai.	१३१५५० घ. मी. 131550 C.M.	५०० 500	
	नारंगी जेट्टी ते खारवाडेश्वरी जेट्टी Narangji Jetty to Kharvadeshwari Jetty.	१३१६०० घ. मी. 131600 C.M.	५०० 500	
ठाणे Thane	घोडबंदर जेट्टीजवळील भागातील गाळ उपसणी करणे. Dredging near Ghodbandar Jetty.	७९००० घ. मी. 79000 C.M.	३०० 300	
रायगड Raigad	मांडवा Mandwa	२४६६०० घ. मी. 246600 C.M.	९०० 900	
	मोरा Mora	१०८१०० घ. मी. 108100 C.M.	४०० 400	
	करंजा Karanja	१०९६०० घ. मी. 109600 C.M.	४०० 400	
	रेवस Revas	१३७००० घ. मी. 137000 C.M.	५०० 500	
	रेवदंडा Revdanda	१३१६०० घ. मी. 131600 C.M.	५०० 500	
	दिघी बंदर Dighi Port	१०५३०० घ. मी. 105300 C.M.	४०० 400	
	आगरदांडा बंदर Agardanda Port	१०५२६० घ. मी. 105260 C.M.	४०० 400	
सिंधुदुर्ग Sindhudurga	मालवण Malvan	७५००० घ. मी. 75000 C.M.	३०० 300	

कार्यक्रम ८

इतर खर्च (देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

१. ७२० कि. मी. लांबीचा सागरी किनारा महाराष्ट्राला लाभला आहे.
२. या विभागात सुमारे ४४ भरती-ओहोटीच्या खाड्या/नद्या आहेत. त्यांची एकूण लांबी ८२९ कि. मी. आहे. या नद्यांची मुखापासूनची जलवाहतुकीस योग्य लांबी वेगवेगळी आहे.
३. या खाड्यांच्या किनारी पुष्कळ उपबंदरे असून ती अंतर्गत जलपरिवहनास उपयोगी आहेत. त्यांची जिल्हानिहाय विभागाशी खालीलप्रमाणे आहे :-

जिल्हा				बंदरांची संख्या
बृहन्मुंबई	७
ठाणे	५९
रायगड	८९
रत्नागिरी	१२५
सिंधुदुर्ग	४४
			एकूण	३२४

तक्ता १
TABLE I

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२३-२०२४ Actuals 2023-2024 2	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान (एक) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (कार्यक्रमांवरील खर्च) (३०५६ ००५५)	6000	20000
साहाय्यक अनुदाने		
(०१) (०३) ३१ महाराष्ट्र सागरी मंडळाला साहाय्यक अनुदान (जलवाहतूक/ केंद्रपुरस्कृत) (३०५६ ००७३) केंद्र हिस्सा ९०%, राज्य हिस्सा १०%	—	—
एकूण (अ) ...	6000	20000
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-- देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
(क) वित्तव्यवस्थेची साधणे--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-३ ३०५६	6000	20000
एकूण (क) स्थूल ...	6000	20000
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	6000	20000

TABLE I

(रुपये हजारांत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२४-२०२५ Revised Estimates 2024-2025 4	अर्थसंकल्पीय २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026 5	Particulars 1
		(A.) <i>Activity Classification</i> –
		190 Assistance to Public Sector and other Undertaking.
		(i) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Hydrographic Surveys and Investigation) (Scheme Expenditure (3056 0055). <i>Assistance to Grant-in-aid</i>
8000	100000	
–	–	(01) (03) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Water Transport Central Plan) (3056 0073).
8000	100000	Total – ‘A’
		(B) <i>Objectwise Classification</i> – Scheme in the Five Year Plan– Development of Inland Water Transport.
–	–	
–	–	Total–(B) Gross
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
–	–	Total–(B) Net
		C. <i>Source of Finance</i> –
		Demand No. Major Head
8000	100000	B-3 3056
8000	100000	Total (C) Gross
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
8000	100000	Total (C) Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

(III) Programme work-load summary and explanation of financial requirements

खालील तक्ता कार्यवाहीसाठी योजलेली कामे दर्शवीत आहे
Table showing number of works proposed for execution

तक्ता २
TABLE II

अ. क्र. Sr. No.	कार्यक्रम Programme	2023-2024	2024-2025	(अंदाजे) (Estimated) 2025-2026
		तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3	तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3	तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3
1	2	3	4	5
	अंतर्गत जलवाहतूक विकास-- Development of Inland Water Transport			
१	मुंबई Mumbai	...	—	—
२	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	...	2	7
३	ठाणे Thane	...	17	26
४	पालघर Palghar	...	5	12
५	रायगड Raigad	...	42	6
६	रत्नागिरी Ratnagiri	...	20	14
७	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	—	9
	एकूण	...	86	74

खालील तक्ता गटनिहाय व जिल्हानिहाय घेतलेली कामे दर्शवित आहे. स्तंभात दाखविलेले आकडे, दर्शविलेल्या वर्षात गटनिहाय व जिल्हानिहाय पूर्ण झालेली व चालू असलेली कामे दर्शवित आहेत.

The Table given below indicates categorywise and districtwise works. The figures in columns indicates categorywise and districtwise works completed and works in progress

तक्ता ३ TABLE III

अंतर्गत जल वाहतूक

Development of Inland Water Transport

अ. क्र. Sr.No.	कामाचा प्रकार Type of work in District	वर्षे Years	मुंबई Mumbai		मुंबई उपनगर Mumbai Suburban		ठाणे Thane	पालघर Palgher	रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	ए-एकूण T-Total																
			प C	च P	ए T	ए T						प C	च P	ए T	ए T													
1	2	3	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T														
1	नवीन पकट्या बांधणे Providing new jetties																											
2	असलेल्या पकट्यांची सुधारणा Improvements to jetties	2023-2024	-	-	-	1	1	2	7	5	12	5	0	5	6	3	9	2	2	4	-	-	-	21	11	32		
3	उतरते धक्के बांधणे Providing Pontoon jetties	2024-2025	-	-	-	1	19	20	6	4	10	2	5	7	8	4	12	4	4	4	8	-	-	-	21	36	57	
	(१) बांधकाम (1) Civil Work																											
	(२) उतरता धक्का (2) M. S. Pontoon	2025-2026	-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	5	-	5	6	6	6	6	9	9	15	9	24		
4	संरक्षक भिंत Retaining Wall	2023-2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	6	15	3	5	8	8	-	-	-	12	11	23	
5	भांडारघर Providing Storesheds	2024-2025	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	-	-	10	10	20	4	1	5	2	2	2	16	18	34		
6	प्रतीक्षालये, जोडरस्ते, जागेची सुधारणा इ. Providing waiting sheds, approach road, plot develop etc.	2025-2026	-	-	-	1	2	3	6	20	26	1	11	12	7	-	7	9	9	9	9	-	-	-	24	33	57	
			एकूण		-	-	-	7	29	36	19	29	48	8	16	24	45	23	68	28	12	40	2	9	11	109	118	227

२०२५-२०२६ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2025-2026 are estimated figures.

परिशिष्ट १-अ Statement 1-A

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव Name of work Districtwise	कामांचे परिमाण	पूर्ण परिमाण मार्च २०२३ अखेर		२०२३-२०२४ साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण		२०२४-२०२५ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण		२०२५-२०२६ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण		शेरा
			३	४	५	६	७	८	९		
१	२										
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.											
जिल्हा रायगड											
चालू कामे											
१	मौजे दिधी पोर्ट ते बाबदेव बंदर रस्ता कॅम्प्रीकरण करणे, ता. श्रीवर्धन	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-
२	ग्रामपंचायत खोपटे खाडीवर प्रवासी सुखसोयी बांधणे, ता. उरण	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
३	मिठेखार येथील जेडूकडे जाणारा रस्ता तयार करणे, ता. मुरुड	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-
४	ग्रा. पं. दामोळ मौजे कोकरे तर्फे गोवले येथे निवारा शेड बांधणे, ता. महाड	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
५	मौजे बलंग येथे निवारा शेड बांधणे, ता. महाड	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-
६	मौजे अडनाळे येथे निवारा शेड तयार करणे, ता. तळा	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
७	वाशी हवेली कोळीवाडा जेठ्ठी बांधणे, ता. तळा	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
८	रेवस येथे पोहोचरस्ता तयार करणे, ता. अलिबाग	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-
९	रेवसगाव खाडीलगत मासे उत्तरविण्यासाठी पकटी बांधणे	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
१०	ग्रामपंचायत आमटेम अंतर्गत आमटेम येथे प्रवासी निवारा शेड बांधणे.	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
११	ग्रा. पं. आमटेम मौजे ओवळी येथे रस्ता तयार करणे, ता. पेण	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
१२	भरले येथे निवारा शेड बांधणे, ता. पनवेल	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
१३	राजपुरी येथे निवारा शेड क्रमांक २ बांधणे, ता. मुरुड	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
१४	ग्रा.पं. कोपर मौजे कोपर येथे प्रवासी शेड बांधणे, ता. पेण	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
१५	ग्रा.पं. रावे मौजे रावे येथे प्रवासी शेड बांधणे, ता. पेण	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-
१६	मोरोवे खाडी बंदर पोहोचरस्ता तयार करणे, ता. पनवेल	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-

१७	ग्रामपंचायत दादर अंतर्गत, दादर येथे प्रवासी निवारा शेट बांधणे	१	-	१	
१८	करंजा येथे प्रवासी निवारा शेट बांधणे, ता. उरण	१	-	१	
१९	ग्रामपंचायत उर्गोली अंतर्गत उर्गोली खाडी बंदर येथे प्रवासी निवारा शेट बांधणे	१	-	१	
२०	वेळास आगार येथील खाडीजवळ निवारा शेट बांधणे, ता. श्रीवर्धन	१	१	-	
२१	न.पा. श्रीवर्धन मुळगांव ता. श्रीवर्धन येथे जेठ्टी बांधणे	१	-	१	
२२	ग्रा.पं. गव्हाण बंदर येथे तरंगती जेठ्टी बांधणे, ता. पनवेल	१	-	१	
२३	खामदे पकटीकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	१	१	-	
२४	मौजे बारशीव मुख्य रस्ता ते समुद्राकडे जाणारा रस्ता करणे	१	१	-	
२५	मौजे येसदे खाडी शिलाकडे जाणारा रस्ता करणे	१	१	-	
२६	काशीदिकिनाच्यावर वॉच टॉवर बांधणे	१	-	१	
२७	गांधेपाडा येथे प्रवासी शेट बांधणे, ता. पेण	१	-	१	
२८	झोतिरापाडा अंबानदी तिरावर निवारा शेट बांधणे	१	-	१	
२९	थळ बाजार बंदरावर निवारा शेट बांधणे	१	-	१	
३०	दिवीपारंगी ता. अलिबाग येथे प्रवासी जेठ्टी बांधणे	१	-	१	
३१	निगडे बंदराकडे जाणारा रस्ता दुरुस्त करणे	१	-	१	
३२	बंदर आळी कळवे बंदर येथे प्रवासी सुखसोयी तयार करणे	१	-	१	
३३	मजागांव खाडीवर जेठ्टी बांधणे	१	-	१	
३४	मौजे आडी बंदर येथे निवारा शेट बांधणे	१	-	१	
३५	मौजे शेखाडी येथे निवारा शेट बांधणे	१	-	१	
३६	मौजे सर्वे येथे निवारा शेट बांधणे	१	-	१	
३७	वरेडी कोळीवाडा येथे प्रवासी सुखसोयी तयार करणे	१	-	१	
३८	मौजे तोराडी येथे निवारा शेट बांधणे, ता. म्हसळा, जि. रायगड	१	-	१	
३९	चाणजे करंजा सुरकीचापाडा येथे निवारा शेट बांधणे, ता. उरण, जि. रायगड	१	-	१	
एकूण ...		३९	९	१६	०
				१४	०

१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.								
चालू कामे								
१	ग्रामपंचायत विधणे हद्दीतील मौजे बोरखार येथील जेठ्ठी मजबुतीकरण करणे, ता. उरण, जि. रायगड.	१	-	-	-	१	-	-
२	मौजे कोक्रे, ता. गोवले जेठ्ठीवर जाणारा रस्ता तयार करणे, ता. महाड, जि. रायगड	१	-	-	-	१	-	-
३	ग्रा. मं. आगरदांडा प्रवासी जेठ्ठीकडे जाणारा रस्ता करणे, ता. मुरुड, जि. रायगड	१	-	-	-	१	-	-
		एकूण ...	३	०	०	३	०	०

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.

जिल्हा रत्नागिरी

चालू कामे

१	जयगड दखणी मोहल्ला येथे संरक्षण भिंत बांधणे. ता. जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	-	-	-
२	पडवे बाणेवाडी येथे प्रवासी जेठ्ठी बांधणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	१	१	-	-	-	-	-
३	पायारी भोंईवाडी, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी येथील जेठ्ठीची दुरुस्ती करणे	१	१	-	-	-	-	-
४	ऑबेड खुद्र तलवली शास्ती खाडीला संरक्षक भिंत बांधणे, ता. संगमेश्वर	१	-	१	-	-	-	-
५	गुहागरवागा स्मशानभूमी येथे संरक्षक भिंत बांधणे, ता. गुहागर	१	-	१	-	-	-	-
६	जयगड-दखली मोहल्ला येथे संरक्षक भिंत व रंप बांधणे, ता. रत्नागिरी	१	-	१	-	-	-	-
७	तुंबाड भोंईवाडी जेठ्ठीलगत संरक्षक भिंत बांधणे, ता. खेड	१	-	१	-	-	-	-
८	दळे वरचे रुमीपीर येथे मस्जिदीजवळ संरक्षक भिंत बांधणे, ता. राजापूर	१	-	१	-	-	-	-
९	माखजन बाजारपेठ करजुवे खाडीची जेठ्ठी दुरुस्ती करणे, ता. संगमेश्वर	१	-	१	-	-	-	-
१०	मौजे शिरळ गावालगत वशिष्ठी खाडी येथे धुप संरक्षक भिंत बांधणे, ता. चिपळूण	१	-	१	-	-	-	-
११	शिळ कदमवाडी, ता. जि. रत्नागिरी येथे खाडी किनारी संरक्षक भिंत बांधणे	१	-	१	-	-	-	-
१२	मिरकरवाडा बंदरातील अंतर्गत रस्ता तयार करणे	१	-	१	-	-	-	-
१३	जांभारी कटनाकवाडी येथील जेठ्ठी दुरुस्ती करणे	१	-	-	-	१	-	-
१४	उटंबर येथील बंदराकडे जाणाऱ्या रस्त्याचे मजबुतीकरण करणे	१	-	-	-	१	-	-
		एकूण ...	१४	३	१	२	०	०

नवीन कामे

१	करजूवे-तिसंग येथील जेद्दी व पोचरस्त्याची दुरुस्ती करणे, ता. संगमेश्वर, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	१
२	माखजन जेद्दी ते माखजन बाजारपेठ रस्ता दुरुस्ती करणे, ता. संगमेश्वर, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	१
३	आंजनी बौद्धवाडी ते आंजनी शेरी जेद्दीपर्यंत रस्ता दुरुस्ती करणे, ता. खेड, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	१
४	वेसवी बंदर मोहल्ला येथे जेद्दीवर प्रवासी निवारा शेट बांधणे, ता. मंडणगड, जि. रत्नागिरी.	१	-	-	-	१
५	डोंगर मुस्लीमवाडी येथे संरक्षक भिंत बांधणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	१
६	दळे रुमीपीरवाडी येथील जेद्दीकडे जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुस्ती करणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी.	१	-	-	-	१
७	हर्चे शेळवीवाडी स्टॉप ते बंदर जेद्दीपर्यंत रस्त्याची दुरुस्ती करणे, ता. लांजा, जि. रत्नागिरी.	१	-	-	-	१
८	वेसवी बंदर मोहल्ला येथे जेद्दी दुरुस्ती करणे, ता. मंडणगड, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	१

एकूण ...

८ ० ० ० ८

परिशिष्ट- १-ब Statement - 1-B

लेखाशीर्ष ३०५६- अंतर्देशिय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी (जिल्हास्तरीय योजना)

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव	कामांचे परिमाण	कामांचे पूर्ण परिमाण	२०२३-२०२४ साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण	२०२४-२०२५ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	२०२५-२०२६ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	शिलकी परिमाण	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
जिल्हा रायगड								
चालू कामे								
१	मौजे गिरणे येथे शेड तयार करणे, ता. तळा, रायगड	१	-	१	-	-	-	-
२	ग्रा. पं. चौल आग्राव जेट्टीवर अंतर्गत गटार बांधणे, ता. अलिबाग, रायगड	१	१	-	-	-	-	-
३	ग्रामपंचायत चिरनेर खाडी बंदरावर प्रवासी शेड बांधणे, ता. उरण, रायगड	१	-	१	-	-	-	-
४	मौजे वराठी येथे निवारा शेड बांधणे, ता. महाड, रायगड	१	१	-	-	-	-	-
५	ग्रा. पं. चौल आग्राव जेट्टीवर जाळी विणण्यासाठी निवारा शेड बांधणे ता. अलिबाग, रायगड.	१	-	१	-	-	-	-
६	मौजे दिधी कोळी समाजाकरिता बंदरावर स्मशानालगत निवारा शेड बांधणे, रायगड	१	१	-	-	-	-	-
७	वाशी खाडीजवळ पकटीजवळ निवारा शेड बांधणे, ता. पेण, रायगड	१	-	१	-	-	-	-
८	मौजे खारगांव बु. येथे निवारा शेड बांधणे, ता. म्हसळा, रायगड	१	-	१	-	-	-	-
९	ग्रा. पं. यशवंतखार सानेगाव, ता. रोहा येथे संरक्षक भिंत बांधणे, रायगड	१	-	१	-	-	-	-
१०	ग्रा.पं. आमटेम मौजे तळेखार आमटेम येथे रस्ता तयार करणे, पेण, रायगड	१	-	१	-	-	-	-
११	ग्रा.पं. ओवळी मौजे ओवळी येथे जेट्टीवर दुरुस्ती करणे, ता. पेण, रायगड	१	-	१	-	-	-	-
१२	केळवणे बंदराकडे जाणारा पोहोचरस्ता तयार करणे, पनवेल, रायगड	१	१	-	-	-	-	-
१३	ग्रामपंचायत चाणजे येथील कोंढरीपाडा येथे मच्छिमार ओटा बांधणे, रायगड	१	१	-	-	-	-	-
१४	ग्रामपंचायत जोहे अंतर्गत जोहे खाडीवर डोलवा येथे घाट बांधणे, पेण, रायगड	१	-	१	-	-	-	-

१५	ग्रामपंचायत भाल अंतर्गत भाल खाडी बंदरावर निवारा शेड बांधणे, रायगड	१	-	१	-	-	-
१६	रहाटड कोळीवाडा जेडीवर निवारा शेड बांधणे, तळा, रायगड	१	-	१	-	-	-
१७	हनुमान कोळीवाडा येथे मासेमारी बंदरावर दुरुस्ती करणे व रस्ता करणे, रायगड	१	१	-	-	-	-
१८	खरसई बंदराकडून कोळीवाडाकडे जाणारा रस्ता करणे	१	-	-	१	-	-
१९	धाकटे शहापूर येथे खाडीलगत घाट बांधणे	१	-	-	१	-	-
२०	पाभरे बंदराकडून कोळीवाडाकडे जाणारा रस्ता करणे	१	-	-	१	-	-
२१	बोर्ली येथे निवारा शेड बांधणे	१	-	-	१	-	-
२२	मजगांव येथे मच्छिमारांकरिता निवारा शेड बांधणे	१	-	-	१	-	-
२३	राजपुरी येथे निवारा शेड बांधणे	१	-	-	१	-	-
		एकूण ...	२३	६	११	०	०

लेखाशीर्ष ३०५६— अंतर्देशिय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी

नवीन कामे

१	मौजे वराठी येथे प्रवाशांकरिता शेड बांधणे, ता. महाड, जि. रायगड	१	-	-	-	१	-
२	ग्रा. वशेणी बंदराकडे जाणारा रस्ता कौंक्रीटीकरण करणे, ता. उरण, जि. रायगड	१	-	-	-	१	-
३	ग्रा. करंजा कासावळे रस्ता तयार करणे, ता. उरण, जि. रायगड	१	-	-	-	१	-
		एकूण ...	३	०	०	३	०

लेखाशीर्ष ३०५६— अंतर्देशिय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी

जिल्हा रत्नागिरी

चालू कामे

१	ओणी येथे संरक्षक भिंत बांधणे, ता. दापोली, जि. रत्नागिरी	१	१	-	-	-	-
२	मौजे कारूळ (विसापूर) भाईवाडी ता. गुहागर येथे संरक्षक भिंत बांधणे, जि. रत्नागिरी	१	१	-	-	-	-
३	जैतापूर माधिलवाडी दांडेकर तरंबंदर येथील जेडीची दुरुस्ती करणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी.	१	-	१	-	-	-
४	मौजे मालदोली भाईवाडी येथे जेडी दुरुस्ती करणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	१	-	१	-	-	-
५	मौजे मालदोली भाईवाडी येथे संरक्षक भिंतीला पाईप व चॅनेलचे रेलिंग करणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी.	१	-	१	-	-	-

परिशिष्ट १-ब--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५६--अंतर्देशिय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी--चालू								
जिल्हा रत्नागिरी								
चालू कामे								
६	मांडवी समुद्र धुपप्रतिबंधक बंधान्यावर पायऱ्या बांधणे, ता. जि. रत्नागिरी	१	-	१	-	-	-	-
७	जुवे, ता. जि. रत्नागिरी येथे संरक्षक भिंत व रस्त्याचे रुंदीकरण करणे १३०/०० ते २६०/००.	१	-	१	-	-	-	-
८	जुवे, ता. जि. रत्नागिरी येथे संरक्षक भिंत व रस्त्याचे रुंदीकरण करणे ०/०० ते १३०/००	१	-	१	-	-	-	-
९	गोळप बंदराकडे जाणाऱ्या रस्त्याचे मजबूतीकरण व डांबरीकरण करणे	१	-	-	-	१	-	१
१०	जुवे येथील बंदराकडे जाणाऱ्या रस्त्याचे मजबूतीकरण व डांबरीकरण करणे	१	-	-	-	१	-	१
११	भाटये बीच (खरीविनायक मंदिर) ते भाटये गावामध्ये जाणाऱ्या रस्त्याचे मजबूतीकरण व डांबरीकरण करणे.	१	-	-	-	१	-	१
१२	मौजे पांगारी पायरी भोईवाडी जेटीकडे जाणाऱ्या रस्त्याचे मजबूतीकरण व डांबरीकरण करणे.	१	-	-	-	१	-	१
		एकूण ...	१२	२	६	४	०	०
नवीन कामे								
१	मौजे पेढांबे कावडी बंदर येथील जेटीची दुरुस्ती करणे, ता. सांगमेश्वर, जि. रत्नागिरी.	१	-	-	-	-	-	१
२	भिले-भोईवाडी येथील जेटीची दुरुस्ती करणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	-	-	१
३	आंजनी शेरी बंदर जेटीची दुरुस्ती करणे, ता. खेड, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	-	-	१
४	आष्टी, ता. खेड, जि. रत्नागिरी येथील प्रवासी जेटीची दुरुस्ती करणे	१	-	-	-	-	-	१
५	भातगांव तिसंग येथील जेटीची दुरुस्ती करणे, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	-	-	१
६	निवेली करेल येथील जेटीची दुरुस्ती करणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	१	-	-	-	-	-	१
		एकूण ...	६	०	०	०	०	६

परिशिष्ट १-अ Statement 1-A

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव Name of work Districtwise	कामांचे पूर्ण परिमाण मार्च २०२३ अखेर	२०२३-२०२४		२०२४-२०२५		२०२५-२०२६		शेरा
			साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	शिलकी परिमाण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.									
मुंबई शहर									
चालू कामे									
नवीन प्रस्तावित									
एकूण ...									
मुंबई उपनगर									
चालू कामे									
नवीन प्रस्तावित (सन २०२५-२६ मधील प्रस्तावित कामे)									
एकूण ...									
जिल्हा सिंधुदुर्ग									
चालू कामे									
१	बिंबवणे कानदेची गाळवी येथे उषा दिनानाथ धुरी यांच्या सर्व्हे नं. ३१ मध्ये कर्ली नदीमध्ये संरक्षक भिंत बांधणे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग.	१	--	--	--	१	--		
२	तिलोट नवानगर दर्याजवळील जेटीलागत, निवारा शेड बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग.	१	--	--	--	१	--		
एकूण ...									
२									
नवीन प्रस्तावित (सन २०२५-२०२६ मधील प्रस्तावित कामे)									
एकूण ...									
२									

परिशिष्ट - १-ब Statement - 1-B

लेखाशीर्ष ३०५६- अंतर्देशिय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी (जिल्हास्तरीय योजना)

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव	कामांचे परिमाण	कामांचे पूर्ण परिमाण		२०२३-२०२४		२०२४-२०२५		२०२५-२०२६		शेरा
			मार्च २०२३ अखेर	झालेल्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९			
लेखाशीर्ष ३०५६- अंतर्देशिय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी											
जिल्हा मुंबई शहर											
चालू कामे											
नवीन कामे (सन २०२५-२६ मधील प्रस्तावित कामे)											
एकूण ...											
मुंबई उपनगर											
चालू कामे											
१	एरंगळ विच,मह, मुंबई उपनगर येथे पर्यंत धुपप्रतिबंधक उपाययोजना करणे	१			१						
२	सिल्व्हर विच,मह, मुंबई उपनगर येथे पर्यंत धुपप्रतिबंधक उपाययोजना करणे.	१			१						
३	बोरिवली जेट्टी, मनोरी जेट्टी, गोरई जेट्टी, स्केट पार्क, कॉटर रोड व सेन्ट्रल गार्डन-बॅंडस्टॅंड, मुंबई उपनगर येथे स्टेनलेस रिटल/माइल्ड स्टीलच्या संरक्षणात्मक जाळ्या बसविणे.	१		१							
४	बोरिवली जेट्टी ता. बोरोवली, मुंबई उपनगर येथे सुरक्षा गेट बसविणे	१			१						
५	मनोरी कोळीवाडा, मनोरी येथे दीपस्तंभ बांधणे ता.बोरिवली जिल्हा- मुंबई उपनगर.	१			१						
६	उरेशी, खारदांडा येथे दीपस्तंभ बांधणे ता.अंधेरी जिल्हा मुंबई उपनगर.	१			१						
७	मह, मुंबई उपनगर येथील प्रवासी जेट्टीची दुरुस्ती करणे व सुशोभीकरण करणे.	१			१						
८	वसोबा, मांडवी गल्ली येथील प्रवासी जेट्टीची दुरुस्ती करणे व सुशोभीकरण करणे.	१			१						

१	बोरिवली जेठ्री, ता. बोरिवली, मुंबई उपनगर येथे सुरक्षा गेट बसविणे	१	१
१०	कॉटर रोड प्रॉमिनाड, बान्द्रा ता. अंधेरी, जि. मुंबई उपनगर येथे स्टेनलेस स्टिल रेलींग बसविणे, आवार भिंतीची उंची वाढविणे व इतर आनुषंगिक काम करणे.	१	१
११	गोराई कोळीवाडा जेठ्री व मनोरी कोळीवाडा येथे सौरदिव्याचे खांब बसविणे ता. बोरिवली जि. मुंबई उपनगर.	१	१
१२	बांद्रा बँडस्टॅंड प्रॉमिनाड उत्तर बाजूकडे सौरदिव्याचे खांब बसविणे, ता. अंधेरी, जि. मुंबई उपनगर.	१	१
१३	बांद्रा बँडस्टॅंड प्रॉमिनाड दक्षिण बाजूकडे सुशोभित सौरदिवे बसविणे, ता. अंधेरी, जि. मुंबई उपनगर.	१	१
१४	मनोरी बीच, ता. बोरिवली, जि. मुंबई उपनगर येथील समुद्रकिनार्यासमोरील दीपस्तंभ/ वॉचटॉवरचे मजबूतीकरण करणे	१	१
१५	मांडवी गल्ली प्रवासी जेठ्री, वसोवा, ता. अंधेरी, जिल्हा मुंबई उपनगर येथील वाहनतळाला इपोक्सी पेंट करणे, कुंपण घालणे व वाहनतळाची अतिरिक्त जागा तयार करणे.	१	१
१६	मावें, ता. बोरिवली, जि. मुंबई उपनगर येथील अस्तित्वातील जेठ्रीची व प्लॅटफॉर्मची (बंदर निरीक्षक कार्यालयाच्या बाजूस) उंची वाढविणे.	१	१
१७	माहूलगाव, ता. कुर्ला, जि. मुंबई उपनगर येथील अस्तित्वातील जेठ्रीची व धक्काची उंची वाढविणे.	१	१
१८	वसोवा जेठ्री व मढ जेठ्री येथील अस्तित्वातील निवारा शेडची दुरुस्ती करणे.	१	१
१९	गोराई ता.बोरिवली, जि.मुंबई उपनगर येथील अस्तित्वातील जेठ्रीवर निवारा शेड बांधणे.	१	१
२०	सिखर बीच,मढ ता.बोरिवली जि.मुंबई उपनगर येथील उत्तरेकडील बाजूस धुप्रतिबंधक उपाययोजना करणे.	१	१
२१	भाटी कोळीवाडा, मढ, ता. बोरिवली, जि.मुंबई उपनगर येथे धुप्रतिबंधक उपाययोजना करणे.	१	१
२२	एंगळ बीच, मढ, ता. बोरिवली, जि. मुंबई उपनगर येथील उत्तरेकडील बाजूस धुप्रतिबंधक उपाययोजना करणे.	१	१

एकूण ...	२२	०	२	२०	०	०
----------	----	---	---	----	---	---

लेखाशिर्ष ३४५२ पर्यटन विकासासाठी पायाभूत मूलभूत सुविधा

जिल्हा मुंबई उपनगर

चालू कामे

१	सिल्वर बीच, मड मुंबई उपनगर येथे पर्यटकांसाठी समुद्र किनाऱ्यालागत विकास कामे करणे व इतर मूलभूत सुविधा पुरविणे.	१	-	-	१	-	
२	एंरगळ बीच,मड मुंबई उपनगर येथे पर्यटकांसाठी समुद्र किनाऱ्यालागत विकास कामे करणे व इतर मूलभूत सुविधा पुरविणे.	१	-	-	१	-	
३	मार्वे रो-रो जेट्टी, मार्वे, मुंबई उपनगर येथे सुशोभिकरण करणे व इतर आनुषंगिक सुविधा पुरविणे.	१	-	-	१	-	
४	भांडूप पॅपिंग स्टेशन जवळील परिसर प्लॅनिंगो पक्षी निरीक्षण उद्यान आणि पर्यटनस्थळ म्हणून विकसित करणे.	१	-	-	१	१	
५	एंरगळ बीच, मड, ता. बोरीवली, जि. मुंबई उपनगर येथील उत्तरेकडील बाजूस पदपथ निर्मिती, सुशोभिकरण विद्युत दिवे बसविणे व इतर आनुषंगिक कामे करणे.	१	-	-	१	१	
६	भाटी कोळीवाडा, मड ता.बोरीवली जि.मुंबई उपनगर येथील उत्तरेकडील बाजूस पदपथ निर्मिती, सुशोभिकरण विद्युत दिवे बसविणे व इतर आनुषंगिक कामे करणे.	१	-	-	१	१	
७	सिल्वर बीच, मड, ता. बोरीवली, जि. मुंबई उपनगर येथील उत्तरेकडील बाजूस पदपथ निर्मिती व इतर आनुषंगिक कामे करणे.	१	-	-	१	१	
८	सिल्वर बीच, मड, ता. बोरीवली, जि. मुंबई उपनगर येथील उत्तरेकडील बाजूस सुशोभिकरण व पर्यटकांसाठी सुविधा पुरविणे.	१	-	-	१	१	
		एकूण ...	८	०	७	१	०

नवीन कामे (सन २०२५-२६ मधील प्रस्तावित कामे)

१	Design, supply,installation,testing and commissioning of laser show and promenade lighting at Bandra banstand, Mumbai Suburban.	१	-	-	१	-	
२	Design, supply,installation,testing and commissioning of laser show and promenade lighting at Carter Road, Mumbai Suburban.	१	-	-	१	-	
		एकूण ...	२	०	०	२	-

परिशिष्ट १-अ Statement 1-A

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव Name of work Districtwise	कामांचे परिमाण	कामांचे पूर्ण परिमाण		२०२३-२०२४		२०२४-२०२५		२०२५-२०२६		शिलकी परिमाण	शेरा
			कामांचे परिमाण	अखेर मार्च २०२३	साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण				
१	२	३	४	५	६	७	८	९				
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.												
ठाणे												
	चालू कामे	२५	०	१७	५	३	०					
	नवीन प्रस्तावित (सन २०२५-२६ मधील प्रस्तावित कामे)	२३	०	०	०	२३	०					
	एकूण ...	४८	०	१७	५	२६	०					
जिल्हा पालघर												
	चालू कामे	१३	०	५	७	१	०					
	नवीन प्रस्तावित (सन २०२५-२६ मधील प्रस्तावित कामे)	११	०	०	०	११	०					
	एकूण ...	२४	०	५	७	१२	०					
जिल्हा ठाणे												
	चालू कामे	१	-	१	-	-	-					
१	कोलशेत ठाणे येथील किनाऱ्यालगत संरक्षण भिंत बांधणे व सुशोभिकरण करणे.	१	-	१	-	-	-					
२	निळजे ता. कल्याण येथे खाडीकिनारा सुशोभिकरण करणे व जेटीचे बांधकाम करणे.	१	-	१	-	-	-					
३	सांगे ता. भिवंडी येथे जेटी व पोहचरस्ता बांधणे.	१	-	१	-	-	-					
४	आंबेशीवपाडा ता. भिवंडी येथे जेटी व पोहचरस्ता बांधणे.	१	-	१	-	-	-					
५	घणसोली नवी मुंबई येथील जेटी पोहच रस्त्याचे मजबुतीकरण करणे.	१	-	१	-	-	-					
६	चोळेगाव, ता. कल्याण जि. ठाणे येथे जेटी व पोहच रस्त्याचे बांधकाम करणे.	१	-	१	-	-	-					
७	दिवेअंचूर, ता. भिवंडी जि. ठाणे येथे खाडीकिनारी संरक्षण भिंत, शेड व घाट सुशोभिकरणाचे काम करणे.	१	-	१	-	-	-					

८	वेलंकनी उत्तन, जि. ठाणे येथे समुद्र किनारी तीन रॅम्प बांधणे (३)	१	-	-	१	-	-
९	बेलापूर (नवी मुंबई), ता. बेलापूर जि. ठाणे येथे प्रवाशी जेटीसाठी वाहनतळ, आवार भित, संरक्षण भित, पोहचरस्ता व तत्सम सुविधा निर्माण करणे.	१	-	-	१	-	-
१०	कोलशेत, ता. जि. ठाणे येथे बंदरापर्यंत पोहचरस्ता तयार करणे व इतर आनुषंगिक कामे करणे.	१	-	-	१	-	-
११	संतोषीमातानगर अटाळीगाव, ता. कल्याण जि. ठाणे येथे जेटीपर्यंत पोहचरस्ता बांधणे.	१	-	-	१	-	-
१२	बेलापूर सेक्टर ११ येथे ता. जि. ठाणे येथे बोट दुरुस्तीकरिता, बोट पार्किंगकरिता रॅम्प व तत्सम सुविधा विकसित करणे.	१	-	-	१	-	-
१३	केवणी, ता. भिवंडी, जि.ठाणे येथील अस्तित्वात असलेल्या जेटीचे व रस्त्यांची दुरुस्ती व मजबुतीकरण करणे.	१	-	-	१	-	-
१४	वाशी खडक, कातल्याची वाट आणि सऱ्याची वाट या तीन ठिकाणी उत्तन, ता. जि. ठाणे येथे दीपस्तंभ उभारणे.	१	-	-	१	-	-
१५	चोळेगाव ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे खाडीलगत सुशोभिकरण करणे.	१	-	-	१	-	-
१६	अलीमघर ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथील अस्तित्वात असलेल्या जेटीचे व रस्त्यांची दुरुस्ती व मजबुतीकरण करणे.	१	-	-	१	-	-
१७	कशेळी, ता. जि. ठाणे येथील अस्तित्वात असलेल्या जेटीच्या पायऱ्यांची व पोहचमागांची दुरुस्ती व मजबुतीकरण करणे.	१	-	-	१	-	-
१८	गांधारी ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे.	१	-	-	१	-	-
१९	पिंपळास ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे प्रवासी जेटी व संरक्षण भित बांधणे.	१	-	-	१	-	-
२०	सागर विहार वाशी, नवी मुंबई येथे स्लोपिंग रॅम्पची दुरुस्ती करणे व लांबी वाढविणे.	१	-	-	१	-	१
२१	कोणगाव ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे समुद्र किनारी सुशोभिकरण करणे.	१	-	-	१	-	१
२२	दिवाळे बेलापूर ता. जि. ठाणे येथे संरक्षण भित आणि मच्छिमार्केटच्या मागील बाजूस सुशोभिकरण करणे.	१	-	-	१	-	१
२३	खार आम्बीवली, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेटी, चौथरा आणि पोहचरस्ता बांधकाम करणे.	१	-	-	१	-	-
२४	राहुलनगर, चोळेगाव, डॉबिवली ता. कल्याण येथे खाडी किनारी सुशोभिकरण करणे.	१	-	-	१	-	-
२५	जुनी डॉबिवली, डॉबिवली (ए) ता. कल्याण जि.ठाणे येथील अस्तित्वातील रस्त्याची व पोहचरस्त्याची दुरुस्ती करणे, प्रवाशी शेड तयार करणे व सुशोभिकरण करणे.	१	-	-	१	-	-
एकूण ... २५ ० १७ ५ ३ ०							

१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.								
नवीन प्रस्तावित (सन २०२५-२६ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	कशेळी, ता. जि. टाणे येथे प्रवासी जेटी व पोहचरस्ता तयार करणेबाबत.	१	-	-	-	१	-	-
२	सापाड ता. कल्याण जि.टाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे	१	-	-	-	१	-	-
३	कोळवली ता. कल्याण जि.टाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे	१	-	-	-	१	-	-
४	बारावे ता. कल्याण, जि. टाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे	१	-	-	-	१	-	-
५	दिवाळे गाव येथील डोलकरांची जेटी वाढविणे व बोट रिपेअर यार्ड तयार करणे (नवी मुंबई).	१	-	-	-	१	-	-
६	बेलापूर, ता. जि. टाणे, नवी मुंबई येथे प्रवासी जेटीकरिता वेदर शेड बांधणे	१	-	-	-	१	-	-
७	केवणी दिवा, ता. भिवंडी, जि. टाणे येथे स्लोपींग रॅम्प आणि पोहचरस्ता बांधकाम करणे.	१	-	-	-	१	-	-
८	कोणगाव, ता. भिवंडी, जि. टाणे येथे समुद्र किनारी सुशोभिकरण करणे	१	-	-	-	१	-	-
९	कोळीवाडा, भोईवाडा ता. कल्याण, जि. टाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे.	१	-	-	-	१	-	-
१०	रेतीबंदर ता. कल्याण, जि. टाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे	१	-	-	-	१	-	-
११	वाडेघर ता. कल्याण, जि. टाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे	१	-	-	-	१	-	-
१२	हिन्याचा पाडा ता. कल्याण, जि. टाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे	१	-	-	-	१	-	-
१३	कोळवली ता. कल्याण जि.टाणे येथे जेटी व जेटीला पोहचरस्ता बांधकाम करणे	१	-	-	-	१	-	-
१४	कुंभारखानपाडा, गणेशघाट (डोबिवली) ता. कल्याण, जि. टाणे येथील जेटीची दुरुस्ती करणे, सुशोभिकरण करणे व इतर सुविधा पुरविणे.	१	-	-	-	१	-	-
१५	देवरुंग ता. भिवंडी, जि. टाणे येथे जेटी बांधणे व पोहचरस्ता तयार करणे	१	-	-	-	१	-	-
१६	उत्तन (चौक) ता. जि. टाणे येथील रॅम्पची दुरुस्ती करणे	१	-	-	-	१	-	-
१७	चेलंकनी, उत्तन ता. जि. टाणे येथील बीचकडे जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुस्ती करणे व रॅम्प बांधणे.	१	-	-	-	१	-	-
१८	उत्तन ता. व जि. टाणे येथील पोहच रस्ता व रॅम्पची दुरुस्ती करणे	१	-	-	-	१	-	-

१९	सुरई ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे जेटी, संरक्षण भिंत व सुशोभिकरण करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
२०	कशेळी ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे खाडीलगत सुशोभिकरण करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
२१	कशेळी ब्रीजखाली ता. जि. ठाणे येथील खाडीलगत सुशोभिकरण करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
२२	कशेळी ब्रीजखाली ता. जि. ठाणे येथील बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
२३	भागवान कोटेनगर, चोळेगाव (डोंबिवली) ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे सुशोभिकरण करणे.	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
एकूण ... २३ ० ० ० ० २३ ० ०													
पालघर जिल्हा													
चालू कामे													
१	अर्नाळा, ता. वसई, जि. ठाणे येथे प्रवासी जेटी बांधणे.	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
२	एडवण ता. जि. पालघर येथे नौकानयन मार्गाकरिता दीपस्तंभ बांधकाम करणे.	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
३	सातपाटी येथील अस्तित्वातील जेटी निष्कसीत करून पाईल जेटी बांधणे ता. जि. पालघर.	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
४	म्हारंबळपाडा, ता. वसई जि. पालघर येथे जेटीचे विस्तारीकरण करणे.	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
५	वैतरणा ता. पालघर येथे जेटी व पोहचरस्ता बांधणे.	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
६	मौजे जलसार येथे खाडी बंदराकडे जाणारा पोहचरस्ता बांधणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
७	खारवाडेश्री ता. जि. पालघर येथे रो-रो जेटीकरिता पोहचरस्ता बांधकाम करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
८	राजोडी ता. जि. पालघर समुद्र किनारी सुशोभिकरणाचे काम करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
९	झाई ता. डहाणू, जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
१०	अर्नाळा किल्ला ता. वसई येथे चार उतरते रॅम्प बांधणे.	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
११	चिखला, ता. डहाणू, जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
१२	नरपड ता. डहाणू, जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
१३	भानुदास आंधिरे घर ते समुद्र किनाऱ्यापर्यंतचा रस्ता तयार करणे, ता. डहाणू जि. पालघर.	१	-	-	-	-	१	-	-	-	०	०	०
एकूण ... १३ ० ५ ७ ९ १ ० ०													

परिशिष्ट १-अ--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा. नवीन प्रस्तावित (सन २०२५-२६ मधील प्रस्तावित कामे)								
१ कोरे ता. जि. पालघर येथे उत्तरता धक्का बांधणे	१	-	-	-	-	१	-	-
२ वसई, ता. वसई, जि. पालघर येथील जेटीची दुरुस्ती करणे व इतर प्रवासी सुविधांची कामे करणे.	१	-	-	-	-	१	-	-
३ कळंब, कोलंबीपाडा ता. वसई येथे समुद्रकिनारी उत्तरता रॅम्प व पोहचरस्ता बांधणे	१	-	-	-	-	१	-	-
४ एडवण, ता. जि. पालघर येथे आशापूरा मंदिराकडे बाहेरून जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुस्ती करणे.	१	-	-	-	-	१	-	-
५ मथाने, ता. जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणाऱ्या रस्त्याचे मजबुतीकरण करणे	१	-	-	-	-	१	-	-
६ पाचुंबंदर, ता. वसई, जि. पालघर येथे मरीना हॉटेल जवळील जेटीचे मजबुतीकरण व उंची वाढविणे.	१	-	-	-	-	१	-	-
७ कळंब, ता. वसई, जि. पालघर येथे के. डी. स्टॉप ते कळंब बीचकडे जाणाऱ्या पोहचमार्गाचे मजबुतीकरण करणे.	१	-	-	-	-	१	-	-
८ रानगाव बीचजवळील रानमाळी ते गिरीज येथील पोहचरस्त्याचे मजबुतीकरण करणे ता. वसई.	१	-	-	-	-	१	-	-
९ पांजू ता. वसई, जि. पालघर येथील रेल्वे ब्रीज जवळील जेटीचे मजबुतीकरण करणे	१	-	-	-	-	१	-	-
१० पांजू ता. वसई, जि. पालघर येथील जेटीकडे जाणाऱ्या रस्त्याचे मजबुतीकरण करणे	१	-	-	-	-	१	-	-
११ अर्नाळा किल्ला ता. वसई, जि. पालघर येथील प्रवाशी उतरत्या धक्क्याची मजबुतीकरण करणे.	१	-	-	-	-	१	-	-
एकूण ...	११	०	०	०	०	११	०	०